

2908

2017

SISMANOGLIO
MEGARD

20800118

ANTI-GONE

THE FIRST EDITION

EDUARDUS WUNDERUS

THE FIRST EDITION

THE FIRST EDITION

2909

SOPHOCLIS
ANTIGONE.

— 2909

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

EDITIO QUARTA MULTIS LOCIS EMENDATA.

GOTHAЕ,
IN LIBRARIA HENNINGS.

MDCCCLVI.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

SISMANOGLIO
LIBRARIO

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΙΣΜΗΝΗ.

ΧΟΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

ΚΡΕΩΝ.

ΦΥΛΑΞ.

ΑΙΜΩΝ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

²Αποθανόντα Πολυνείκην ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μονομαχίᾳ Κρέων ἄταφον ἐκβαλὼν κηρύττει μηδένα αὐτὸν θάπτειν, θάνατον τὴν ζημίαν ἀπειλήσας. τοῦτον Ἀντιγόνη ἢ ἀδελφὴ θάπτειν πειρᾶται. καὶ δὴ λαθοῦσα τοὺς φύλακας ἐπιβάλλει χῶμα, οἷς ἐπαπειλεῖ θάνατον ὁ Κρέων, εἰ μὴ τὸν τοῦτο δράσαντα ἐξεύροιεν. οὗτοι τὴν κόνιν τὴν ἐπιβεβλημένην καθάραντες οὐδὲν ἤττον ἐφρούρου. ἐπελθοῦσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη καὶ γυμνὸν εὐροῦσα τὸν νεκρὸν, ἀνοιμώξασα ἐαυτὴν εἰσαγγέλλει. ταύτην ὑπὸ τῶν φυλάκων παραδεδομένην Κρέων καταδικάζει καὶ ζῶσαν εἰς τύμβον καθείρξεν. ἐπὶ τούτοις Αἴμων, ὁ Κρέοντος υἱός, ὃς ἐμνάτο αὐτήν, ἀγανακτήσας ἐαυτὸν ἐπισφάζει τῇ κόρῃ ἀπολομένη ἀγχόνη, Τειρεσίου ταῦτα προθεσπίσαντος. ἐφ' ᾧ λυπηθεῖσα Εὐρυδίκη, ἡ τοῦ Κρέοντος γαμετή, ἐαυτὴν κατασφάζει. καὶ τέλος θρηνεῖ Κρέων τὸν τοῦ παιδὸς καὶ τῆς γαμετῆς θάνατον.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

²Αντιγόνη παρὰ τὴν πρόσταξιν τῆς πόλεως θάψασα τὸν Πολυνείκην ἐφωράθη καὶ εἰς μνημεῖον καταγείον ἐντεθεῖσα παρὰ τοῦ Κρέοντος ἀνήρηται· ἐφ' ἣ καὶ Αἴμων δυσπαθήσας διὰ τὸν εἰς αὐτὴν ἔρωτα ξίφει

ἐαυτὸν διεχρήσατο. ἐπὶ δὲ τῷ τούτου θανάτῳ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρυδίκη ἐαυτὴν ἀνεῖλε.

Τὸ μὲν δράμα τῶν καλλίστων Σοφοκλέους. στασιάζεται δὲ τὰ περὶ τὴν ἡρώδα ἱστορούμενα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Ἰσμήνην, ἃς ὁ μὲν Ἴων ἐν τοῖς διδυράμβοις καταπρησθῆναι *) φησιν ἀμφοτέρως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας ὑπὸ Λαοδάμαντος **) τοῦ Ἐτεοκλέους. Μίμνερμος δὲ φησὶ τὴν μὲν Ἰσμήνην προσομιλοῦσαν Θεοκλυμένῳ ὑπὸ Τυδέως κατὰ Ἀθηνᾶς ἐγκέλευσιν τελευτῆσαι ***).

Κεῖται δὲ ἡ μυθοποιία καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀντιγόῃ· πλὴν ἐκεῖ φωραθεῖσα τῷ Αἴμονι †) δίδοται πρὸς γάμον κοινωνίαν καὶ τίττει τὸν Μαίμονα.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτικαῖς. ὁ δὲ Χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γερόντων· προλογίζει δὲ ἡ Ἀντιγόνη· ὑπόκειται δὲ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν Κρέοντος βασιλείων. τὸ δὲ κεφάλαιόν ἐστι τάφος Πολυνείκους, Ἀντιγόνης ἀναίρεσις, θάνατος Αἴμονος καὶ μόρος Εὐρυδίκης, τῆς Αἴμονος μητρός. φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἡξιῶσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας εὐδοκμήσαντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης. λέλεκται δὲ τὸ δράμα τοῦτο τριακοστὸν δεύτερον.

*) καταπρησθῆναι scripsi ex con. Dindorfii. Libri καταπρησθῆναι.

**) Notus Laodamas, Eteoclis filius, ex Apollodoro III, 7, Pausania IX, 7. aliisque.

***) Post verbum τελευτῆσαι Brunckius addidit: τὸ δὲ δράμα τὴν ἐπιγραφὴν ἔρχεται ἀπὸ τῆς παρεχούσης τὴν ὑπόθεσιν Ἀντιγόνης, quae verba desiderantur in cod. Paris. et editt. vett., indigna, ut equidem arbitror, Aristophane grammatico.

†) τῷ Αἴμονι restitui ex Dresd., Turn. et quae eam editionem sequuntur. Vulgo μετὰ τοῦ Αἴμονος. Scholiasta ad Ant. v. 1350.: ἴσθιόν δὲ, ὅτι διαφέρει τῆς Εὐριπίδου Ἀντιγόνης αὐτῇ, ὅτι φωραθεῖσα ἐκείνῃ διὰ τὸν Αἴμονος ἔρωτα ἐξεδόθη πρὸς γάμον· ἐπταῦθα δὲ τοῦναντίον.

ANTIGONH.

ANTIGONH.

Ω κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἄρ' οἶσθ', ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν

V. 2. Pro *δτι*, recte ab Hermanno restituto, vulgo *δ τι* scribitur.

V. 1. κοινὸν — κάρα] In scenam prodit Antigone, Ismenam sororem quum certiore factura de edicto Creontis, tum imprimis excitatura, ut secum contra edictum illud fratrem sepeliret. Bene igitur ita appellat sororem, ut non sine aliqua vi in initio orationis vocabulum κοινόν ponat, hoc intuens, inter quas sanguinis communio sit, inter easdem officii, manibus fratris praestandi, communionem debere esse. Hinc dixit v. 41. εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκόπει. v. 43. εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κοινῆς χειρὶ. v. 45. τὸν γούν ἐμὸν καὶ τὸν σόν. Cfr. etiam quae eandem dicere fecit Aeschylus Spt. i. Th. 1031: δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγχχνον, οὐ πεφύκαμεν, μητρὸς ταλαλῆς κατὰ δυστήνον πατρός. τοιγὰρ θέλουσ' ἄκορι κοινῶν κακῶν πυλὴν, θανόντι ζωσα συγγόνῳ φρενί. — Praeterea non sine vi adiunctiva, quae alibi coniungi copula solent, κοινόν et αὐτάδελφον, ut El. 12: πρὸς σῆς ὁμαλμον καὶ

κασιγνήτης, differentia similiter atque genus a specie differt. — Postremo in κάρα caritatis inest significatio. Cfr. 899. 915. O. C. 321.

V. 2 sq. ἄρ' οἶσθ', ὅτι — τελεῖ] Nostin lovem maiorum, quae ab Oedipo oriuntur, nihil viventibus nobis non perficere? Nam quod non oīx τῶν κακῶν τελεῖ, pro quo levi cum discrimine τί οὐχί τ. κ. τελεῖ dici potuit, Sophocles, quo vividior existeret oratio, pro οὐδὲν τῶν κακῶν οὐ τελεῖ, sive πάντα τὰ κακὰ τελεῖ posuit. Simillime dictum est Oed. R. 1401 sq.: ἄρά μου μέμνησθ', ὅτι οἱ ἔργα δράσας ὑμῖν εἴτα δεῦρ' ἴων ὅποι' ἔπρασσον αὐθις; ubi item maluit poeta interrogatione usus dicere οἴα ἔργα, quam affirmative loqui atque id ponere, quod in mente habebat, κάκιστα ἔργα. Nam hoc dicit: ἄρα μέμνησθε, ὅτι ἐγὼ κάκιστα ἔργα ὑμῖν ἔδρασα etc.

V. 2. τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν] Non ea tantum intelligenda mala sunt, quae Oedipus

- ὅποιον οὐχὶ νῦν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
 οὐδὲν γὰρ οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' ἄγης ἄτερ
 5 οὐτ' αἰσχρὸν οὐτ' ἀτιμὸν ἐσθ', ὅποιον οὐ
 τῶν σῶν τε καμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.
 καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδήμῳ πόλει
 κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
 ἔχεις τι κείσῃκουσας; ἢ σε λανθάνει
 10 πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

V. 4. ἄγης ἄτερ ex coniectura Coraii cum Erfurdio et Schaefero recepi. Libri ἄτης ἄτερ, quod quanquam iam Didymus legit, ut ex scholiis intelligimus, tamen a Sophocle scriptum esse vix credere possum. Neque enim elegantiae styli Sophoclei con-

filiis imprecatus erat (vide Oed. C. 1370 sqq.), sed illa etiam, quae huius fab. 49 sqq. commemorantur.

V. 3. νῦν ἔτι ζώσαιν] Genitivos hos esse, non dativos, quos putavit Scholiasta, Schaefer. alique monuerunt. Comparat Seidlerus Trach. 305: ὦ Ζεῦ τροπαίε, μή ποτ' εἰσιδοίμ' σε πρὸς τοῦμὸν οὕτω σπέρμα χωρήσαντά μοι, μηδ', εἴ τι δράσεις, τῆς δέ γε ζώσης ἔτι.

V. 4 sqq. οὐδὲν γὰρ — ἐγὼ κακῶν] Nihil enim aut miserum aut calamitosum, aut ignominiosum, aut turpe est, quod ego in tuis et meis malis non viderim. Et miseria et calamitate et ignominia et turpitudine affectas se esse ait malis illis, quae adhuc perpessae sint, expositis v. 49 sqq. et O. R. 1284 sq. De acerbo enim Creontis edicto v. 7. demum dicere incipit.

V. 4 ἄγης ἄτερ] Suidas et Etym. M. ἄγης ἄτης. He-sychius: ἄγης ἄτης. ἡλώσασιν. Αἰσχρὸς ὅς τις. Itaque ἄγης ἄτερ idem valet atque ἄζηλον, i. e. ἀνολβον, δυστυχές. Cfr. Trach. 284: ἐξ ὀλβίων ἄζηλον εὐροῦσαι βίον. Adde eiusd. fab. 745. El. 1455.

V. 5 sq. ὅποιον οὐ — οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν] Re-

petitae negationis exempla haec attulerunt interpretes: Aesch. Agam. 1634: ὅς οὐκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλεσας μόρον, δράσαι τὸδ' ἔργον οὐκ ἔτιλς αὐτοκτόνως. Soph. Trach. 1014: καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχοις τις δνῆσιμον οὐκ ἀποτρέψει; Thucyd. I, 122 extr.: καὶ οὐκ ἴσμεν, ὅπως τὰδε τριῶν τῶν μεγίστων συμφορῶν οὐκ ἀπήλλακται. Cfr. Boeckh. nott. critt. Pind. Pyth. III. extr. et Reisig. Comm. critt. Oed. C. 350. — Degenitivo κακῶν vid. Matth. §. 322.

V. 7. Scholiasta: πανδήμῳ πόλει. πάση τῇ πόλει. Sic 1141. et El. 982. Adde huius fab. 733: Θήβης τῆςδ' ὁμόπολις λεώς. Ai. 844: πανδήμου στρατοῦ.

V. 8. τὸν στρατηγόν] Regem, i. e. Creontem. Vox enim στρατός, ut Latinorum exercitus, et populum significat et milites, qui cives erant apud priscos. Cfr. Fischer. ad Aristoph. Plut. 192. et, quem laudat, van Dalen Dissert. ad marm. ant. V, 3, quod caput est de strategis et scribis Graecis; item I. C. F. Baehr. ad Plutarch. Philopoem. 11. BOTH. Cfr. Trachin. 785 sqq. ed. meae.

V. 9. ἔχεις] Cognitum habes, nosti Ita nonnunquam

ΙΣΜΗΝΗ.

- ἔμοι μὲν οὐδείς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
 οὐθ' ἡδὺς οὐτ' ἀλγεινὸς ἔκει', ἐξ ὅτου
 δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο
 μιᾷ θανόντων ἡμέρᾳ διπλῇ χειρὶ.
 15 ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς
 ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,
 οὐτ' εὐτυχοῦσα μάλλον οὐτ' ἀτωμένη.

nire puto, quod nuper proposuit F. W. Ullrichius (Ueber die religiöse und sittliche Bedeutung der Antigone etc. Hamburg 1853.) p. 58 sqq., sic existimans, οὐδὲν ἄτης ἄτερ idem esse atque οὐδὲν μετὸν ἄτης sive ἀτηρόν.

ἔχειν usurpatur. Cfr. Trach. 318. ibique Scholiastam. Phil. 560. 789. Eur. Or. 1120: ἔχω τοσοῦτον, τὰπλοῖπα δ' οὐκ ἔχω, ad quem locum Scholiasta: τοῦ ὅσον λέγεις, τὰ λοιπὰ δὲ οὐ τοῦ. Hipp. 1436: ἔχεις γὰρ μοῖραν, ἢ διεφθάρης. Alc. 51: ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν σέθεν. Eodem modo Latini habere usurpant. Vide exempla plura allata a me ad Cic. or. Planc. XXIII, 55. p. 152.

V. 9 sq. ἢ σε λανθάνει — κακά] Sensus hic est: an te latet ad amicos nostros pervenire mala istiusmodi, qualia hostes nostri perpetiuntur? i. e. an te latet, id quod hostibus nostris, qui occisi sunt, accidit, ut non sepe-liantur, sed insepulti feris obiciantur, eam iniuriam Polynici, fratri nostro, inferri? Alii τῶν ἐχθρῶν κακά explicant mala, quae ab inimicis parantur, i. e. iniqua contra Polynicem consilia Creontis. De numero plurali τοὺς φίλους vide ad O. R. 361.

V. 11. μῦθος — φίλων] Verbum de amicis. Sic Ai. 220: ἀνέρος αἰθοπος ἀγγελίαν. Vide Matth. §. 342. 1. Rost. §. 107, II, 1, addit. 1. ed. VII.

V. 13. δυοῖν — δύο] Amat ita loqui Sophocles. Confer huius fab. 73. 142. Ai. 267: κοινὸς ἐν

κοινοῖον. 467: μόνος μόνους. 620: ἀφιλα παρ' ἀφίλοις. 1283: μόνος μόνου. O. C. 184: ξείνος ἐπὶ ξένης. Phil. 135: ἐν ξένῳ ξένον. Trach. v. 613: καὶ νῦν καὶ νῦν ἐν πεπλώματι.

V. 14. Schol.: διπλῇ χειρὶ τῇ ἐπ' ἀλλήλων τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ διπλῇ, οἶον ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεθέντων τῶν ἀδελφῶν. At neque alibi unquam διπλοῦν significaret mutuum, neque, si significaret, ea notione hoc loco usurpatum concederem, in quo ex iis verbis, quae opposita sunt, μιᾷ ἡμέρᾳ, manifesto apparet de numero διπλοῦν dictum esse et duplex sive geminum significare. Cfr. v. 55: τριῶν δ' ἀδελφῶν δύο μίαν καθ' ἡμέραν etc. et 170: οὐτ' οὐκ ἐκείνοι πρὸς διπλῆς μοῖρας μίαν καθ' ἡμέραν ὥλοντο. Vide etiam Valck. ad Eur. Hipp. 1403. Itaque hic est huius versus sensus: ita ut uno die gemina caedes fieret.

V. 15. Schol.: ἐπεὶ ἀντὶ τοῦ ἀφ' οὗ. Cfr. Porson. ad Eur. Med. 138. et Blomf. ad Aesch. Agam. gl. 39.

V. 16. ἐν νυκτὶ τῇ νῦν] Dicta haec primo mane post eam noctem, qua discesserant Argivi. Cfr. 100 sqq. et 253.

V. 16 sq. Schol.: ὑπέρτερον γον' ἀντὶ τοῦ πλέον. Recte

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἤδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν
τοῦδ' οὐνεκ' ἐξέπεμπον, ὥς μόνῃ κλύοις.

ΙΣΜΗΝΗ.

20 τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γὰρ τάφου νῶν τὴν κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἴτεοκλέα μὲν, ὥς λέγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς

V. 24. Tribus incommodis hic locus laborat. Nunquam enim aut χρησθεῖς pro χρησάμενος usurpatum, aut χρῆσθαι σὺν τινι dictum, aut substantivum δίκη cum adiectivo δίκαιος coniunctum est. Haec autem, quae singula corruptelae suspicionem certissimam alibi moverent, tu coniuncta hic feras et a Sophocle admissa credas? Quid autem, si non corrigendus, sed eiiciendus hic versus est, ut ab interprete additus? Certe omissio eo nihil desiderabis, quum ad verbum ἔκρυψε, id quod quis addendum putarit, nomen τάφῳ aut simile quid vel ex antecedentibus facillime adsumi possit.

Hermannus: nihil amplius novi, nec felicior me factam esse neque infeliciorem.

V. 18. ἤδη καλῶς] Facile apparet intelligendum esse: nihil te audivisse.

V. 19. Schol.: τοῦδ' οὐνεκ' ἐξέπεμπον· ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦτό σε ἡγάγον ἐνταῦθα· τὸ δὲ ἐξέπεμπον ἀντὶ τοῦ μετεπεμποίμην. Cfr. 161: κοινῶ κηρύγματι πέμψας. Saepissime στέλλειν ea notione Sophocles usurpavit.

V. 20. δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος] Hoc dici putat: patet enim perturbari te eo, quod mihi dictura es. Sed illud insolens est, quod dictum καλχαίνειν ἔπος τι, cuius simile exemplum non exstat. Videtur autem accusativus aptus esse ex notione agitandi sive volendi, quae in verbo καλχαίνειν inclusa tenetur; nec dubium est, quin poetae obversatum sit

Homericum illud, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε.

V. 21. τάφου νῶν] Verba προτίσας et ἀτιμάσας quum hoc sensu dicta sint, ἀξιώσας et οὐκ ἀξιώσας, facile intelligitur, genitivum τάφου ex utriusque verbi notione aptum esse ita, ut tamen, id quod totius loci sententia docet, ad posterius potissimum verbum referendus sit. Tum νῶν dativum esse secundum Reisigium ad O. C. p. 359, monuit Wexius. Cfr. Matth. §. 389. g.

Ibid. τὴν κασιγνήτῳ — τὸν μὲν, τὸν δέ] Nota locutio. Sic 561. Cfr. Matth. §. 289. not. 8. Rost. §. 101. 3. b.

V. 25. τοῖς ἐνεσθὲν ἐντιμον νεκροῖς] Veteres, si quis aut inhumatus iaceret, aut non rite post mortem coleretur, contemptui inter mortuos habitum credebant. Hinc Electra apud Aesch. Choeph. 482: παρ'

25 ἔκρυψε, τοῖς ἐνεσθὲν ἐντιμον νεκροῖς·
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνεῖκους νέκυν
ἀστοῖσι φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαι τινα,
ἔαν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκύν
30 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.
τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κάμοι, λέγω γὰρ καμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῇ προκηρύσσοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
35 οὐχ ὥς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,

Quamquam ne opus quidem, ut adsumatur quicquam, quum infra etiam v. 285. solum verbum κρύπτειν de eadem re usurpatum sit.

V. 30. Brunckius ex viri cuiusdam docti con. εἰσορῶσι scripsit; nescio an recte.

V. 31. Vulgo Κρέοντά σοι. Correxerit primus Schaeferus. Postest tamen etiam illud defendi.

V. 33. τοῖσι μὴ εἰδόσιν e con. Heathii cum Hermanno scripsi. Libri τοῖς μὴ εἰδόσιν. Brunckius τοῖς μὴ οὐκ εἰδόσιν.

εὐδείκνους ἔση ἄτιμος. Clytaemnestra quoque Eumen. 97: ὄνειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἀπόλλυται. MUSG. Cfr. Virg. Aen. VI, 325 sqq. Ceterum per prolepsin dicta haec verba sunt, de qua vide Matth. §. 446. not. 2. Rost. §. 97. 4. ed. VII.

V. 26. Schol.: Πολυνεῖκους νέκυν· ἀντὶ τοῦ αὐτὸν τὸν Πολυνεῖκα. De locutione τὸν θανόντα νέκυν satis est comparasse Homericam νέκυν τεθνηῶς et νέκυν κατεπεθνηῶς. Sic infra v. 467. 515.

V. 27. ἐκκεκηρῦχθαι] Et hic et v. 203. et O. C. 430. verbum ἐκκηρύσσειν pro simplici κηρύσσειν positum est.

V. 30. Schol.: θησαυρὸν· ἐρμαῖον, εὖρημα. Brunckius: πρὸς χάριν valet ἔρεκα, ut infra 908: τίτος νόμου πρὸς χάριν; id est τίτος ἔρεκα νόμου. Apud Euripidem Med. 541: πρὸς ἰσχύος χάριν idem est ac πρὸς

βίαν, κατ' ἰσχύιν. Cfr. Matth. §. 591. ε. Aptè comparaveris locutionem illam Graecorum cum nostra zu Gefallen, quam saepissime nihil differre a particula wegen constat.

V. 31. Schol.: ἀγαθόν· ἐν εἰρωνείᾳ.

V. 32. λέγω γὰρ καμέ] Recte monet Erfurdtius hoc dicere Antigona: parum me norat Creon, qui me quoque facere iuberet, quae cum pietate in fratrem pugnant.

V. 33. Schol.: νεῖσθαι· ἀντὶ τοῦ πορεύεσθαι.

V. 34. ἄγειν] Recte Scholiasta interpretatur ἡγεῖσθαι. Sic Eurip. Bacch. 1035: Θήβας δ' ἀνάρδρους ᾧδ' ἄγεις;

V. 35. Schol.: οὐχ ὥς παρ' οὐδέν· οὐχ ὥς ἐτυχεν ἔχειν τὸ πρᾶγμα, ἀντὶ τοῦ οὐκ εὐτελῶς καὶ ὥς πάρεργον, ἀλλ' ὥς μέγα. Ἡ οὕτως· οὐχ ὥς οὐδέν, ἀλλὰ

φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα,
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῇ.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
40 λύουσ' ἂν ἢ γάπτουσα προσθείμην πλέον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκόπει.

ΙΣΜΗΝΗ.

ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῦ γνώμης ποτ' εἶ;

V. 45. Post hunc versum in codd. omnibus additus hic reperitur: ἀδελφόν. οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἁλώσομαι. Quem non esse a

μέγα. De locutione παρ' οὐδὲν ἄγειν sive ἡγεῖσθαι monitum iam ad O. R. 954.

V. 36. φόνον προκεῖσθαι etc.] Omissum τοῦτο. Vide quae ad Philoct. 137—139. adnotavi. De locutione δημόλευστον φόνον cfr. Aesch. Spt. c. Th. 183: λευσιῆρα δῆμον δ' οὐτι μὴ φύγη μόρον, ibique Blomf. in glossario. Adde Trach. 357: ὁ ῥιπτός Ἰφίτου μόρος. De hoc poenae genere vide ad O. C. 431.

V. 37. οὕτως ἔχει σοι ταῦτα] Sic El. 761: τοιαῦτά σοι ταῦτ' εἰσίν.

V. 38. εἴτ' ἐσθλῶν κακῇ] I. e. εἴτ' ἐσθλῶν πεφυκῶν κακῇ εἴ. De genitivo vide Matth. §. 374. Rost. §. 107. III, 3. a ed. VII. de εἴτε — εἴτε Matth. §. 617. 5.

V. 39. τί δ', ὦ ταλαῖφρον etc.] Musgravius quum poe- tam pro verbis λύουσ' ἂν ἢ γάπτουσα scripsisse λέγοιτο, ἂν ἢ πράττουσα suspicatus est, etsi coniecit quod nemo unquam probavit, tamen, quid fere dici hic a poeta debuerit, optime mihi videtur perspexisse. Verum eum ipsum fere sensum, quem ille restitutum ivit, in vulgata scriptura iam inesse nuper acute ostendit Boeckhius. Is enim hoc pri-

mum verissime mihi videtur monuisse, λύουσα ἢ ἐφάπτουσα locutionem proverbialem esse, in qua λύειν fere significet interponendo sese difficultates alicuius rei solvere, ἐφάπτειν autem conficere aliquid, sive rei alicuius agenda socium esse, apte comparata locutione proverbiali κάθαρμα λύειν, coll. Eur. Hippol. 666. Zenob. IV, 46. Hesycho, Suida, et adscripto Ai. 1317: εἰ μὴ ξυνάψω, ἀλλὰ συνλύσω πάρε. Similiter opposita sibi sunt συνάπτειν et λύειν apud Plutarch. Alcib. c. 14. Adde huius fab. 1092 sq. cum nota. Deinde idem vere statuit coniungenda verba esse τί πλέον προσθείμην, valereque πλέον τι τίθεσθαι aliquid utilitatis sibi parare, similiter atque πλέον ποιῶ, πλέον ἐργάζομαι et alia dicantur, de quibus vide Valck. ad Eur. Hipp. 284. et in Diatr. Eur. C. XIV. p. 150. Adde huius fab. v. 268. Postremo de verbis ἐν τούτοις vide ad O. R. 865. Recte Scholiasta: εἰ τάδ' ἐν τούτοις· εἰ ταῦτα Κρέων ἐκέλευεν.

V. 42. ποῦ γνώμης ποί' εἶ] Cfr. O. C. 167: ποῖ τις φροντίδος ἐλθῃ; ibique notam.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουριεῖς χειρί.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἢ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

45 τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς.

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἴργειν μέτα.

Sophocle scriptum, evidentissimis argumentis probasse mihi videor in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 19 sqq.

V. 43. ξὺν τῇδε κουριεῖς χειρί] Schaefero χειρὶ abundanter positum esse, et ξὺν τῇδε mecum (coll. Melett. critt. p. 114.) significare videtur. Hermannus cum Erfurdio prae- stare putat ξὺν τῇδε χειρὶ coniungere, coll. Eur. Hipp. 661: σὺν πατρὸς μολῶν ποδί. Ei accessit Matth. §. 430. Tum κουρίζειν νεκρὸν a poetis eodem sensu dicitur, quo scriptores pro- saici ἀναιρεῖσθαι νεκρὸν usur- pant.

V. 44. θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει] Recte, puto, Matthiaeus ad Eurip. Orest. 30. et Gr. Gr. §. 564. ἀπόρρητον explicat, quum sit interdictum sive vetitum. Scholiasta, quem probat Erfurdius, pro genere masculino habet, adnotans: τὸν ἀπηγορευμένον καὶ κεκωλυμένον ὑπὸ τῆς πόλεως τολμᾶς θάπτειν σφ'.

V. 45. τὸν γοῦν — θέλῃς] Tenendum est τὸν ἐμὸν et τὸν σόν pro substantivis esse, ita ut significant, quem me, quem te convenit sepelire. Hoc enim dicit Antigona: meo certe officio sepulturae satisfaciam, et tuo, si tu noles; id est, ego certe Po-

lynicem sepeliam, eoque facto et meum et, si tu sepelire nolueris, tuum officium exsequar. Nam quum Ismena quaesivisset, ἢ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ' ἀπόρρητον πόλει, num sepelire cogitas quem civitas sepeliri vetuit, eoque versu ostendisset, et quid non esset factura, et cur id, quod non esset factura, facere recusaret, ad utrumque brevi Antigona respondet ita, ut et sepulturam se quidem Poly- nicem dicat et facturam id propterea esse significet, quod suus sit, i. e. quod talis sit, quem sepelire se conveniat, sive quem sepelire a civitate vetari nequeat, uno verbo quod frater sit. Oppositum enim τὸν ἐμὸν verbis ἀπόρρητον πόλει. Pluribus sententiam suam statim post declaravit, quum Ismenae interroganti, ὦ σχ. — ἀντειρηκότος, ita respondet, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἴργειν μέτα. Quo in loco quo sensu τῶν ἐμῶν positum (de numero plurali ad O. R. 361. diximus), eodem hic τὸν ἐμὸν accipiendum est. Adde El. 536: ἀλλ' οὐ μετὶν αὐτοῖσι τὴν γ' ἐμὴν κταεῖν. et O. C. 830: οὐχ ἄφομαι τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς.

ΙΣΜΗΝΗ.

- οἱμοι, φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ
 50 ὥς νῦν ἀπεχθὴς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο,
 πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
 ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χειρὶ.
 ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
 πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον.
 55 τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
 αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπώρῳ μόρον
 κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιιν χεροῖν.
 νῦν δ' αὖ μόνον δὴ νῶν λελειμμένα, σκόπει,
 ὅσῳ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία
 60 ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρῆξιμεν.

V. 49 sq. Hermannus comma, quod post ἀπώλετο positum, post ἀμπλακημάτων posuit.

V. 57. Non male Hermannus videtur correxisse ἐπαλλήλοιιν

V. 50. Schol.: πατήρ ὥς νῦν ἀπεχθὴς· τὰς συμφορὰς σκόπησον τοῦ παντὸς γένους καὶ πῶς δ' πατήρ ἀκλεῆς ἀπώλετο· οὐ μόνον δὲ ἀκλεῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθὴς διὰ τὸν γενόμενον λοιμὸν.

V. 51. πρὸς αὐτοφ. ἀμπλακημάτων] Dicuntur flagitia Oedipi ab ipso detecta fecisse, ut oculos sibi effoderet. Praepositionis πρὸς ita usurpatae aliquot exempla attulit Matth. §. 590. a. Adde O. R. 492, 1236. El. 1211: πρὸς δίκης, quod ipsum ibi Electra statim post simplici dativo δίκῃ explicat. —

V. 53. Schol.: διπλοῦν ἔπος· διπλοῦν ὄνομα ἔχουσα, μήτηρ τε καὶ γυνή. Dicitur locusta contra naturam quasi bifaria mulier fuisse, quod eiusdem hominis et mater et uxor fuerit, nobis „Mutter und Gattin in einer Person.“

V. 54. Schol.: ἀρτάναισι· ἀγγόναις. λωβᾶται· ἀφανίζει, ἀπολλύει.

V. 56. αὐτοκτονοῦντε] Confert Neuius Aesch. Spt. c. Th. 681: θάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος. ibid. 734: ἐπειδὴν αὐτοκτόνως αὐτοδαίκεται θάνωσι. 805: ἐκ χειρὸν αὐτοκτόνων.

V. 59. νόμου βία] Lege invita. Vide ad O. C. v. 656.

V. 61. τοῦτο μέν] Respondet v. 63: ἔπειτα δέ. Cfr. Matth. §. 288. not. 2. De sententia confer El. 997: γυνὴ μέν, οὐδ' ἀνὴρ ἔφες· σθένεις δ' ἔλασσον τῶν ἐναντίων χειρὶ.

V. 63 sq. ἔπειτα δ' — ἀλλήλοισι] Non accedam iis interpretibus, qui ὀφθαλμοῖς eodem sensu quo antea ὅτι positum putant. Nam ut cetera mittam, vix potest infinitivus ἀκούειν aptus iudicari ex verbis ἀρχ. ἐκ. κρ. Aliena enim exempla sunt, quae probandae huius interpretationis causa Matthiaeus §. 532. d. attulit. Itaque malim cum Fr. Iacobsio ad verba ἔπειτα δὲ καὶ ταῦτ' ἀκ. etc. adsumere ex antecedentibus ver-

- ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μέν, γυναῖχ' ὅτι
 ἔφηνεν ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·
 ἔπειτα δ', οὐνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων,
 καὶ ταῦτ' ἀκούειν κατὰ τῶνδ' ἀλγίονα.
 65 ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
 ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
 τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
 περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

ANTIGONH.

- οὐτ' ἂν κελεύσαιμ' οὐτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι
 70 πράσσειν, ἐμοὶ γ' ἂν ἡδέως δοίης μέτα.
 ἀλλ' ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ· κείνον δ' ἐγὼ

χεροῖν. Coniicere vero etiam possis ita scripsisse Sophoclem: τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιιν μόρον.

hum χρῆ. Debebat quidem poeta, si persequi inchoatam formam loquendi voluisset, sic dicere: ἔπειτα δὲ (sc. ἐννοεῖν χρῆ), ὅτι, οὐνεκα ἀρχ. ἐκ κρ., καὶ ταῦτα ἡμᾶς χρῆ ἀκούειν etc. Sed brevitati studens sic perrexit dicere, quasi coepisset: sed primum, id quod considerandum est, oportet nos, quae mulieres simus, non pugnare cum viris. Vide quae ad v. 1277 sq. notata sunt.

V. 64. ταῦτ' ἀκούειν] His sive huiusmodi imperiis obtemperare. Cfr. 666 sq. El. 340. et, quod similiter dictum, huius fab. v. 219: ἀπιστεῖν τάδε, huic edicto non obtemperare. Adde quae ad Ai. 1215. et Trachin. 1208. adnotavimus.

V. 65. Schol.: τοὺς ὑπὸ χθονός· ἢ τὸν Πολυνείκη, ἢ τοὺς χθονίους δαίμονας· πιθανῶς δὲ καὶ τοῦ πρέποντος ἐφρόντισε· φησὶ γὰρ, ὅτι ἀπολογησώμαι τοῖς κατὰ χθονός. Iacobsius et de Polynice et de dis

inferis cogitandum esse putat, quod mihi non probatur. Immo certum puto Polynicem his verbis significari. De plurali monitum ad v. 10.

V. 66. Schol.: ξύγγνοιαν ἴσχειν· συγγνώμην ἔχειν, ὅτι βία πράσσω ταῦτα. De locutione βιάζομαι τάδε, quae idem fere valet atque ἀναγκάζομαι τάδε, vide ad O. R. 259 sq. Sponte patet sensu passivo βιάζομαι et hic et 1073. usurpatum esse.

V. 67. Schol.: τοῖς ἐν τέλει· βασιλεῦσι. Cfr. Ai. 1327. Phil. 385. 925. et Blomf. ad Aesch. Ag. gloss. 104. — Intellegendus autem unus Creon est. De βεβῶσι vide ad O. C. 52.

V. 68. Schol.: τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν· γνωμολογικῶς ἀπαλλάττεται· τὸ γὰρ παρὰ δύναντι τι πράττειν ἡλίθιον. De νοῦν ἔχει cum verbo τὸ πράσσειν coniuncto confer El. 351: ταῦτα δειλὴν ἔχει.

V. 70. ἡδέως] Scilicet ἐμοὶ

V. 71. Schol.: ἀλλ' ἴσθ'

θάψω. καλόν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν.
 φίλῃ μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,
 ὅσια πανουργήσας· ἐπεὶ πλείων χρόνος,
 75 ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.
 ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
 τὰ τῶν θεῶν ἐντιμ' ἀτιμάσας ἔχε.

ISMHNH.

ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιοῦμαι. τὸ δὲ
 βία πολιτῶν δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.

ANTIGONH.

80 σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον
 χῶσους· ἀδελφῷ φιλτάτῳ πορεύσομαι.

V. 82. οἰμοι, ταλαίνης ὡς cum Stephano scripsi. Vulgo

ὅποιά σοι δοκεῖ· γίνωσκε
 ὅποια σὺ θέλεις, τὸ πελθεσθαι
 τοῖς τυράννοις· ἢ τοιαύτη γε-
 νοῦ, ὅποια καὶ βούλει. Adverte
 acerbitem dicti: scito qua-
 lia tibi scienda videntur,
 i. e. habeto tu tibi scientiam
 sive intelligentiam illam tuam.
 Quo respicit Antigona ad ea,
 quae v. 61 sqq. Ismena dixit.
 Cfr. El. 1055 sq.: ἀλλ' εἰ σεαντὴ
 τυγχάνεις δοκοῦσά τι φρονεῖν,
 φρόνει τοιαῦτα.

V. 73. φίλῃ — φίλου μέ-
 τα] Simillime apud Platon. Me-
 nex. p. 247: καὶ ἂν μὲν ταῦτα
 ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους
 ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν δὴ ἡμᾶς ἢ
 προσήκουσα μοῖρα κομισθῇ· ἀμε-
 λήσαντας δὲ ἡμᾶς καὶ κακιοθέν-
 τας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.

V. 74. Schol.: ὅσια πα-
 νουργήσας· δίκαια μετὰ πα-
 νουργίας ἐργασαμένη, ὡς αὐτὴ
 λέγει· ἐπεὶ προεῖπεν τὸ γὰρ
 περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει
 νοῦν οὐδένα. Ἡ οὕτως· ὅσια
 πανουργήσας ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς
 πάντα ἐργασαμένη. Camerarius:
 in sancto facinore, uti ho-

nestum furtum et piam
 fraudem et huiusmodi alia di-
 cere consuevimus.

V. 74 sq. ἐπεὶ πλείων χρό-
 νος — τῶν ἐνθάδε] i. e. ἐπεὶ
 πλείονα χρόνον δεῖ μ' ἀρέσκειν
 τοῖς κάτω ἢ τοῖς ἐνθάδε. Cfr.
 Matth. §. 454. Rost. §. 97.
 8. addit. l. ed. VII.

V. 77. Schol.: τὰ τῶν —
 ἔχε· τὰ παρὰ θεοῖς τίμια ἀτί-
 μαζε· τετίμηται γὰρ παρὰ θε-
 οῖς καὶ ὅσιον νενομισται τὸ θά-
 πτειν νεκρούς· οἷς μᾶλλον δεῖ
 πελθεσθαι ἢ τοῖς τοῦ Κρόντος
 κηρύγμασιν. Confer 450 sqq.
 De genitivo τῶν θεῶν ex ἐντιμα
 apto vide Matth. §. 345.

V. 78. ἄτιμα ποιοῦμαι]
 i. e. ἀτιμάζω. Cfr. Matth.
 §. 421. not. 4. Tum de articulo
 infinitivo praeposito videatur idem
 §. 543. not. 2. Rost. §. 125. 3.
 b. β.

V. 80. Schol.: σὺ μὲν τάδ'
 ἂν προὔχοι· σὺ μὲν τοιαῦτα
 προφασίζον· τὰς γὰρ προφάσεις
 προχάνας ἐκάλουν, ὡς καὶ Καλ-
 λίμαχος· Ἀγροδέτω [ἀγροδέ-
 ποι emend. Buttm. Gr. ampl.
 T. II. p. 275 not.] πάσῃσιν

ISMHNH.

οἰμοι, ταλαίνης ὡς ὑπερδέδοικά σου.

ANTIGONH.

μὴ μου προτάρβει. τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.

ISMHNH.

ἀλλ' οὖν προμηνύσης γε τοῦτο μηδενὶ
 85 τοῦργον, κρυφῇ δὲ κεῦθε· σὺν δ' αὐτῶς ἐγώ.

ANTIGONH.

οἰμοι, καταύδα. πολλὸν ἐχθίων ἔσει
 σιγῶς, ἂν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.

ISMHNH.

θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

οἰμοι ταλαίνης, ὡς.

ἐπὶ προχάναςιν ἐφοῖτα. ἐν
 τῷ γ' Αἰτιῶν. Ἡ σὺ ταῦτα προ-
 βάλλου· ἢ σὺ μὲν τοῦτοισι ἂν
 σπαντὴν σκεπάζοις. Bene Iacob-
 sius: προὔχοιο, ducta meta-
 phora a scuto, quod quis pro-
 tendens se defendit a vulneribus.

V. 82. οἰμοι, ταλαίνης]
 Schol.: φιλόστοργον καὶ ταύτης
 τὸ ἦθος, ἀλλ' εὐλαβές· δέδοι-
 κεν οὖν καὶ περὶ τῇ ἀδελφῇ καὶ
 ἀναβοᾷ περιπαθῶς.

V. 84. προμηνύσης — μη-
 δεν] De postposita μὴ parti-
 cula vide ad O. C. 1360. et con-
 fer quos Neuius addit locos,
 El. 432: τούτων μὲν — τύμβῳ
 προσάψης μηδέν. O. C. 1737:
 φίλοι, τρέσσητε μηδέν. Philoct.
 332: φράσης μοι μὴ πύρα.

V. 85. κρυφῇ δὲ κεῦθε]
 De abundantia locutionis vide quae
 ad O. R. 65. adnotavimus; de
 σὺν adverbialiter posito monuit
 Matth. §. 594. 1

V. 86. οἰμοι] Molestia ac
 dolore affici se Antigona ait, quod
 Ismenae pium illud officium, quod
 fratri mortuo praestitura sit, tan-
 quam malum facinus celandum
 et occultandum videatur. Non

prorsus dissimiliter οἰμοι v. 320
 positum. De forma πολλὸν cfr.
 Trachin. 1169. huius fab. 1223.
 1236. De accusativo πολλὸν
 Matth. §. 425. 1. a.

V. 87. σιγῶς, ἂν etc.]
 Verba haec ἂν — τάδε non
 tam explicationi participii σιγῶσα
 inserviunt, quam cum opposi-
 tione quadam dicta sunt hoc
 sensu: immo omnibus nun-
 tia. Simile tamen est quod di-
 xit Aesch. Choeph. 742: ἢ δὴ
 κλύων ἐκείνος εὐφρανέῃ νόον, εὐτ'
 ἂν πύθεται μῦθον. Vide quae
 ad Trach. 895. adnotavimus.

V. 88. Schol.: θερμὴν ἐπὶ
 ψυχροῖσι· ἐπὶ ἀδυνάτοις νεα-
 νιεύῃ καὶ ἐπὶ ἀηδέσι τέρπῃ τὴν
 ψυχὴν. Multo hic rectius sen-
 sum loci perspexit quam pleri-
 que recentiorum interpretum.
 Hoc sibi vult Ismena; a qua
 re alii abhorrent, ad eam
 tu summo animi impetu
 raperis. Quod dicit, quia ex
 verbis quae modo protulit Anti-
 gona, οἰμοι — τάδε, eam intel-
 lexit facinus, quod susceptura
 est, a quo ipsa vehementissime

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρή.

ΙΣΜΗΝΗ.

90 εἰ καὶ δυνήσει γ'· ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρᾷς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρόπει τὰμήχανα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη.

95 ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν

V. 106. Ἀπρόθεν] Sic H. K. Ahrensius scribendum vidit pro vulgato Ἀργόθεν, coll. O. C. 1303: γῆς ὅσοι περ Ἀπλίας προ-

abhorret, adeo praeclarum et laude dignum existimare, ut evulgari etiam per totam urbem cupiat. De nomine ψυχρός confer v. 650. Hermannus adscripsit Aesch. Prom. 692: δειμνὶ ἀμνήκει κέντρῳ ψύχειν ψυχάν ἐμάν, Neuius Pind. Pyth. IV, 73: κρυόν μάντευμα. Isthm. I, 37: ἐν κρυόεσσιν συντιγία. Hom. II. ι, 2. et ν, 48, ubi φόβος dicitur κρυερός et κρυός id est gelidus.

V. 89. Schol.: οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρή· τῇ τῶν θεῶν δόλῳ διὰ τὸ θάπτειν τὸν νεκρόν, καὶ μάλιστα ἀδελφόν.

V. 90. ἀμηχάνων ἐρᾷς] Adscripsit Wexius Lucian. D. D. VIII: πλὴν οἶδα, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς. Eur. Herc. f. 318: ἄλλως δ' ἀδυνάτων τοικ' ἐρᾷν. Proverbiorum in numero habent ἀδύνατα θηρᾷς Zenobius et Suidas. Stobaeus p. 45. inter Chilonis dicta refert: μὴ ἐπιθύμει ἀδύνατα. Vide Hemsterh. ad Lucian. T. II. p. 275.

V. 91. οὐκοῦν — πεπαύ-

σομαι] De οὐκοῦν monuit Matth. §. 610. 5, qui idem de futuri πεπαύσομαι usu egit §. 498. Vide Rost. §. 116. 11. not. 9.

V. 92. ἀρχὴν] Hermannus ἀρχήν, inquit, est statim ab initio. Atqui quod statim ab initio non est, non est omnino.

V. 93. ἐχθαρεῖ] De futuro sec. medii passive usurpato vide ad O. R. 1466.

V. 95. ἔα] Hoc loco monosyllabon est, ut O. R. 1451. O. C. 1192. Eur. Ion. 540. Sic ἔατε disyllabon Trach. 1005. Apud Homerum ἔα saepius monosyllabon est. Cfr. Heynius ad II. V, 256. ERF. De locutione τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν vide ad v. 193.

V. 96. τὸ δεινὸν τοῦτο] Quod tibi horribile videtur. Acerbe loquitur Antigone.

V. 96 sq. Schol.: πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδὲν οὐδὲν δεινὸν, φησὶ, πείσομαι, ὅπερ με τῆς ἐν κλέας τοῦ καλοῦ θανάτου ἀποστερήσει· ἀντὶ τοῦ οὐδὲν τηλικούτον κακὸν πείσο-

παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδὲν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε· τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α').

100 Ἀκτὶς ἀελίοιο, κάλλιστον ἐπταπύλῳ φανέν
Θήβα τῶν προτέρων φάος,
ἐφάνθης ποτ', ὦ χρυσέας
ἀμέρας βλέφαρον,

τοι καλοῦνται. Defectum syllabae alii aliter explendum putarunt. Brunckius ἐξ Ἀργόθεν, Erlurdtius ἀπ' Ἀργόθεν, Hermannus Ἀργόθεν ἔκ coniecit.

μαι, ὥστε μὴ οὐ καλῶς ἀποθανεῖν. De οὐ trajecto confert Neuius Ai. 545. 551. 682. 1330. O. R. 137. O. C. 125. 363. 906. 1000. Trach. 44. 425. Phil. 12. 887. Adde quae ad huius fab. 223. adnotavimus, et ad O. C. 1360. ed. meae.

V. 99. Schol.: ἄνους μὲν ἔρχη· ἀροήτως μὲν καὶ φιλοκινδύνως πράττεις, εὐνοϊκῶς δὲ τῷ θανόντι. De ὀρθῶς, quod vere significat, vide 403. et O. R. 505: ὀρθὸν ἔπος, et Eur. Iph. T. 596: τοῖς φίλοις ὀρθῶς φίλος. De verbo ἔρχεσθαι, abire significante, vid. ad Philoct. 48.

V. 100 sqq. Schol.: Σύνδοξ τινων Θηβαίων γερόντων, ἐξ ὧν ὁ χορὸς συνέστηκε. Μετάπειντοι δὲ λοίκασι οὗτοι ὑπὸ τοῦ Κρόντου (vid. 159 sq.) γεγενῆσθαι, ἐπεὶ καὶ τὰς προφάσεις τῆς εἰσόδου τῶν χορῶν πιθανὰς εἶναι δεῖ· καὶ ἐπειδὴ καιρωθῶσαι τῇ προτεραιᾷ οἱ Θηβαῖοι, καὶ οἱ ἀριστοὶ πάντες τῶν Ἀργεῖων ἀνήρηται, εἰκότως περιχαρεῖς εἴσι, καὶ τῇ παρουσίᾳ ἡμέρας εὐχαριστοῦσιν. Ὁ δὲ λόγος· ὦ φῆλη ἡμέρα, παρὰ τὰς πρόθεν ἡμέρας παιδρὰ ἡμῶν φα-

ρεῖσα. Vide etiam quae rectissime Scholiasta de nexu totius cantus ad v. 155 sqq. monuit.

V. 100. ἀελίοιο] Eadem forma poeta usus est v. 1107. ed. meae. Vide quae in not. crit. ad O. R. 1070. et 1191. adnotavi.

V. 100 sqq. κάλλιστον — φάος] De superlativo vide v. 1212 sq. et Matth. §. 464. De syllaba brevi in φάος et hiatus v. 119. vide quae ad O. R. 1173 in adnotatione critica monita sunt.

V. 103. ἐφάνθης ποτ'] De ποτὲ tandem significante vide ad Phil. 1071., de correpta syllaba prima adi χρύσεος Passov. Lex. sub hac voce. Ceterum Musgravius: haec maiorem elegantiam habebunt, si statim post solis exortum dicta esse concipias. Vide ad v. 16.

V. 103 sqq. Schol.: ὦ χρυσέας ἀμέρας· ὥς ἀκτὶς τῆς ἡμέρας ὀφθαλμός· ὁ δὲ νοῦς· ὦ καλλίστη ἡμέρα, ἐφάνης ἐν Θήβαις, βάντα τὸν Ἀργολικὸν στρατιὸν τὸν λεύκασπιν, πανσαγία, ταντίστι πάση σάγῃ καὶ σκευῇ χρησάμενον, ὁξυτέρῳ κινήσασα χαλινῷ φυγάδα. Locu-

105 Διρχαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα,
τὸν λεύκασπιν Ἀπιδέν
φῶτα βάντα πανσαγία
φυγάδα πρόδρομον ὀξυτέρῳ
κινήσασα χαλινῷ.

(σύστημα α.)

110 δ' ἔφ' ἀμετέρῳ γὰρ Πολυνεῖκος
ἀρθεὶς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων
ὀξέα κλάζων
αἰετὸς εἰς γᾶν ὑπερέπτα,

V. 110. δς — Πολυνεῖκος] Sic ex conl. Scaligeri et Mudgii cum Brunckio aliisque scripsi pro δν — Πολυνεῖκος, quae codicum scriptura est, cui minime convenit v. 114. et 117., in quibus verba λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός et στας δ' ὑπὲρ etc. necessario ad totum Argivorum exercitum, minime vero ad unum Polynicem referenda sint. Qui scripturam vulgatam tuiti sunt, ii omissum aliquod verbum a librariis putant. Erfurdlius ἐπόρευσε, Thowes δ', Boeckhii ἀγαγὼν Θούριος ante ὀξέα, Hermannus συνα-

tionem χρυσῆς ἀμέρας βλέφαρον illustravit exemplis Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Th. 386.

V. 105. Schol.: Αἰρκὴ κρήνη καὶ ποταμὸς Θηβῶν. De eius situ Mueller. de Orchom. p. 486 sq.

V. 106. Schol.: λεύκασπιν· καὶ Εὐριπίδης (Phoen. 1106)· λεύκασπιν εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατόν. Adde Aesch. Spt. c. Th. 89 sq.: βοῶν ὑπὲρ τειχέων ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐτρεπής. Est autem ὁ λεύκασπις φῶς totus Argivorum exercitus. Cfr. Matth. §. 293.

V. 107. Schol.: πανσαγία, σὺν πανοπλίᾳ.

V. 108 sq. φυγάδα — χαλινῷ] postquam fecisti, ut praecipiti cursu aufugeret celerius arreptis habenis. Nam ὀξυτέρῳ χαλινῷ sic dictum videtur, ut habenis tributum sit quod cursui sive fugae tribuendum erat. Comparativo autem illo hoc videtur significari, sole orto celerius quam noctu fugere coepisse. Tum de

coniunctis adiectivis φυγάδα πρόδρομον vide ad O. C. 1076 sq. ed. meae, de πρόδρομος confer Aesch. Spt. c. Th. 169: ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρχαῖα βρέτη. Eur. Iph. A. 424: ἐγὼ δὲ πρόδρομος σῆς παρασκευῆς χάριν ἤκω. Porro φυγάδα πρ. κινήσασα ex usu tragicorum dictum pro φυγάδα πρ. ποιήσασα. Cfr. Advers. in Soph. Philoct. p. 52. Postremo dies quod dicitur fugasse Argivos, de eo confert Neuius El. 179. Ai. 131. 646. 714. O. R. 438. O. C. 1215.

V. 110 sq. δς ἔφ' — ἀμφιλόγων] qui (sc. exercitus Argivorum) adversus civitatem nostram excitus propter iurgia ambigua Polynicis. De locutione νεικέων ἀμφιλόγων confer Eur. Phoen. 503: ἀμφιλεκτός ξρις et de Πολυνεῖκος et νεικέων Valck. ad Phoen. 639.

V. 112. ὀξέα κλάζων] Conferunt Neuius Hom. Il. μ., 125: τοὶ δ' αἶψ' ἐποντο ὀξέα κεκλή-

λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,

115 πολλῶν μεθ' ὅπλων

ξύν θ' ἱπποκόμοις κορύθεσσι.

(ἀντιστροφὴ α.)

στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώσασιν ἀμφιχανῶν
κύκλῳ

λόγχαις ἐπτάπυλον στόμα.

120 ἔβα, πρὶν ποθ' ἀμετέρων

αἱμάτων γένυσιν

πλησθῆναι τε καὶ στεφάνωμα πύργων

γέρας ante ὑπερέπτα, alii alia excidisse opinantur. Lacunam autem prodi putant turbata aequalitate antisystematis. At exempti sunt anapaesti responsione antistrophica. Cfr. huius fab. 809 sqq. 826 sqq. ed. meae, O. C. 137 sqq. 167 sqq. ed. meae, Phil. 144 sqq. 159 sqq.

V. 113. Delevi cum G. Dindorfio ὥς post γᾶν in codicibus additum:

γοντες. ρ, 88: βῆ δὲ διὰ προμάχων — ὀξέα κεκλήγως et π, 429: οἱ δ' ὥς αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι, πέτρῃ ἔφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται.

V. 113. αἰετὸς — ὑπερέπτα] Ceu aquila in terram nostram desuper involavit. Cfr. 117: στας δ' ὑπὲρ etc. Nihil autem frequentius, quam ut omittatur a poetis particula comparativa in eiusmodi locis.

V. 114. Schol.: λευκῆς χιόνος πτέρυγι· τοῦτο ἀλληγορικῶς φησιν, ὥς ἐπὶ αἰετοῦ· δηλοῖ δὲ, ὅτι λευκάσπις ἦν ὁ τῶν Ἀργείων στρατός. De locutione πτέρυγι χιόνος vide Matth. §. 316. f.

V. 117 sq. Schol.: στας δ' ὑπὲρ μελάθρων· ὥς αἰετὸς κυκλώσας τὰς Θήβας ταῖς τῶν φόρων ἐρώσας λόγχαις, ἀμφιχανῶν ἔβα· ἐνέμεινε δὲ τῇ μεταφορᾷ.

V. 119. ἐπτάπυλον στόμα] Conferunt Soph. fragm. apud Dicaearchum p. 36. edit

Manzi: Θήβας λέγεις μοι τὰς πύλας ἐπταστόμους. Eur. Suppl. 401: Ἐτεοκλέους Θανόντιος ἀμφ' ἐπταστόμους πύλας. Phoen. 294: ἐλήλυθας ἐπτάστομον πύργωμα Θηβαίας χθονός.

V. 121. αἱμάτων γένυσιν] De numero plurali αἱμάτων vide Blomf. ad Aesch. Choeph. gl. 60., de dativo γένυσιν, qui dativus loci est, ad O. C. 309 sq. extr. Scholiasta adnotat: παρήλαξε τὸ ὄνομα, τὰ χεῖλη τοῦ αἰετοῦ γένυς εἰπών. Eadem Neuii sententia est, conferentis Eur. Hel. 1110: σὲ ἀναβοᾶσω, τὰν ἀηδόνα δακρυόεσσαν, ἔλθ' ὦ διὰ ξουθᾶν γενύων ἐλελιζόμενα. Mili poeta apte eiusmodi nomen elegisse videtur, quod et ad aquilam et ad hostem referri posset.

V. 122. στεφάνωμα πύργων] I. e. πύργους τὴν πόλιν στεφανοῦντας. Cfr. O. C. 14 sq.: πύργοι μὲν, οἱ πόλιν στέφανουσιν, si ita, ut videtur, a Sophocle scriptum fuit. Glossator: τὸν κύκλον τοῦ ἄστεος.

- πενκάενθ' "Ηφαιστον ἐλεῖν.
τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη
125 πάταγος "Αργεος ἀντιπάλη
δυσχερῶμα δράκοντι.
(ἀντισύστ. α.)
Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερεχθαίρει· καὶ σφας ἐσιδὼν
πολλῷ ῥεύματι προσνισσομένους
130 χρυσοῦ καταχῆθ' ὑπερόπτας,
παλτῷ ῥίπτει πυρὶ βαλβίδων
ἐπ' ἄκρων ἤδη

V. 134. ἀντιτύπα cum Porsono Adv. p. 169. scripsi pro vulgari ἀντίτυπα. Recte enim Neuius defendi scripturam vulgaram posse negat loco addubitato, qui est apud Eur. Hipp. 1130:

V. 123. Schol.: πενκάενθ' "Ηφαιστον ἐλεῖν· τὸν ἐκ τῆς πενκάης ἐχειρόμενον. Similiter Trach. 757: φλόξ αἱματηρά. Confert Neuius Virg. Aen. XI, 787: pineus ardor.

V. 124 sqq. Sensus hic est: tantus impetus in Argivos a Thebanis factus est, ut is non posset superari sive reprimi ab Argivis, sed ut illi terga dare cogerentur. De duplici nominativo vide Matth. §. 433. not. 3. Nomine δράκοντι patet non Thebanos, sed Argivos significari propter caedis cupiditatem, quae in dracone inesse putabatur.

V. 127 sq. μεγάλης γλώσσης] Cfr. 1350: μεγάλοι λόγοι, et de Argivorum iactantia Eur. Phoen. 1179 sqq. Aesch. Spt. c. Th. 425 sq., de sententia Aesch. Pers. 827: Ζεὺς τοι κολαστικῆς τῶν ὑπερχόμενων ἄγαν φρονημάτων ἐπεσιν. Prom. 829. Eur. Bacch. 385 sq. Herod. VII, 10: φιλέει γὰρ ὁ Θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. WEX.

V. 129. πολλῷ ῥεύματι προσν.] Apte confert Erfurdtius Aesch. Pers. 410: ῥεῦμα

Περσικοῦ στρατοῦ. Eur. Iph. T. 1448: ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ. Plura composuit Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. gl. 64.

V. 130. χρυσοῦ καταχῆθ' ὑπερόπτας] Armorum aureorum stridore superbientes.

V. 131. Schol.: παλτῷ ῥίπτει πυρὶ· τῷ κεραυνῷ τῷ ἄνωθεν παλθόντι. Τὸ δὲ βαλβίδων μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν δρομέων, βαλβίδων· τῶν κρηλίδων τοῦ τείχους.

V. 133. ὀρμῶντ'] Capaneum. Significat Sophocles Iovem totius exercitus insolentiam in uno eius duce punire voluisse, ut bene monuit H. Stephanus. ERF. Participium ὀρμῶντα hoc sensu dictum: aliquem, qui parabat. Cfr. Electr. 1323. De Capaneo vide Eur. Phoen. 1187 sqq. Apollod. III, 6. Pausan. IX, 8.

Ibid. Schol.: ἀλάλαξαι· παύσασθαι· ἀλάλαγμα δὲ ἐστὶν ἐπινίκιος ᾠδή.

V. 134. ἀντιτύπα δ' ἐπὶ γᾶ] Ita dicitur decidisse, ut a terra, in quam deciderit, percussus sit. Et sic iam unus

νίκην ὀρμῶντ' ἀλάλαξαι
(στροφὴ β.)

- ἀντιτύπα δ' ἐπὶ γᾶ πέσε τανταλωθεῖς,
135 πυρφόρος ὅς τότε μαινομένην ξὺν ὀρμᾷ
βακχεύων ἐπέπνει
ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.
εἶχε δ' ἄλλα μὲν ἄλλ',
ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας
"Αρης
140 δεξιόσειρος.

νυμφίδια δ' ἀπόλωλε etc. Idem ex Eustathii verbis p. 1701, 18. (458, 24.) iure collegit antiquam scripturam ἀντιτύπα fuisse.

V. 138. εἶχε δ' etc.] Olim cum Boeckhio scripsi: εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν, ἄλλα etc. Libri veteres: εἶχε δ' ἄλλα, τὰ μὲν ἄλλα, τὰ etc. Nunc quod posui ex Emperii coniectura recepi.

Scholiastarum haec interpretatus est: ἀνωθεν τυπὲς ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ, κάτωθεν δὲ ὑπὸ τῆς γῆς. De terminatione vocabuli ἀντιτύπα cfr. Pors. praef. ad Eur. Hec. p. X sq. ed. Lips. tert. et ad Med. 822.

Ibid. τανταλωθεῖς] Scholiasta: οἷοι δὲ τανταλωθεῖς σημαίνει τὸ διασεισθεῖς, μαρτυρεῖ καὶ Ἀνακρέων· μελαμψύλλῃ δάφνῃ χλωρᾷ τ' ἐλαίᾳ τανταλλίζετο.

V. 135. Schol. πυρφόρος· πῦρ φέρων ἐν αὐτῷ· ὁ πῦρ τοῖς τείχεσι προσάγων. De postposito pronomine relativo cfr. 182. Aī. 338. 1414.

V. 136. Schol.: βακχεύων· ἐνθουσιῶν καὶ μέγα θυμῶν καὶ πνέων ὀργήν. Confert Erfurdtius Aesch. Spt. c. Th. 343: μαινομένης δ' ἐπιπνέει λαοδάμας "Αρης.

V. 137. ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων] I. e. infensissimi spiritus (animi elati) ardore. Simillime infra 928: ἐν τῶν ἀντῶν ἀνέμων ἀδίατ' ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσι. Locutione ἀνέμων ῥιπαὶ usus est Plutarch. T. II. p. 1103:

ὠκείας τε ἀνέμων ῥιπάς. Adscript praeterea Erfurdtius Eur. Phoen. 457: θυμοῦ πνοάς, et Aristoph. Av. 1397: καταπαύσω τὰς πνοάς.

V. 138sq. εἶχε δ' ἄλλα etc.] Videtur hoc dicere poeta: Alia mala avertit Mars, alia aliis inferebat. De ἔχειν sic usurpato cfr. Phil. 1098 sq.: σινχερὰν ἔχε δύσποτον ἄρὰν ἐπ' ἄλλοις, et quae ad v. 303. eiusdem fab. adnotata sunt. Scholiasta: τὸ εἶχεν οὐκέτι ἐπὶ τοῦ Καπανέως, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ "Αρεως ἐστίν· οἷοι "Αρης βοηθῶν ἡμῖν πανταχοῦ τροπὰς ἐποιεῖτο τῶν πολέμων. — στυφελίζων· ταράσσων.

V. 140. Schol.: δεξιόσειρος· ὁ γενναῖος· οἱ γὰρ ἰσχυροὶ ἐπιοῖ εἰς τὴν δεξιὰν σιγρὰν ζειγνυται τοῦ ἄρματος. Recte Boeckhins, ut hoc epitheton a σιγραφόρος desumptum sit, tamen significari simul monuit τὸν δεξιὸν "Αρην, Martem propitium et faustum. Idem monuit Seidlerus. coll. Aesch. Agam. 850: μόνος δ' Ὀδυσσεύς, ὅς περ οὐχ ἐκὼν ἐπλεῖ, ζευχθεῖς εἰοίμος ἦν ἐμοὶ σιγραφόρος.

(σύστημα β.).

ἐπὶ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἐπὶ πύλαις
ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον
Ζηνὶ τροπαίῳ πάγκαλκα τέλη,
πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὃ πατὴρ ἐνὸς
145 μητρός τε μιᾶς γύντε καθ' αὐτοῖν
δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχον
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.
(ἀντιστροφὴ β.).
ἀλλὰ γὰρ ἃ μεγαλὸν νῦν ἦλθε Νίκα

V. 156 sq. Κρέων — νεοχμοῖσι θεῶν] Sic ego ex Guil. Dindorfii coniectura scripsi. Libri Κρέων — νεοχμὸς νεαράοι θεῶν.

V. 141. ἐπὶ λοχαγοὶ γὰρ] De septem ducibus illis vide ad O. C. 1308 sqq. Γὰρ particula ratio redditur eorum, quae modo dicta sunt, Martem saevisse in Argivos. De positu eius particulae vide notam ad Phil. 1422 sq.

V. 142. ἴσοι πρὸς ἴσους] Confert Erfurdtius Eur. Phoen. 757: ἴσους ἴσοισι πολεμοῖον ἀντιθεῖς. Apollod. III. p. 154: Ἐπειὸς καταστήσας ἡγεμόνας ἴσους ἴσοις ἔταξε. Adde quae ad v. 13. monita sunt.

V. 143. τέλη] Dona dis oblata videtur significare Trach. 238. Eur. Med. 1393. Hinc arma ab Argivis ducibus gestata, postquam ab ipsorum corporibus decepta tropaeum ornabant, sarcastice dicuntur dona Iovi Tropaeo oblata. Τέλος donum habet Aesch. Spt. c. Th. 266. Eurip. apud Athen. p. 40 D.: μικρὰ θύοντες τέλη. MVS G. Boeckhiius: „Πάγκαλκα τέλη sind nicht Waffen, die als Weihgeschenke aufgehängt werden, sondern zu Tropäen geordnete πανοπλῖαι, wie schon Ζηνὶ τροπαίῳ zeigt.“

V. 144. Trach.: πλὴν τοῖν στυγεροῖν. οὗτοι γὰρ εἰ καὶ ἀπέθανον, ἀλλὰ διότι οὐ διεκρίθη αὐτῶν ἡ νίκη, διὰ τοῦτο οὐκ ἀνέτέθη τὰ ὄπλα αὐτῶν τοῖς θεοῖς.

V. 145. Schol.: καθ' αὐτοῖν. ἀντὶ τοῦ κατ' ἀλλήλων. Cfr. Matth. §. 489. III. et Meinek. ad Menandr. fr. 316.

V. 146. Schol.: δικρατεῖς λόγχας. ἀμφοτέρωθεν ἡκονημέναις. ἢ δικρατεῖς φησιν, ὅτι ἀλλήλους ἀπέκτειναν, καὶ ἡ ἑκάτερου λόγχη οὐκ εἰς κενὸν ἀπέμεινε, ἀλλ' ἐκράτησε τοῦ ἐνέμου. Mili dikraateis et numeri videtur significationem habere et victoriae. Nam nihil nisi disuas significare equidem non crediderim. Simillime dicti sunt Atridae δικρατεῖς Ai. v. 252, ita ut et ad numerum et ad potentiam respiceretur. Vide quae in Censura Ajac. ab Lobeck. iterum edit. attuli p. 90 sq.

V. 148. Schol.: ἃ μεγαλὸν νῦν. ἢ μεγάλην περιποιῶσα δόξαν. De ἀλλὰ γὰρ particulis vide Matthiaeum ad Eurip. Phoen. 371. Nexus hic est: Verum quum venerit victoria, obliviscamur iam belli.

V. 149. τᾷ πολυαρμάτῳ] Vide 845. et, quem Neuius conferri iubet, Boeckh. Expl. Pind. Ol. VI, 85. p. 161. Significatur autem eo adiectivo virtus Thebanorum; quamobrem Victoria dici videtur ad Thebanos venisse ἀντιχαρεῖσα, quod explicat Scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἴσον αὐτῇ χα-

τᾷ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,
150 ἐκ μὲν δὴ πολέμων
τῶν νῦν θεσθε λησμοσύναν,
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν. ὁ Θήβας δ' ἐλε-
λίχθων
Βάκχιος ἄρχοι.

(ἀντισύστ. β.).

155 ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,
Κρέων ὁ Μενοικέως, νεοχμοῖσι θεῶν
ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ τίνα δὴ

V. 157. Pro τινὰ δὴ cum Hermanno τίνα δὴ scripsi.

ρεῖσα, ὡς ἀντίθεος. θέλει δὲ εἰπεῖν, ὅτι ὅσον ἐφίλει τὴν νίκην, καὶ ἡ νίκη αὐτὴν ἀνιεφίλησεν. πρὸς χαίρουσαν γὰρ αὐτὴν καὶ αὐτὴ χαρεῖσα ἦλθεν. De dativo ex ἦλθεν apto vide ad O. C. 70.

V. 150 sq. ἐκ μὲν δὴ — λησμοσύναν] I. e. post bella haec obliviscimini eorum. Nam θέσθαι λησμοσύνην idem fere est atque λαθέσθαι. De nomine πολέμων ad verba etiam θέσθε λησμο. referendo vide ad Philoct. 512. Ceterum comparandus cum hoc loco est Homer. Od. ω, 483 sq.: ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο ἔκλησιν θέσωμεν.

V. 153 sq. Schol.: ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων. ὁ κινηολέων. ἐλελίχθονα δὲ τὸν Διόνυσον φησὶ διὰ τὰς ἐν ταῖς βακχείαις κινήσεις. ἢ τὸν τὴν γῆν σελόντα καὶ ἀναβακχεύοντα ταῖς χορείαις. Ὁ δὲ τοῦς. ὁ Θήβας Βακχείος, ὁ Θεβαγενὴς Διόνυσος, ὁ τῆς Θήβης πολίτης, ὁ ἐλελίχθων, ἄρχοι τῆς χορείας. De abundantia locutionis Θήβας ἐλελίχθων conferunt edd. Aesch. Spt. c. Th. 109: πολισσοῦχοι χθονός. O. C. 1087. 1348. Trach. 1021. Eurip. Iph. T. 436. Matth.: δουλείας ἐμέθεν δειλάτας πανοπίωνος.

V. 154. ἄρχοι] Spanheims ad Callim. h. in Del. 17; „Notum est quum ἄρχειν, ἄρ-

χεσθαι, tum composita ἐξάρχειν, κατάρχεσθαι de iis dici, qui in veterum sacris et choreis primi canendo aut saltando etiam reliquis auspicium faciebant.“ Confert Neuius II. σ, 606. Od. δ, 19. ζ, 101. Elmsl. ad Eur. Bacch. 141.

V. 155 sqq. Schol.: ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς. ἄριστα καὶ μεγαλοφρόνως διεσκεύασται αὐτῷ ὁ χορός. ἕτερος γὰρ ἂν ταῦτα πρῶτον εἰσέγαγεν, ὅτι ἡμεῖς συνήχθημεν ὑπὸ Κρέοντος. χαλεπὸν δὲ τὸ πρῶτον μὲν εὐχὴν αὐτοῦ ποιήσασθαι, ἐξῆς δὲ δηλώσαι, ὑπὸ τίνος ἡθροίσθησαν. Παρατήρει δὲ, ὅτι πάντῃ ἐπιμελῶς διαγίνεται δηλῶν ἡμῖν τὰ πράγματα ὁ ποιητής, ὥστε ἐσπάρθαι μὲν αὐτὰ καὶ παρακίεσθαι ἐτέροις προσώποις, πάντα δὲ δηλοῦσθαι. Cfr. quae ad O. R. 836 — 881, ad O. C. 1206 — 1243, et ad Trach. 642 — 653. a me adnotata sunt.

V. 155. ἀλλ' ὅδε] Iungendum ὅδε cum χωρεῖ hoc sensu: huc venit. Vide ad O. C. 111. Nexus hic est: at mittenda nunc illa sunt, ut deorum templa accedamus: venit enim Creon. Eodem modo ἀλλὰ — γὰρ particulae usurpatae sunt El. 595. et 619.

V. 156 sq. Κρέων] Pro una syllaba est. Cfr. quae in Advers.

- μητιν ἐρέσσων, ὅτι σύγκλητον
 160 τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην
 κοινῷ κηρύγματι πέμψας.

ΚΡΕΩΝ.

- Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ
 πολλῷ σάλῳ σείσαντες ὥρθωσαν πάλιν·
 ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα
 165 ἔστειλ' ἐκέσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαίου
 σέβοντας εἰδὼς εὐ θρόνων αἰεὶ κράτη,
 τοῦτ' αὖθις, ἥνικ' Οἰδίπους ὥρθου πόλιν,
 κάπῃ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
 παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.

in Soph. Philoct. p. 37. exempla collegi. Adde πλέον ex Hom. Od. α, 183.— De locutione θεῶν συντηχίαις cfr. O. R. 34: δαιμόνων συναλλαγῆς. Philoct. 1096. ed. meae: πότιμος δαιμόνων.

V. 159. Schol.: ἐρέσσων· ἐν ταυτῇ κινῶν καὶ μεριμνῶν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐρεσσόντων. Cfr. Ai. 251.

V. 160. Schol.: προὔθετο λέσχην· ἀντὶ τοῦ· ὁμίλῳν συνεκρότησεν. Cfr. O. C. 167. Nennius addit: „Medii hanc Hermannus vult esse vim, ut Creon non putetur indixisse concionem, in qua populus sententiam diceret, sed in qua populo ipse ediceret aliquid. Cfr. Il. θ, 2. 489. Od. ι, 171. κ, 188. μ, 319. De v. προτιθέναι dixit post Hemsterh. ad Lucian. Nectom. 19. Valcken. ad Herod. VIII. 61.“

V. 161. Schol.: πέμψας· μεταστέλλας. Vide ad v. 19.

V. 162 sq. ἀσφαλῶς — ὥρθωσαν πάλιν] Cfr. O. R. 51: ἀλλ' ἀσφαλῆς τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.

V. 163. Schol.: πολλῷ σάλῳ· τροπικῶς, ὡς ἐπὶ νεῶς. Cfr. O. R. 22. Bruckius contulit Plutarch. Vit. Fab. c. 27: τὴν ἡγε-

μονταν ὡς ἀληθῶς πολλῷ σάλῳ σείσθαι ὥρθωσαν πάλιν.

V. 164 sqq. Schol.: ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν· διὰ τῶν πομπῶν ὑμᾶς μετεκαλεσάμην χωρὶς ἀπάντων, ἐξαιρέτως πρὸς ὑμᾶς μόνον ἀπεστάλη ἡ ἀγγελία. Ὁ δὲ λόγος ἐστὶ μὲν καὶ σημαντικός τοῦ πράγματος, ἐστὶ δὲ καὶ τεχνικός· ἐγκωμιάζει γὰρ πρῶτον αὐτοὺς· ἀναγκαῖον δὲ τῷ παριόντι πρῶτον ἐπὶ πολιτικὴν ἀρχὴν εὐνοὺς ἐκταστῆσαι τοὺς ὑπηκόους· μετεπεμψάμην οὖν, φησὶν, ὑμᾶς, εἰδὼς, ὅτι ἄνωθεν πρὸς Λαίον καὶ Οἰδipoda εὐνοϊκῶς ἔχετε· ὡς δὴ πού καὶ πρὸς αὐτὸν τοιούτων φανησομένων. Αἰετοὶ δὲ διὰ τούτων καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν καὶ τὸν χορὸν γερόντων, καὶ ἔτι ἄνωθεν ἀπὸ Λαίου ὄντων ἐν πολιτείᾳ.

V. 164 sq. πομποῖσιν — ἔστειλ' ἐκέσθαι] De dativo vide Matth. §. 396, de locutione ἔστ. ἐκέσθαι quae ad Philoct. 60. adnotavi. — De τοῦτο μὲν — τοῦτ' αὖθις vide ad O. R. 584.

V. 166. θρόνων] Vide de usu huius pluralis ad O. C. 371.

V. 168 sq. ἀμφὶ τοὺς — φρονήμασιν] Hermannus: „Laii, inquit, et Oedipi, quos nominaverat, prolem intelligit, παῖ-

- 170 ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
 κατ' ἡμέραν ὦλοντο παίσαντες τε καὶ
 πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
 γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
 175 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
 ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
 ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῇς φανῇ·
 ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν
 μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,
 180 ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλήσας ἔχει,
 κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
 καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας

δας dicens, quod illi alterius hominum filii, alterius nepotes sunt.“ Nisi forte quis existimat propterea illorum filios Polynicem et Eteoclem dictos esse, quod quodammodo utriusque filii erant. — Ceterum poetarum more simplex μένειν posuit poeta pro vulgari ἐμμένειν: vide ad Ai. 745.

V. 170. πρὸς διπλῆς μοίρας] Vide quae ad v. 14. adnotavimus.

V. 172. αὐτόχειρι σὺν μιάσματι] I. e. nefario scelere ab ipsis perpetrato, sive mutuae caedis nefario scelere. De οὖν praepositione vide ad O. C. 814.

V. 173. κράτη — καὶ θρόνους] Similia collecta sunt ad O. C. 421.

V. 174. Schol.: κατ' ἀγχιστεῖα· οὐδετέρως· κατ' οἰκιοτήτια, κατὰ συγγένειαν. Cfr. Matth. §. 581. b.

V. 175 sqq. ἀμήχανον δὲ — ἐμοὶ γὰρ etc.] Brevitati studuit poeta suppressa, ad quam γὰρ particula referenda est, sententia. Hoc enim dicit: quoniam autem fieri nequit, ut cuiusque viri (regis) animus et mentem et intelligentiam perspiciamus,

priusquam per longius temporis spatium imperium gubernarit et leges tulerit: me ut qualem vos regem habituri sitis, intelligatis, haec coram vobis dicenda puto. Mihi enim etc. De γὰρ particulae usu vide ad 238 sq. Ceterum affert haec Demosthenes F. L. p. 418, 7 sqq.

V. 175. Schol.: οἱ μὲν Χίλωνι ἀνατιθέασιν τὴν γνώμην, οἱ δὲ Βίαντι, οἱ ἀρχὴν ἀνδρα δεῖκνυσιν.

V. 180. γλῶσσαν ἐγκλήσας] Cfr. 505: εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήσας φόβος. Tecte respicit Creon ad ea, quae apertius dixit infra v. 289 sqq.

V. 181. Schol.: νῦν τε καὶ πάλαι· καὶ πρὶν ἀρξάι, καὶ νῦν, ὅτε ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλήλυθα. Cfr. El. 676. 907.

V. 182. μείζον' — ἀντὶ] Exempla huius usus attulerunt Matth. §. 450. n. 1. et Rost. §. 109. not. 6. Noli tamen putare amittere in hac locutione vim suam vulgarem ἀντὶ praepositionem. Immo quod de locutione ἄλλος ἀντὶ σοῦ ad O. C. 484. adnotavi, de hac quoque valet.

- φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
 ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ'· ὁρῶν αἰεί,
 185 οὐτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
 στείχουσιν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
 οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῇ χθονὸς
 θείμην ἐμαντῶ, τοῦτο γινώσκων, ὅτι
 ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἐπι
 190 πλέοντες ὁρῶν τοὺς φίλους ποιούμεθα.
 τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὖξω πόλιν,
 καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
 ἀστοῖσι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ·
 Ἑτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
 195 ὅλῳλε τῆςδε πάντ' ἀριστεύσας δόρει,

V. 195. δόρει ex conl. mea scripsi. Vide quae ad O. C. 619. nota crit. adnotavi. Libri δορε.

V. 183. οὐδαμοῦ λέγω] Nullo loco sive numero esse dico. Confert Erfurdtius θεοὺς νομίζων οὐδαμοῦ Aesch. Pers. 496. et Rulink. ad Xen. Mem. II, 1, 52. Wyttēb. ad Plat. Phaed. 183.

V. 186. ἀντὶ τῆς σωτηρίας] Id est pro eo, ut ipse salvus sim.

V. 187. Schol.: οὐτ' ἂν φίλον· οὐκ ἂν κτησάμεν φίλον τῆς ἐμῆς πόλεως δυσμενῇ· τοῦτο δὲ εἰς Πολυνείκην συντείνει. χθονός· πόλεως.

V. 189. Schol.: ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα· ἡ πόλις δηλονότι. De ἥδε et ταύτης confert Neuius 296. 673. Adde Matth. §. 470. 1.

V. 190. Schol.: πλέοντες· πορευόμενοι. ἀπὸ τῶν νεῶν ἢ μεταφορᾷ. Conferunt M. Tullii ad Fam. XII, 25; una navis est iam honorum omnium; quam quidem nos damus operam ut rectam teneamus. Hoc autem Creon verbis τοῦτο γινώσκων — ποιούμεθα dicit: qui sic existimem,

patriae salute nostram salutem contineri, et patriam si recte gubernemus, nos amicos, quos quaeramus, nobis comparare. De τοὺς φίλους ποιούμεθα confer El. 302: ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος. O. R. 861: εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδαίνει δικαίως cum annotatione mea.

V. 192 sqq. Schol.: ἀδελφὰ· ἴσα, ὁμοία (Cfr. O. C. 257). Μέλλον δὲ περὶ ἀπεχθονὺς κηρύγματος λέγειν μακροτέρῳ χρηται τῷ λόγῳ· καὶ πρῶτον μὲν ἐγκωμιάζει τὸν Ἑτεοκλέα· ὕστερον δὲ ἐλέγχει τὸν Πολυνείκη καὶ δεικνύειν αὐτὸν μίσους ἄξιον καὶ τῆς τοιαύτης τιμωρίας.

V. 193. τῶν ἀπ' Οἰδίου] Saepissime Sophocles ἐξ et ἀπὸ praepositiones eo quo hic factum modo ponit. Cfr. Ai. 138. 202. El. 554. 619. O. C. 293. Trach. 631. Phil. 260. 560. 940. 1088. huius fab. 95. 412.

V. 195. πάντ' ἀριστεύσας] Vide ad Ai. v. 427.

V. 197. ἔρχεται κάτω] Credebantur libamina sub terram

- τάφῳ τε κρῦψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,
 ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.
 τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,
 ὃς γῆν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
 200 φυγὰς κατελθὼν ἠθέλησε μὲν πυρὶ
 πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
 κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλῶσας ἄγειν,
 τοῦτον πόλει τῇδ' ἐκκεκήρυκται τάφῳ
 μήτε κτερίζειν μήτε κωκῦσαί τινα,
 205 ἔαν δ' ἄθαρπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέματος
 καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
 τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα, κοῦ ποτ' ἐκ γ' ἐμοῦ
 τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

V. 203. ἐκκεκήρυκται ex Musgravii conl. scripsi. Libri ἐκκεκηρύχθαι.

et ad mortuorum usque sedem penetrare. Hinc Chorus apud Aesch. Pers. 626: σὺ τε πέμπε χοὰς θαλάμοις ὑπὸ γῆς. Philostratus vit. Apollon. VI, 2: θεοὶ γὰρ χθόνιοι βόθρους ἀσπάζονται καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῇ δρώμενα. Conf. Porphyrium citatum M. Delrio ad Senecae Oedip. 556. MVSG.

V. 198 sqq. τὸν δ' αὖ ξύναιμον etc.] Verissime Suerbarnius monuit Creontem non privato in Polynicem odio haec imperare, sed quod boni civis et regis officium esse censeat iustum esse aequè adversus eos, qui ament patriam, atque qui ei se inimicos praebeant; neque in Antigona severum esse odio quodam, sed quod sustinendum putet imperium suum.

V. 199. τοὺς ἐγγενεῖς] Confert Musgravius El. 428: πρὸς νυν θεῶν σε λίσσονται τῶν ἐγγενῶν. Aesch. Spt. c. Th. 588: θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς.

V. 200. κατελθὼν] Reversus; vide ad O. C. 599 sq.

Tum de κατάκρας vide ad eand. fab. 1237 sq.

V. 202. Schol.: κοινοῦ· ἀντὶ τοῦ ἐμφυλίου· ἢ τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος· παροξυντικὰ δὲ λανταῦτα τῶν ἀκούοντων.

V. 205 sq. καὶ πρὸς — αἰκισθέντ' ἰδεῖν] Ex antecedentibus subaudiendum ἔαν, dictumque αἰκισθέντ' ἰδεῖν, ut ἥδ' λαβεῖν et alia similia, de quibus Matth. §. 535. b. Verte: et corpore ab alitibus canibusque laniato turpatum. ERF.

V. 207 sq. κοῦ ποτ' — ἐνδίκων] Quum dicit: neque unquam plus honoris a me viris malis quam bonis habebitur, hoc videtur significare: neque unquam viri improbi aliquid praecipui praeter bonos habebunt. Fingit autem habere aliquid praecipui viros improbos, si non solum scelerum suorum poenas non expendant, sed adeo eundem quem boni honorem consequantur.

ἀλλ' ὅστις εὐνους τῇδε τῇ πόλει, θανὼν
210 καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.

ΧΟΡΟΣ.

σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέων,
τὸν τῇδε δύνουν καὶ τὸν εὐμενῇ πόλει.
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ που πάρεστί σοι
καὶ τῶν θανόντων χῶπόσοι ζῶμεν πέρι.

ΚΡΕΩΝ.

215 πῶς ἂν σκοποὶ νῦν εἴτε τῶν εἰρημένων;

ΧΟΡΟΣ.

νεωτέρῳ τῷ τοῦτο βασιτάζειν πρόθεες.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' εἴς' ἔτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

V. 212. καὶ ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri καὶ.

V. 213. παντὶ που πάρεστί σοι cum Dindorfio scripsi. Libri παντὶ που γ' ἔρεστί σοι.

V. 210. τιμήσεται] Vide ad Philoct. 48.

V. 211 sq. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει — τὸν τῇδε δύνουν etc.] Chorus quum aperte obloqui Creonti non auderet, magna cum arte solius σοὶ pronomini collocacione ostendit alios aliter quam Creontem iudicatuos esse. — De praepositione secundo deum substantivo praeposita cfr. Matth. §. 595. 4.

V. 212. καὶ τὸν εὐμενῇ] De crasi καὶ — nam sic, non καὶς, ut scribatur ante consonantem, et ratio postulat et antiquorum codicum mos scribendi suadet — ad Eurip. Alc. 841. dixi. G. DINDORF.

V. 213. Schol.: ἀντὶ τοῦ ἔξεστί σοι ὅπως θέλεις νομοθετεῖν.

V. 215. Schol.: σκοποὶ· φύλακες. ἀντὶ τοῦ μελέτω ὑμῖν ἡ φυλακὴ τῶν εἰρημένων. De πῶς ἂν particulis in interrogatione cum optativo coniunctis ad Philoct. 777. diximus.

V. 216. πρόθεες] Conferant editores Trach. 1049: κοῦπω τοιοῦτον οὐτ' ἄκοιτις ἢ Λιδὸς προῦθηνεν οὐθ' ὁ στυγνὸς Εὐρύσθευς ἐμοί. Eur. Hipp. 1016: σὺ στυγνὸν τόνδε προῦθηνεν νόμον.

V. 217. ἀλλ' — ἐπίσκοποι] Particula ἀλλὰ refertur ad suppressam sententiae partem, quam glossa supplet: οὐ λέγω ὑμᾶς φυλάσσειν, ἀλλά. — Senes enim, minus percepta Creontis mente, onus custodiendi cadaveris, quod sibi imponi rebantur, deprecari fuerant. BR.

V. 218. τί δῆτ' ἂν — ἔτι] I. e. τί δῆτ' ἂν εἴη τοῦτο, ὃ ἄλλῳ ἐπεντέλλοις ἔτι; Pronomine ἄλλῳ ipsum se Chorus significat.

V. 219. τὸ μὴ — τάδε] Ut ne permittatis iis, qui huic edicto non obediunt, i. e. ut videatis, ne quis non obediat huic edicto. De ἀπιστεῖν, non obedire, confer 381: σέ γ' ἀπιστοῦσαν, et 656: ἀπιστήσαν.

ΧΟΡΟΣ.

τί δῆτ' ἂν ἄλλῳ τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

ΚΡΕΩΝ.

τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

ΧΟΡΟΣ.

220 οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὅς θανεῖν ἐρᾷ.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ μὴν ὁ μισθὸς γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων
ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛΑΞ.

"Αναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ, ὅπως τάχους ὑπο
δύσπνους ἱκάνω κοῦφον ἐξάρας πόδα·

225 πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις

V. 215. πῶς ἂν σκοποὶ νῦν εἴτε τ. εἴρ. addito interrogandi signo scribendum esse vidit idem ille Dindorfius. Libri affirmative ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων.

Trachin. 1183. 1224. 1228. De accusativo τάδε vide ad v. 64.

V. 220. οὕτω μῶρος, ὅς] Collegit huius locutionis exempla Matth. §. 479. n. 1. Adde Schaefer. ad Demosth. F. L. p. 376. v. 7. Apatur. 903, 17.

V. 221 sq. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων — διώλεσεν] Sed saepe, quia sperabant, homines lucrum perdidit, i. e. saepe homines lucrum, quod sperabant, sive spes lucri perdidit.

V. 223. Schol.: ἐρῶ μὲν οὐχ, ὅπως τάχους ὑπο· οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι μετὰ σπουδῆς ἀσθμαίνων πρὸς σὲ πεπόρευμαι· πολλάκις γὰρ ἐπιστάς ἐλογισάμην, πότερον ἐλθω πρὸς σὲ, ἢ μὴ. De μὲν οὐχ particularum positu confert Neuius El. 552. 905. 1036. O. R. 31. O. C. 836. 1370. Elmsl. ad Eur. Med. 1073. Vide etiam ad huius fab. 96. Ceterum bene Camerarius: „Solent servi nuntiis suis praefari festinationem, ut in Mercatore: se-

ditionem facit lien, occupat praecordia, perii, animam nequeo vertere. nimis nihili tibi cen siem. Hoc se nunc facere posse negat; nam placide adventare et lento incessu.“

V. 224. κοῦφον ἐξάρας πόδα] Similiter Eurip. Troad. 342: μὴ κοῦφον αἶψα βῆμ' ἐς Ἀργεῖων στρατόν, de quo loco vide quae dixi in Censura Aiac. ab Lobeck. ed. p. 78 sq

V. 225. πολλὰς γὰρ ἔσχον etc.] Proprie: multas enim habui deliberationum inhibitiones, i. e. saepe enim deliberationes meae me inhibuerunt sive subsisterent. Cfr. Plutarch. Lysand. c. 17: αἱ δ' ἀπὸ μέρους εἰς ὅλον ἀμαρτῆαι πολλὰς ἐνοστάσεις — ἔχουσιν. — De dativo, qui sequitur, loci, ὁδοῖς, vide ad v. 121.

ὁδοῖς κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν.

ψυχὴ γὰρ ἡῦδα πολλά μοι μυθουμένη·

τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολῶν δώσεις δίκην;

τλήμων, μενεῖς αὖ; καὶ τὰδ' εἴσεται Κρέων

230 ἄλλου παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ;

τοιαῦθ' ἐλίσσων ἦνυτον σχολῇ βραδύς,

χοῦτως ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά.

τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν

σοί· καὶ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως.

235 τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος

τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μῶρσιμον.

V. 231. Inepte recentiores editores quae in scholiis commemorata est varia scriptura ταχύς pro βραδύς recepisse satis demonstratum a me est in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 16.

V. 234. Brunckius σοὶ cum φράσω coniunxit. Quod quanquam fieri non posse facile apparet, tamen vulgatam equidem scripturam genuinam non puto. Inepte enim σοὶ hic ita collocatum, ut cum singulari vi pronuntiandum sit. Itaque καὶ σοὶ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσαι δ' ὅμως scribendum suspicor. Emperius coniecit: ὥς, καὶ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσων ὅμως.

V. 227. ἡῦδα — μυθουμένη] Vide ad Ai. 757: ἔφη λέγων.

V. 230. Schol.: οὐκ ἀλγυνεῖ· οὐ τιμωρηθήσῃ. Cfr. 754: κλαίων φρενώσεις. 932: κλαύμαθ' ὑπάρξει. O. R. 368: οὐτι χαίρων. 368: ἢ καὶ γεγηθώς etc. 401: κλαίων δοκεῖς μοι etc. 1152: κλαίων δ' ἐρεῖς. Phil. 1299: οὐτι χαίρων. Herm. ad Vig. p. 767.

V. 231. ἐλίσσων] Glossa: κατὰ τοὺν σιγέφων. De ἦνυτον, quod est viam confeci, adveni, vide ad O. C. 1546. Duo autem dicit custos, et adductum a egre se esse, ut accederet ad Creontem (σχολῇ ἦνυτον), et in ipso perficiendo itinere tardum se fuisse (βραδύς ἦνυτον).

V. 233 sq. δεῦρ' ἐν. μολεῖν σοί] De infinitivo μολεῖν ex ἐνίκησεν apto vide Matth. §. 534. a, de dativo σοὶ ad O. C. 70, de collocatione eius O. R. 546. Sed vide notam criticam.

V. 234. καὶ τὸ μηδὲν etc.]

Recte Scholiasta: καὶ εἰ μηδὲν τερονδὸν λέξω. Cfr. Matth. §. 437. n. 1. De ceteris verbis confer O. R. 302: πόλιν μὲν εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως. et O. C. 420: ἀλγῶ κλύουσα ταῦτ' ἐγώ, φέρω δ' ὅμως.

V. 235. Schol.: τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι· ὑπὸ γὰρ τῆς ἐλπίδος νενικημένος ἐλήλυθα. ἢ οὕτως· ἀντιειλημμένος τῆς ἐλπίδος ἐλήλυθα.

V. 236. τὸ μὴ παθεῖν ἂν] Ita loquitur, quasi praecesserit ἐλπίδω γάρ. Cfr. Matth. §. 543. not. 2.

V. 238. πρῶτα τὰμαυτοῦ] Parmeno servus apud Terent. in Eunuchō V, 5, 9 sq.: here, primum te arbitrari id quod res est velim: quidquid huius factumst, culpa non factumst mea. Pari

KPEΩN.

τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

ΦΥΛΑΞ.

φράσαι θέλω σοι πρῶτα τὰμαυτοῦ· τὸ γὰρ

πρᾶγμ' οὐτ' ἔδρασ', οὐτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν,

240 οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι.

KPEΩN.

εὖ γε στοχάζει, ἀποφάργνυσαι κύκλω

τὸ πρᾶγμα. δηλοῖς δ' ὥς τι σημανῶν νέον.

ΦΥΛΑΞ.

τὰ δεινὰ γάρ τοι προστίθῃς ὄκνον πολύν.

V. 235. La πεπραγμένος. R. Vat. Aug. b. πεπραγμένος, postremus cum glossa ἀσφαλισμένος. γρ. δὲ καὶ δεδραγμένος, ὅπερ πρὸς τὸ ἐλπίδος συνάψις. Dindorfius nuper recepit πεπραγμένος. Mihi in re dubia plurimorum codicum auctoritatem sequi satius visum est, praesertim confirmatam a Scholiasta.

V. 241. Recte monuit Emperius mendosum esse στοχάζει iudicari debere, pro quo vel στεγάζει vel σκεπάζει scriptum esse suspicatur. Tum ἀποφάργνυσαι ipse scripsi. Libri ἀποφράγγνυσαι. Vide ad Ai. 887.

modo Sostrata marito suo ait in Heaut. IV, 1, 10: primum hoc te oro, ne quid credas me advorsum edictum tuum facere ausam. BR.

V. 238 sq. τὸ γὰρ πρᾶγμ' etc.] Γὰρ particula rem ipsam praenuntiatam introducit. Sic 178: ἐμοὶ γάρ etc. 998: γνώσει — κλύων. ἐς γάρ etc. El. 644: ἃ γὰρ προσεῖδον etc. O. R. 277: ὥσπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὦδ', ἀναξ, ἐρῶ. οὐτ' ἐκτανον γὰρ etc. 711: φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα. χρησμὸς γὰρ ἦλθε. Philoct. 1049: τῶν δ' ἐνός κρατῶ λόγον. οὐ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ. Similis ratio est v. 407. huius fabulae.

V. 239. ὁ δρῶν] Nobis der Thäter. Sic 319. 325. Ai. 1280: οὐχ ὅδ' ἦν ὁ δρῶν τῷδε. El. 200: ἦν ὁ ταῦτα πράσσων. Similia sunt ἢ τίπτουσα, die Ge-

bärerin, die Mutter, El. 342. 533. et alibi, οἱ λέγοντες, die Redner, veluti apud Xenoph. Cyrop. VI, 1, 9: τοῖς πρόσθεν λέγουσιν.

V. 241 sq. Schol.: ἀποφάργνυσαι κύκλω· κύκλω οὐν τὸν ἀσφαλίζῃ, ἢ αὐτὴν τὴν πρᾶξιν. Sensus est: belle tu tibi consulis et facti culpam a te amoves. De locutione δηλοῖς ὥς σημανῶν vide ad O. C. 629; de νέον τι, quod idem paene valet atque κακόν τι, confer Philoct. 784: καὶ τι προσδοκῶ νέον. 1229: μῶν τι βουλευέει νέον. Eur. Hec. 217: νέον τι πρὸς σὲ σημανῶν ἔπος. Med. 37: δέδοικα δ' αὐτὴν μὴ τι βουλευέση νέον. Heind. ad Plat. Protag. p. 461.

V. 243. τὰ δεινὰ γάρ τοι] De τοῖς particulae usu monitum ad Philoct. 81.

ΚΡΕΩΝ.

οὐκουν ἐρεῖς ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει;

ΦΥΛΑΞ.

245 καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρόν τις ἀρτίως
θάψας βέβηκε καπὶ χρωτὶ διαρίαν
κόριν παλύνας κάφαριστεύσας ἃ χροή.

ΚΡΕΩΝ.

τί γῆς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

ΦΥΛΑΞ.

οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν
250 πλήγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ
καὶ χέρσος, ἄρρώξ, οὐδ' ἐπημαξευμένη
τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.

V. 251. Cum Hermanno comma posui post χέρσος, ut id pro adiectivo esset. Vulgo substantivum esse putabatur.

V. 244. Schol.: οὐκουν — ἀπαλλαχθεὶς· τοῦ ἀγγέλου περιπλέκοντος τὸν λόγον καὶ εὐλαβουμένου σημεῖναι τὸ πραχθέν, ἐπιθυμῶν ὁ Κρέων ἀκοῦσαι εὐελπιν αὐτὸν ποιεῖ, ὥς ὅτι οὐδὲν πέσειται· οὐ γὰρ ἀπειλεῖ κτελέων εἰπεῖν, ἀλλὰ φησὶν, ὅτι δηλώσας τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τοῦ ἀθῶτος· δίδωσιν οὖν καὶ ἀνδράσι βασιλικοῖς τὸ ψεύσασθαι διὰ τὸ χρήσιμον. De locutione οὐκουν ἐρεῖς, quin dicis, vide Matthiae §. 498. c. β. Rost. §. 124. 6. not. 2.; de verbis ἀπαλλαχθεὶς ἄπει confert Neuius Eur. Phoen. 972. Matth.: φεῦγ' ὥς τάχιστα τῆςδ' ἀπαλλαχθεὶς χθονός.

V. 245. καὶ δὴ λέγω σοι] Sic El. 317: καὶ δὴ σ' ἐρωτῶ, ad quem locum (v. 310. ed. m.) vide quae de καὶ δὴ particularum usu notata sunt.

V. 246. Schol.: διαρίαν· ξηράν. Tum de ἐφαριστεύσας vide ad v. 196.

V. 249 sqq. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του — ἐκβολή] Recte Brunckius haec sic interpretatus est: ibi enim neque securi

quid erat caesum, neque ligone efflossum. De οὔτε — οὐ vide Matth. §. 609.

V. 250 sqq. Schol.: στύφλος· σκληρά. ἄρρώξ· μὴ ἐλαχισμένη. ἐπημαξευμένη· ἐσκαμμένη. De spiritu verbi compositi ἐπημ. conferri iubet Hermannus H. Stephanum in Thes. T. I. p. 381. sive ed. novae p. 1909. in verbo καθαμαξεύω. Bene Brunckius οὐδ' ἐπ. τροχοῖσιν reddidit: nec plaustrum sulcata rotis.

V. 252. Schol.: ἀσημος — ἦν· ὁ τοῦτο ἐργασάμενος ἄγνωστος ἦν. De τῆς vide Matth. §. 487. 4.

V. 255. sq. Schol.: τυμβήρης μὲν οὐ, λεπτὴ δ' ἄγος· οὐ κατὰ βάθος τεθαμμένος, ἀλλ' ὥς ἐνυχεν, ἐπιβεβλημένη ἦν ἡ ἄμμος. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ θάψας νόμον χάριν· οἱ γὰρ νεκρὸν ὀρῶντες ἄταφον καὶ μὴ ἐπαμνησμένοι κόνιν ἐναγείς εἶναι ἐδόκουν· ὥς περ οὖν τὸ τῆς ἀσβεβείας τῆς ἔγκλημα φεύγων λεπτὴν κόνιν ἐπιχέει τοῖς νεκροῖς, οὕτως ἦν καὶ ἐπάρω τοῦ Πολυ-

ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκοπὸς
δείκνυσιν, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν.

255 ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ,
λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὥς, ἐπὶ κόνις.
σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.

λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,
260 φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· καὶ ἐρίγνετο
πληγὴ τελευτῶς, οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.
εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος οὐξ ἐργασμένος
κοῦδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφενγε πᾶς τὸ μή.
ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αἶρειν χεροῖν

265 καὶ πῦρ διέρπειν καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν

V. 263. ἔφενγε πᾶς τὸ μή] Sic ex Guil Dindorfii conjectura scripsi. Libri ἔφενγε τὸ μὴ εἰδέναι.

τείλους· καὶ τοῦτο δὲ ἡ Ἀντιγόνη καθαρῶν ἐνεκα πεπολήται. λόγος δὲ, ὅτι Βουζύγης Ἀθήνησι κατηγάσαστο τοῖς περιορῶσιν ἄταφον σῶμα. Cfr. interpretes ad Horatii Od. I, 28, 30. De positu μὲν οὐ particularum vide ad v. 223., de genitivo participii φεύγοντος Matth. §. 563.

V. 260. φύλαξ ἐλέγχων φύλακα] Vide v. 413. Loquitur autem ita, quasi praecesserit ἐρρόθουμην, ut 290. Adscripsit Neuius Aesch. Prom. 200: στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύρετο, οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἔδρας Κρόνον, ὥς Ζεὺς ἀνάσσει δῆθεν, οἱ δὲ τοῦμπαλιν σπεύδοντες, ὥς Ζεὺς μήποτ' ἄρξειεν θεῶν. Hermannus confert Eur. Bacch. 1084. Cui loco Matth. adhibet Phoen. 1462. Cfr. Rost. §. 131, 6.

V. 260 sq. καὶ ἐρίγνετο etc.] Exspectaveris καὶ ἐγένετο. Verum vide ad O. C. 267 sq. De τελευτῶσα participio cfr. Matth. §. 557. Rost. §. 130. ann. 4. Ceterum protasis loco est v. 268: τέλος δ' etc. Conferri iubet Neuius Thiersch. Gr. Gr. §. 334.

Soph. Trag. Vol. I. Sect. IV.

3. b. Eodem modo Romani locuti sunt, veluti Cicero pro P. Sestio C. XVI. §. 35. 36.

V. 261. οὐδ' ὁ — παρῆν] Sic El. 1197: οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα.

V. 262 sq. Schol.: εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος· ἕκαστος μὲν γὰρ τὸν πλησίον ἐδόκει πεπραχέναι, ἀκριβῶς δὲ αὐτὸν κατελέγειν οὐκ ἠδύνατο.

V. 263. ἔφενγε πᾶς τὸ μή] Repetendum cogitatione ἐξεργασμένους εἶναι. Ceterum apte contulit Dindorfius v. 443: καὶ φημι δρᾶσαι κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή, et Ai. 96: κόμπος πάρεστι, κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή. De quibus vide Herm. ad Vig. p. 800. Matth. §. 543. not. 2.

V. 264 sq. Schol.: ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους· ἔτοιμοι ἦμεν πάσας βασάνους ὑπομένειν πρὸς ἑλέγχον· εἰώθασι δὲ οἱ δμνύοντες καὶ πλοτεῖς διδόντες μύδρους βαστάζειν καὶ πῦρ ὑπερβαίνειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόχους τῷ ἀμαρτήματι ὄντο καὶ ἐν τούτοις μὴ ἀλγεῖν. — μύδρος πεπυρακτωμένος σίδηρος. Ne-

τὸ μήτε δρᾶσαι, μήτε τῷ ξυνειδέναι

τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι μὴτ' ἐργασμένῳ.

τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
λέγει τις εἷς, ὃς πάντας ἐς πέδον κᾶρα

270 νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν. οὐ γὰρ εἴχομεν
οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς
πράξαιμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
σοὶ τοῦργον εἶη τοῦτο κούχῃ κρυπτόν.

καὶ ταῦτ' ἐνίκᾳ, καὶ μὲ τὸν δυσδαίμονα

275 πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τάγαθὸν λαβεῖν.
πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν οἶδ' ὅτι.
στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.

ΧΟΡΟΣ.

ἄναξ, ἐμοί τοι, μή τι καὶ θεήλατον

τοῦργον τόδ', ἢ ξύννοια βουλευεῖ πάλαι.

scio, num antiquis aliud exstet superstitionis illius testimonium, qua diu captae fuerunt septentrionalium populorum mentes. Nihil in historia notius quam purgationes, quibus, adhibito sacramento, rei obiecta crimina amoliebantur et innocentiam suam defendebant. Earum diversa erant genera, quae omnia communi nomine indigetabantur, Iudicium dei. Sollemnis fuit purgatio per ferrum candens; alia per medium ignem incensus, qualis fuit Hirporum θαυμαστὸς ἱεροποιία, cuius admonuit Virg. Aen. XI, 787: et medium freti pietate per ignem cultores magna premimus vestigia pruna. BR.

V. 268. ὅτ' οὐδὲν ἦν — πλέον] De οὐδὲν πλέον ἐστὶ, nihil expedit, videatur Matth. §. 391. not. 1., de participio idem §. 555. not. 2.

V. 269. τις εἷς] Cfr. Matth. §. 487. De locutione φόβῳ κᾶρα νεῦσαι confer O. C. 1607: ὄργῳ στήσαι φόβῳ τρέχας.

V. 270 sqq. οὐ γὰρ εἴχομεν — πράξαιμεν] Apte con-

fert Neniū Ai. 428: οὗτοι σ' ἀπειργεῖν, οὔθ' ὅπως ἐὼ λέγειν ἔχω. Tum καλῶς πράξαιμεν valeat εὐτυχεῖσθαι.

V. 272 sq. ὡς ἀνοιστέον — τοῦτο] rem tibi renuntiandam esse.

V. 275. καθαιρεῖ] Damnat. Vocem forensem esse ostendit Pollux VIII, 15. Lysias adversus Agoratum p. 467: τὴν μὲν καθαιροῦσαν [ψῆφον] ἐπὶ τὴν ὑστέραν, τὴν δὲ σώζουσαν ἐπὶ τὴν προτέραν. Eur. Or. 862: καθεῖλον ἡμᾶς. MUSG. Tum τοῦτο τάγαθόν ironice dictum esse patet.

V. 276. ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν] Confert Neniū Trach. 198: οὕτως ἐκείνος οὐχ ἑκών, ἑκοῦσαι δὲ ξύνεστι. De plurali vide ad v. 9 sq., de οἶδ' ὅτι ad O. C. 265 sq.

V. 278. μὴ — καὶ] Ne adeo. Sic Philoct. 13. 46. Adde quae ad Electr. 567. adnotavimus. Praeterea lege quae in Excursu huic fabulae addito exposuimus.

V. 278 sq. θεήλατον] Sic O. R. 255: οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ

ΚΡΕΩΝ.

280 παῦσαι, πρὶν ὄργῃς καὶ με μεστῶσαι λέγων,
μὴ 'φενρεθῇς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα.

λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ δαίμονας λέγων

πρόνοϊαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.

πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην

285 ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας

ναοὺς πυρώσων ἤλθε κἀναθήματα,

καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;

ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοὺς;

οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως

290 ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί,

V. 280. Ex Seidleri coniectura καὶ με scripsi. Libri καμῆ.

V. 286. Hermannus commate post ἤλθε posito ἀναθήματα a verbo διασκεδῶν regi putavit.

πρᾶγμα μὴ θεήλατον. — De πάλαι vide ad O. R. 1443 et Valck. ad Eur. Hipp. 1085.

V. 280. παῦσαι — λέγων] Desine, priusquam etiam ira me impleas dictis tuis. Καὶ enim particula non ad μέ pronomen, sed ad voc. ὄργῃς pertinet. Quod qui negant fieri posse, ignorare se ostendunt stilum Sophocleum. Vide El. 630., qui luculentissime sententiam nostram probat, huius fab. 552., Ai. 1320., et, ubi incertum potest videri iudicium, Ai. 337. Adde Schaefer. ad Demosth. orat. pro coron. p. 311. v. 12.

V. 281. μὴ 'φενρεθῇς etc.] Schol.: ἐναντίον γὰρ ἢ ἀνοία τῷ γήρῳ. Confert O. C. 930: καὶ ὁ ὀπληθύνων χρόνος γέρονθ' ὁμοῦ τίθησι καὶ τοῦ νοῦ κενόν.

V. 285 sq. Schol.: ἀμφικίονας· τοὺς ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ κίονων βασταζομένους ναοὺς. Eustathius p. 706, 22 (590, 6.): ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι παρὰ Ἡροδότῳ πυρῶσαι κεῖται τὸ ἐμπρῆσαι ἐν τῷ πυρώσῳ τὰς Ἀθῆνας. Κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ ἀμφικίονας να-

οὺς πυρώσων ἤλθεν, ἡγοῦν καύσων. Ἐνθα ναοὶ ἀμφικίονες ἐρρόθθησαν οἱ, ὡς καὶ μέχρι νῦν ἐνιαχοῦ φαίνεται, κύκλῳ ὑπὸ κίονων περιεχόμενοι, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, κινηθόν, ὃ κεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς.

V. 287. καὶ γῆν ἐκείνων] Digna quae notetur locutio, utpote quae ostendit deos cuiuslibet gentis tanquam mancipies eius habitos esse. MUSG. Cfr. ad O. C. 38. et 54. Tum de verbo διασκεδανύναι compara O. C. 620. 1341.

V. 289 sqq. ἀλλὰ ταῦτα etc.] Hoc dicit: sed haec (i. e. edictum de Polynice non sepe- liendo) dudum cives nonnulli aegre ferentes obmurmuraverunt mihi. De πάλαι vide ad 279, de καὶ πάλαι Neniū comparat Trach. 87. Philoct. 966. 1218. Heindorf. ad Plat. Soph. 7; denique de locutione πόλεως ἄνδρες vide Ai. 1044: ἄνδρα στρατοῦ. El. 759: ἄνδρες Φωκίων. Scholiasta: ἐρρόθουν· ἡρέμα ψιθυρίζοντες ὑβρίζον με.

- κρυφῇ κάρᾳ σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ
 λόφον δικαίως εἶχον, ὥς στέργειν ἐμε.
 ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
 παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
 295 οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος
 κακὸν νόμισμ' ἐβλάσσει. τοῦτο καὶ πόλεις
 πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων·
 τόδ' ἐκιδιάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
 χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν.
 300 πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν
 καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.]
 ὅσοι δὲ μισθαγνοῦντες ἥνυσαν τάδε,
 χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὥς δοῦναι δίκην.

V. 311. ἀρπάξῃτε probante Elmsleio ad Eur. Med. 31. ex

V. 291. Schol.: κρυφῇ κάρᾳ· οἶον μὴ πειθόμενοι τοῖς ἐμοῖς κηρύγμασι, μόνον οὐκ ἔχοντες, οὐχ οὕτω διακείμενοι.

V. 292. Schol.: λόφον δικαίως εἶχον· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὑποζυγίων τῶν μὴ βουλομένων ὑπὸ τὸν ζυγὸν εἶναι ταῦτα, φησὶν, ὑπ' ἐκείνων προτίθεται βουλομένων λάθρα σαλεύσαι τὴν ἡμετέραν ἀρχήν.

Ibid. ὥς στέργειν ἐμέ] Rarius est apud antiquiores ὥς de effectu, non de consilio dictum. Sic 303. et apud Aeschylum Pers. 509. Saepe invenitur apud recentiores, plerumque praegresso οὕτως vel similis potestatis vocabulo. HERM. Ad-do Trachin. 171. et 581. Ceterum ἐμέ pro subiecto est hoc sensu: ita ut tolerare id possem.

V. 293 sq. Schol.: ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι· ἀπὸ τούτων, φησὶ, τῶν δυσχερεσιγμένων μου τοῖς κηρύγμασιν, οἱ φύλακες μισθὸν λαβόντες ἔθασαν τὸν νεκρόν. — παρηγμένους· ἡπατημένους.

V. 296. νόμισμα] Significat institutum. Blomf. ad Aesch.

Spt. c. Th. 255. gloss. interpretatur ritus, consuetudo, coll. Eur. Iph. T. 1471. Aristoph. Nub. 247. Theb. 347. Apte Erfurdtius comparavit Oedipi Eur. fragm. V: οἷτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον καὶ χρυσὸς ἐστίν, ἀλλὰ κάρει τῇ βροτοῖς νόμισμα κεῖται πᾶσιν, ἢ χρησθαι χρῶν.

Ibid. τοῦτο] Recte Neuus: genus pronominis relatum est ad nomen νόμισμα. Vide 334. et 585. — De καὶ copula vide ad v. 667.

V. 299. ἵστασθαι] Herod. VIII, 60: οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρεῖν πρὸς τὰς ἀνθρωπότηας γνώμας. Thucyd. IV, 56: πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην ἀνέστησαν. Idem VI, 34: τῶν δὲ ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα ἀγνώμαι ἵστανται. Philippus rex apud Demosthenem p. 283: κατὰ τὸ συμφέρον ἵσταμένων. Plutarchus Vol. II, p. 74. A: πρὸς ὁμῆν τινα βλαιοὶ ἵσταμένοις. MUSG.

V. 301. δυσσέβειαν εἰδέναι] Homer. Od. i, 189. de Cyclope: ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμιστία ἤδη. Soph. Trach. 582

- ἀλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,
 305 εὐ τοῦτ' ἐπίστας', ὅρκιος δέ σοι λέγω,
 εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
 εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,
 οὐχ ὑμῖν Ἀιδης μῦθος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
 ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ὕβριν,
 310 ἔν', εἰδότες τὸ κέρδος ἐνθεν οἰστέον,
 τὸ λοιπὸν ἀρπάξῃτε, καὶ μάθῃθ', ὅτι
 οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
 ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
 ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

ΦΥΛΑΞ.

- 315 εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω;

La., Vat., Aug. restitui. Vulgo ἀρπάξῃτε.

κακὰς δὲ τόλμας μὴτ' ἐπιστάμην ἐγὼ μὴτ' ἐκμάθοιμι.

V. 302 sq. ὅσοι δὲ — δίκην] Verbis χρόνῳ ποτὲ respicere ad καὶ πάλαι v. 289. videtur. Hoc enim dicit: dudum scio esse in hac civitate qui ferre imperium meum recusent mihi que adversentur; tandem vero scelere commisso ut poenas luant denegatae obedientiae perfecerunt.

V. 305. ὅρκιος — λέγω] Vide Rost. §. 97, 3, e ed. VII.

V. 308. Schol.: οὐχ ὑμῖν Ἀιδης μῦθος ἀρκέσει· οὐκ εὐθὺς ὑμᾶς τῷ Ἀιδῇ παραδώσω, ἀλλὰ τιμωρίαις κρεμασταῖς παραδούς βαρύτερον τὸ ζῆν τοῦ θανεῖν ὑμῖν ἀπεργάσομαι· παρὰ τὸ Ὀμηρικόν. (Il. β, 392.) οὐ οἱ ἔπειτα ἄρκιον ἐσσεύεται φυχέειν κύνας ἢ δ' οἰωνοὺς. Simili forma dicendi usus est Sophocles Ai. 741 sq.: τὸν ἀνδρ' ἀπηύδα Τεῦκος ἐνδοθεν στέγης μὴ ἔξω παρήκειν, πρὶν παρῶν αὐτὸς τύχοι.

V. 309. κρεμαστοὶ] Comparat Wexius Aristoph. Ran. 630: Αἰ. καὶ πῶς βασανίζω;

ΞΑ. πάντα τρόπον, ἐν κλίμακι δῆσας, κρεμάσας, ὑστρίχιδι μαστιγῶν, δέρων, σιρεβλῶν, ἔτι δ' ἐς τὰς ῥίνας ὄξος ἐγγέων, πλίνθους ἐπιτιθεῖς. Tum δηλῶσαι τὴν ὕβριν, aperire scelus, dictum est pro aperire, quis scelus commiserit.

V. 310. ἔν', εἰδότες etc.] Recte monet Erfurdtius irrationem esse acerbissimam, qua facere custodes iubeantur, quorum faciendorum adempta fuerit facultas. Simillima ratio est v. 710 sq., quem vide, et Ai. 100: θανόντες ἤδη τὰμ' ἀφαιρείσθων ὄπλα. et Aeschyli Prom. 82 sq.

V. 311. ἀρπάξῃτε καὶ μάθῃθ'] De variato tempore vide Rost. §. 117, 2. Alia exempla attulit Matth. §. 511. 3.

V. 312. ἐξ ἅπαντος] Cfr. O. C. 804: ὅστις ἐξ ἅπαντος εὐ λέγει, et eiusd. fab. 758 sq.

V. 313 sq. τοὺς πλείονας — σεσωσμένους] Cfr. O. C. 795: ἐν δὲ τῷ λέγειν κακ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια. Eur. Hippol. 741: εἰ τὰ πλείω χρηστὰ τῶν κακῶν ἔχεις.

V. 315. Schol.: ἐπιτρέψει καὶ ἐμοὶ εἰπεῖν, ἢ ἀπελθῶ;

ΚΡΕΩΝ.

οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΥΛΑΞ.

ἐν τοῖσιν ὤσιν, ἢ 'πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

ΚΡΕΩΝ.

τί δὲ ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου;

ΦΥΛΑΞ.

ὁ δρῶν σ' ἀνιᾷ τὰς φρένας, τὰ δ' ὥτ' ἐγώ.

ΚΡΕΩΝ.

320 οἴμ', ὡς ἄλῆμα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

ΦΥΛΑΞ.

οὐκ οὖν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρῳ γε τὴν ψυχὴν προδούς.

V. 324. Hermannus ex Moschopulo περὶ σχεδῶν p. 20. et p. 62. κόμψευε τὴν δόξαν recepit. Cfr. Dindorf. praef. ad Poett. Scen. Gr. p. XVII.

V. 316. Schol.: οὐκ οἶσθα· ἀπιθι· καὶ νῦν γὰρ λέγων ἀνιαρῶς μοι εἶ.

V. 317. Schol.: δάκνη· δάκνει σε τὸ πραχθέν. Conf. Herodot. VII, 39: εὖ νυν τόδ' ἐξεπίστασο, ὡς ἐν τοῖσι ὤσι τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός, ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσας τέρψιος ἐμπιπλέει τὸ σῶμα, ὑπεναντία δὲ τοῦτοισι ἀκούσας ἀνοιδέει.

V. 318. Schol.: ῥυθμίζεις· σχηματίζεις, διατυπῶς. Immo hoc dicere videtur: quid tu tam diligenter perpendis, quo in loco situs dolor meus sit? De ὅπου particula vide ad O. C. 1212 sq.

V. 320. οἴμ', ὡς ἄλῆμα etc.] De οἴμ', ὡς cfr. 1270: οἴμ', ὡς οἰκας ὅψε τὴν δίκην ἰδεῖν. Ai. 354: οἴμ', ὡς οἰκας etc. 587: οἴμ', ὡς ἀθυμῶ. Nomen ἄλῆμα recte Scholiasta interpretatur: τὸ περίτρυμμα τῆς ἀγο-

ρᾶς, οἶον πανοῦργος. Cfr. Ai. 381. 389. Latine hominem versutum vel veteratorem dixeris.

V. 321. οὐκ οὖν — ποτέ] Apta est oratio e verbis Creontis; cuius generis exempla similia attulit Matth. §. 559. not. Sensus hic est: ut sim homo versutus, tamen hoc quidem scelus non commisi.

V. 323. ἢ δεινὸν — δοκεῖν] Sensus hic videtur esse: grave est, qui suspicioni locum det, eum etiam falsa suspicari. Sic olim explicavi haec verba. Quod non iam probō. Nihil enim festivi in hac sententia; festivam autem hominis festivi orationem esse convenit. Itaque nescio nunc, an hoc dicat custos: grave est, cui veri simile aliquid videtur, ei etiam non vera veri similia videri.

ΦΥΛΑΞ.

φειῦ·

ἢ δεινὸν, ᾧ δοκεῖ γε καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

325 κόμψευε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ', ὅτι τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΥΛΑΞ.

ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ', ἐὰν δέ τοι ληφθῇ τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ, οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με. 330 καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς σωθεῖς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή α').

Πολλὰ τε δεινὰ κούδεν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει.

V. 332. πολλά τε ex Neuii coniectura restitui. Male libri πολλά τὰ.

V. 324. Schol.: κόμψευε νῦν τὴν δόξαν· σεμνολόγει, τὴν δόξαν περιλάλει· κομψοῦς γὰρ ἔλεγον, οὗς νῦν ἡμεῖς περ-πέρους καὶ πολυλάλους φασκέν. Recte Brunckius: de suspicionē argutare quantumvis, nisi quod vocabulum suspicionis non aptum. De verbo κομψεύειν Erfurdcius conferri Ruhnken. ad Timaeum p. 154 sq. iubet.

Ibid. Schol.: εἰ δὲ ταῦτα μὴ· τὸ ἐξῆς· εἰ δὲ μὴ φανεῖτέ μοι τοὺς ταῦτα δρῶντας. Cfr. Matth. §. 278. not. 2.

V. 326. τὰ δειλὰ κέρδη] Τὰ δειλὰ κέρδη dicit, quia ignavi est lucri causa clam illicita facere. His dictis abijt Creon. Nam ex iis, quae respondet custos, prima tantum verba eiusmodi sunt, ut audiente Creonte dici potuerint. Scholiasta; ἀπιῶν ὁ θεράπων καθ' ἑαυτὸν ταῦτα

φασκέν, οὐ γὰρ δυνατόν ἐπὶ τοῦ Κρέοντος ταῦτα λέγεσθαι· ὡς καὶ ἐν τοῖς κωμικοῖς.

V. 327. εὐρεθείη μὲν μάλιστ'] I. e. maxime vellem, ut deprehenderetur. Vide Vig. p. 416. Schaefer. in Appar. Demosth. T. V. p. 794 sq. et Buttm. gr. Gr. §. 137. ed. X. Phil. 617. 1285. Trachin. 799. O. R. 926. Similis ratio eius locutionis est, de qua ad v. 70. dictum.

V. 328. Confer Hoogev. ad Vig. p. 456. et Herm. p. 854.

V. 332 sqq. Scena a Creonte et a custode relicta, Chorus incredibilem hominum sollertiam et audaciam canit exemplisque nonnullis illustrat, procul a se illum esse optans, qui summa illa ingenii humani facultate ad violandas leges civitatis abutatur.

V. 332 sq. Schol.: πολλά τε δεινὰ· ἐν σχήματι εἶπεν ἀντι-

τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν

335 πόντου χειμερίῳ νότῳ

χωρεῖ, περιβρυχίοισιν

περῶν ὑπ' οἰδμασιν,

θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν

ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται,

340 ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος, ἰππεύ-
ῳ γένει πολεῦν.

(ἀντιστροφὴ α΄.)

κουφονόων τε φῦλον ὀρνίθων ἀμφιβαλὼν ἄγει

καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη,

345

V. 350. Corruptum esse αἴσεται dudum intellectum est; item illud certum est, debere pro eo verbum esse positum, quod tempore praesente elatum esset, idque eiusmodi, ex quo aptus esset

τοῦ· πολλῶν ὄντων τῶν δεινῶν, οὐδὲν ἔστιν ἀνθρώπου δεινότερον. Comparant editores Aesch. Choeph. 585 sqq.: πολλὰ μὲν γὰρ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχρη. — ἀλλ' ὑπερτολμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι;

V. 334. Schol.: τοῦτο· τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Vide quae ad 296. adnotata sunt. De καὶ copula vide ad O. C. 1389.

V. 335 χειμερίῳ νότῳ] Confert Erfurdt. Ovid. ex Ponto II, 3, 27: nimbo vento. Doederlinus deletο post χωρεῖ commate νόμῳ ad περιβρυχίοισιν referri vult ita, ut sit ablativus instrumentalis.

V. 336 sq. περιβρυχίοισιν etc.] Dicuntur οἰδματα περιβρυχία fluctus maris vento agitati, qui ita circum navem undiquevolvuntur, ut veluti mergi undis videatur. Hinc ὑπὸ praepositio posita. Cfr. Hom. Od. β, 427 sq.: ἀμφὶ δὲ κύμα στείλῃ πορφύρεον μεγάλ' ἔαχε νηὸς λούσης. et Ai. 343 sq. cum nota mea.

V. 338. Θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν] Terram non propter vetustatem vocat Θεῶν ὑπερτάταν, sed eadem ratione, qua Diana Θεῶν ἀνασσα dicitur Eur. Iph. A. 1523. Vide Lobeck. ad Ai.

697. Sophoclis Triptol. fr. ἦλθεν δὲ Διὶς θάλεια πρεσβλοτῇ Θεῶν. ERF. Immo, qui adverterit, quae quum alibi, tum Philoct. 393 sqq. de eadem dea dicuntur, ὄρεστέρα παμβῶτι Γᾶ, μᾶτερ αὐτοῦ Διὸς — σέβας ὑπέροτατον, vix dubitare poterit, quin summa deorum dicta sit dea, quod et Jovis ipsius mater esse et hominibus omnia praeberere crederetur, quae ad vitam sustentandam necessaria essent.

V. 339. ἀκαμάταν ἀποτρύεται] De terminatione nominis ἀκαμάταν vide ad v. 134. Wexius comparat Ovid. Metam. II, 286, ubi Tellus: adunci vulnera aratri rastrorumque fero, totoque exerceor anno.

V. 340. ἰλλομένων ἀρότρων] Quid ἰλλεσθαι hoc loco significet, vix poterit certo dici. Equidem accedo Buttmanno Lexilog. T. II. p. 156., cui circumagi significare videtur.

Ibid. ἔτος εἰς ἔτος] Neuius adscripsit Aesch. Prom. 682: γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι. De eo proverbio Blomf. gloss. (v. 703). Plut. praec. sanit. tuendae p. 132 extr.: τοὺς Ἀνδρῶν ἐν τῷ λιμῷ λέγουσι διαγαγεῖν ἡμέραν παρ'

345 πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν

σπείραισι δικτυοκλώστοις,

περιφραδῆς ἀνῆρ·

κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου

θηρὸς ὄρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ'

350

350 ἵππον ἄξεται ἀμφίλοφον ζυγὸν οὐρε-
ὸν τ' ἀκμήτα ταῦρον.

(στροφὴ β΄.)

καὶ φθέγμα, καὶ ἀνεμόεν φρόνημα, καὶ ἀστυνόμους

duplex accusativus ἵππον et ζυγόν. Verum id quale fuerit, nemini dum contigit ut coniectura divinaret. Fuit qui coniceret ὀχμάζε-ται, non sine aliorum applausu.

ἡμέραν τρεφομένους, εἴτα παλίζοντας καὶ κυβεύοντας.

V. 341. Schol.: ἐππεύω γένει πολεῦν· ταῖς ἡμίονοις. Αἱ γὰρ τε βοῶν προφερέστεραι εἰσιν ἐλκόμεναι νεοοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον (II. κ, 352.). Τινὲς δὲ καὶ ἵπποις χρῶνται εἰς ἀροτριασμόν.

V. 342. κουφονόων] Brunckius adfert glossam: κούφως καὶ ταχέως φερομένων. Alio sensu 617. dictum πολλοῖς θ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων.

V. 342. Schol.: ἀμφιβαλὼν ἄγει· περιβαλὼν τοῖς δικτύοις ἀγρεύει. Cfr. 202: δουλώσας ἄγειν.

V. 344. καὶ — ἔθνη] Philoct. 1146: χαροπῶν τ' ἔθνη θηρῶν.

V. 345 sq. Schol.: πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν· τοὺς ἰχθύας. σπείραισι δικτυοκλώστοις· τοῖς σχοινίοις τοῖς εἰς δίκτυον κεκλωσμένοις· ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἀμφιβαλὼν ἄγει.

V. 348. Schol.: κρατεῖ δὲ μηχαναῖς· καθολικὸν τοῦτο φησιν, ὅτι ἐν ζωῖς ὁ ἀνθρωπὸς ἔστι πολυμήχανος καὶ ἐντεχνος. καὶ Θεόκριτος (XV, 83.)· σοφὸν τοῖς χερσὶν ἀνθρωπός. Ἐπεὶ δὲ ἀνωτέρω εἶπεν, ὅτι περιγίνεται πάντων τῶν ζώων ὁ ἀνθρω-

πος, ἐνταῦθα τὸ μηχαναῖς προσέθηκεν ἐπὶ τῶν τιθασσευομένων· οὐ γὰρ μόνον κρατῆσαι δυνατός, ἀλλὰ καὶ τιθασσεύσαι.

V. 349. θηρὸς ὄρεσσιβάτα] Cir. Philoct. 1125: ἔθνη θηρῶν, οὐς ὁδ' ἔχει χάρος οὐρεσιβάτας.

V. 349 sq. λασιαύχενά θ' — ζυγόν] Locus etsi mendo non vacuus est, tamen sensum hunc fere esse debere certum est: iubatūque equum domat iugum cervici impo-

nens. V. 351. ἀκμήτα ταῦρον] Comparat Neuius Pind. Ol. I, 87: ἀκάμαντας ἵππους.

V. 352. Schol.: φθέγμα· τὴν ἀνθρωπίνην διάλεξιν. Tum ad verba ἀνεμόεν φρόνημα manifestο haec Scholiastae verba pertinent: τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν, in codice continuo lemmati καὶ ἀστ. ὀργάς addita. At displicet haec interpretatio pariter atque Erfurdtii, qui de celeritate consilii dici putat. Immo ut φθέγμα est facultas dicendi, eloquentia, ita, nisi fallor, φρόνημα dicitur facultas cogitandi, sapientia, quae tamen quo sensu ἀνε-

- ὄργας ἐδιδάξατο, καὶ δυσαύλων 355
 355 πάγων αἰθρία καὶ
 δύσσυμβρα φεύγειν βέλη, παντοπόρος·
 ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται 360
 τὸ μέλλον· Αἶδα μόνον
 360 φεύξιν οὐκ ἐπάξεται· νόσων δ' ἀμηχάνων φυχὰς
 ξυμπέφρασται.
 (ἀντιστροφὴ β.)
 σοφὸν τι τὸ μηχανόεν τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ'
 ἔχων 365

V. 355. Aut in hoc versu aut in antistrophico aut in utroque aliquid turbatum a librariis est. Boeckhius ὑπαίθρια coniecit; alii alia.

μὲν dici potuerit, adhuc ignoro. Sed quid, si corruptum id ipsum vocabulum est?

V. 353 sq. Schol.: καὶ ἀστυνόμους ὄργας· τὴν τῶν νόμων ἐμπειρίαν, δι' ὧν τὰ ἄστυ νέμονται, ὃ ἔστι διοικούντων. Valckenarius ad Ammon. p. 70. pro ὄργας Scholiastam legisse coniecit ἀρχάς, quod placet Corayo in Prodromo Bibl. Gr. p. 15, ubi simul ἐδιδάξατο per αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίδαξε interpretatur. Non ausim vulgatam sollicitare, quum ἀστυνόμοι ὄργαι de moribus et institutis civilibus recte dici potuerit. Sic ὄργη non raro idem est quod τρόπος. Ai. 640: οὐκ ἐτι συντρόφοις ὄργαις ἐμπεδος. huius fab. 875: αὐτόγυνωτος ὄργα. 956: κερτομλοῖς ὄργαις. Thucyd. III, 82: ὁ δὲ πόλεμος — τὰς ὄργας τῶν πολλῶν ὁμοιοῦ. ERF. Immo proprie ἀστυνόμοι ὄργαι erit studium civitatis regendae, id est deinde facultas civitatis administrandae. De dicendi ratione vide Matth. §. 446. 3. c., de ἐδιδάξατο eundem §. 496. 8. Moschopolus in dict. Att. in ἐδιδάξατο· ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς καὶ ἀντὶ τοῦ ἐφεῦρε, καὶ ἀστυνόμους ὄργας ἐδιδάξατο.

V. 354 sq. Schol.: δυσαύλων· δυσχερῆ τὸν ἐπαυλισμὸν ποιούντων. αἰθρία· ψυχρά. Verbis igitur δυσαύλων πάγων αἰθρία significari videtur frigus pruinarum ad pernoctandum gravium. De locutione αἰθρία πάγων vide Matth. §. 442. 4. Toto loco δυσαύλων — βέλη homo dicitur tutum se contra frigus et imbres nivesque reddere didicisse. Scholiasta ex Hermanni coniectura: οὐκ ἄνευ ἐσθῆτός ἐστι καὶ οἰκοδομημάτων.

V. 356. δύσσυμβρα βέλη] Conferat Neuius Aesch. Ag. 653: δυσκύμαντα δ' ὠρώρει κακά. Eustathius p. 692, 55. (571, 26.): σημειῶσαι δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ Ζεύς σμερδαλέα κτυπῶν λαβὼν ὁ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ μέγας κτύπος, ἄφατος, διόβολος (O. C. 1464.), ἐν οἷς δηλοῖ ἐκείνος καὶ ὅτι βέλη Αἰὸς οὐ μόνον κεραυνοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ βρονταί. ὅμως καὶ τοὺς ῥαγδαίους ὑέτους καὶ μάλιστα τοὺς χειμερίους τοιοῦτω λόγῳ δύσσυμβρα βέλη λέγει.

V. 357. παντοπόρος] Referendum hoc ad ea, quae ante commemorata sunt, similiterque adiectum atque v. 347. περιφραδῆς ἀνὴρ positum est. Scholia-

- 365 ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει·
 νόμους περαίνων χθονὸς
 θεῶν τ' ἐνορκον δίκαν ὑψίπολις· 370
 ἄπολις ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν
 370 ξύνεστι τόλμας χάριν.
 μήτ' ἐμοὶ παρέστιος γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν
 ὅς τὰδ' ἔρδει· 375
 ἔς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
 375 τόδε, πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω

V. 366. περαίνων ex mea coniectura scripsi; vide quae in Emendat. in Soph. Trach. p. 160 sqq. exposui. Libri παρέρων. Non male Musgravius Reiskiusque γερέρων scribendum putarunt.

sta interpretatur: εἰς πάντα μηχαρὰς ἐξευρίσκων.

V. 358 sq. ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον] Non recte haec Scholiasta explicat, ἐπ' οὐδὲν τῶν μελλόντων. Aliud est enim ἐπ' οὐδὲν μέλλον, ad nullam rem futuram infinite dictum, quam finite, ad eorum, quae futura sunt, nihil. Quorum alterum est: ad nihil, si quid futurum est; alterum: ad nihil, quod est futurum. HERM. Cfr. 728: μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον.

V. 359 sq. Αἶδα — ἐπάξεται] Scholiasta: θανάτου μόνον οὐκ εὖρεν ἱάμα. De verbo φεύξιν vide Lobeck. ad Phryn. p. 726.

V. 362. Schol.: ξυμπέφρασται· ἐπινενόηκε καὶ γινώσκει Cfr. Matth. §. 493.

V. 363 sqq. Schol.: σοφὸν τι τὸ μηχανόεν· τὸ μηχανόεν τῆς τέχνης σοφὸν ἔχων, ὃ ἔστι τὸ μηχανικὸν τῆς ἐπιτεχνήσεως σοφὸν ἔχων, ὡς οὐκ ἂν τις προσδοκήσειεν, οὐ μίαν ὁδὸν βαδίζει, τὴν ἐπὶ τὰ ἀμείνω, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ φέρεται, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ χεῖρω.

V. 365. ποτὲ μὲν κακόν — ἔρπει] I. e. ποτὲ μὲν ἐπὶ κακόν etc. Vide Matth. §. 595. 4.

V. 366 sq. Schol.: νόμους παρέρων χθονός· ὁ πληρὸν τοὺς νόμους καὶ τὴν δικαιοσύνην ὑψίπολις γίνεται. ὃ ἔστιν ἐν τῇ πόλει ὑψηλός.

V. 369. Schol.: ἄπολις ὅτῳ τὸ μὴ καλόν· ἄπολις δὲ ἐκείνος καὶ ταπεινὸς τῇ πολιτείᾳ, ὥσπερ μὴ τὸ καλὸν σύνεστι. Hoc dicit: indignus civitate, si cui turpitudine adhaeret audaciae gratia, i. e. si quis turpiter facit audaciae indulgens. De usu verbi ξύνεστιν vide ad Ai. 330.

V. 373. Schol.: ὅς τὰδ' ἔρδει· ὅς τοιοῦτον ἐπιτετήδευκε βίον.

V. 374. Schol.: ἔς δαιμόνιον τέρας· ὁρῶντες ἔλκομένην τὴν Ἀντιγόνην ἐκπλήττονται, ὅτι γυνὴ ἦν ἢ ὑπερβᾶσα τὸ κήρυγμα. Praepositio εἰς quum alibi tum hic de significat sive quod attinet ad. Sic Oed. R. 980. Alia exempla attulit Matth. §. 578. c. Itaque hoc dicit Chorus: de incredibili hoc prodigio ambigo, quomodo, quam scio esse, hanc Antigonom esse negem. De nomine τέρας cfr. El. 1317: ὥςτ', εἰ πατὴρ μοι ζῶν ἔκοιτο, μηκέτ' ἂν τέρας νομίζεν αὐτό, πιστεύειν δ' ὄργαν.

τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.

ὦ δύστηνος

καὶ δυστήνου πατὸς Οἰδιπόδα,

380

τί ποτ'; οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν

380 τοῖς βασιλείοις ἀπάγουσι νόμοις,

καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

ΦΥΛΑΞ.

Ἢδ' ἔστ' ἐκείνη τούργον ἢ ξειρωσμένη.

τήνδ' εἶλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων; 385

ΧΟΡΟΣ.

ὅδ' ἐκ δόμων ἄψορός ἐς δέον περᾶ.

ΚΡΕΩΝ.

385 τί δ' ἔστι; ποῖα ξύμμετρος προὔβην τύχη;

V. 380. ἀπάγουσι cum Boeckhio scripsi. Libri ἄγονοι.

V. 376. τήνδ' οὐκ εἶναι etc.] Nihil in οὐκ particula offensionis est, posita quidem iuxta infinitivum εἶναι, sed referenda ad verbum finitum ἀντιλογήσω, ita ut οὐκ ἀντιλογῶ idem sit atque οὐ φημί.

V. 379. Schol.: ἀπιστοῦσαν· μὴ πεῖθαρχοῦσαν. Vide ad v. 219. De particularum οὐ δὴ που usu ad El. 1161. exposuimus.

V. 382. ἦδ' ἔστ' ἐκείνη] Sic Electr. 665: ἦδε σοι κείνη πάρα. Cfr. Matth §. 471. 11.

V. 384. ἐς δέον] Vide ad O. R. 1382. De ceteris verbis cfr. O. R. 531: αὐτὸς δ' ὅδ' ἦδη δωμάτων ἔσω περᾶ.

V. 385. ποῖα — τύχη] I. e. quae res accidit, cui opportunus esset accessus meus? De vocabulo σύμμετρος confer O. R. 84.

V. 386. Schol.: ἀναξ, βροτοῖσιν· ἀπώμοτον ἀντὶ τοῦ ἀπηγορευμένου καὶ ἀπροσδόκητον· ἀντὶ τοῦ οὐκ ὀφείλει τις ἀπομύσασθαι περὶ τίνος, ὅτι οὐκ ἂν αὐτὸ πράξειεν· ἢ γὰρ πρώτη δού-

κῆς ἐκκρούεται ὑπὸ τῆς ἐπιγενομένης δόξης δευτέρας. Τοῦτο δέ φησιν, ὅτι, τοῦ Κρέωντος ἀπειλήσαντος, τότε ὥμοσε μηκέτι ἐμφανῆς ἔσεσθαι· νῦν δὲ εὐρὼν τὴν Ἀντιγόνην πάλιν ἐλήλυθεν.

V. 387. Schol.: ψεύδει γὰρ ἢ πίνουσι· ψευδῇ ποιεῖ· ἢ γὰρ πίνουσι, ὃ ἔστιν ἢ ἐπιούσα γνώμη τὴν ἀπελπίσαν γνώμην ψευδῇ ποιεῖ. Vide de hoc usu verbi ψεύδειν, mendacii convincere aliquem, sive falsum aliquid esse ostendere, ad O. C. 1497.

V. 387 sq. ἐπεὶ — ἐξηύχουν ἐγὼ] Nam vix credidissem me unquam huc crediturum esse. De ἐξηύχουν ἂν vide Matth §. 599. b., de ἐξουχέειν Philoct. 851: οὐ γὰρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηύχῃς ἐγὼ, cum nota mea.

V. 389. ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς] Propter tuas minas. Vide Matth. §. 398. b. Rost. §. 106. b. De usu verbi χεῖμα-ζεσθαι vide ad Philoct. 1167 sq.

V. 390 sqq. Triclinius: σύνναπιε τὸ ἀλλὰ πρὸς τὸ ἦκω, τὰ

ΦΥΛΑΞ.

ἀναξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἔστ' ἀπώμοτον,

ψεύδει γὰρ ἢ πίνουσι τὴν γνώμην· ἐπεὶ

σχολῇ ποτ' ἤξουν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγὼ 390

ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε.

390 ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ

ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ,

ἦκω, δι' ὄρκων καίπερ ὦν ἀπώμοτος,

κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθευρέσθαι τάφον 395

κοσμοῦσα. κληῖρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,

395 ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοῦρμαιον, οὐκ ἄλλου τόδε.

καὶ νῦν, ἀναξ, τήνδ' αὐτὸς, ὥς θέλεις, λαβὼν

καὶ κρῖνε καξέλεγχ'· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος

δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 400

ΚΡΕΩΝ.

ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβὼν;

λοιπὰ δὲ διὰ μέσου. Vide ad v. 148 sqq.

Ibid. Schol.: ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ'· ἢ ἀπροσδόκητος χαρὰ οὐκ ἔοικεν εἰς τὸ μέγεθος ἄλλῃ ἡδονῇ Erfurdtius: „ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας valet ἐκτὸς ἐλπίδων καὶ παρ' ἐλπίδας, cuiusmodi constructionis licentiam vernacula etiam lingua concedit.“ De μῆκος, quod idem atque μέγεθος significare videtur, confert Musgravius μήκος δλβον apud Plutarch. Vol. II. p. 607. E., Neuius Ai. 130: ἢ χειρὶ βρῖθεις, ἢ μακροῦ πλούτου βάθει..

V. 392. Schol.: καίπερ ὦν ἀπώμοτος· καίπερ ὁμωμοκῶς μὴ ἐλθεῖν. Ceterum δι' ὄρκων ἀπώμοτος non magis abundanter dictum quam quod frequentatum ab Homero est ὄρκον ὁμόσαι.

V. 394. Schol.: κληῖρος· ἄνω γὰρ εἶπεν, ὅτι κληρώσεις ἦλθεν. V. 274 sq.

V. 395. θοῦρμαιον] Bergler. ad Aristoph. Plut. 1156. de cognominibus agens Mercurii: Κερδῖος, inquit, non tantum pro-

pterea dicitur, quia is videatur nos in nostris mercimoniis emundis vendundisque bono atque amplo auctare lucro (Plaut. Amphitr. Prol.), si adsit favens, verum etiam, quia illius ope offerri creduntur quae subito obveniunt insperata bona; unde ἔρμυια dicuntur. Timo apud Lucianum (c. 41. p. 152.), quum invenisset thesaurum, Ἐρμῇ κερδῶε, inquit, πόθεν χρυσοῖον τοσοῦτον; BOTHIUS.

V. 397. καὶ κρῖνε] De hoc verbi κρῖνειν usu confert Neuius Ai. 586. El. 1445. Trach. 195. 314. 388.

V. 397 sq. ἐγὼ δ' ἐλεύθερος etc.] I. e. ἐμὲ δὲ δίκαιόν ἐστιν ἐλεύθερον τῶνδε τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. Cfr. Matth. §. 297. — De abundantia locutionis ἐλεύθερον ἀπηλλάχθαι vide ad O. C. 782 sq.

V. 399. ἄγεις δὲ — λαβὼν] De duplici interrogatione in unam coniuncta cfr. Philoct. 241 sq.: τίτι στόλῳ πρὸς ἑσχατες τήνδε γῆν

ΦΥΛΑΞ.

400 αὐτὴ τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασαι.

ΚΡΕΩΝ.

ἦ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φής;

ΦΥΛΑΞ.

ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
ἀπείπας. ἄρ' ἐνδηλα καὶ σαφῆ λέγω; 405

ΚΡΕΩΝ.

καὶ πῶς ὁράται καπὶληπτος ἡρέθῃ;

ΦΥΛΑΞ.

405 τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. ὅπως γὰρ ἤκομεν
πρὸς σοῦ τὰ δειν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,

V. 404. ἡρέθῃ ex Schaeferi coniectura ad Greg. Cor. p. 532. scripsi. Libri εὐρέθῃ aut ἡνέρεθῃ.

V. 409 sqq. Nescio equidem, an alio ordine quam quo in codicibus hi versus scribuntur a poeta positi sint, et quidem hoc:

πόθεν πλέων; et Matth. §. 488. 12. not. 2. Rost. §. 123b. 10. d.

V. 400. πάντ' ἐπίστασαι] Vide ad Philoct. 1212.

V. 402 sq. Schol.: ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπείπας. τὸ ἐξῆς. τὸν νεκρὸν ὃν σὺ ἀπείπας θάπτειν· οὕτω δὲ χοῶνται οἱ παλαιοί, ὥστε δύο ἄρθρα προτακτικὸν τε καὶ ὑποτακτικὸν κατὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος παραλαμβάνειν. Κρατῖνος· ὃν περ Φιλοκλέης τὸν λόγον διέφθορεν. Cfr. Matth. §. 474. a. De ἀπειπεῖν vide v. 44.

V. 404. Schol.: καὶ πῶς ὁράται· πῶς τῷ ὄψει αὐτὴν συνελάβεσθε καὶ κατελήφατε. De abundantia locutionis ἐπιληπτος ἡρέθῃ vide Schaeferum ad Greg. Cor. p. 532. et quae quum alibi tum ad O. C. 782 sq. monui. De variato tempore ὁράται et ἡρέθῃ cfr. Pors. ad Hec. 21.

V. 407. Schol.: σήραντες· ἀποψήξαντες. De articulo in fine versus posito vide Herm. El. d. m. p. 119. Cfr. O. C. 351. Philoct. 263.

V. 408. Schol.: μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες· τὸν ἀπὸ σήψεως ἰχώρα ἀποστίζον. ὥς τὸ δ' ἄκρουσι· μυδαλέον (Electr. 167.). Ἄλλως. μυδῶν, ἰχώρα ἀποπέμπον· τουτέστι διαλελυμένον καὶ δίνυρον.

V. 409. καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων] Pro ἐν ἄκροις πάγοις, quia verbo καθήσθαι prae-ter propriam alia etiam notio inest, quae ex praepositionem adsciscit, notio τοῦ κατασκοπεῖν. Vide Matth. in Misc. Philol. Vol. II. P. II. p. 87. et in Gr. Gr. §. 596. c. p. 1194. ERF. Rostio καθήσθαι ἐκ τιος similiter dictum videtur atque κρεμάνυσθαι ἐκ τιος et alia eiusdem generis, vid. Rost. gr Gr. §. 110b, 2, c. et auct. 4. ed. VII.

Ibid. Schol.: ὑπὸ τῶν ἀνέμων, οὐκ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου, ἀλλ' ἐστραμμένοι ἀπὸ τοῦ νεκροῦ, ὅπως μὴ φέρῃ πρὸς ἡμᾶς τὴν ὁσμὴν.

V. 410. ὁσμὴν — πεφευγότες] Recte Musgravius constructionem hanc esse mo-

πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἣ κατεῖχε τὸν
νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὔ, 410
καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπὸ νημοι,

410 ὁσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλη, πεφευγότες,
ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιρρόθοις
κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνον.
χρόνον τὰδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι 415
μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἥλιον κύκλος

415 καὶ καῦμ' ἔθαλπε. καὶ τότε ἑξαίφνης χθονὸς
τυφῶς ἀείρας σκηπτὸν, οὐράνιον ἄχος,
πύμπλησι πεδῖον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην
ὕλης πεδιάδος· ἐν δ' ἐμεστῶθη μέγας 420

ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιρρόθοις κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνον, καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπὸ νημοι, ὁσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλη, πεφευγότες.

nuit: πεφ. ὁσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλη. De ἀπὸ praepositione vide ad v. 193.

V. 411 sq. ἐγερτὶ — πόνον] Sensus verborum hic est: alius alium excitans minitendo malo, si quis neglecturus esset laborem. Ceterum observari operae pretium est, eodem redire φείδεσθαι πόνον et ἀφειδεῖν πόνον, quoniam alterum est non satis operae adhibere, alteri verbo autem contemnendi et negligendi notio adhaesit. HERM. Τόνδε πόνον dicit, ipsum illum purgandi cadaveris laborem significans. Schol.: ἐπιρρόθοις· λοιδοροῖς, ὑβριστικοῖς. De nomine κακά, quod significat convicium, ad Phil. 372. dixi.

V. 413 sqq. ἐν αἰθέρι μέσῳ κατέστη] Adumbratum hoc ex Homericō versu Il. θ, 68: ἦμος δ' ἥελιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει, observante Eustathio p. 698, 27. (579. 13). BR.

V. 416. De genitivo χθονός, qui ex ἀείρας aptus est, vide ad

O. R. 142 sq. Quam ob causam custos de turbine illo exponet, in Excursu huic fabulae addito planum fecimus.

Ibid. οὐράνιον ἄχος] Recte Blomfieldius ad Aesch. Pers. 579. gloss. interpretatur: calamitatem divinitus ortam, multis adlatis locis, in quibus οὐράνιος eodem sensu usurpatum est. Simili sensu deinde positum θείαν νόσον. Lege quae in Excursu huic fabulae addito exposuimus.

V. 417 sq. πύμπλησι πεδῖον etc.] Impeditam constructionem Triclinius commentus est, χθονὸς cum φόβην coniungens, herbas et arbores ita dici ratus, et πύμπλησι πεδῖον ὕλης πεδιάδος connectens. Hoc postremum eatenus verum est, ut plena oratio haec putanda sit, πᾶσαν αἰκίζων φόβην ὕλης πεδιάδος, πύμπλησιν αὐτῆς πεδῖον. Sed χθονὸς cohaeret cum ἀείρας. HERM.

V. 418. ἐν δ'] Vide quae ad El. 700. adnotata sunt.

- αἰθῆρ· μύσαντες δ' εἶχομεν θείαν νόσον.
 420 καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,
 ἡ παῖς ὀρᾷται κἀνακωκύει πικρᾶς
 ὄρνιθος ὁξὺν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς
 εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψη λέχος· 425
 οὕτω δὲ χαῦτη, ψιλὸν ὡς ὀρεῖ νέκυν,
 425 γόοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀράς κακὰς
 ἠρᾷτο τοῖσι τοῦργον ἐξαιργασμένοις.
 καὶ χερσὶν εὐθύς διψίαν φέρει κόνιν
 ἐκ τ' εὐκροτήτου χαλκίας ἄρδην πρόχου 430
 χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.
 430 χῆμεῖς ἰδόντες ἰέμεσθα, σὺν δέ νιν
 θηρώμεθ' εὐθύς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,

V. 434. ἄμ' ἡδέως ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri

V. 419. Schol.: εἶχομεν· ἀντὶ τοῦ ἀντείχομεν πρὸς τὴν κόνιν. Hoc dicit: clausis oculis tolerabamus divinitus immissum malum. De θεῖος vide ad Phil. 191. de νόσος, quo turbo significatur, confert Erfurdus Aesch. Prom. 932., ubi tridens γῆς τινάκτειρα νόσος appellatur.

V. 420. τοῦδ' ἀπαλλαγέντος] Gl. τοῦ σκηπτου πεπληγμένου. De locutione ἐν χρόνῳ μακρῷ vide ad Philoct. 233.

V. 421 sqq. ἡ παῖς ὀρᾷται etc.] Bis cur Antigona corpus Polynicis sepeliendum putarit, in Excursu huic fabulae addito declaratum est.

V. 421. πικρᾶς ὄρνιθος] Moestae volucris. Qui sic praeter Sophoclem locutus sit, neminem novi. MUSG. Simili tamen ratione ἡδὺς O. R. 82. et τερπνός Aesch. Ag. 147. dicitur laetus. ERF.

V. 423. εὐνῆς — λέχος] Similis abundantiae exempla affert Pors. ad Eur. Hec. 298. Rost. §. 97. 2. b.

V. 424. Schol.: ψιλόν· γυμνὸν τῆς κόπτεως.

V. 425 sq. ἐκ δ' — ἠρᾷτο] Tmesis est, de qua vide Matth. §. 594. 2. Sic deinde σὺν δέ νιν θηρ. dictum pro συνθηρώμεθα δέ νιν.

V. 427. χερσίν] Vide ad Ai. 711.

V. 428. εὐκροτήτου] Mallo bene indurati, ut Eur. El. 819. Cfr. Dorvill. ad Charit. p. 251. ERF. Ἄρδην interpretatur Hermannus alte sublato urceo. Schol.: πρόχου· προχόου. Cfr. Buttm. §. 58.

V. 429. χοαῖσι τρισπόνδοισι] Lacte, vino et melle. Vide Eur. Or. 115. Iph. T. 163. στέφει, honorat, ut Ai. 93. Eur. Hec. 128. ERF. Τρισπόνδοι χοαὶ dictae, quod etiam numero ternae essent. Homerus Od. λ, 26: ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοῶς χέομεν πᾶσιν νεκύεσσιν, πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδῆϊ οἴνω, τὸ τρίτον αὐθ' ὕδατι. HERM. Adde Blomf. gloss. ad Aesch. Pers. 616. et nos ad O. C. 475. Schol.: στέφει· κομῇ, περιβάλλει.

- καὶ τὰς τε πρόσθεν τὰς τε νῦν ἡλέγχουμεν
 πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο 435
 ἄμ' ἡδέως ἐμοιγε κἀλγεινῶς ἄμα.
 435 τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφνευγέαι
 ἠδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς γίλους ἄγειν
 ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἥσσω λαβεῖν
 ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας. 440

ΚΡΕΩΝ.

- σὲ δὴ, σὲ τὴν νεύουσαν ἐς πέδον κάρα,
 440 φῆς ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε;

ANTIGONH.

καὶ φημί δρᾶσαι κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

ἀλλ' ἡδέως.

V. 430. Schol.: ἰέμεσθα· ἐπορευόμεθα, ὠρῶμεν. Tum de συνθηρώμεθα confer Philoct. 1005: ὦ χεῖρες, οἷα πάσχει' ἐν χρεῖα φίλης νευρᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τοῦδε συνθηρώμεναι.

V. 433. ἄπαρνος δ' οὐδενός] De genitivo vide Matth. §. 344.

V. 434. ἄμ' ἡδέως — ἄμα] Duplici ἄμα Graeci utuntur non solum in sententiis per μὲν et δὲ oppositis, sed etiam per καὶ coniunctis. Plato Gorg. p. 496, c: ἐὰν εὐρώμεν ἄρα ἅττα ὧν ἄμα τε ἀπαλλάττεται ἀνθρώπος καὶ ἄμα ἔχει. p. 497, a: οὐχ ἄμα διψῶν τε ἕκαστος ἡμῶν πέπνυται καὶ ἄμα ἡδόμενος διὰ τοῦ πίνειν. DINDORF.

V. 437 sq. πάντα — σωτηρίας] Infinitivus λαβεῖν eodem modo hic additus, quo El. 1016: προνοίας οὐδὲν ἀνθρώποις ἔφην κέρδος λαβεῖν ἄμεινον, οὐδὲ νοῦ σοφοῦ. Cfr. etiam huius fab. 520. 638. Ai. 1360. Matth. §. 535. not. 1. Scholiasta: οὐδὲν γὰρ προκρίνω τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

V. 439. σὲ δὴ etc.] Supplen-

Soph. Trag. Vol. I. Sect. IV.

dum λέγω. Vide Matth. §. 427. Rost. §. 104. not. 15.

V. 441 — 521. Adverte, qualis hic a poeta descripta sit Antigone. Quae quum ad regem adducta esset, ut violati eius edicti rea capitis condemnaretur, non illa cunctatur punctum temporis de culpa confiteri, non poenam gravissimam deprecatur, non mortis impendentis metu perterretur, sed quasi aucta animo et confirmata dei numine, cuius voluntati obtemperare quam vitam servare maluerat, intrepida mente coram Creonte causam suam defendit et, quamvis non expers ferociae cuiusdam, natura insitae, tamen quanta virtute splendeat quantumque Creonti regi praestet, quum aliis rebus, tum imprimis eo ostendit, quod, quum ille postremo adversarios se suos etiam post vitam odio persequi dixisset, haec contra pium in suos animum ne morte quidem exstingui respondit

V. 441. κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ] Vide ad v. 263.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτὸν ἢ θέλεις
 ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον. 445
 σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομα,
 445 ἦδη τὰ κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἦδη. τί δ' οὐκ ἐμείλλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοὺςδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 450
 οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη.
 450 [οὐ τοὺςδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισαν νόμους.]
 οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον φόμπην τὰ σά
 κηρύγμαθ', ὥστ' ἀγραπτα κάσφαλῇ θεῶν

V. 450. Ex G. Dindorfii coniectura hunc versum ut spurium uncis inclusi.

V. 465. ἡνσχομένην cum Dindorfio ex A. et Ald. restitui,

V. 442. Schol.: σὺ μὲν πρὸς τὸν ἄγγελόν φησιν ὁ Κρέων. ἢ· ὅποι· De locutione κομίζοις ἂν σεαυτὸν, quam nos reddimus: du kannst gehen, vide Matth. §. 515. γ. Rost. §. 119. 3.

V. 443. ἔξω — ἐλεύθερον] De coniunctis his nominibus vide quae ad v. 397 sq. adnotavimus.

V. 444. μῆκος] Adverbialiter positum, ut Δίκη, τάχος, τέλος et similia, de quibus Matth. §. 425.

V. 446. τί δ' οὐκ ἐμείλλον] Cur non noverim? Neuius conferri Hoogev. et Zeun. ad Vig p. 261. iubet.

V. 448 sq. οὐ γάρ τι — Δίκη] Non enim Iuppiter fuit, qui hoc mihi edixerit, neque inferorum Fas (ἦν ἡ κηρύξασα).

V. 449. οὐδ' ἡ ξύνοικος — Δίκη] Intelligenda Iustitia inferorum, quae mortuorum

imprimis iura servat. Vide ad Soph. Ai 1361 sq. De ξύνοικος cum genitivo iuncto vide Matth. §. 379. p. 698. et Rost. §. 108. not. 2.

V. 452 sq. ὥστ' ἀγραπτα — ὑπερδραμεῖν] Ad verba θνητὸν ὄντια, quae ad alium quam ad Creontem referri nequeunt, supplendum sive eliciendum potius ex praegressis verbis τὰ σά κηρύγματα pronomen οὐ. Tum verbum ὑπερτρέχειν non valet ὑπερβαίνειν, sed, ut recte iam Schaeferus monuit, vincere, superiorem esse, superare. Eur. Phoen. 581: ἦν δ' αὖ κρατηθῆς καὶ τὰ τοῦδ' ὑπερδράμη. Ion. 973: καὶ πῶς τὰ κρείσσω θνητὸς οὐδ' ὑπερδράμω; De νόμοις ἀγράπτοις vide ad O. R. 838.

V. 454. νῦν γε καχθέεις] Latine: heri et nudius tertius. Quanquam autem vulgo in

νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄντ' ὑπερδραμεῖν. 455
 οὐ γάρ τι νῦν γε καχθέεις, ἀλλ' αἰεί ποτε
 455 ζῇ ταῦτα, κούδεις οἶδεν, ἐξ οἴτου φάνη.
 τούτων ἐγὼ οὐκ ἐμείλλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
 φρόνημα δείσας, ἐν θεοῖσι τὴν Δίκην
 δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξῆδην, τί δ' οὔ; 460
 καὶ μὴ σὺ προῦκήρυξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου
 460 πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω.
 ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς
 ζῇ, πῶς ὅδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει;
 οὕτως ἐμοίγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
 παρ' οὐδὲν ἄλλος· ἀλλ' ἂν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
 465 μητρὸς θανόντ' ἄθαρπτον ἡνσχομένην νέκυν,
 κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖςδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
 σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
 σχεδόν τι μῶρα μωρίαν ὀφλισκάνω. 470

commotus Scholiastae adnotatione, ἡνσχομένην ὑπερεῖδον, et La scriptura, ἡσχομένην. Ceteri libri ἰσχομένην. Vulgo scriptum est ab editoribus ἔσχομένην, quod habet Eustathius p. 529, 20.

hac dicendi forma τὲ καὶ particulae usurpantur, tamen apte hic γὰρ positum est, siquidem id graviter hoc loco Antigonom urgeri velle, non nunc quidem sive nunc primum legem illam divinam valere coepisse, vel ex verbis oppositis ἀλλ' αἰεί apparet.

Ibidem. αἰεί ποτε] Sic Ai. 320: πρὸς γὰρ κακοῦ τε καὶ βαρυνύχου γόους τοιοῦςδ' αἰεί ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν. El. 296 sq.: ἐγὼ δ' Ὀρέστην προσμένονσ' αἰεί ποτε παυσίῃρα τούτων ἢ τάλαν' ἀπόλλυμαι.

V. 455. ζῇ ταῦτα] Sic O. R. 482. de vaticiniis: τὰ δ' αἰεί ζῶντα περιποιᾶται.

V. 456 sq. τούτων ἐγὼ — δώσειν] Sensus hic est: harum ego non debebam (non erat meum), hominis decreta metuens, apud deos poenas dare, h. e. harum legum (violatarum) ego ut

poenas dis expenderem, nullius hominis metu adduci debebam. Cfr. El. 538: οὐκ ἐμείλλε τῶνδε μοι δώσειν Δίκην.

V. 459. Schol.: προῦκήρυξας· τὸν θάνατον. τοῦ χρόνου· τοῦ εἰμαρμένου δηλονότι.

V. 462. κέρδος φέρει] Exspectes φέρεται. Sed vide ad O. C. 6. et Matth. §. 496. 5.

V. 464. Schol.: παρ' οὐδὲν ἄλλος· οὐδέμια λύπη. Vide ad v. 35. de ἄθαρπτον ἀνσχομένην Matth. §. 553. n. 1.

V. 466. κείνοις ἂν ἤλγουν] De numero plurali pronominis de una re dicto, vide ad Philoct. 1326 sq.

V. 468. σχεδόν τι etc.] Cfr. El. 609: εἰ γὰρ πέρικα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδεις, σχεδόν τι τὴν σὴν οὐ καταισχύνω γούιν, ubi eadem cum acerbitate vel ironia qua hic verba σχεδόν τι

ΧΟΡΟΣ.

δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν ἐξ ὦμοῦ πατρὸς
470 τῆς παιδὸς· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκληρὰ ἄγαν φρονήματα
πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον, ὅπτιον ἐκ πυρὸς περισκελῇ, 475
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις,
475 σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.
αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο 480

posita sunt. Ceterum nota locutio: μωρίαν ὀφλισκάνω, crimen stultitiae subeo.

V. 469 sq. Schol.: δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν· τὸ σκληρὸν αὐτῆς τοῦ φρονήματος ὁμολογεῖ πατέρα τὸν Οἰδίποδα. In verbis τὸ γέννημα τῆς παιδὸς genitivum puta explicativum esse, ita ut idem fere significant atque ἡ γεννηθεῖσα παῖς. Aliis ergo verbis hoc dicit: δηλοῖ ἡ Ἀντιγόνη ὡμὴ γεγονυῖα ἐξ ὦμοῦ πατρὸς. De omisso ὄν participio vide ad O. C. 780.

V. 470. εἴκειν — κακοῖς] Cfr. Philoct. 1046: κοῦχ ὑπέκουσαν κακοῖς, et Aesch. Prom. 320: σὺ δ' οὐδέπω ταπεινός, οὐδ' εἴκεις κακοῖς.

V. 471 sq. ἀλλ' ἴσθι etc.] Facile patet primis Creontis verbis ad Chori potissimum verba extrema responderi. Tum de vocabulo σκληρὰ non inutile est adscripsisse Plutarch. de sera vindicta numinis p. 201. T. VIII. ed. Reisk: τὸ γὰρ σκληρὸν ἐν κακίᾳ, καθάπερ ἐν φυλῇ σιδήρῳ, σαθρόν ἐστίν, καὶ τὸ ἀντίτυπον εὐθραστον.

V. 473. ὅπτιον ἐκ πυρὸς περισκελῇ] Ita coctum igne, ut sit durissimum. Scholiasta: περισκελῇ· περιε-

σκληρόν, ἢ κακαμμένα. Ai. 649, ubi Schol.: περισκελεῖς φρένες· αἱ ἄγαν σκληραὶ ψυχαί. Vide Lobeckium ad eum locum.

V. 475 sq. σμικρῷ — καταρτυθέντας] De sententia confer Ai. 1253: μέγας δὲ πλευρὰ βοῦς ὑπὸ σμικρᾷ ὁμῶς μαστίγῳ ὀρθὸς εἰς ὁδὸν πορεύεται. De verbo καταρτύνειν hac in re proprio adscripsit Brunckius Plutarch. Themist 2: τοὺς τραχυταίους πώλους ἀρτίστους ἵππους γίνεσθαι, διὰ τῆς προσήκει τύχῃ παιδείας καὶ καταρτίσεως.

V. 476. ἐκπέλει] Erfurd-tius adfert Hesychium, ἐκπέλει explicantem ἔξεστι, Neuins confert Herod. I, 78: οὐκ ἐξεγέμετο Κροίσῳ ἀπαγγεῖλαι. V, 105: ὦ Ζεῦ, ἐκγεέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι.

V. 477. τῶν πέλας] Aliorum. Brunckius conferri iubet Gatakerum Opp. T. I. p. 526. Addo Elmsleium ad Eur. Med. 85.

V. 481. καὶ δεδρακνῆαν γελᾶν] De participio vide Matth. §. 555. i. Rost. §. 129. 5, de verbo γελᾶν confer. Philoct. 258: ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσῆως ἐμὲ γελῶσι οἷγ' ἔχοντες.

V. 482. Schol.: ἡ νῦν· ὅντως δὴ.

νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
480 ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἥδε δευτέρα
τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακνῆαν γελᾶν.
ἡ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνῆρ, αὕτη δ' ἀνῆρ,
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῇδε κρίσεται κράτη. 485
ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρας
485 τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἐρκείου κυρεῖ,
αὕτη τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλευσάι τάφου. 490
καὶ νιν καλεῖτ'. ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
490 λυσσῶσαν αὐτήν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.

V. 483. Schol.: εἰ ταῦτ' ἀνατὶ· εἰ ταῦτα τὰ τολμήματα καὶ ἡ νίκη αὐτῇ χωρὶς βλάβης καὶ τιμωρίας. Contra Emperius κράτη interpretatur editum Creontis

V. 484 sq. Schol.: ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμ· εἴτε ἐξ ἀδελφῆς ἐμῆς, εἴτε οἰκειότηρας καὶ συγγενικωτέρας πάντων τῶν οἰκείων (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἐρκείου) κυρεῖ, ἀθῶος οὐκ ἄπεισιν. Recte Brunckius: sed sive ex sorore, sive ex alia prognata est, quae mihi sit tota familia coniunctior. Ceterum quod saepe animadvertimus facere homines summo studio et ira abreptos, ut ponant sumantve aliquid, quod tranquilla mente usi sumi non posse vidissent, id et hic facit Creon et persimiliter infra v. 1040 sq.: οὐδ' εἰ θέλοντο οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν γέγειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Αἰὸς θρόνον. De genitivo ex κυρεῖ apto vide Matth. §. 374.

V. 485. τοῦ παντὸς — Ἐρκείου] Eustathius p. 1930, 30: χοῦν δὲ Ἐρκείου Αἰὸς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἐνθα Ἐρκείον Αἰὰ ἐκείνος τοὺς ἐν οἴκῳ πάντας δηλοῖ. Vide etiam Hesy-

chium voce Ἐρκείου Αἰὸς eiusque interpretes.

V. 486 sq. οὐκ ἀλ. μόρου κακίστου] Eustathius p. 710, 57 (596, 18): ὅτι δὲ τὸ ἀλύξαι οὐ μόνον κοινοτέρων αἰτιατικῇ συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ γενικῇ, δηλοῖ Σοφοκλῆς ἐν τῷ οὐκ — κακίστου. Cfr. Matth. §. 353. 2. Rost. §. 108. 5. c. β.

V. 487 sq. καὶ γὰρ — τάφου] I. e. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον ἐπαιτιῶμαι τοῦδε τοῦ τάφου. δηλονότι βουλευσάι αὐτόν. Cfr. Matth. §. 535. c. not. 1. et §. 632. 6. Vide etiam Philoct. 62. et O. C. 1482 sq. cum annotationibus. ἴσον adverbialiter positum esse, ut O. R. 1018. 1347, pariter vel pari modo significans, recte monuit Neuus.

V. 489. ἔσω] Exspectaveris εἶδον. Verum vide Ai. 105 235. El. 1103. O. R. 57. O. C. 18. Trach. 202. 867. Phil. 533. Cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 127 sq.

V. 490. Schol.: ἐπήβολον φρενῶν· κυρῆαν τῶν φρενῶν καὶ ἐστῶσαν ἐν αὐτῇ. Confer Blomf. gloss. ad Aesch. Prom. 453. Summo dolore affecta erat Ismena propter detectum facinus sororis et supplicium, quod ei imminabat.

φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεύς
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσι τις 495
άλους, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

495 θέλεις τι μείζον ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλών;
ΚΡΕΩΝ.

ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί δῆτα μέλλεις; ὥς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
ἄρεστον οὐδέν, μηδ' ἄρεσθείη ποτέ· 500
οὕτω δὲ καὶ σοὶ τᾶμ' ἀφανδάνοντ' ἔφν.

500 καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήοι φόβος. 505

V. 498. Elmsleius ad O. R. 322. ἀρέσι' εἴη, Hermannus ἀρεσθείην scripsit.

V. 491. Schol.: φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς· εἶωθεν ἢ ψυχὴ τῶν λάθρα τι κακὸν τεχνωμένων προαλλοκεσθαι καὶ ταυτὴν ποιεῖν καταφανῆ, πρὶν φωραθῆναι. Ἄλλως τῶν λάθρα τι βουλομένων δρᾶν ὁ θυμὸς προκλέπτειται, καὶ περὶ τὴν κατὰ σῶμα τὸς ἐνδελόν τι γίνεται τὸ κατηγοροῦν τῆς πράξεως αὐτῶν. Male Erfurdtius κλοπεύς celatorem interpretatur, quia sit is, qui aliquid occulte facit, auctor facinoris occulti. Saepissime enim ita κλέπτειν τι usurpatur.

V. 493 sq. Schol.: μισῶ γε μέντοι· μισῶ τὸν ἀμαρτάνοντα καὶ ἐπικλοποῦντα τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ, τοῦτο δὲ φησιν, ὅτι ἀλοῦσα ἡ Ἀντιγόνη ἔφασκε τῷ θεῷ νόμον ἐπαρκεῖν. De ἔπειτα particula vide Matth. § 506. 3.

V. 495. ἢ κατ. — ἐλών] De addito ἐλὼν confer huius fab. 398. et O. R. 641: ἢ γῆς ἀπώσαι πατρίδος, ἢ κτείνειν λαβῶν.

V. 496. ἐγὼ μὲν οὐδέν] De hoc ἐγὼ pronomini usu in respondendo confert Wexius Philoct. 735: οὐ δῆτ' ἔγωγε. 1389: οὐκ οὖν ἔγωγε. Aristoph. Ran. 660: οὐκ ἤκουσας; — οὐκ ἔγωγε. Plut. Alcib. 3: δάκνεις, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, καθάπερ αἱ γυναῖκες· Οὐκ ἔγωγε, εἶπεν, ἀλλ' ὥς οἱ λέοντες.

V. 498. μηδ' ἄρεσθείη ποτέ] De μηδὲ post οὐδέν vide Matth. §. 608. 4. huius fab. 685. — Ceterum Neuius: „ἀρεσθείη passivum est ad signif. aor. ἀρέσαι. Hom. Il. ι, 120 τ, 138: ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερεῖσι ἄποινα. Theogn. 762: σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι. Cfr. El. 1248. Etiam ἡρέσκοντο, placebant. adnotat Schneider. Lex. ex Herod. VI, 128.“

V. 499. ἀφανδάνοντ' ἔφν] De ἔφν cum participio iuncto confer O. R. 9: πρέπων ἔφνς. 587:

ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλά τ' ἀλλ' εὐδαιμονεῖ,
505 κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὀρεῖς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὀρῶσι χοῦτοι, σοὶ δ' ὑπὶλλουσι στόμα.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐδὲν γὰρ αἰσχροὺς τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.

ΚΡΕΩΝ.

510 οὐκ οὖν ὅμαιμος χῶ καταντίον θανών;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.

ΚΡΕΩΝ.

πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῇ τιμᾶς χάριν;

V. 503. ἐγκλήοι cum Schaefero posui, nisi quod ille ἐγκλείοι scripsit. Libri ἐγκλείοι.

ἐμείρων ἔφν. Philoct. 1052: χρεῖζων ἔφν.

V. 500 sq κλέος γ' ἂν εὐκλ.] De abundantia locutionis confer huius fab. 588: δυσπρόοις προαῖς. 1261: φρενῶν δυσφρόνων. 1276: πόνοι δύσποροι. 1284: νεοτόμοισι πλήγμασιν. 1287 sq.: κακάγγελτα προπέμψας ἄχῃ. Ai. 138: λόγος κακόθρους. 546: νεοσφυγῇ φόνον. 631 sq.: χερσὶ πληκτοὶ δοῦποι. 708 sq.: εὐάμερον φάος. O. C. 713 sq.: εὐήρετος πλάτα. Trachin. 791: τὸ δυσπάρεινον λέκτρον. Eurip. Troad. 75: δυσροστον νόστον. et quae ad El. 1133. adnotavimus. — De κατέσχον ἂν vide ad v. 358.

V. 504 sq. Schol.: ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλά· οὐκ ἐν ἐπαίνῳ τοῦτο τῆς τυραννίδος· ἀλλ' ἔχει τι εἰρωνείας ὁ λόγος.

V. 506. Schol.: σὺ τοῦτο μούνη· σοὶ μόνη τοῦτο δοκεῖ δίκαιον εἶναι, ταφῆναι τὸν Πολυδάμαντα.

V. 507. σοὶ δ' ὑπὶλλουσι στόμα· γινώσκουσι καὶ οὗτοι· διὰ δὲ οὐ τὸ στόμα συστέλλουσι καὶ σιωποῦν. Cfr. Buttmanus Lexil. T. II. p. 150.

V. 508. Schol.: τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς· ἀντὶ τοῦ παρὰ τούτους φρονοῦσα. De εἰ vide Matth. §. 617., de χωρὶς Neuius O. C. 808. et Heind. et Stallbaum. ad Plat. Protagor. p. 336. b. conferri iubet. Hoc autem Creon dicit: te vero non pudet secus quam illi faciunt cogitare meisque imperiis obloqui?

V. 510. χῶ καταντίον θανών] Eteocles.

V. 512. πῶς δῆτ' ἐκείνῳ — χάριν] Locutio δυσσεβῇ χάριν τιμᾶν ad illas referenda, de quibus Matth. §. 408. egit Musgravius confer Eur. Or. 826: πατρῶαν τιμῶν χάριν. Ἐκείνῳ est Eteocli. Recte Hermannus

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς. 515

ΚΡΕΩΝ.

εἰ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

515 οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

ΚΡΕΩΝ.

πορθῶν δὲ τήνδε γῆν, ὁ δ' ἀντιστὰς ὑπερ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅμως ὁ γ' Ἀιδης τοὺς νόμους ἴσους ποιεῖ.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' οὐχ' ὁ χρηστός τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῇ τάδε;

V. 517. Hermannus τοὺς νόμους τούτους, quae scriptura in

sensum hunc esse monet: πῶς δῆτα δυσσεβὴς εἰ εἰς ἐκείνον; Impiam enim in Eteoclem dicit Antigonom, quod eius inimicum honore afficiat. Dativus autem ἐκείνῳ utrum ex nomine δυσσεβῆ, an ex verbo τιμᾶ aptus sit, ambigere possis. Recte posterius statui posse apparet ex Ai. 668 sq. Item τιμᾶν τὴν τιμὴν dixit Pindarus Pyth. IV, 480. coll. Dissen. p. 248. Πῶς est qui fit, ut, id est cur.

V. 513. οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' Gl.: ὅτι δυσσεβὴς ἡγεῖται τὸ θάπτειν με Πολυνέικην. De locutione ὁ κατθανὼν νέκυς, qua Eteoclem significari apparet, vide ad v. 26.

V. 514. ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ] Eodem modo atque impium illum. Sic 644: ἐξ ἴσου πατρὶ.

V. 515. οὐ γάρ τι — ὤλετο] Hoc dicit: non potest Eteocles neglectum se prae Polynice a me iudicare, si Polynicem, fratrem eius, non servum, ego, quae soror utriusque

sim, eadem qua illum pietate prosequendum puto.

V. 517. ὅμως ὁ γ' Ἀιδης — ποιεῖ] Creon quum fratres tamen valde a se diversos fuisse dixisset, quorum alter pro patria, alter contra patriam pugnans cecidisset, Antigona respondet: nihilo secius mortui ut sepulturae honorem consequantur eundem, operam dare nos Pluto iubet.

V. 518. ἀλλ' οὐχ' — ἴσος] At non est par bonus malo ad consequendum, i. e. at non convenit malum idem consequi atque bonum. De infinitivo λαχεῖν vide ad v. 437 sq.

V. 519. Schol.: τίς οἶδεν, εἰ κάτω ὅστιν γρ. κάτωθεν ἀντὶ τοῦ κάτω. ὥς τὸ Ἀλκας ἐγγύθεν ἢ λθεν (Hom. Il. η, 219. λ, 485.) ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. Ὁ δὲ τοῦς τίς οἶδεν, εἰ καὶ Ἀιδου ἀλλήλους διαλλάσσουντες ἡγοῦνται εὐσεβεῖ τάδε; — In adverbio κάτωθεν nunc nemo haerebit. Sic huius fab. 1070: τῶν κάτωθεν θεῶν. Philoct. 28: ἄνωθεν ἢ κάτωθεν. El. 1058. 1449. Eu-

ΚΡΕΩΝ.

520 οὗτοι ποθ' οὐχ' ἄρ' οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὗτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην.

ΚΡΕΩΝ.

κάτω νυν ἐλθοῦς, εἰ φιλητέον, φίλει

κείνους. ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρ' ἔξει γυνή. 525

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμήνη

525 φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη

νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἵματόεν

ῥέθρος αἰσχύνει,

τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

530

libris est. Sed et in La et in Schol. memoratur ἴσους pro varia scriptura, quam cum Brunckio aliisque recepi.

rip. Alc. 426: τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ. Hel. 1019: τοῖς τε νεότεροις καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις. Aesch. Choeph. 833: τοῖς θ' ὑπὸ χθορὸς φίλοις τοῖς τ' ἄνωθεν. Demosth. c. Aristocr. p. 629: ὁ κάτωθεν νόμος. Adde Eur. Heracl. 141: νόμοισι τοῖς ἐκείθεν. Aesch. Suppl. 390: δεῖ τοί σε φεύγειν κατὰ νόμους τοὺς οἰκοθεν. Cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 128.

V. 521. Valcken. ad Eur. Phoen. 397. comparat hunc versum cum Eur. Iph. A. 396. ME. δείξις δὲ ποῦ μοι πατρὸς ἐκ ταῦτοῦ γεγώς, ΑΓ. συσσωφροεῖν γάρ, οὐχὶ συνροεῖν ἔφην. De ἔφην cum infin. iuncto vide Matth. §. 531.

V. 524. πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμ.] Pro foribus adest Ismene, adducta Cræontis iussu, coll. v. 459. Vide Matth. §. 471. 12. et ad huius fab. 155.

V. 526. νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ] Cfr. Hor. Ep. I, 18, 94: deme supercilio nubem.

V. 526 sq. Schol.: αἵματόεν ῥέθρος αἰσχύνει. τὸ ἐπὶ τῷ

προσώπῳ ἐρύθημα. Ἀλληγορικῶς δὲ εἶπε τὴν νεφέλην. ὥς γὰρ ἡ νεφέλη στυγνὴν καὶ ὀμιχλώδη τὴν ἡμέραν ποιεῖ, οὕτω καὶ ταύτην διάδηλόν φησι γίνεσθαι ταῖς ὀφρύσι συμφορὰζουσας, καὶ τὸ πρόσωπον στυγνὸν καὶ κατηφέστερον πεποιηκῶσαν. Dicitur αἵματόεις vultus propter ruborem nimium, quo suffusus est, ortum ex pudore et fletu.

V. 527. ῥέθρος] Vultum. Adscribunt Eur. Herc. f. 1204: ῥέθρος ἀέλλῳ δειξόν. Moschi IV, 2: τὸ πρὶν δὲ τοι οὐκ ἔτ' ἔρευθος σώζετ' ἐπὶ ῥεθέεσσι. Apollon. Rhod. II, 68, ubi Schol.: ῥέθρος ἅπαν μέλος, ἐν ταῦθα δὲ τὸ πρόσωπον. Eustathius ad Il. π. p. 1090: ἰστέον, οἷον ῥέθρα οἱ μὲν ἄλλοι τὰ μέλη φασίν, Αἰολεῖς δὲ μόνοι κατὰ τοὺς παλαιούς τὸ πρόσωπον ῥέθρος καλοῦσιν.

V. 528. τέγγουσ' εὐῶπα παρ.] Perapte a poeta dictam esse nubem frontis irrigare genas sponte apparet. De locutione εὐῶπα παρειὰ vide ad O. R. 184. De toto loco confer Aeschyl.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ δ', ἥ κατ' οἴκους, ὡς ἔχιδν', ὑφειμένη
 530 λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
 τρέφων δὺ' ἄτα κάπαναστάσεις θρόνων,
 φέρ' εἰπὲ δὴ μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
 φήσεις μετασχεῖν, ἢ ἔομεῖ τὸ μὴ εἰδέναι; 535

ΙΣΜΗΝΗ.

δέδρακα τοῦργον, εἶπερ ἦδ' ὁμοῖοι θεῶν,
 535 καὶ ξυμμετίσχω καὶ γέρω τῆς αἰτίας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οὐκ' ἐάσει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ
 οὐτ' ἠθέλησας οὐτ' ἐγὼ κοινωσάμην.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι 540
 ξύμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

540 ὦν τοῦργον, Αἰδὴς χοὶ κάτω ξυνίστορες·
 λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

V. 549. μὲν δὴ, καὶ ex Dindorfii coniectura scripsi. Li-

Prom. 144 sq. φοβερά δ' ἐμοῖ-
 σιν ὅσοις ὁμίχλα προσῆξε πλή-
 ρης δακρύων.

V. 529. Schol.: ὡς ἔχιδν'.
 ἡ γὰρ ἔχιδνα λάθρα καθεζυμένη
 τῶν ἀνθρώπων ἐκπίνει τὸ αἷμα.
 — ὑφειμένη· ὑποχαλωμένη,
 λαθεῖσα, ἀπολυθεῖσα. Cfr. O. R.
 387. De sententia compara Soph.
 El. 748: ἦ δὲ γὰρ μελίων βλάβη
 ξύννοκος ἦν μοι, τοῦ μὲν ἐκπ-
 νοῦσ' αἰὲ ψυχῆς ἀκρατον αἷμα.

V. 530. λήθουσά μ' ἐξέ-
 πινες] Προέλαθες μ' ἐκπίνουσα.
 Cfr. Matth. §. 552. not. — De
 structura ἢ — ἐξέπινες, οὐδ'
 ἐμάνθανον etc. vide eundem §.
 472. 3.

V. 531. δὺ' ἄτα] Abstractum
 pro concreto. Sic O. C. 532. Cfr.
 Matth. §. 429. 1. Explicatur
 nomen ἄτα verbo ἐπαναστάσεις.

V. 533. Schol.: ἢ ἔομεῖ· ἢ
 ἀπαρῆ εἰδέκαι ἐνώμοτος;

V. 543. Schol.: ὁμοῖοι θεῶν·
 ὁμοφρονεῖ.

V. 535. καὶ ξυμμετίσχω
 — τῆς αἰτίας] Genitivus non
 pendet a proximo verbo, sed a
 remotiore ξυμμετίσχω. Eodem
 modo locutus poeta est O. C.
 1330: ὅς μ' ἐξέωσε κάπεσύλησεν
 πάτρας. Alia exempla collegit
 L o b e c k. ad Ai. p. 294 sq.,
 Matth. §. 428. 2. Schaefer.
 Appar. crit. in Demosth. T. V.
 p. 246.

V. 536. ἀλλ' οὐκ ἐάσει
 τοῦτό γ' etc.] Τοῦτο, i. e. τὸ
 ξυμμετίσχειν τῆς αἰτίας.

V. 539. Schol.: ξύμπλουν·
 κοινωνόν. Conferunt editores
 Eur. Iph. T. 603: ὁ ρανστολῶν
 γὰρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς, οἷ-
 τος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μό-
 χθων χάριν. et Ai. 1330 sq.:
 ἔξεστιν οὖν εἰπόντι τὰ ληθῆ φέ-

ΙΣΜΗΝΗ.

μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ
 θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι. 545

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἂ μὴ θίγες
 545 ποιοῦ σεαυτῆς. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελείμμενη, φίλος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Κρέοντ' ἐρώτα. τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη; 550

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλγοῦσα μὲν δὴ, καὶ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.

ΙΣΜΗΝΗ.

550 τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;

bri μὲν δῆτ', εἰ.

λῶ σοὶ μηδὲν ἥσσον ἢ πάρος ξυ-
 νηρεταιν;

V. 542. μήτοι — μ' ἀτι-
 μάσης etc.] De με πρόνομιν
 positu confer Herm. ad Vig. p.
 893. et Matth. ad Eur. Hec. 62;
 de articulo infinitivo praeposito
 vide Matth. §. 543. n. 2.

V. 543. Schol.: ἀγνίσαι·
 ἀντὶ τοῦ τιμῆσαι. Cfr. 1081.
 Eur. Or. 40. Iacobs. ad An-
 thol. Palat. XV, 6.

V. 544. μή μοι — σὺ κοι-
 νά] Cfr. Ai. 577: τὰ δ' ἄλλα
 τεύχη κοῖν' ἐμοὶ τεθάρπεται et
 O. C. 1752: χάρις ἢ χθονία ξύν'
 ἀποκίται.

V. 545. ἀρκέσω θνήσκουσ'
 ἐγώ] Sufficiet me mori.
 Vide Matth. §. 297.

V. 547. Schol.: τοῦδε γὰρ
 σὺ κηδεμών· ἢ τοῦ βίου, ἐπεὶ
 φιλοζωοῦσα οὐ συνεπράξας· ἢ τοῦ
 Κρέοντος, ἐπεὶ μὴ παρέρβης αὐ-

τοῦ τὰ ψηφίσματα. Sponte ap-
 paret posteriorem tantum probari
 interpretationem posse. Hoc igi-
 tur Antigona dicit: tu ut Cre-
 onti prospexisti, ita ille
 tibi prospiciet. De cuius di-
 cti acerbitate statim Ismena con-
 queritur.

V. 548. τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ'
 etc.] De duplici accusativo ex
 ἀνιᾶν apto vide ad O. R. 259 sq.
 Tum οὐδὲν ὠφελουμένη valet:
 nihil inde lucri auferens.
 Sic Philoct. 1355.

V. 549. ἀλγοῦσα — γελῶ]
 Dolere se de Ismena dicit, etiamsi
 eam irrideat; quod facit verbis:
 Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ
 κηδεμών. Tum ἐν σοὶ γελῶν γέ-
 λῶτα poetice dictum pro ἐγγε-
 λῶν σοί.

V. 550. ἀλλὰ νῦν] Iungen-
 dae hae particulae sunt, ut El.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

οἴμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σὺ μὲν γὰρ εἶλον ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 555

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

555 καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ 'δόκουν φρονεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ 'ξاماρτία.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

θάρσει. σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανούσιν ὠφελεῖν. 560

411. Cfr Hermannus ad Vig. p. 811. Elmsleius ad Eurip. Heracl. 565. Dicit autem hoc Ismene: si ante in sepeliendo fratre tibi adiutrix non fui, at certe nunc quomodo adiuvere te possim, dic quaeso.

V. 552. κάμπλάκω — μόρου] Recte, puto, Hermannus explicat: etiam mortis tuae societate priver. Minus commode Neuius καὶ eo modo usurpatum hic censet, quo et nonnunquam a Latinis usurpatum esse Matthiaeus ad M. Tulli orat. Pompei XIV, 42. monet.

V. 554. ἀλλ' οὐκ — λόγοις] Intellige: ζῆν εἰλόμην. Sensus ergo hic est: sed non malui servare vitam, quin enuntiarem, quibus rationibus ducerer, ut malletm servare vitam. Cfr v. 58 sqq. De ἐπὶ praepositione vide Matth.

§. 586. γ. et Platon. Sympos. p. 213. ἐπὶ ὅητοις εἰσὼ ἡ μή;

V. 555. καλῶς — φρονεῖν] Manifestum est τοῖς — τοῖς δὲ ablativos instrumenti esse, referendos ad nomen λόγοις, ita ut hoc dicat Antigona: tu tibi videbare recte sentire dicendo vivendum nobis potius esse neglecta adversus mortuos pietate, quam violata lege Creontis turpiter obeundum; ego contra mihi videbar recte sentire dicendo obeundum potius neglecta lege Creontis, quam vivendum turpiter esse violata adversus mortuos pietate. Quod quum dicit, hoc simul ostendit, sibi moriendum, Ismenae vivendum esse. Ceterum noli putare σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ idem valere atque σὺ τοῖς μὲν, τοῖς δ' ἐγὼ, quod ipsum metri causa poni potuit; sed τοῖς, primo loco positum, proxime hic

ΚΡΕΩΝ.

τὼ παῖδ' ἐγὼ τῶδε τὴν μὲν ἀρτίως
560 ἄνουν περᾶνθαι, τὴν δ' ἀφ' οὗ τὰ προῶτ' ἔφην.

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐ γὰρ ποτ', ὦ παῖ, οὐδ' ὅς ἂν βλάβστη μένει
νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

ΚΡΕΩΝ.

σοὶ γοῦν, ὅθ' εἶλον ξὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 565

ΙΣΜΗΝΗ.

τί γὰρ μόνη μοι τῆςδ' ἄτερ βιώσιμον;

ΚΡΕΩΝ.

565 ἀλλ' ἦδε μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;

ΚΡΕΩΝ.

ἀρώσιμοι γὰρ χατέρων εἰσὶν γυῖα.

quidem ad significationem pronominis τούτοις accedit, ut sit τοῖς σοῖς λόγοις.

V. 556. καὶ μὴν ἴση — ἡ 'ξاماρτία] Scholiasta: ὅτι σὺ μὲν ἔπραξας, ἐγὼ δὲ συνήδην.

V. 557 sq. Schol.: ἡ δ' ἐμὴ — τέθνηκεν· οἷον προηκάμην τὸ ζῆν, βοηθῆσαι βουλομένη τῷ ἀδελφῷ. Mirum est a quoquam probari hanc interpretationem potuisse. Nemo non perspexisset sensum huius loci, si scripsisset poeta: ὥστε τοῖς ζῶσι μήκετ' ὠφελεῖν, ita ut vivis nihil iam utilis sim. Idem autem significavit iis verbis, quae posuit. Nam mortuis necessario incipit utilis esse qui vivis esse desierit. — Exemplum verbi ὠφελεῖν cum dativo iuncti attulit plura Matth. §. 391.

V. 559. τὼ παῖδ'] Vide ad O. C. 1658. De locutione τὼ παῖδε — τὴν μὲν monitum ad v. 21 sq.

V. 561 sq. οὐ γὰρ ποτ' —

ἐξίσταται] Scholiasta hos versus male sic interpretatur, quasi corrigi Ismene perversitatem mentis infortunio dicat. Hoc illa dicit, etiam qui ante recta mente nisi sint, rebus adversis perturbatos prava consilia sequi. H E R M. V. 563. ξὺν κακοῖς] Gl. σὺν τῇ ἀδελφῇ. De plurali vide ad 10.

V. 565. ἀλλ' ἦδε μέντοι μὴ λέγ'] De ἦδε vide Matth. §. 280. et Seidl. ad Eur. El. 657.

V. 566. Schol.: νυμφεῖα· ἀντὶ τοῦ τὴν νύμφην. Vide Porson. ad Eur. Or. 1051.

V. 567. ἀρώσιμοι — γυῖα] Vide Elmsl. ad Eur. Heracl. 839. et Matth. §. 117. De toto versu confer O. R. 1185. et 1232 sq. cum notis nostris. Schol.: ἀρώσιμοι· παιδοποιήσιμοι, εὐγεώγητοι. Ceterum adverte, quantopere se Creon hoc dicto omnis humanitatis amorisque expertem esse ostendat.

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῇδ' ἔ' ἦν ἡρμοσμένα. 570

ΚΡΕΩΝ.

κακὰς ἐγὼ γυναῖκας νύεσι στυγῶ.

570 ὦ γίλταθ' Αἴμων, ὥς σ' ἀτιμάζει πατήρ.

ΚΡΕΩΝ.

ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.

ΧΟΡΟΣ.

ἦ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαντοῦ γόνον;

ΚΡΕΩΝ.

Ἄιδης ὁ παύσων τοὺςδε τοὺς γάμους ἔγω. 575

V. 570. Cum Boeckhio et Suevernio ex plurium codd. auctoritate hunc versum Antigoniae tribui, vulgo Ismenae tributum.

V. 572. Invitis libris Choro assignavi cum Boeckhio hunc versum, male vulgo Ismenae assignatum, a qua dici non potuit post ea, quae iam v. 566. posuit.

V. 574. Auctoritatem secutus cod. Aug. hunc versum cum

V. 568. οὐχ ὥς γ' — ἡρμοσμένα] Hoc dicit Ismena: sed non exstant qui ita secum coniuncti sint, ut Haemon et Antigona. Vide Matth. §. 297. not. 2. De plurali participii confer 576. δεδομένα.

V. 569. κακὰς — στυγῶ] De dativo confert Neniis Hom. II. η, 21: Τρώεσσι δὲ βούλετο νύκην. θ, 204: σὺ δὲ σφίσι βούλεο νύκην.

V. 571. ἄγαν γε λυπεῖς etc.] Nimis tu molesta mihi es cum nuptiis tuis. Cfr. Ai. 589: ἄγαν γε λυπεῖς. Similiter supra ἀναγῶς λέγεις v. 316. dictum. Denique de καὶ σὺ καὶ etc. cfr. Ai. 1147: καὶ σὺ καὶ το σὸν λάβρον στόμα, ut alia plurima eiusdem generis omittam.

V. 574. δεδομένα] De plurali vide Matth. §. 443. 1, de omisso ἐστὶν eundem §. 559. not.

V. 575. καὶ σοὶ γε καὶ μοί] Hoc dicit: ut tibi quidem videtur a me decretum es-

se, ita mihi videtur, i. e. decrevi utique quod tibi videor decrevisse. Acerbe dixit, ut iratus et moram inique ferens.

Ibid. μὴ τριβὰς ἔτ'] I. e. μὴ τριβάζετε τι, μηκέτι τριβὰς ποιεῖσθε. Adscripserunt editores Aristophan. Acharn. 351: μὴ μοι πρόφασιν. Vesp. 1174: μὴ μοι γε μύθους. Ex Latinis scriptoribus Cic. de Fin. II, 6: tum ille finem, inquit, interrogandi, si videtur. ibid. IV. extr.: scrupulum, inquam, abeunti, sed videbimus. Vide Bergler. ad Aristoph. I. I., Schaefer ad L. Bos. p. 636, Heindorf. et Stallbaum. ad Platon. Protag. p. 318. b.

V. 576 sq. εἴδ' δὲ — ἀνείμνας ἔαν] Similiter Ai. 753: εἴδ' ἔαν κατ' ἡμᾶς τοῦτο φανῇς τὸ νῦν τόδε Αἴανθ' ὑπὸ σκηναίοι, μηδ' ἀφέντ' ἔαν. et El. 516: ἀνείμνη μὲν, ὥς ἔοικας, αὐ σιγέφει.

ΧΟΡΟΣ.

δεδογμέν', ὥς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

575 καὶ σοὶ γε καὶ μοί. μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλὰ νιν κομίζετ' εἴσω, δμῶες· εἴ δὲ τάςδε χορὴ γυναῖκας εἴλαι, μηδ' ἀνείμνας ἔαν. φεύγουσι γάρ τοι χοὶ θρασεῖς, ὅταν πέλας 580 ἦδ' ἂν τὸν Αἴδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

580 Εὐδαίμονες οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών. οἷς γὰρ ἂν σεισθῇ θεόθεν δόμος, ἄτας οὐδὲν ἐλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πληθὺς ἔρπον. 585

Boeckhio Choro tribui. Vulgo Ismenae tribuitur.

V. 576. εἴδ' δὲ τάςδε χορὴ γυναῖκας εἴλαι, μηδ' ἀνείμνας ἔαν ex Dindorfii conjectura scripsi. Libri ex δὲ τοῦδε χορὴ γυναῖκας εἶναι τάςδε, μηδ' ἀνείμνας. Quam ineptissimam scripturam esse satis docuit Dindorfius in Adnotat. in Soph. tragg. Oxon. 1836. editis p. 206 sq.

V. 578 sq. ὅταν πέλας τοῦ βίου] Genitivum τοῦ βίου ex nomine πέλας aptum esse apparet. His dictis abducuntur Antigona et Ismena, remanente Creonte.

V. 580 — 619. Chorus quum imminere iam mortem Antigoniae vidisset, de misera totius Labdacidarum gentis sorte recordatus, si qui semel mala experti sint divinitus immissa, eorum omnes posteros a dis agitari calamitatibus queritur. Ita et ceteros omnes, qui absumti sint, Labdacidas a stirpe vexatos malis esse, et extremam iam gentis illius subolem deo volente misere perdi. Iovis autem potestatem neminem posse mortalium superare, neque unquam id usu venturum esse, ut quisquam calamitatem fatalem effugiat; homines enim saepe ea spe, fore, ut expertes calamitatis sint, ad prava consilia induci, neque inductos se prius sentire, quam in

sumum discrimen vocati sint; solere enim malum facinus videri bonum ei, cuius mentem in perniciem agere deus velit, ita ut per brevissimum tempus experts calamitatis sit.

V. 580. εὐδαίμονες — αἰών] Felices, qui nihil unquam mali experti sunt. Sequentium sensus est: nam quibus semel aliquid mali a dis immissum erit, etc. De sententia conferatur Eur. El. extr.: χαίρειε· χαίρειν δ' ὅστις δύναται καὶ ξυνηχίε μήτιν κάμνει θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει. De locutione κακῶν ἄγευστος vide Platon. de Rep. p. 576: ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλλας ἀλλοθούς τυραννικὴ φύσις ἀεὶ ἄγευστος.

V. 581 sq. ἄτας οὐδὲν ἐλλείπει] Neuius adscripsit Aristid. de societ. p. 502: οὐδὲν ἀλοχύτης ἐλλείπει.

V. 582. γενεᾶς ἐπὶ πληθός] Proprie usque ad ex-

- ὁμοῖον ὥστε ποντίαις
οἶδμα δυσπνόοις ὅταν
585 Θρήσσησιν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμῃ πνοαῖς,
κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν 590
θῖνα καὶ δυσάνεμον,
στόνῳ βρέμονσι δ' ἀντιπληγῆς ἀκταί.
(ἀντιστροφὴ α'.)
ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὀρῶμαι
590 πῆματα φθιτῶν ἐπὶ πῆμασι πίπτοντ', 595
οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρεῖπει

V. 598. Nihil ad rem, quod κατὰσχη in uno tantum codice, in ceteris κατὰσχοι legitur. Optativus enim quantopere abhorret ab usu classicorum scriptorum, tantopere et huic loco convenit et usui

pletam gentem, i. e. usque ad extremam gentis subolem. Similiter Philoct. 722: πλήθει πολλῶν μηρῶν, expletis multis mensibus. De ἔρπον cum οὐδ' ἐν iuncto, quum deberet ad ἄτας referri, vide ad v. 296.

V. 583 — 588 ὁμοῖον — ἀκταί] Sensus hic est: similiter atque fluctus, quum vehementibus ventis Thraciis, qui mari incubuerunt, excitatus tenebras marinas percurreret, evoluit ex fundo nigras arenas et turbulentas, ut litora fragoribus resonent. Tertium comparationis hoc est: si qua gens malis divinitus immissis vexari coeperit, eius omnis posteritas exercetur calamitatibus, quemadmodum, quum mare procellis agitatum erit, imus eius fundus perturbatur. Verba ὁμοῖον ὥστε eodem modo Eur. Or. 697. usurpata sunt. Nomen δυσάνεμον recte explicat Scholiasta: τὴν ὑπὸ ἀνέμων παραχθεῖσαν. Similiter supra 358. δύσμοβρα dictum est. De δὲ particulae positu vide Elmsl. ad Eur. Bacch. 165.

V. 585. ἔρεβος ὕφαλον] I. e. τὸ μέλαν τῆς θαλάσσης βύθος. IACOBS.

V. 589 sq. ἀρχαῖα — πίπτοντ'] Vel sponte apparet nomen ἀρχαῖα non tam adiectivi quam adverbii vice hic fungi, sic ut idem sit atque ἐξ ἀρχῆς, et adiectivum φθιτῶν cum Λαβδακιδᾶν coniungendum esse, locutionemque πῆματα ἐπὶ πῆμασι πίπτειν significare mala malis succedere, coll. Matth. §. 403. a. Itaque sensus est: a principio Labdacidarum gentis mala mortuorum malis successisse video, i. e. quod ex Labdacidarum gente adhuc occiderunt, eos omnes video miseros fuisse, ita ut mala malis exciperentur. Nomen οἴκοι de gente dici iam ad Phil. 179. notatum est.

V. 591. οὐδ' — γένος] Neque liberat miseriis familiam familia, i. e., ut recte Brunckius explicat, nec parentum aetas miseriis exhaurit, ut iis progenies libera sit. Tum apte verbo ἐρεῖπει usus est, gentem Labdacidarum cum arbore comparans, quae a deo deiiciatur.

V. 592. οὐδ' — λύσειν] Hermann o cum aliis subiectum τὰ πῆματα videtur, mihi nomen γενεά, quod modo positum est supplendumque etiam ad ἐρεῖπει

- θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.
νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ
ῥίζας ὃ τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις, 600
595 κατ' αὐτὴν γοινία θεῶν τῶν
νεότερων ἀμῶ κοπίς,
λόγου τ' ἄνοια καὶ γρενῶν Ἑρινύς.
(στροφὴ β'.)
τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασίᾳ κα-
τάσχη, 605

optimorum scriptorum coniunctivus: Cfr. syntaxis mea §. 27. p. 17 sq. imprimis p. 18. Neque facit ad defendendum optativum O. C. 1418., in quo non dubium quin scripserit poeta: πῶς γὰρ αὐθις αὐτὸν πάλιν στράτεμ' ἄγοιμ' ἂν ταῦτόν ἐξάπαξ τρέσας;

est. Valet autem λύσειν ἔχει sc. πημάτων idem atque λύεται πημάτων.

V. 593 — 597. νῦν γὰρ — Ἑρινύς] Nunc enim extrema super radice quae dispersa fuit lux in Oedipi domo, eam rursus cruenta inferorum deorum demetit falx, orationisque amentia et animi furor. Et ita fere Scholiasta: νῦν γὰρ ὅπερ ἐτέτατο φάος καὶ σωτηρία ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Οἰδίποδος ἐσχάτης ὑπὲρ ῥίζης, ἀντὶ τοῦ ὅπερ ἐβλαστεν ἄνω τῆς ῥίζης, θάνατος καταλαμβάνει. Comparat poeta gentem Labdacidarum cum arbore deiecta, cuius una relicta radix sit, ex qua nova arbor efflorescere possit. Radice illa significat Antigone, ex qua laeta fuerit spes fore, ut cum Haemone, cui desponsata erat, nuptiis coniuncta novum genus renascetur. Etiam extremam illam radicem exstirpari iam a deo propter dementiae Antigone ait.

V. 593 sq. ἐσχάτας ὑπὲρ ῥίζας] Perapte sic Sophocles ut poeta dixit. Minus venuste minusve significanter ἐσχάτας ἐκ ῥίζας dixisset. Recte Schol.: ἄνω τῆς ῥίζης.

V. 595 sq. κατ' αὐτὴν — ἀμῶ] Quod linguae leges videntur postulare, ut νῦν ad φάος referatur, tamen fieri nequit, quom φάος non possit καταμᾶσθαι dici. Itaque iungendum cum nomine ῥίζας: in qua re propterea nihil offensionis est, quod verba ἐσχάτας — δόμοις hoc sensu dicta sunt: quae una relicta radix salutem afferre in familia Oedipi, i. e. spem afferre novae propaginis videbatur. Nomen φάος de salute dici notum. De locutione ῥίζαν καταμᾶν cfr. Ai. 1178: γένους ἅπαντος ῥίζαν ἐξημμένους. et Valck. Diatr. p. 225., de tmesi κατ' ἀμῶ ad O. C. 1671 sq. ed. meae.

V. 596. κοπίς] Gladius inferis ποιητικῇ tribuitur ἀδεία, ut Iovi μάκელλα Aesch. Ag. 538. Arist. Av. 1240. et χαλκός Aesch. Prom. 677, Marti μάστιξ Aesch. Ag. 654. Veneri flagellum Horat. Od. III, 26. 11. ERF.

V. 598 sqq. τεάν, Ζεῦ, δύνασιν etc.] Ad praedicandam Iovis potentiam progreditur, ut ostendat neminem mortalium calamitatem illam, de qua modo exposuit, fatalem sive a deo destinatam subterfugere posse.

- 600 τὰν οὐθ' ὕπνος αἰρεῖ ποθ' ὁ παντογῆρως,
οὐτ' ἀκάματοι θεῶν
μῆνες· ἀγῆρῳ δὲ χρόνῳ δυνά-
στας κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσιν αἵ-
γλαν. 610
- 605 τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον
καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει
νόμος ὅδ', οὐδὲν ἔρπει

V. 601. Retinui codicum scripturam, quamvis vitiosam, ut ex numeris versus antistrophici apparet. Sed nondum liquet, quid Sophocles scripserit. Illud tamen certum videtur, ἀκάματοι alius vocabuli interpretationem esse. Hinc Dindorfius nuper ita hunc locum corrigendum putavit, οὐτ' ἀκοποι θεῶν νιν.

V. 602. In paucis codicibus legitur ἀγῆρως. Veram scripturam esse ἀγῆρῳ intelligitur ex Polluce II, 14: Ὑπερίδης δὲ τὸν ἀγῆρῳ χρόνον, Σοφοκλῆς δὲ τὸν ἀγῆρῳ, καὶ Πλάτων τὸν ἀγῆρῳ

V. 600 sqq. τὰν — μῆνες] Quae potentissima numina sunt, Somnus et Tempus, quibus nihil non succumbat, iis negat unquam Iovis vinci potentiam. De somno quod posuit, Homerum videtur secutus, qui II. 5, 242 sqq. scripsit: τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νῆδυμος ὕπνος· Ἥρη, πρόθεα θεά, θίγατερ μέγαλοιο Κρόνουιο, ἄλλον μὲν κεν ἔγωγε θεῶν αἰγιονογῶν δαῖτα κατεννήσασμαι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα Ὀκεανοῦ, ὅσπερ γένοις πάντεσσι τέτυκται· Ζηρὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἄσπονον ἐκοίμην, οὐδὲ κατεννήσασμαι, ὅτε μὴ αὐτὸς γε κελεύει. Idem summam potentiam Somni agnoscit II. 5, 5: οὐδέ μιν ὕπνος ἥρει πανδαμάτωρ. Od. 1, 373: καὶ δὲ μιν ὕπνος ἥρει πανδαμάτωρ. Neque dubium videtur, quin id ipsum, quod πανδαμάτωρ valet, Sophocles addito adiectivo significare voluerit. Quo tamen sensu quum accipi παντογῆρως non possit, hoc quidem a librariis profectum, a Sophocle autem eiusmodi quid scriptum esse cum Imperio censendum erit, quale est παντοδμά-

τωρ. De Temporis potentia cfr. O. C. 609: ὁ παγκρατὴς χρόνος. Ai. 646. 714.

V. 601 sq. Schol.: οὐτ' — μῆνες· ἀντὶ τοῦ· ἢ τοῦ χρόνου περίοδος. De locutione θεῶν μῆνες cfr. Hom. II. 5, 134: ἐννέα δὲ βεβῆσσι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί. Indefessi autem menses dicuntur propter continuum cursum. Similiter ἐξηγῆται sunt πολὺπλαγχια Aiac. v. 1186.

V. 603 sq. Ὀλύμπου — αἵγλαν] Imitatus est Homericum αἰγλήεντα Ὀλύμπου. Cfr. II. 5, 532. v. 243. Od. v. 103.

V. 605—608. τό τ' ἔπειτα — ἐκτὸς ἄτας] Locus corruptus. Ex antecedentibus et sequentibus verbis colligas hanc fere sententiam positam hic a poeta fuisse: neque id ulla unquam lege humana perfici poterit, sive neque id unquam usu veniet, ut mortales calamitatem fatalem effugiant.

V. 605. Schol.: τό τ' ἔπειτα· τὸ ἐσόμενον καὶ μετ' ἐκεῖνο μέλλον καὶ πάλιν ἐσόμενον. Τίτιος δὲ τὸ ἔπειτα ἰδίως ἐπὶ ἐνεστώτος λελέχθαι φασὶν ἀντὶ τοῦ

θνατῶν βίωτῳ πάμπολις ἐκτὸς ἄτας.
(ἀντιστροφή β'.)

- 610 ἃ γὰρ δὴ πολὺπλαγχτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν ὄνα-
σις ἀνδρῶν, 615
πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·
εἰδότι δ' οὐδὲν ἔρπει,
πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσά- 620
615 ση· σοφία γὰρ ἐκ τοῦ κλεινὸν ἔπος πέφανται,

κόσμον.

V. 605—608. Locus valde corruptus, qui sine melioribus codicibus sanari vix poterit. Brunckius pro πάμπολις scripsit πάμ-πολύ γ', quem secutus Hermannus praeterea ἔρπει in ἔρπειν mutavit. Ne quis restitutum ita locum putet, id unum moneo, ceteris omissis ἐπαρκέσει non posse significare valebit. — Illud diu est ex quo monui G. Dindorfium, verba οὐδὲν ἔρπει ex v. 613. temere huc illata videri.

v. 605. Hermannus: „τὸ ἔπειτα, dehinc, aliquam continet praesentis temporis notationem, a quo proximum est cum eoque colaeretur.“ Conferunt Eur. Iph. T. 1263: τὰ τε πρῶτα τὰ τ' ἔπειθ' ὅσα τ' ἐμελλε τυχεῖν. et Cic. de Fin. 1, 20: sed etiam spe eriguntur consequentis ac posteriori temporis Tum καὶ τὸ πρὶν valet ut olim.

V. 610 sqq. ἃ γὰρ δὴ etc.] Explicat, qui fiat, ut homines calamitatem illam non effugiant, hanc reddens rationem: nam vaga illa spes fore, ut aliquid prospere procedat, etsi multis hominibus utilitati est, multorum tamen animos leves cupidusque decipit, ita ut non ante deceptos se sentiant, quam in summum discrimen adducti fuerint. Rursus qui fiat, ut homines ita decipiantur neque cavere sibi queant, ne decipiantur deceptique in perniciem ruant, explicat v. 614 sqq. Facile autem apparet perapte hic sententiam illam elatam esse; omnes enim, qui ex gente Lab-

dicidarum adhuc misere perierant, spe illa excitati fore, ut recte praeclareque facerent, in perniciem ruerant, Laïus, Oedipus, Eteocles, Polynices.

V. 611. Schol.: κουφονόων ἐρώτων· ἀντὶ τοῦ τῶν κουφῶν ἐπιθυμιῶν, ἐν αἷς πολλοὶ ἠπάτηνται, ἔτετρα προσδοκήσαντες ἐτέρων ἀποβάντων. Verbis κουφ. ἐρ. proprie significantur leves animi cupiditates, id est hoc loco leves cupidique animi, qui decipi facile spe illa dicuntur.

V. 612. εἰδότι δ' οὐδὲν] Nihil sentienti. Subiectum verbi ἔρπει est ἡ ἐλπὶς ἀπάτη γενομένη.

V. 614. Schol.: προσάσση· προσάσση. πρὶν τοῖς δεινοῖς ἐπιπύρση καὶ εἰς αὐτὸν ἐμπέση τὸν κινδύνον. Similiter ἐν πυρὶ βέβηκας Musgravius adnotavit teste Suida de iis dici, qui in magno discrimine versentur. De verbo προσάσση vide Lobeck. ad Ai. p. 358. ed. sec.

V. 614 sq. σοφία — πέφανται] De locutione πέφανται ἔπος

τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν

τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας

Θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν·

πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας. 625

620 ὁδε μὴν Αἴμων, παίδων τῶν σῶν

νέατον γέννημ'· ἄρ' ἀχνύμενος

τάλιδος ἦκει μόρον Ἀντιγόνης,

ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν; 630

KPEΩN.

625 Τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον.

V. 622. Libri veteres τῆς μελλογάμου νύμφης τάλιδος habent. Νύμφης omissum apud Pollucem III, 45. deleverunt editores. In libris Triclinianis totum hoc τῆς μελλογάμου νύμφης recte omissum

cf. Trach. 1: λόγος μὲν ἐστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς.

V. 616 sqq. Schol.: σοφία — ἔπος· μετὰ σοφίας γὰρ ὑπὸ τινος δοιδιμον καὶ κλεινὸν ἔπος πέφανται, τὸ ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακὰ, τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον ὃ βουλεύεται. Confert Erfurdtius fragment. Aeschylī: Θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς, ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ, apud Platon. de Rep. p. 380. et iambos a Lycurgo c. Leocratem §. 92. p. 198. R. excitatos: ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάβῃ τινα, τοῦτ' αἰτὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν, τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν, εἰς δὲ τὴν χεῖρ τρέπει γνώμην, ἐν' εἰδῇ μηδὲν ὦν ἀμαρτάνει. Homericos locos, in quibus mente occoecati a deo dicuntur qui aliquid mali susceperint, adscripsit hos Neuius: II. ζ, 234, ι, 277. ρ, 469. σ, 311. τ, 86 sqq. 137. coll. [Rulink. ad Vellei. II. 57. p. 265. 266.] Wyttenb. ad Plut. de aud. poetis p. 17. B. et Fr. Iacobs. Demosthen. Staatsreden ed. sec. p. 394 sq. not. 26.

V. 619. Schol.: ὀλιγοστόν· ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀλίγον. Locutio

πράσσει ἐκτὸς ἄτας similis illis est, εὖ, κακῶς πράττειν. Cfr. Monk. ad Eur. Alc. 615.

V. 623. Schol.: τάλιδος· τάλις λέγεται παρ' Αἰολεῶσιν ἡ ὀνομασθεῖσα τινὶ νύμφη. Καλλιμαχος (Fr. CCX.)· αὐτίκα τὴν τάλιν παιδὶ δὲ σὺν ἀμφιθαλεῖ. Photius p. 567, 17. τάλιδος· τῆς μελλογάμου οὕτως Σοφοκλῆς. Hesychius: τάλις· ἡ μελλογάμος παρθένος καὶ καινονομασμένη τινί· οἱ δὲ γυναῖκα γαμετήν· οἱ δὲ νύμφην. De accusativo μόρον ex ἀχνύμενος apto cfr. Matth. §. 414. 12. Rost. §. 104. not. 3.

V. 624. ἀπάτας — ὑπεραλγῶν] Recte Scholiasta: ὑπὲρ τῆς τῶν λεχέων ἀποτυχίας ἀχθόμενος. Ita Eur. Hipp. 260: ὡς καὶ γὰρ τῆςδ' ὑπεραλγῶ. Alc. 885: μία γὰρ ψυχὴ· τῆς ὑπεραλγεῖν ἄχθος μέτριον. Alibi enim ὑπεραλγεῖν est nimis dolere, ut Eur. Med. 118. Heracl. 620, quod ὑπεράχθεσθαι dicit Sophocles El. 177, ibidem ὑπεραλγῇ χόλον eo significatu addens HERM. Adde huius fab. 82: ὑπερδεδοικὰ σου. Ai. 1310: τοῦδ' ὑπερπονιμένω. 1346: τοῦδ' ὑπερμαχεῖς. O. R.

ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων

τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει;

ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρῶντες φίλοι;

ΑΙΜΩΝ.

πάτερ, σὸς εἰμι, καὶ σὺ μοι γνώμας ἔχων 635

630 χρηστὰς ἀπορροῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέπομαι.

ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξίως ἔσται γάμος

μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

KPEΩN.

οὔτω γάρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν,

esse praeclare probavit Dindorfius in Adnot. in Soph. tragg. Oxon. 1836. edit. p. 209 sq.

V. 627. La pro varia lectione offert θυγατρων, quod nescio an restituendum sit.

264 sq.: τοῦμοῦ πατρὸς ὑπερμαχοῦμαι.

V. 625. Schol.: τάχ' εἰσόμεσθα· ὁ λόγος παρορμητικῶς, ὅποτε μὴ στοχασμῷ χρώμεθα, ἀλλ' αὐτόπται τῶν πραγμάτων γινόμεθα· προγινώσκει μὲν γὰρ καὶ ὁ μάντις, ἀλλὰ στοχασμῷ χρῆται. τάχα οὖν ἀκριβῶς γνώσομαι ἰαυτὰ παρὰ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος. Neuius confert Rhes. 949: ἤδη τάδ'· οὐδὲν μάντιος ἔδει φράσαι. Blomf. gloss. Aesch. Pers. 229.

V. 626. Schol.: τελείαν ψῆφον· τελείαν, τὴν ἤδη τετελεσμένην· τοῦτο δὲ φησιν ὡς μὴ μεταβουλεύσομενος. Wexius adscripsit Aesch. Suppl. 739: ἐπεὶ τελεία ψῆφος Ἀργείων, τένα, θάρσει, μαχοῦνται περὶ σέθεν. Genitivus aptus est ex substantivo ψῆφον. Vide ad v. 11. — De ἄρα μὴ particulis vide Matth. §. 614.

V. 628. ἢ σοὶ μὲν — φίλοι] De μὲν particula vide huius fab. 1336. El. 552. O. C. 44. et Matth. §. 622. 6, de omisso ἔομεν eundem §. 306.

V. 629 sq. καὶ σὺ μοι etc.] Recte Brunckius: tuque rectis praeditus consiliis

me regis, quibus equidem obsequar. Quibus verbis hoc dicit Haemon: ac rectis consiliis tuis, si quibus me regis, equidem obsequar. Non enim omnibus omnino in rebus consiliisve patri se obediturum dicit. Schol. min.: σὸς εἰμι· ἦγον τῷ σὺ θελήματι ὑπέκω· καὶ σὺ τὰ βέλιστα ἐμοὶ καὶ λυσιτελοῦντα διαανοούμενος ἀπευθύρεις.

V. 631 sq. Schol.: ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξίως· οὐδεὶς μοι προκριθήσεται γάμος τῆς σῆς ἀρχῆς, καλῶς σοῦ ἀρχοντος, πανταχοῦ δὲ μετὰ παρατηρήσεως. Hoc dicit: mihi enim nullum conubium merito potius erit quod consequar, quam si tu recte (me) gubernes. Id est: a te recte gubernari mihi pluris est quam quodvis conubium. De genitivo participii e comparativo apto vide 695 sq., de locutione καλῶς ἡγεῖσθαι Eur. Iph. A. 928 sq.: καὶ τοῖς Ἀργεῖδαις, ἦν μὲν ἡγῶνται καλῶς, πεισόμεθ', ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πείσομαι. — De infinitivo φέρεσθαι vide ad v. 437.

V. 633. οὔτω γάρ] De γάρ particula vide ad Philoct. 740.

- γνώμης πατρώας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι. 640
 635 τούτου γὰρ οὐνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς
 κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
 ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς,
 καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.
 ὅστις δ' ἀνωφέλητα φριτύνει τέκνα, 645
 640 τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πέδας
 φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;
 μή νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς
 γυναικὸς οὐνεκ' ἐκβάλλης, εἰδὼς, ὅτι
 ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται, 650
 645 γυνὴ κακὴ ξύνεννος ἐν δόμοις. τί γὰρ

V. 640. Ex scholiis recepi πέδας. Vulgo πόρους: Vide Comment. meum de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 17 sq.

Schol.: διὰ στέργων ἔχειν· ἀντὶ τοῦ ἐνθυμῆσθαι. Cfr. Matth. §. 580. 5.

V. 634. Schol.: γνώμης — ὀπισθεν· οἷον τῆς πατρῴας γνώμης πάντα εἶναι δεύτερα· οἷον χρὴ τὴν πατρῴαν πράττοντα γνώμην περὶ τῶν ἄλλων οὐδένα λόγον ἔχειν· ἀσφαλῶς δὲ προσέθηκε τὸ πάντα, μὴ ἄρα ἐκ τοῦ παιδὸς ὑπαντιθῆναι, ὅτι πλὴν τῶν χρησίων.

V. 637. τὸν ἐχθρὸν ἀνταμ. κακοῖς] De locutione conferunt Thucyd. I, 42: ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι Soph. O. C. 873: φρονοῦσ', ὅτι ἔργοις πεπονθὼς ὁ ἡμῶν σ' ἀμύνομαι.

V. 640. Schol.: πόρους· γρ. πέδας, ἐν' ᾗ ἐμπόδιον, δεσμούς, κώλυμα τοῦ πράττειν ἃ βούλεται.

V. 642. ὑφ' ἡδονῆς] Prae voluptate sive propter voluptatem. Vide ad v. 221 sq. De locutione τὰς φρένας ἐκβάλλειν, mentem abicere, sive mentem sibi exenti pati, vide ad O. C. 630, ubi similia adlata sunt.

V. 644. Schol.: παραγκάλισμα· φέλημα, στέργηθρον, κοινώρημα, παρακολυμημα, περιπλοκή. De τοῦτο vide Matth. §. 472. 2. e.

V. 646. ἔλκος] Dolor, ut Aesch. Ag. 641: πόλει μὲν ἔλκος ἐν τῷ δήμῳ τυχεῖν. Hesychnus: ἔλκη, λῦμαι. ERF.

V. 647. Schol.: πτύσας· καταπτύσας, ἐν οὐδενὶ λόγῳ θέμενος, καταφρονήσας. De ὡς ἐλτε, verbo non adiuncto, confert Neuius Hom. II. 2, 474. π, 192. τ, 366. ψ, 598. Od. ξ, 254. ρ, 111. Pindar. Pyth. I, 44. IV, 112. — De μέθες idem adhibet E. 647.

V. 648. νυμφεύειν τινί] Νυμφεύειν τινὲν quamquam vulgo significat uxorem dare alicui, tamen quum alibi tum hic et infra 816. Ἀχέροντι νυμφεύσω valet uxorem dari alicui, sive nubere alicui. Similis usus est verbi τυμβεύειν, de quo vide ad v. 875.

V. 650. ἀπιστήσασα] Vide ad v. 219.

- γένοιτ' ἂν ἔλκος μεῖζον ἢ φίλος κακός;
 ἀλλὰ πτύσας ὡσεὶ τε δυσμενῇ μέθες
 τὴν παῖδ' ἐν Αἰδου τήνδε νυμφεύειν τινί.
 ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ 655
 650 πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
 ψευδῇ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
 ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφρυμνείτω δια
 ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῇ φύσει
 ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους. 660
 655 ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ
 χρηστός, φανεῖται κὰν πόλει δίκαιος ὢν.
 ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται,

V. 642. Quum γ', quod Brunckius addidit, in uno Par. T. legatur, Hermannus suspicatur Sophoclem πρὸς ἡδονῆς scripsisse; de quo usu praepositionis πρὸς vide ad v. 51. Mihi quidem valde displicet hic γὲ particula.

V. 651. ψευδῇ γ' ἐμ. etc.] Similiter Xen. An. VII, 7, 24: τὸ δὲ μέγιστον (sc. ἐδόκει μοι εἶναι σοι) μηδαμῶς ἀπιστον σαυτὸν καταστήσαι ὅ τι λέγοις.

V. 652. πρὸς ταῦτ' etc.] Verba πρὸς ταῦτ' — ξύναιμον hoc sensu dicta: nihil curans, quod cognata mihi est.

V. 652 sq. Δια ξύναιμον] Schol. min.: τὸν ἐφορον τῆς συγγενείας. Idem dicitur ὁμόγυνος. Vide ad O. C. 1328.

V. 653 sq. εἰ γὰρ — γένους] Scholiasta: ἀπὸ κοινοῦ τὸ θρέψω. — θρέψω· ἀντὶ τοῦ ἔξω. — ἐγγενῇ· συγγενῇ. De significatu n. ἄκοσμα vide ad 724, de verbi τρέφειν usu ad 884.

V. 653 — 656. εἰ γὰρ — δίκαιος ὢν] His verbis Creon explicat, cur Antigoniae, quamvis cognatae sibi, non debeat parcere, hanc adferens causam, quod, si suorum delicta inulta relinquat, multo minus sibi alienos animadvertere liceat, quum is denique, qui severus etiam in

suos sit, laudem iustitiae a civibus consequatur.

V. 657 sq. ὅστις δ' etc.] Inde ab hoc loco incipit ostendere Creon, cur eiusmodi delictum, quod commisisse Antigoniae constabat, inultum relinqui non debeat. Dicit enim hoc: non decet autem quemquam aut leges violare aut imperare regnantibus velle (i. e. convenit autem severum me esse in eos, qui aut leges violare aut imperare regnantibus velint), sed quem civitas regem fecerit, eius imperium aequum et iniquum ferendum est. Atque ita qui iussis aliorum obtemperare didicerit, domi militiaeque et civis bonus et magistratus erit.

V. 657. Schol.: ὑπερβὰς· λείπει τὸ δίκαιον. Nihil omisum, sed ὑπερβαίνειν hic, ut saepe apud Homerum, valet insolentem esse. Sic supra 605. ὑπερβασία est insolentia.

- ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατύνουσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἑμοῦ τυχεῖν. 665
660 ἀλλ' ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοῖην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
665 μένειν δίκαιον ἀγαθὸν παραστάτην.
ἀναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν.
αὕτη πόλεις τ' ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἥδε σὺν μάχῃ δορός

V. 658. κρατύνουσιν νοεῖ ex Dindorfii coniectura scripsi, postulante quodammodo codice La, qui a prima manu habet κρατ... οὖσιν νοεῖ. Vulgo κρατοῦσιν ἐννοεῖ.

V. 660. Schol.: στήσειε· καταστήσειεν ἄρχοντα. Tum post κλύειν vulgō comma positum, quod delevi, quum accusativus σμικρὰ etc. ex ipso verbo κλύειν aptus sit. Vide ad 64.

V. 661. Schol.: τὰ ἐναντία· τῷ δικαίῳ δηλονότι. Recte Brunckius: τάναντία notat καὶ μεγάλα καὶ ἄδικα. Idem confert Senec. Med. 195: æquum atque iniquum regis imperium feras.

V. 662. Schol.: τοῦτον· τὸν τῷ βασιλεῖ περὶδόμενον.

V. 662 sq. θαρσοῖην ἂν — ἄρχειν] De structura verbi θαρσεῖν ad Philoct. 589. diximus.

V. 664. Schol.: δορός· ἀντὶ τοῦ τῆς μάχης. Hinc iudice Valckenario ad Phoen. 148, quem adfert Erfurdus, expressum illud Platonis in Apol. Socr. p. 28. D: οὐδ' ἂν τις ταχθῇ, ἐνταῦθα δὲ μένοντα κινδυνεύειν.

V. 667 αὕτη πόλεις τ'] Exorsus est orationem, ut si deinde dicturus esset: καὶ ἀναστάτους οἴκους τίθησι, quod mutans, pro καὶ posuit ἥδε. Eadem figura supra v. 296: τοῦτο καὶ πόλεις πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἔξα-

πλοτῶσιν δόμων, pro καὶ ἄνδρας. HERM.

V. 668 sq. ἥδε — καταρῶν ἡγνυσι] Ut ἕλκος ῥῆξαι valet vulnus rumpendo facere, ita τροπὰς καταρῶν σημαίνει fugam rumpendo (sc. ordines) efficere. Eodem modo rumpi a poetis Latinis usurpatur, veluti a Virg. Aen. VIII. 391: tonitru quum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos, ubi rima rupta est rima rumpendo facta. Hoc ergo poeta dicit: in pugna etiam exercitum, si qui edicto ducis non obediunt, in fugam conici. Ceterum lege notam criticam, ex qua intelliges iungenda esse τροπὰς μάχης, coll. Aiac. 1275. Rhes. 82. 116.

V. 669 sq. τῶν δ' — πειθαρχία] Eorum autem, qui erecti stant nec in fugam proripiuntur, plurimi servantur; atque hoc ut fiat, ut stent ac servantur, facit obedientia duci praestita. Itaque verbis ἥδε — πειθαρχία hoc dicit: immodestia militum facit,

- τροπὰς καταρῶν ἡγνυσι· τῶν τ' ὀρθομένων 675
670 σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
οὕτως ἀμυντέ· ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα.
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν·
κοῦν ἂν γυναικῶν ἡσσονες καλοῖμεθ' ἂν. 680

ΧΟΡΟΣ.

- 675 ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλήμεθα,
λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δοκεῖς πέρι.

ΑΙΜΩΝ.

πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας

V. 668. Corruptam scripturam vulgatam esse, quam retinui, iam olim monui. Nunc non dubito, quia scripserit poeta, quod Emperius coniecit, σὺν δόρει μάχης.

ut terga dent in pugna et perdantur; modestia, ut stent ac servantur. Priore in membro omisit poeta addere quod quum per se notum tum ex posteriore apparebat, cum exitio coniunctam fugam esse. Apte Scholiasta adscripsit Hom. II. ε, 531: αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλείονες οἶοι ἢ πέφανται, Erfurdus Aesch. Spt. c. 203: πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας μήτηρ, γυνὴ σωτήρος. Adde Xenoph. Cyr. III, 3, 45: μωρὸς δὲ καὶ εἴ τις ζῆν βουλόμενος φεύγειν ἐπιχειροῖ, εἰδὼς, οἷοι οἱ μὲν νεώτεροι σώζονται, οἱ δὲ φεύγοντες ἀποθνήσκουσι μᾶλλον τῶν μενόντων.

V. 671. οὕτως etc.] Οὕτως valet quae quum ita sint, ut 465: οὕτως ἐμοίγε etc. Tum Scholiasta τοῖς κοσμουμένοις interpretatur τοῖς ἄρχουσιν, coll. Hom. α, 16: κοσμήτορες λαῶν. At non potuit κοσμεῖσθαι activo sensu a Sophocle usurpari. Rectius Erfurdus cum Musgravio aliisque τοῖς κοσμο. genus neutrum esse putarunt, explicant: iis, quae decreta et edicta sunt. Itaque satis bene

Brunckius ita haec vertit: sic operam dare oportet, ut servetur ordo et disciplina. De ἀμύνειν verbisque eiusdem notiois ita usurpatis conferunt Eur. Orest. 522: ἀμυνῶ τῷ νόμῳ. Thucyd. I, 150: δικαίῳ τοῖς κοινῇ δόξαι βοηθεῖν, et alia exempla. — De numero plurali ἀμυντέα et versu sq. ἡσσητέα vide Matth. §. 443.

V. 672. κοῦτοι — ἡσσητέα] Adscripsit Erfurdus Aristoph. Lys. 450: οὐ γυναικῶν οὐδέ ποτ' ἐσθ' ἡτιτίεα ἡμῖν. De structura cfr. Matth. §. 447. 2.

V. 675. Schol.: εἰ μὴ τῆς φρονήσεως ὑπὸ τοῦ γήρως οεσλήμεθα, λέγειν φρονούντως δοκεῖς περὶ ὧν λέγεις. Ὁ δὲ λόγος πάνν πρεσβυτικῶς καὶ αἰδημόνως ἐρηται. Proprie εἰ μὴ — κεκλήμεθα valet: nisi aetate, in qua sumus, i. e. senectute, decepti sumus. Schaeferus confert 1218: ἢ θεοῖσι κλέπτομαι. De notione τοῦ χρόνου vide 729. huius fab. et ad Philoct. 304.

V. 677 — 686. πάτερ — τάδε] Tanta cum moderatione Hae-

- πάντων ὅς' ἐστὶ κτημάτων ὑπέρτατον.
 ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685
 680 οὐτ' ἂν δυναίμην μήτ' ἐπισταίμην λέγειν.
 λέγοιτο μεντὰν χιτῆρ' ἔχον.
 σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
 λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.
 τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ 690
 685 λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρπει κλύων.
 ἐμοὶ δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,
 τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,
 πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιώτατη

V. 681. λέγοιτο de meo scripsi. Libri γένοιτο. Tum Her-

mon ad oppugnandam patris sententiam aggredi, tantaque cum verecundia animi sensa expromere incipit, ut hoc orationis eius initium lectori non attentissimo aliquanto obscurius videri possit. Equidem sensum nexumque hunc puto esse: summum omnium bonorum mens est, cuius ope omnibus in rebus quid optimum factu sit dispicimus. Ego autem licet neque sim ita intelligens neque esse cupiam, ut ea quae tu dicis non recte se habere ostendere possim, tamen fortasse etiam alius sententia, tuae contraria, recte se habeat. Atqui meum est tui commodi causa speculari, quidquid alii de te dicant, aut faciant, aut in te reprehendant, quum coram te quae sentiunt libere dicere non audeant. Hinc mihi quidem licet audire quantopere civitas Antigona deploret.

V. 677 sq. πάτερ — ὑπέρτατον] Cfr. 1050 sq. et 1348. et Aesch. Ag. 900. Blomf.: καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν Θεοῦ μέγιστον δῶρον. et Platon. de Legg.

L. I. p. 631: ὁ δὲ πρῶτον αὐτῶν θείων ἡγεμονοῦν ἐστὶν ἀγαθῶν, ἢ φρόνησις.

V. 679. ὅπως — λέγεις] Vide de hoc ὅπως particulae usu Matth. §. 534. n. 2. §. 623. ὅπως. 3.

V. 680. οὐτ' ἂν δυν. μήτ' ἔπ.] De οὐτ' ἂν et μήτ' coniunctis vide Matth. §. 608. 4. et huius fab. 498. Latine dicas: nec possum nec opto, ut possim dicere.

V. 681. λέγοιτο — ἔχον] Pronomen ξίερος non ἐγώ, sed σὺ pronomini oppositum est. Quanquam enim in verbis ἐγὼ δ' ὅπως — λέγειν duo sunt, quibus aliquid opponi debuisset videatur, alterum hoc: ego non possum indicare, verane sint quae indicas de Antigona, alterum hoc: tuane vera sit sententia, quam habes de Antigona, non possum ego iudicare, tamen facile apparet inutile fuisse, ad prius aliquid praeterea repone, quum sic responsum sit ad posterius: dicatur tamen etiam ab alio quod bene se habeat, i. e. tamen fortasse etiam alius sententia, tuae con-

- κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει, 695
 690 ἥτις τὸν αὐτῆς ἀντάδελφον ἐν φοναῖς
 πεπτῶτ' ἄθαρτον μήθ' ὑπ' ὀμνηστῶν κυνῶν
 εἶας' ὀλέσθαι μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος.
 οὐχ ἦδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;
 τοιάδ' ἐρεμνὴ σῖγ' ἐπέχεται γάτις. 700
 695 ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
 οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτήμα τιμιώτερον.
 τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
 ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρὶ;
 μή νυν ἐν ἡθὺς μῦθον ἐν σαυτῷ φόρει, 705

mannus pro χιτῆρ' scripsit χιτῆρος.

traria, bene se habeat. De omisso τὸ vide Matth. §. 487. 7.

V. 682. σοῦ δ' οὖν — προσκοπεῖν] De locutione σοῦ προσκοπεῖν, i. e. σκοπεῖν πρὸ σοῦ, vide ad v. 624, de προσκοπεῖν σοῦ πάντα ad Philoctet. 15.

V. 684 sq. τὸ γὰρ σὸν — τοιούτοις] Id est: σὲ γὰρ φοβεῖται ἀνὴρ δημότης λόγοις τοιούτοις, ita ut λόγοις τοιούτοις idem sit atque λέγων τοιαῦτα.

V. 686. ὑπὸ σκότου] Scholiasta: ἐμοὶ δὲ πάρεστιν ἀκούειν τῶν λάθρα κατὰ σοῦ λεγομένων. Ceterum recte Hermannus: quoniam quae clam dicuntur etiam audiuntur clam, ad audiendum transtulit poeta quod de dicentibus dici debebat.

V. 690. Schol.: διὰ τούτων ὑπεραπολογεῖται τῆς κόρης, ὑπερευχεπῶς τῇ πόλει περιθεῖς τὸν λόγον.

V. 691. ὀμνηστῶν κυνῶν] In La κυνῶν adscriptum γρ. λυκῶν. Supra 257. canes cum feris consociantur, et 206. cum avibus, ut apud Aesch. Spt. c. Th. 1022. 1028, ubi 1043. Antigona: τοῦτον δὲ οὐρακας οὐδὲ κοιλογάτορες λύκοι σπάσσονται. Canes ὀμνησται ab Homero II. χ.

67. dicti. HERM. Μὴ particulam, pro qua οὐκ exspectes, positam puto a poeta, quod sensu conditionali membrum relativum accipi voluerit. Eadem videtur ratio esse Philoct. v. 715: ὁ μέλεα ψυχά, ὅς μὴ οἰοχρύσιον πάματος ἦσθαι δεκτεῖται χρόνῳ.

V. 693. Schol.: τιμῆς γρ. στήλης. Genitivus aptus est ex verbo λαχεῖν. Vide quae ad Philoct. 62 sq. ed. sec. annotavi.

V. 694. Schol.: ἐρεμνὴ σκοτεινὴ, λαθραία σου. Ad verbum ἐπέχεται supple μοί.

V. 695. σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς] De genitivo participii cfr. 697 et 632.

V. 697 sq. εὐκλείας — ἄγαλμα] Dictum hoc est ut εὐκλείας στέφανος Ai. 465. Eur. Suppl. 315: πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν. Antiop. fr. IV, 4. ERF.

V. 698. Schol. min.: ἢ τί πρὸς παίδων πατρὶ. ἡγουν οὐδὲ ὁ πατὴρ μεῖζον ἄλλην χάριν παρὰ τῶν παίδων δέχεται, ἢ εὐτυχοῦντας τούτους ὀρῶν.

V. 699. μή νυν] Noli igitur etc. Sic supra 648: μή νυν ποί etc. Vide, quos Wexius conferri iubet, Blomf. ad Aesch. Spt. 228. et Monk. ad Eur. Alc.

- 700 ὥς φῆς σύ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὁρθῶς ἔχειν.
 ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
 ἢ γλῶσσαν, ἢν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
 οὔτοι διαπτυχθέντες ὥφθησαν κενοί.
 ἀλλ' ἄνδρα, καὶ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
 705 πόλλ' αἰσχροὺν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
 ὁρᾷς παρὰ ρείθροισι χειμάρροισι ὅσα
 δένδρων ὑπείκει κλῶνας ὥς ἐκσώζεται·

V. 712. Male plerique editores recentiores ex aliquot codd. scripserunt *θυμῷ*. Nam *εἶκειν θυμῷ* non potest quidquam aliud significare quam indulgere animo: quae significatio alienissima ab hoc loco est.

1096. Adde Soph. Ai. 1129: *μή νιν ἀτίμα* etc. O. R. 644. 707. De *μοῦρον* vide Excurs. ad O. C. p. 224 sqq.

V. 700. ὥς φῆς σύ — *ἔχειν*] Recte Brunckius: ut, quod tu dicis, aliud praeterea nihil, rectum esse putes. De ὥς particulae usu vide Matth. §. 485.

V. 701 sqq. ὅστις — *κενοί*] De sententia confer Theogn. 655: ὅστις τοι δοκεῖ τὸν πλησίον ἔμεναι οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς μόνος ποικίλα δῆγε' ἔχειν, καὶ νόος γ' ἄφρων ἐστί, νόου βεβλαμμένος ἐσθλοῦ. ὥσως γὰρ πάντες ποικίλ' ἐπιστάμεθα.

V. 703. Schol.: *διαπτυχθέντες*. ἀνακαλυφθέντες. μετέβη δὲ ἀπὸ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὅστις γὰρ εἰς πληθυντικὸν τὸ οὗτοι. Cfr. Matth. §. 475. a. Rost. §. 100. not. 7.

V. 704 sq. ἄνδρα — *οὐδέν*] Ordo est: οὐδὲν αἰσχροὺν ἐστὶ τὸ ἄνδρα μανθάνειν πολλὰ etc. — Tum de εἰ cum coni. iuncto vide Matth. §. 525. 7. b. et Rost. §. 121. not. 10, et de articulo infin. praeposito Matth. §. 543.

V. 705. Schol.: καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν. μὴ αὐθάδη εἶ-

ναι ἀντιτείνοντα τοῖς συμβουλευέουσιν.

V. 708. Schol.: αὐτόπρεμνα· αὐτόρροια.

V. 709 sq. ναὸς — *μηδέν*] Ordo est: ὅστις πόδα ναὸς ἐγκρατὴ τείνει, μηδὲν ὑπείκων, Verba ἐγκρατὴ τείνειν πόδα ναὸς per prolepsin quandam dicta, de qua ad v. 25. monitum, sic ut ἐγκρατὴ sit ὥστε ἐγκρατὴ εἶναι, et ἐγκρατὴ τείνειν nobis reddi possit straff spannen, coll. v. 474. huius fabulae. Similia sunt μεῖζον ἐκτενῶ λόγον. Trach. 679. πλεῖν ἐκτεῖναι λόγον Herod. VII, 51. et Latinum longum prorogat aevum Hor. Ep. ad Pis. 346. — De nomine ποὺς recte Seidlerus ad Iph. T. 1104: „Navis πόδες erant duo funes, qui ab utraque inferiore veli parte, sive ab angulis veli, exeuntes in navi puppini versus alligabantur. Schol. ad Eur. Or. 704: λέγεται δὲ οὕτω (ποὺς) σχοινίον τὸ κάτωθεν τοῦ ἐοίκον. Clarius Schol. Aristoph. ad Eq. 436: πόδας δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται τοὺς παρ' ἐκάτερα τὰ μέρη κάλως ἐκδεμένους τῆς ὁδοῦς.“ Conferendus autem cum hoc Antigoniae loco Eur. Or. 705 sq.: καὶ ναὺς γὰρ ἐνταθεῖσα

- τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
 αὐτῶς δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
 710 τείνας ὑπείκει μηδὲν ὑπτίοις κάτω
 στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
 ἀλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.
 γνώμη γὰρ εἴ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
 πρόσεστι, φῆμ' ἐγωγε πρεσβεύειν πολὺν 720
 715 γῆναι τὸν ἄνδρα παντεπιστήμης πλέων·

V. 715. Ipse scripsi *παντεπιστήμης*. Codices et editiones omnes *πάντ' ἐπιστήμης*. Quae scriptura abhorret a Graecorum usu loquendi. Idem substantivum restituendum Trach. 338. scribendumque *τούτων ἔχω γὰρ παντεπιστήμην ἐγώ*. Similes compositiones lexica suppeditant.

πρὸς βίαν ποδὶ ἔβαψεν, ἔστη δ' αὐθις, ἢν χαλὰ πόδα.

V. 710 sq. ὑπτίοις — *ναυτίλλεται*] Recte suspicatur Emperius κάτω στρέφειν simili ellipsi a Graecis intellecto nomine τὴν ναῦν dictum videri nostrum verbum unwerfen. Sensum totius loci quod attinet, recte monuit Boeckhius supinis transtris cursum continuaturum dici qui eversa navi undis submersum iri significetur. Similima ratio est v. 310 sq. et Ai. 100: *θανόντες ἤδη τὰμ' ἀφαιρείσθων ὄπλα*.

V. 712. ἀλλ' — *δίδου*] Quum ex toto hoc loco, tum imprimis ex antecedentibus apparet nomen *θυμὸν* non iram, ut vulgo explicatur, sed animum sive voluntatem significare. Itaque hoc dicit: sed cede voluntate eiusque mutationem praebe, i. e. sed cede atque voluntatem tuam muta. Iterum dicit, ut solent qui instanter aliquid ab aliquo petunt, quod iam v. 699 sq. dixerat. — Ceterum in verbo *εἶκειν* cum genitivo iuncto non erat haerendum; notum est enim verba omnia, quae missum quid facere vel cedere aliqua re significant, saepe cum eo casu coniungi.

Cfr. Matth. §. 332. et Rost. §. 108. II. 5. c. Ita ipsum illud *εἶκειν* cum genitivo *χάρμης*, *πολέμου*, et aliis simili sensu iungitur. Accedit, quod addita sunt verba *μετάστασιν δίδου*, ad quae praecipue nomen *θυμοῦ* adsumendum est, ita ut adeo similis hic locus v. 535. videri possit. De locutione autem *θυμοῦ μετάστασιν δίδου* monitum ad O. C. 462 sq. et huius fab. 150 sq.

V. 714 sq. Schol.: *πρεσβεύειν*. ὑπερέχειν. De sententia adscripserunt Hesiod. Op. et D. 291: οὗτος μὲν παράρριος, δὲ αὐτὸς πάντα νοήσῃ, φρασσάμενος τὰ κ' ἐπειτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνω. ἐσθλὸς δ' αὖ κακείνος, δὲ εὖ εἰπόντι πίθεται. δὲ δὲ κε μήτ' αὐτὸς νοήῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ' αὖτ' ἀχρηῆος ἀνὴρ. Addo Herodot. VII, 16, 1: ἔσον ἐκείνο, ὃ βασιλεῦ, παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρονεῖν τε εὖ καὶ τῷ λέγοντι χρησιὰ πείθεσθαι. Cic. orat. Cluent. c. 31: sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit ipsi veniat in mentem; proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet. Liv. XXII,

εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.

ΧΟΡΟΣ.

ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει,
μαθεῖν. σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῇ. 725

ΚΡΕΩΝ.

720 οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
φρονεῖν πρὸς ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;

ΑΙΜΩΝ.

μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρεὶ μάλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

ἔργον γάρ ἐστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730

ΑΙΜΩΝ.

725 οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακούς.

V. 730. *χρή με* ex coniectura Dobraci scripsi. Libri *χρή γε*.

29: saepe ego audivi, milites, eum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem sit; secundum eum, qui bene monenti obediat; qui nec ipsi consulere, nec alteri parere sciat, eum extremi ingenii esse.

V. 716. Schol.: εἰ δ' οὖν· εἰ δέ τις ἀνόητος εὐρεθῇ. Cfr. Matth. §. 617. a. b.

Ibid. φιλεῖ — ῥέπειν] Confer Musgravius Rhés. 106: οὐ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπίσταςθαι βροτῶν πέφυκεν.

V. 717. καὶ — μανθάνειν] Ordo est: καὶ καλὸν τὸ μανθάνειν τῶν εὖ λεγόντων. De εὖ postposito vide 166. 410. Ai. 1252, de sententia 1031 sq.: τὸ μανθάνειν δ' ἡδιστον εὖ λέγοντος.

V. 720 — 733. In hoc colloquio, quod mira arte compositum a poeta est, facile intelliges Haemonem satis tranquillo, Creontem affecto animo loqui, illum

leni et modesta, hunc aspera et feroci oratione uti, illum arguementis, hunc conviciis potius contra adversarium pugnare. Nam simulatque indigna Creontis contumelia Haemon ira exarsit (v. 756 sqq. ed. meae), diutius colloqui cum eo desiit scenaque discessit.

V. 720. καὶ διδαξόμεσθα] Respondet καὶ particulae in interrogatione ita positae nostrum gar. Sic v. 764: ἄμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτείναι νοεῖς; Ai. 1325: τί γάρ σ' ἔδρασαν, ὥστε καὶ βλάβην ἔχουν; El. 385: ἡ ταῦτα δὴ με καὶ βεβούλευται ποιεῖν; Eur. Or. 1331: ἡ τοῦδ' ἔλατι καὶ βοῇ κατὰ στέγας; — De futuro medii notione passiva posito vide ad v. 93.

V. 722. Schol.: μηδὲν διδάσκου, δ' μὴ δίκαιόν ἐστι σοὶ μανθάνειν. Vide ad v. 358 sq. Tum de notione voc. χρόνος monitum ad v. 675.

V. 723. τᾶργα] Opera sua

ΚΡΕΩΝ.

οὐχ ἤδε γὰρ τοιᾷδ' ἐπείληπται νόσφ;

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπολις λεώς.

ΚΡΕΩΝ.

πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμὲ χρή τάσσειν ἐρεῖ;

ΑΙΜΩΝ.

ὁρᾷς τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735

ΚΡΕΩΝ.

730 ἄλλω γὰρ ἢ 'μοὶ χρή με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;

ΑΙΜΩΝ.

πόλις γὰρ οὐκ ἐσθ' ἥτις ἀνδρός ἐσθ' ἐνός.

ΚΡΕΩΝ.

οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται;

ΑΙΜΩΝ.

καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.

quum spectanda dicit, significat id, quod faciendum suaserit oratione illa, qua patrem de sententia sua demovere studuerit. Non dissimiliter dictum Phil. 99: τῶν δ' εἰς ἔλεγχον ἔξωδον ὁρῶ βροτοῖς τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τᾶργα, πάνθ' ἡγουμένιν, ubi τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τᾶργα nobis est: das Reden, nicht das Thun.

V. 724. Schol.: ἀκοσμοῦντας· ἀπειθοῦντας καὶ ἀνομα διαπραττομένους. Cfr. 660. et Philoct. 387. Acerbe Creon repetit voc. ἔργον, ut hoc dicat: opusne hoc tuum est, i. e. faciundumne hoc putas, ut immodestos colas. Eum enim se esse ostenderat Haemon, qui Antigonom poena liberandam adeoque honore afficiendam putaret.

V. 725. οὐδ' ἂν — κακούς] Ne auctor quidem sim, ut malos colas, i. e. non modo ipse id non facio, sed etiam alios (te) id committere nolo.

V. 727. ὁμόπολις λεώς] Vide quae ad v. 7. notata sunt.

V. 728 — 733. πόλις γὰρ etc.] In regno etiam cives in consilium adhibendos eorumque voluntates explorandas Haemon ostendit, quum contra Creon ad regis unius arbitrium nutumque totos se fingere cives et accommodare debere contendat.

V. 730. ἄλλω γὰρ ἢ 'μοὶ χρή] Aliusne commodum quam meo imperare me huic civitati convenit? Cfr. Ai. 1367: τῷ γὰρ με μάλλον εἰκός ἢ 'μαυτῷ ποιεῖν; Cui ita respondet Haemon, ut Creontis, regis, esse affirmet, etiam aliorum commodis inservire, siquidem ea civitas esse dici non possit, in qua sibi soli rex vivat.

V. 732. οὐ τοῦ — νομίζεται] Eadem structura verbi νομίζεσθαι O. C. 38: τίς δ' ἐσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται;

ΚΡΕΩΝ.

ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740

ΑΙΜΩΝ.

735 εἶπερ γυνὴ σύ· σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί·

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὁρῶ.

ΚΡΕΩΝ.

ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γὰρ σέβεις τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

ΚΡΕΩΝ.

740 ὦ μισαρόν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.

ΑΙΜΩΝ.

οὐτᾶν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχυρῶν ἐμέ.

V. 741. οὐτᾶν cum Hermanno scripsi, cuius vide dissertatio-

V. 736. Schol.: διὰ δίκης ἰὼν· δικασάμενος, δικαιολογούμενος, παρῳησιαζόμενος. Cfr. Matth. §. 580. c. Rost. §. 110. 2.

V. 737. οὐ — ἐξαμαρτάνονθ' I. e. ἁδίκον ἀμαρτάνονθ' (cfr. Philoct. 1248 sq.), idque verecundiae causa posuit Haemon pro eo, quod in mente habebat, ἀνόσιον ἀμαρτάνονθ' ἀμαρτάνοντα, sive ὕβριν ὑβρίζοντα.

V. 740. Schol.: γυναικὸς ὕστερον· ἀντὶ τοῦ ἡττηθῆναι ὑπὸ γυναικός. Cfr. Philoct. 181. Eodem sensu statim ἦσσω positum.

V. 741. οὐτᾶν — ἐμέ] Hoc dicit Haemon: ut sim inferior muliere, tamen non sum inferior iis, qui prave sentiunt.

V. 745. ἦδ' οὖν — τινα] Alio sensu dicta haec Creon pu-

tavit, quam quo accipi Haemon voluit. Creon enim, cuius aulium odiosae suspiciones iam insedissent, filium minari opinatur se patri, si Antigona occidatur, necem illaturum esse; contra Haemon, quod antea minus aperte, ut tum convenit, ostenderat, liberius nunc dicere cogitur, caedem Antigonaе Creonti summam perniciem adlaturam esse. Eo spectant quae dixit v. 701 sqq.: ἐμοὶ δὲ σοῦ πρόσσονται εὐτυχῶς etc. 714 sqq.: τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται etc. v. 741: σοῦ προκήδομαι, et v. 749: καὶ σοῦ γε etc. sc. λόγος μοι ἔστιν. Dehortabatur enim, ne Antigona interficeret, patrem, ne scelere nefario commisso (cfr. v. 692 sqq.) et deos et homines sibi iratos haberet. — Ceterum quod τινα, non sicut dixit Haemon, id facile quivis intelliget verecundia qua-

ΚΡΕΩΝ.

ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὅδε.

ΑΙΜΩΝ.

καὶ σοῦ γε κάμου καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.

ΚΡΕΩΝ.

ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἐτιζῶσαν γαμεῖς. 750

ΑΙΜΩΝ.

745 ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα.

ΚΡΕΩΝ.

ἢ ἀπαπειλῶν ὧδ' ἐπεξέρχει θρασύς;

ΑΙΜΩΝ.

τίς δ' ἔστ' ἀπειλὴ πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;

ΚΡΕΩΝ.

κλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός.

ΑΙΜΩΝ.

εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. 755

nem quam scripsit de mensura utriusque ἄν, Opusc. Tom. IV. p. 380 sq. Libri habent οὐκ ἄν, Brunckius scripsit οὐκ ἂν γ'.

dam factum esse, de qua vide ad v. 55. 737. 749. Simili de causa supra v. 661. τάραντα positum fuit. Postremo monendum est vehementer errare qui putent Haemonem his verbis ostendere, se sibi met ipsi, si Antigona cadat, necem paraturum esse. De ea enim et cogitavit demum et professus est, postquam ad summam desperationem Creontis contumelia adductus fuit, v. 756 sqq.

V. 746. ἦ — θρασύς] Adeone audax es, ut etiam minus me insequare?

V. 747. τίς δ' — λέγειν] Haec quoque paullo aliter quam debebat accepisse Creon videtur. Haemon hoc dicit: quae tandem minae haesunt, quum contra non recta consilia dico? i. e. num ego quicquam tibi minor, quum te dehortor, ne interfici An-

tigonam iubeas? Id autem modo facere se velle dixerat Creon v. 744. De vocabulo γνώμαι vide v. 635 sq. Ai. 1091. Phil. 431 sq. Ea consilia autem, sive id consilium rursus verecunde dixit κενόν, vanum (coll. A. Gellio N. A. XVIII, 4.), i. e. cuiusmodi ut caperet, iusta causa adduci non posset, quam Haemoni indignissimum turpissimumque videbatur esse. — Creon contra, ut videtur, eiusmodi quid dici ab Haemone putavit, quale Scholiasta posuit: ποτὶν ὠφέλειαν ἔχει ἀπειλὴ πρὸς μωρὸν ἀνθρώπον λεγομένη;

V. 749. εἰ μὴ — φρονεῖν] Ut impietatis crimen effugeret, ita dixit, hoc significans: οὐκ εὖ φρονεῖς, quod ipsum verecunde dictum pro κακῶς φρονεῖς sive παραφρονεῖς. Obiicit autem hoc patri propterea, quod modo demetiae suae et impietatis poe-

ΚΡΕΩΝ.

750 γυναικὸς ὦν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.

ΑΙΜΩΝ.

βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν.

ΚΡΕΩΝ.

ἄληθες; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι
χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δειννάσεις ἐμέ.

ἄγετε τὸ μῖσος, ὥς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760

755 παρόντι θνήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.

ΑΙΜΩΝ.

οὐ δῆτ' ἔμοιγε, τοῦτο μὴ δόξης ποτέ,
οὐθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ
τοῦμόν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων,
ὥς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνη ξυνών. 765

V. 751. Hermannus alique interrogative haec dicta putant.

nas soluturus ab eo dictus erat, quum tamen persuasum haberet se, quod patrem a pernicioso consilio avocare studeret, summa potius pietatis laude et praemio dignum esse.

V. 750. μὴ κώτιλλέ με] Inepte vulgo κωτιλλεῖν hic interpretantur: garriendo enecare vel molestum esse. E sensu nexuque totius loci apparet valere ὑβρῶν, sive, quo verbo v. 753. Creon usus est, δεινάζειν. Contumeliosa enim verba Haemonis putavit: εἰ μὴ — φρονεῖν.

V. 751. βούλει — κλύειν] Hoc potissimum dici ab Haemone Creon putat: qualis ego tibi videar dicis, qualis tu mihi videare ut dicam, non pateris. De participio praesentis λέγων confert Neuius Ai. 1089 sq: καὶ σοὶ προφωνῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.

V. 752. ἄληθες] Bekker. Anecd. p. 367, 7: ὅταν ἢ πρώτη

δξύνηται, τάττεται ἐπὶ φρω-
νέας. Vide ad O. R. 345. —
De dictione οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον
monitum ad O. R. 639; ἴσθ'
ὅτι vide ad huius fab. v. 276.

V. 753. Schol.: δειννάσεις·
λυπήσεις, ὑβρῶν. Tum ἐπὶ
ψόγοισι videtur valere repre-
hendendo, accusando, coll.
Matth. §. 586. γ., nisi corrupta
scriptura vulgata est corrigen-
dumque cum Emperio ξί.

V. 754. Schol.: τὸ μῖσος·
τὴν Ἀντιγόνην φησὶν.

V. 756. οὐ δῆτ' ἔμοιγε] Offensionis aliquid esse possit in ἔμοιγε pronomine, quod quum praepositum sit membrum disiunctivis οὐθ' ἥδ' etc. et σύ τ' οὐδαμὰ etc., utrique membro accommodari debuisse videatur. Sed apte comparat Neuius El. 913: ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ μητρὸς οὐθ' ὁ νοῦς φιλεῖ τοιαῦτα πράσσειν, οὔτε δρῶσ' ἐλάνθανεν. ibid. 995 sq.: ποῦ γάρ ποτ' ἐμβλέψασα τοιοῦτον θρόσος αὐτῇ θ' ὀπλῆει, καμ' ὑψηρεῖν καλεῖς;

V. 757. οὐθ' ἥδ' — σύ τ'

ΧΟΡΟΣ.

760 ἀνήρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·
νοῦς δ' ἐστὶ τηλικούτος ἀλγήσας βαρύνς.

ΚΡΕΩΝ.

δράτω, φρονεῖτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·
τὰ δ' οὖν κόρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

ΧΟΡΟΣ.

ἄμω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς; 770

ΚΡΕΩΝ.

765 οὐ τὴν γε μὴ θιγοῦσαν. εὖ γὰρ οὖν λέγεις.

ΧΟΡΟΣ.

μόρω δὲ ποίω καὶ σφε βουλεύει κτανεῖν;

ΚΡΕΩΝ.

ἄγων ἔρημος ἐνθ' ἂν ἢ βροτῶν στίβος

οὐδ.] Seidlerus confert Eur. Hippol. 302: οὔτε γὰρ τότε λόγους ἐτέγγεθ' ἥδε, νῦν τ' οὐ πεύεται. et Thucyd. I, 5: ὥς οὔτε ὦν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς εἴη εἰδέναι οὐκ ὀνειδιζόντων. Addit Neuius I, 126: οὔτε ἐκείνος κατενόησε, τό τε μαντεῖον οὐκ ἐδήλου. Cfr. Matth. §. 609.

V. 758. προσόψει — ὄρων] Vide ad v. 227; de locutione ἐν ὀφθαλμοῖς monui ad Philoct. 61. Plura exempla attulit Matth. §. 396. n. 2.

V. 759. Schol.: ὥς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μένης ξυνών· γρ. μαίνη. Ὡς μαίνη, φησὶ, παρὰ τοῖς φίλοις τοῖς θέλουσιν ὑπομεῖναι τὴν σὴν μά-
νιν.

V. 761. βαρύνς] A quo grave quid metuendum. Vide ad O. R. 527. De sententia amborum versuum vide ad eand. fab. 1045.

V. 762. φρονεῖτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών] Neuius

comparat Ai. 761: ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ. De ἢ κατὰ vide Matth. §. 449, de ἀνὴρ vocabuli notione ad O. C. 565 sq., denique de addito ἰών ad Philoct. 328. et 351.

V. 763 sqq. Quum supra v. 577—581. ed Br. Creon, ut ferebat illius loci ratio, ita esset locutus, ut non solum Antigona, sed etiam Ismenam morti devovere videretur, hoc loco v. 763 sqq. effecit poeta, ne falleretur exspectatio spectatorum, si de Antigona sola supplicium sumi postmodum viderent. DIN-
DORF.

V. 764. αὐτὰ καὶ κατ.] De vocabulo καὶ confer. 726: καὶ διδασκόμεθα.

V. 766. μόρω δὲ ποίω καὶ σφε etc.] De locutione ποῖος καί, τίς καὶ et similibus optime exposuit Porsonus ad Eur. Phoen. 1373. Adde Herm. ad Vig. p. 837. et ad Eur. Alc. 498. Cfr. huius fab. 1314: ποίω δὲ κἀπελίσσαι etc. O. R. 722. 989. 1129. Ai. 1200. Trach. 314.

κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
φορβῆς τοσοῦτον, ὥς ἄγος, μόνον προθείς, 775
770 ὅπως μίᾱσμα πᾶσ' ὑπεκλύγῃ πόλιν.
κάκει τὸν Ἀιδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
αἰτουμένη που τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
ἢ γινώσεται γοῦν ἀλλὰ τηρικαῦθ', ὅτι
πόνος περισσός ἐστι τὰν Ἀιδου σέβειν. 780

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α')

775 Ἔρωσ ἀνίκατε μάχαν, Ἔρωσ, ὃς ἐν κτήμασι πί-

V. 768. Schol.: πετρώδει ἐν κατώρυχι· ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ. Cfr. 848: ἔρμα τυμβόχωστον τάφου ποταμίου. 885: κατηρεῖ τὸν ἄλφ. 920: θανάτων κατισταφάς. 1100: ἐκ κατώρυχος στήγης. 1204 sq.: λιθοστρωτὸν νυμφεῖον Ἀιδου. Ceterum conferatur Mure in Museo Rhen. 1839. Fasc. II. p. 265.

V. 769. ὥς ἄγος] Ἄγος h. l. est κάθαρσις, Hesychius; ἄγος· ἄγνισμα θυσιᾶς, Σοφ. Φαίδρμ. Eodem significatu positum Aesch. Choeph. 152. ERF. Scholiasta: φορβῆς τοσοῦτον· ἔθος παλαιόν, ὥστε τὸν βουλόμενον καθειργνύναι τινὰ ἀφοσιῶσθαι βραχὺ τιθέντα τροφῆς. καὶ ὑπενόουν κάθαρσιν τὸ τοιοῦτο, ἵνα μὴ δοκῶσι λιμῶ ἀναιρεῖν· τοῦτο γὰρ ἀσεβές. Confert Nennius Xen. An. VII, 8, 19: καὶ διασώζονται ἀνδράποδα ὥς διακόσια ἔχοντες καὶ πρόβατα ὅσον θύματα, i. e. et pecora, quot satis erant ad sacrificia.

V. 770. πᾶσ' ὑπ. πόλιν] Et hic et alibi pronomen πᾶς idem fere significat atque πάντως, prorsus. Cfr. Ai. 275: κτενός τε λύπη πᾶς ἐλήλαται κακῇ. 519: ἐν σοὶ πᾶς ἔγωγε σώζομαι. 728: πᾶς — θανεῖν. O. R. 823: ἄρ' οὐχὶ πᾶς ἀναγνος, ibidem et El. 1497: πᾶσ' ἀνάγκη. Trachin. 91: πᾶσαν — ἀλήθειαν.

V. 772. τεύξεται τὸ μὴ

θανεῖν] Verbum τυγχάνειν saepe etiam cum accusativo coniungi docui in Advers. ad Soph. Philoct. p. 82.

V. 773. ἀλλὰ τηρικαῦθ'] De ἀλλὰ particulae usu monitum ad v. 550.

V. 775—792. Ἔρωσ—Ἀφροδίτα] Summa totius cantus haec est: Amor non solum omnes homines pariter atque deos immortales vincit victosque in furorem agit, sed adeo viros honestos ad prava facinora impellit, auctorque litis inter Haemonem et Creontem ortae exstitit.

V. 775. ἀνίκατε μάχαν] Ut dicitur νικᾶν μάχην is, qui e pugna victor discedit, ita recte ἀνίκητον μάχην dictum esse eum apparet, qui nulla in pugna vinci queat, vel qui ex quavis pugna victor discedat.

V. 776 sqq. ὃς ἐν — ἐν νυχεύεις] Hoc dicit: qui divites potentesque non minus facile invadis quam teneram formosamque puellam in potestate tua habes. Verbum ἐννυχεύειν similiter atque εὐδεν, de quo vide ad O. R. 65, usurpatum valet quiescere. Iam Scholiasta interpretatus est διατρέβειν. Tum adiectivum μαλακὸς quanquam coniunctum est cum nomine πα-

πτεις, ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαις νεάνιδος ἐν-
νυχεύεις·

780 φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος, ἐν τ' ἀγρονόμοις ἀν-
λαῖς· 785

καὶ σ' οὐτ' ἀθανάτων γύξιμος οὐδεὶς οὐθ'
ἀμερίων ἐπ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμνηεν. 790
(ἀντιστροφή α')

785 σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾷς·
ἐπὶ λώ-

ρειαις, tamen referendum potissimum ad puellam est, quae potentibus opulentisque hominibus opponitur. Amor autem in genis tenerae puellae quiescere dicitur propterea, quod genae sive vultus virginis veluti sedes aut domicilium Amoris sunt. Cfr. Horat. Od. IV, 13, 6 sqq: ille (Amor) virentis et doctae psallere Chia pulchris excubat in genis, ibique Mitscherlichius. Postremo κτήματα de opulentis potentibusque recte accipi post Doederlinum in Spec. ed. nov. Soph. p. 33 sq. Steinbrüchellius, Huschkus, Passovius, Hermannus aliique iudicarunt. Abstractum enim positum pro concreto; vide ad v. 320.

V. 780. Schol.: φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος· διότι καὶ τὰ πόρρω θηρεύει ὁ ἔρως, καὶ διὰ θαλάσσης ἄπεισι καὶ πανταχοῦ, ὥστε τοῦ ἔρωτος ἐπιτυχεῖν. Nullo periculo impediri nullaue vi deterreri Amorem ait, quominus id, quod quaerat, persequatur. Itaque et mare traicere et casas agricolarum intrare solere dicitur. Iacobsius: ὑπερπόντιος, inquit, ut Paris Helenae causa fecit, ἐν ἄγρον. αὐλαῖς, ut Venus ad Anchisen pastorem accessit. De dicendi modo φοιτᾷς ὑπερπόντιος vide Rost. §. 97, 4 ed. VII.

Ibid. ἀγρονόμοις ἀνλαῖς] Recte Zehlickius haec verba

non de lustris ferarum, quae nunquam αὐλαὶ dicuntur, sed de casis agricolarum accipienda monuit. Sunt autem proprie ἀγρονόμοι αὐλαὶ villae sive casae agrestes. Nam ἀγρονόμος apud tragicos nihil fere differt notione ab adiectivo ἄγριος. Sic O. R. 1103: πλάκες ἀγρονόμοι sunt saltus agrestes. Similia sunt quae Matth. §. 446. 3. a. adfert.

V. 781. καὶ σ' οὐτ' — γύξιμος] De accusativo, qui ex nomine γύξιμος aptus est, vide Matth. §. 422. et Rost. §. 104. 2. not. 3, de potestate activa eius nominis eundem §. 109. Buttm. Gr. ampl. §. 119. 76.

V. 782. οὐθ' ἀμερίων· ἐπ' ἀνθρώπων] Neque inter brevis aevi homines. De ἐπὶ praepositione vide Matth. §. 584. η coll. §. 320. not. et Bernhardy Gr. Synt. p. 246 sq. — De ἀμερίος vide Valck. ad Eur. Phoen. 1515.

Ibid. Schol.: ὁ δ' ἔχων· τὸν ἔρωτα. Wexius confert Platon. Phaedr. p. 239. C: ἀνὴρ ἔχων ἔρωτα, cum nota Astii. Eur. Hipp. 1264: θάλλει δ' Ἔρωσ, ὃ ματομένη κρᾶδι πτανὸς ἐφορμάση.

V. 784 sq. Schol.: σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους· σὺ καὶ δικαίους διαφθείρεις, ὥστε τὰ φρένας αὐτῶν ἀδίκους γίνεσθαι ὡς Ἡρακλῆς ἐκχόμενος τῷ ἔρωτι τῆς Ἰόλης τὰ ἐν Οἰχαλίᾳ ἐπρα-

βα· σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον ἔχεις
ταράξας·

- νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἱμερος εὐλέκτρον 795
790 νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος θε-
σμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίξει θεὸς Ἀφροδίτα. 800
νῦν δ' ἤδη γὰρ καὶ τὸς θεσμῶν
ἔξω φέρομαι τὰδ' ὁρῶν, ἴσχειν δ'
795 οὐκ ἔτι πηγὰς δύναιμι δακρύων,
τὸν παγκοίταν οὔθ' ὁρῶ θάλαμον
τῇνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

(στροφὴ α')

ANTIGONH.

ὁρᾶτε μ', ὦ γὰρ πατρίας πολῖται,

V. 790. τῶν μεγάλων οὐχὶ πάρεδρος θεσμῶν olim scripsi ex Dindorfii coniectura, qui de hoc loco disseruit in Adnott. in Soph. tragg. Oxon. 1836. edit. p. 215 sq. Nunc vulgatam

ξεν, ἀφορμὴν τοῦ πολέμου μὴ ἔχων ἢ τὸν ξρωτα μόνον. De prolepsi vide ad v. 25.

V. 786 sq. τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον] I. e. τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξυναιμῶν. Cfr. Matth. §. 446. not. 1. — De ταράττειν confert Musgravius Plutarch. Themist. c. 5: δίκας τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς οἰκέλους τινὰς ταράττειν. Idem Cat. min. c. 22: σιτάσεις καὶ πολέμους ταράττειν. Vide quae in Censura Liac. ab Lobeck. edit. p. 72. exposui.

V. 788 sq. νικᾷ δ' ἐναργῆς — νύμφας] Vicit autem splendidus oculorum nitor formosae sponsae. Plus ait apud Haemonem valuisse desiderabilem puellae suavitatem quam pietatem patri debitam, ita ut cum patre alteritari quam amorem sponsae abicere mallet. H. Stephanus in Thesouro: ἱμερος est etiam id in oculis, quo intuentium amor conciliatur. Pollux libr. 2, 63.

de oculis loquens, postquam docuit oculos posse describi πυρώδεις etc., subiungit: καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀπορρέον ἱμερος.

V. 790. τῶν μεγάλων — θεσμῶν] De genitivo θεσμῶν ex adiectivo πάρεδρος apto cfr. Pindar. Olymp. VIII, 22: Θέμις Αἰὼς ξένου πάρεδρος. Adscripsit Seidlerus Eur. Med. 843: τῇ σοφίᾳ παρέδρους ξρωτας, παντοίας ἀρετῆς ξυνεργούς.

V. 791. ἄμαχος etc.] Insuperabilis enim insultat dea Venus. Quibus verbis hoc dicit: Venus enim quando cum pietate reverentiae conflictatur, nunquam non superior discedit.

V. 793 sq. νῦν δ' ἤδη etc.] Hoc dicere Chorus videtur: ut Haemon summo in Antigonom amore abreptus pietatem adversus patrem violavit, similiter ego nunc ultra quam decorum est progredior, quum Antigonom videns in Orcum

τὰν νεάταν ὁδὸν

- 800 στείχουσιν, νέατον δὲ γέγγος λεύσσουσιν ἀελίου
κοῦποτ' αὐθις· ἀλλὰ μ' ὁ παγκοίτας Αἰδᾶς
ζῶσαν ἄγει 810

τὰν Ἀχέροντος

- 805 ἀκτάν, οὔθ' ὑμεναίων
ἐγκληρον, οὔτ' ἐπινύμφειός
πῶ μέ τις ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμ-
φεύσω. 815

ΧΟΡΟΣ.

οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'

- 810 ἐς τόδ' ἀπέρχει κεύθοσ νεκύνων,

scripturam intactam relinquere satius putavi, nisi quod omisi verba ἐν ἀρχαῖς.

V. 806. ἐπινύμφειος ex coniectura Dindorfii restitui. Libri ἐπινυμφίδιος.

descendere, temperare a lacrimis nequeo.

V. 796 sq. τὸν παγκοίταν — ἀνύτουσαν] De verbo ἀνύτειν venire significante vide ad O. C. 1546, ad quem locum adlata etiam exempla sunt huius verbi cum nudo accusativo coniuncti. Adde huius fab. 811 sq. Tum de adiectivo παγκοίτης, quod sollemniter Orco tribuitur, vide quae ad O. C. 1547. adnotata sunt.

V. 799. τὰν νεάταν] I. e. τὴν νεώτατην. Vide Seidl. ad Eur. Troad. 206.

V. 800. νέατον] Adverbialiter positum est; cfr. eundem Seidl. ad Troad. 206. We-xius adscripsit Ai. 858: πανύσιατον δὴ κοῦποτ' αὐθις ὕστερον. Eur. Hec. 811: ὡς οὔποτ' αὐθις, ἀλλὰ νῦν πανύσιατον.

V. 805. ὑμεναίων] Nuptiarum. Vide ad O. R. 417 sq. — Sequentia οὔτ' ἐπιν. — ὕμνησεν de cantu nuptiali accipienda

sunt. Comprehendit utrumque duobus verbis infra v. 917: ἄλκυρον, ἀνυμέναιον. Quod autem in his membris, quae sibi opposita sunt, verbum finitum oppositum est adiectivo, de eo dictum ad O. R. 447. Adde Pflugk. ad Eur. Med. 12. et huius fab. 1141 sqq. — De significato vocis νυμφεύσω vide ad v. 648.

V. 809. κλεινὴ — ἔχουσ' I Decedere cum laude et gloria Chorus Antigonom ait, nisi fallor, propterea, quod factum eius, quanquam ipse improbavit (cfr. v. 843 sqq. 860 sqq. ed. meae), tamen singularem quandam animi magnitudinem prodidit. Nam quum virgo et Haemoni desponsata mori maluit quam iniustae legi tyranni obtemperare, profecto magnae cuiusdam fortitudinis laudem sibi paravit. Nondum enim a pietate eam laudari a Choro puto, de qua dictum infra v. 860 sqq., quum prorsus improbable sit idem bis Sophoclem hic dixisse.

οὔτε φθινάσιν πληγείσα νόσοις,
οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ'·
ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ
θνατῶν Ἀΐδαν καταβήσει.

(ἀντιστροφή β.)

ANTIGONH.

815 ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι
τὰν Φρυγίαν ξέναν
Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ· τὰν, κισσὸς ὡς
ἀτενής, 825

V. 811 sq. οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσ'] Sensus horum versuum recte Scholiasta extrema adnotatione patefecit ita: οὔτε νοσήσασα οὔτε ἀναιρεθεῖσα. Hermannus: „ξιφέων ἐπίχειρα sunt praemia ensium, i. e. id quod ensibus congregiendi efficitur, quod est vi aliquem interfici. Latine dicas: munere belli.“

Ibid. φθινάσιν νόσοις] Confert Neuius Ai. 59: μανιάσιν νόσοις. Trach. 980: φοιτάδα νόσον. huius fab. 1019: θυστάδας λιτάς.

V. 813. αὐτόνομος] Tu ae ipsius legi obsequens. Opponitur hoc verbis οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσα, quibus lege naturae aut violenta manu hominis demitti in Orcum negatur. Lex autem, cui obsecutam Chorus Antigona ait, ea est, quam animo suo ita insculptam a dis dixit, ut violare Creontis legem ac supplicio affici quam huic non obtemperare mallet. Cfr. v. 863. Scholiastae haec adnotarunt, quae ad nominis αὐτόνομος explicationem pertinerent: μετ' ἐλευθερίας τεθνήξῃ, ἰδίῳ καὶ καινῷ νόμῳ περὶ τὸ τέλος (tria haec verba omitti debebant) χρησαμένη, ἢ ἀντὶ τοῦ ἰδίῳ αὐτῆς νόμοις χρησαμένη. Quae extrema adnotatio vulgo male lemmati Ἀΐδαν adscripta est.

V. 814. Ἀΐδαν] Quum hoc vocabulum, tum alia eiusdem significationis saepe in hac fabula de specu saxeo, quem subire Antigona oportebat, qui pro ipso sepulcro erat, dicuntur. Vide ad v. 879 sq.

Ibid. Ἀΐδαν καταβήσει] Gravius finitur oratio additis his verbis, quae salvo quidem sensu omitti poterant. Cfr. O. R. 163 sqq.: προφάνητέ μοι — ἔλθετε καὶ νῦν. O. C. 1491 sqq.: βᾶθι, βᾶθ' — ἔκον. Philoct. 706 sqq.: οὐ φοβᾶν — φοβᾶν.

V. 815 — 825. ἤκουσα — κατευνάξει] Niobe, filia Tantalii, regis Lydiae, uxor Amphionis, regis Thebani, amissis subito liberis suis omnibus obriguisse dolore et conversa in saxum dicitur, quod perpetuo flere credebatur. Cfr. Hom. II. ω, 602. Apollod. III, 5, 6. Ovid. Metam. VI, 146 — 312. Hygin. fab. 9. Scholiasta: Τοῦτο δὲ ἔλαβε πρὸς τὸ ὅμοιον τοῦ Ταντάλου, ὅτι οὐδὲ ἡ Νιόβη ὑπὸ τινος ἀνθρώπου.

V. 816 sq. τὰν Φρυγίαν πρὸς ἄκρῳ] Debebat Niobe Lydia dici, quemadmodum Sipylus mons Lydiae fuit. Sed Strabo lib. XII. p. 571. extr. monet montem Sipylum a quibusdam Phrygiae accenseri et hinc Tantalum et Nioben Φρυγίους dici. Vide etiam ad Ai. v. 1264. — De ge-

820 πετραία βλάστα δάμασεν· καὶ νιν ὄμβροι τα-
κομέναν,

ὡς γάτις ἀνδρῶν,
χιῶν τ' οὐδαμὰ λείπει, 830
τέγγει δ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις

825 δειράδας· ἔ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάξει.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής,
ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς· 835

nitivo Ταντάλου e verbis τὰν Φρυγίαν ξέναν apto vide ad O. C. 622.

V. 817 sq. τὰν — πετραία βλάστα δάμασεν] Recte Scholiasta: ἦν ἐδάμασεν ἡ πέτρας βλάστῃς, ὡς κισσὸς περιβαλοῦσα αὐτήν· περιέφρυσεν αὐτῇ, φροῖν, ἡ πέτρα, ὡς κισσὸς δένδρῳ.

Ibid. κισσὸς ἀτενής] Hederam firmiter adhaerens. Musgravius interpungit: τὰν, κισσὸς ὡς, ἀτενής πετραία βλάστα. De voc. ἀτενής vide Rubnk. ad Timaei Lexic. Platon. p. 53. ERF.

V. 819 sqq. καὶ νιν ὄμβροι etc.] De re confer Ovid. Metam. VI, 310 sq.: flet tamen, et validi circumdata turbine venti in patriam rapta est; ubi fixa cacumine montis liquitur et lacrimas etiamnum marmora manant. Propert. II, 16, 7 sq.: nec tantum Niobe bis sex ad busta superba sollicito lacrimas defluit a Sipyllo. Seneca Ag. 371: stat nunc Sipyli vertice summo flebile saxum, et adhuc lacrimas marmora fundunt antiqua novas. Soph. El. 150: ἰὼ παντλάμων Νιόβα, σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεόν, αὐτ' ἐν τάφῳ πετραίῳ ἀεὶ δακρυεῖς. Fontem famae ostendit Pausanias I, 21, 5. narrans: ταύτην τὴν Νιόβην καὶ αὐτὸς

εἶδον ἀνελθὼν ἐς τὸν Σίπυλον τὸ ὄρος· ἡ δὲ πλησίον μὲν πέτρα καὶ κρημνὸς ἐστίν, οὐδὲν παρόντι σχῆμα παρεχόμενος γυναικός, οὔτε ἄλλως οὔτε πενθούσης· εἰ δέ γε ποδῶν τέρῳ γενοιο, δεδακρυμένην δόξεις ὄραν καὶ κατηφῇ γυναῖκα.

V. 819—824. καὶ νιν — δειράδας] Hoc dicit: neque unquam, ut fama est hominum, deseritur imbribus et nive, qua liquescit (i. e. nullo non anni tempore liquitur), sed semper lacrimantibus oculis cervicem humectat. Verbi τέγγει subiectum est Nioba. Recte autem comparaveris locutionem τέγγειν ὑπ' ὀφρύσι δειράδας cum Homericā ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβειν. Postremo adverte, perapte ea hic posita vocabula esse, ὀφρύς et δειράς, quae et montis et corporis humani partes significarint.

V. 826 sqq. ἀλλὰ — ἀκοῦσαι] Negat Chorus, qui omnem insolentiam relicere soleat, Antigona recte se comparare mortalem et ex mortalibus genitam cum Nioba dea et disnata, concedit tamen magnum esse mortuo candem cum semideis sortem nactum esse dici. Quibus verbis quum immodestiae cuiusdam Antigona argueretur, respondet illa: οἷμοι γελῶμαι.

καίτοι φθιμένῳ τοῖς ἰσοθέοις
ἔγκληρα λαχεῖν μέγ' ἀκούσαι.

(στροφὴ β').

ANTIGONH.

830 οἶμοι γελῶμαι. τί με, πρὸς θεῶν πατρώων,
οὐκ ὀλομέναν ὑβρίζεις, 840
ἀλλ' ἐπύραντον; ὦ πόλις, ὦ πόλεως
πολυκτῆμονες ἄνδρες,
ὦ

835 Διρχαῖαι κρῆναι, Θήβας τ'
εὐαρχάτου ἄλσος, ἔμπας 845
ξυμμάρτυρας ὕμῳ ἐπαυδῶμαι,
οἷα φίλων ἄκλαυτος οἷοις νόμοις

V. 831. Intactam reliqui scripturam vulgatam, ὀλομέναν, quamvis antistrophico versui non respondentem. Verum ὀλλυμέναν, quod olim ex Dresd. a. recepi, ut praesens loci sensui non satis convenit. Fortasse οἰχομέναν scriptum fuit.

V. 837. ἐπαυδῶμαι pro vulg. ἐπικυῶμαι ex mea coniectura scripsi, quam et sensu loci flagitari et Scholiastae interpretatione

V. 829. Schol.: ἔγκληρα· κοινά, ὁμοία, τοῦ αὐτοῦ κλήρου καὶ τύχης. Nomen ἔγκληρος similiter pro σύγκληρος, quod nomen Schaeferus requirebat, positum videtur atque ἔγγενής τινι pro συγγενής τινι dicitur.

V. 835 sq. Θήβας τ' εὐαρχάτου ἄλσος] De adiectivo εὐαρχάτου vide ad v. 149, de nomine ἄλσος, quo locus consecratus significatur, ad Electr. 5.

V. 837. ἐπαυδῶμαι] Scholiasta: ἐπιβοῶμαι.

V. 838. φίλων ἄκλαυτος] Ab amicis non defleta. Cfr. Matth. §. 345.

V. 838. οἷοις νόμοις] I. e. quam nefaria lege. Hinc statim a Choro admonetur sua ipsius culpa se ad mortem adduci.

V. 839. πρὸς ἔρμα etc.] Nomen ἔρμα significat aggerem; unde ad tumulum refertur. Eur. Hel. 857: εἰ γὰρ εἰσιν οἱ θεοὶ

σοφοί, εὐφρον ἄνδρα, πολέμων θανόνθ' ὕπο, κούφη καταμπέσχουσιν ἐν τύμβῳ χθονί, κακοῦς δ' ὕφ' ἔρμα στερεὸν ἐκβάλλουσι γῆς. Etiam Aeschylus Choeph. 152. videtur ἔρμα scripsisse, idem ut tumulum significaret. De τυμβόχωστον vide Blomf. gloss. ad Aesch. Spt. c. Theb. 1024. HERM.

Ibid. Schol.: ποταίνου· ἔστι μὲν προσφάτον· θάλει δὲ εἰπεῖν καιροῦ καὶ παρεξηλλαγμένου. Neniis conferri iubet Blomf. gloss. Aesch. Prom. 102. Vulgo male colon post ποταίνου positum; cohaerent enim verba πρὸς ἔρμα τυμβ. τάφ. ποτ. ἔρχομαι οὗτ' ἐν βροτοῖσιν — μέτοικος etc. verbis ἰὼ δύστανος positis διὰ μέσον, hoc sensu: ad tumulum aggestum sepulcri inauditi concedo habitatum neque apud homines neque apud manes etc. Sic 867: πρὸς οὖς — μέ-

πρὸς ἔρμα τυμβόχωστον ἔρχομαι τάφου ποταίνου,

840 ἰὼ δύστανος, 850
οὗτ' ἐν βροτοῖσιν οὗτ' ἐν νεκροῖσιν
μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσιν.

ΧΟΡΟΣ.

προβᾶς' ἐπ' ἔσχατον θράσους
ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον
845 προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολύ. 855
πατρῶν δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον.

(ἀντιστροφὴ β').

ANTIGONH.

ἔψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,

confirmari planum feci in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 16 sq.

V. 841. Locus corruptus est. Mihi cum Theodoro Bergkio totus versus spurius videtur, additus, quum genuinus excidisset. Eum secutus Dindorfius eiecit.

τοικος ἔρχομαι. Eodem sensu nomen μετοικίας 890. positum, vulgo male intellectum.

V. 844. ἐς Δίκας βάθρον] Confert Neniis Aesch. Ag. 383: λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμόν, et Eum. 539: βωμόν αἰδεσσαι Δίκας, μηδέ τιν κέρδος ἰδὼν ἀθέω ποδὶ λῆξ ἀτίσης. De βάθρον idem adscribit Ai. 860.

V. 845. προσέπεσες πολύ] De πολύ vocabuli usu ad Philoct. 252. ed. sec. monitum est.

V. 846. πατρῶν δ' etc.] Recte Triclinius: ἦγουν ὅσον δυστυχίας ἐμελλεν ἐκείνος δυστυχῆσαι, τοῦτο αὐτῇ ἀποπληροῦς τοιαύταις περιπεσοῦσα δυστυχίας. Adscripsit Wexius Herod. I. 91: Κροῖσος δὲ πέμπτου γονέος ἀμαρτιάδα ἐξέπλησεν. Theogn. 178: ὑπερβαλὼν ἀντιπλεῖν πατέρων. Adde huius fab. v. 582 sqq.

V. 847 — 850. ἔψαυσας —

Λαβδακίδαισιν] Hoc dicit: excitasti acerbissimam mihi sollicitudinem, infinitum de patre luctum totaque sorte nostra clarorum Labdacidarum. Plurique μερίμνας genitivum putant esse, ita ut ἔψαυσας primum cum genitivo, deinde cum accusativo οἷκτον constructum sit. Quibus accedit Matth. §. 330. not. Musgravius contra pro accusativo habet; quo facto οἷκτον appositionis loco habendum est. Genitivi πατρός et τοῦ — πότμου apti sunt e nomine οἷκτον, de qua dicendi consuetudine vide Matth. §. 342. et Rost. §. 109. 3. Tum recte Boeckhius ἀμετέρον explicari ait addito Λαβδακίδαισιν, qui dativus pro genitivo positus sit (cfr. Matth. §. 389. g. 3.), quod hoc loco eo minus mirum, quia πότμον τινὲ sit: das jedem zukommende Loos.

πατρός τριπόλιστον οἶκτον
τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου 860
850 κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.

ἰὼ
ματρῶναι λέκτρων ἄται,
κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'
ἀμῶ πατρὶ δυσμόρου ματρός, 865
855 οἶων ἐγὼ ποδ' ἅ ταλαίφρων
πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος ἄδ' ἐγὼ μέτοικος
ἔρχομαι.

ἰὼ δυσπότμων
κασίγνητε γάμων κυρήσας, 870
θανῶν ἔτ' οὔσαν κατήναρές με.

ΧΟΡΟΣ.

860 σέβειν μὲν εὐσέβειά τις,

V. 854. ἀμῶ ex cod. Dresd. a. et libris Tricl. rescripti.

Adde Rost. §. 105. 6. et v. 854: κοιμήματα πατρὶ. El. 1066: βροτοῖσι φάμα. De adiectivo τριπόλιστον recte Scholiasta adnotavit: τριπόλιστον οἶκτον· πολλάκις ἀναπεπολημένον, ἢ διάσημον καὶ πανταχοῦ ἀκούμενον καὶ πολούμενον. Glossa: πολυθρύλλητον καὶ πάνδημον δυστυχίαν, ἣν πᾶς ἐλεῖ. Boeckh, comparat ἀναπολεῖν. Phil. 1238. et Pindar. Nem. VII. extr.: ταῦτά δὲ τρὶς τετράκι τ' ἀμπολεῖν.

V. 849. Schol.: τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου· καὶ τῆς προτέρας ἡμῶν δυστυχίας.

V. 852. λέκτρων ἄται] Similiter O. C. 526: γάμων ἄται. De adiectivo ματρῶναι cum ἄται iuncto, quum pertineat potius ad nomen λέκτρων, vide ad 786 sq.

V. 853 sq. κοιμήματά τ' — ματρός] Sensus est: et miseræ matris concubitus cum eo, quem ipsa pepererat, patre meo. Cfr.

O. R. 1248. 1405. De dativo ἀμῶ πατρὶ, qui aptus est ex voc. κοιμήματα, vide ad v. 847 sqq. Dicebatur autem κοιμᾶσθαι τι.

V. 855. οἶων] Scholiasta refert ad nomen, quod praecedentibus verbis continetur, γονέων. Possit etiam ad κοιμήματα referri.

V. 856. Schol.: ἀραῖος· ἐπι-κατάρατος, διὰ τὰ ἐκείνων ἀμαρτήματα.

V. 857 sq. Schol.: δυσπότμων· διὰ τὴν πρὸς Ἀδραστον ἐπιγαμίαν, ἣτις αἰτία τοῦ πολέμου κατέστη. Consentaneum hoc est naturae humanae, ut in rebus adversis causam malorum ex longinquo repetant; illud si non esset factum, meliore sorte usuros fuisse rati. Moneo hoc, ne quis reprehendendum putet poetam, quod non proximam causam commemorare Antigonom voluerit. Noluit quod poterat scribere, ἰὼ δυσπότμων κασίγνητε τέφρου κυρήσας. Nam

κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέλει,
παραβατὸν οὐδαμῇ πέλει· 875
σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά.

(ἐπὶ δόξ.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀνυμέναιος,
865 ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἐτοίμαν ὁδόν.
οὐκ ἔτι μοι τόδε λαμπάδος ἱρὸν ὄμμα
θέμις ὀρᾶν ταλαίνῃ· 880
τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον
οὐδεὶς φίλων στενάζει.

ΚΡΕΩΝ.

870 Ἄρ' ἴστ', αἰοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν

Male vulgo ἀμῶ legitur.

hoc si diceret Antigona, dubitarem, an poeniteret eam, quod sepelire fratrem esset conata. HERM.

V. 859. θανῶν — με] Confert Neuius Ai. 1027: εἶδες, ὥς χρόνῳ ἐμελλέ σ' ἔκλωρ καὶ θανῶν ἀποφθόσειν;

V. 860. σέβειν — τις] Pie facere pietas est, i. e. pie qui facit laudem pietatis consequitur, sive pie facere laudabile est. Nam εὐσέβεια etiam laus pietatis est; vide ad Philoct. 1415 sq. Pietatem autem dicit, quod fratrem Antigona sepeliendum putavit.

V. 861 sq. κράτος — πέλει] Recte Brunckius: sed nequaquam iussa transgredi licet eius, penes quem est imperium. De omisso τοῦτον ante ὅτῳ vide ad v. 36.

V. 863. Schol.: αὐτόγνωτος ὀργά· αὐθαίρετος καὶ ἰδιογνώμων τρόπος. Recte Erfurd-tius: αὐτόγνωτος, inquit, est

qui ex sua tantum animi sententia (γνώμη) unumquidque agit. Similia Schaeferus ad h. l. attulit. Hoc dicit: tu te ipsa perdidisti, ut quae obsequi tuae voluntati quam parere legi tyranni malueris.

V. 865. ἄγομαι — ὁδόν] De locutione ἄγεσθαι ὁδόν vide Matth. §. 409. 4. coll. O. C. 96 sq.

V. 866. Schol.: λαμπάδος· τοῦ ἡλίου.

V. 868. ἀδάκρυτον] Recte Triclinius: τὸ ἀδάκρυτον σαφηνισμός ἐστι τοῦ οὐδεὶς στενάζει· τὸ γὰρ παρ' οὐδενὸς στεναζόμενον ἀδάκρυτον ἐστίν. Cfr. Matth. §. 446. not. 2.

V. 870 sq. Schol.: ἄρ' ἴστ', αἰοιδὰς καὶ γόους· πρὸς τοὺς ὑπηκόους τοῦτο φησὶν ὁ Κρέων ὀργιζόμενος, ὅτι μὴ θάπτον αὐτὴν ἀπήγαγον πρὸς εἰρκιήν. Ὁ δὲ λόγος· ἀρὰ ἴστε, εἰ χρεὶν λέγειν αἰοιδὰς καὶ γόους

- ὥς οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρεῖη λέγειν;
οὐκ ἄξεθ' ὥς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ 885
τύμβῳ περιπτύξαντες, ὥς εἴρηκ' ἐγώ,
ἄφετε μόνην ἔρημον, εἴτε χρῆ θανεῖν
875 εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη·
ἡμεῖς γὰρ ἄγνοὶ τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην·
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται. | 890

ANTIGONH.

- ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς
οἴκησις αἰέφρουρος, οἷ πορεύομαι
880 πρὸς τοὺς ἑμαυτῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς

V. 874. Pro librorum scriptura εἴτε χρῆ θανεῖν Hermannus

πρὸ τοῦ θανεῖν, οὐδέποτε τις παύσαιτο; δεῖ οὖν ἐκ βλας ἔλκειν αὐτήν.

V. 871. εἰ χρεῖη] Interpretatur Schaeferus si utile sit, coll. v. 922: τί χρῆ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι βλέπειν; At dicendum fuisse, si liceat, videtur.

V. 872 sqq. οὐκ ἄξεθ' — καὶ — ἄφετε] Recte haec coniuncta, siquidem verba interrogative elata, οὐκ ἄξετε, idem significant atque imperativus ἄγετε. Cfr. Matth. §. 498. c. β.

V. 873. περιπτύξαντες] Confert Musgravius Eur. Phoen. 1395; τειχέων περιπτύχαι.

V. 874 sq. Schol.: εἴτε χρῆ θανεῖν· εἰ χρῆζει καὶ θέλει. Μετριάξαι δὲ προσποιεῖται τῇ κολάσει, ὥς δηλοῖ καὶ τὸ ἡμεῖς γὰρ ἄγνοί, τουτίστιν ἀκοινώνητοι τοῦ φόνου τούτου· φησὶ δὲ τὸ μὴ χερσὶν αὐτὴν ἀνηρεκέσθαι. De verbo χρῆ haec adnotavit Dindorfius: Euripides apud M. Tullium ad Attic. VIII, 8. et apud Suidam (s. v. παλαμᾶσθαι), πρὸς ταῦθ' ὅτι χρῆ καὶ παλαμᾶσθαι καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω. Secunda persona usus est Sophocles Ai. 1373:

σοὶ δὲ δεῖν ἔξεσθ' ἢ χρῆς. Hesychius: χρῆς· θέλεις, χρῆζεις. Quae glossa ex Cratino sumpta videtur, quem citat Suidas s. v. χρῆ p. 3921: χρῆς δὲ τὸ χρῆζεις καὶ δεῖν. Κρατῖνος Νόμοις, νῦν γὰρ δὴ σοὶ πάρα μὲν θεσμοὶ τῶν ἡμετέρων, πάρα δ' ἄλλ' ὅτι χρῆς.

V. 875. τυμβεύειν] Nihil offensionis in eo, quod τυμβεύειν passive hic dictum sepeliri significat, quum vulgo sepelire denotet. Eodem modo νυμφεύειν et active et passive usurpatum est. Vide ad 648. Hoc dicit poeta: sive mori vult sive tali in thalamo sepulta vivere.

V. 876. τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην] De locutione τὸ ἐπὶ τινα, quod attinet ad aliquem, vide Matth. §. 283. et §. 586. c. Ceterum totus hic versus pro parentesi est.

V. 877. Schol.: μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω· τὸ μεθ' ἡμῶν ἄνω οἰκεῖν. Hoc dicit: habitatum concedere ad superiores prohibebitur. Similime dixit 1203: εὐνῆς τῆς κάτω. Vide etiam ad 830 sq.

V. 878 sqq. ὦ τύμβος etc.]

- πλεῖστον δέδεκται Περσέεσσ' ὀλωλότων·
ὦν λιοισθία γὰρ καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ 895
κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.
ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω
885 φίλῃ μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί,
μῆτερ, φίλῃ δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·
ἐπεὶ θανόντας ἀντόχειρ ὑμᾶς ἐγώ 900
ἔλουσα κακόσμησα κάπιτυμβίους
χοὰς ἔδωκα. νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν
890 δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρυνμαι·
καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ.
οὐ γὰρ ποτ' οὐτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφην, 905

εἰ χρῆζει θανεῖν, ego ex coniectura Dindorfii εἴτε χρῆ θανεῖν scripsi.

Paullisper progressa et ad eum locum conversa, in quo sepulcrum situm fuit, Antigona haec dicit.

V. 879 sq. οἷ πορ. — ἑμαυτῆς] Specum illum saxeam, in quo condenda erat Antigona, proprio inferorum domicilio habet. Hinc οἷ πορεύομαι πρὸς τοὺς ἑμαυτῆς dixit. Vide ad 814. et confer 839 sqq. 856. 907.

V. 882. κάκιστα δὴ μακρῶ] Sed ego postrema et μακρῶ κάκιστα, i. e. longe deterimio, sive multo maxime miserabili fato defuncta adveniam. CAMER.

V. 884. Schol.: ἐν ἐλπίσιν τρέφω· ἐλπίζω ἀποθανοῦσα πάντας ἔξιν φίλους. Εὐεπίφορος ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὸ τρέφω ἀντὶ τοῦ ἔχω. Cfr. 660. 1089. Ai. 503. 644. 1124. O. R. 356. 374. Trach. 28. 117. Phil. 795.

V. 886. Schol.: κασίγνητον κάρα· ὦ ἑτερόκλεις· ἔξῃς γὰρ τοῦ Πολυνείκου μετὰ οὐκίτου μνημονεύει.

V. 889. ἔδωκα] Cfr. El. 451. 458. Δωρεῖσθαι τινα χοαῖς habet Eur. Or. 117. et ipsum διδόναι χοὰς Or. 424. Phoen. 940. Iph. T. 61. NEUIUS. De sup-

plendo dativo ὑμῖν vide Matth. §. 428. 2.

V. 891. Schol.: καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα· παρὰ τοῖς καλῶς φρονοῦσι δοκῶ σε τιμηκεῖναι, ὥστε τοὺς οὐκ εὖ ἀποδέξασθαι τὰ ἐπ' ἐμοῦ εἰς οὐ νόμιμα. De dativo vide Matth. §. 388. a. Rost. §. 105. 2.

V. 892—899. οὐ γὰρ ποτ' — βλάστοι ποτέ] Negat se hoc officium praestitutum fuisse aut liberis aut marito, quod liberi et maritus reparabiles, fratres autem mortuis parentibus irreparabiles sint. Manifestum est autem respici ad rem illam ab Herodoto III, 119. expositam. Quum enim infestus videretur Dario et studiosus novarum rerum unus ex septem coniuratis Intaphernes, non modo ipsum, sed etiam liberos reliquosque cognatos in carcerem coniecit. Quam calamitatem quum uxor Intaphernis vehementissime deploraret et quotidie ad fores regiae cum lacrimis et eiulatu adesset, tandem misericordia commotus Darius nuntiare iubet mulieri, velle se unum ex captivis ei condonare. Quo facto

- οὐτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,
βία πολιτῶν τόνδ' ἂν ἠρόμην πόνον.
- 895 τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
πόσις μὲν ἂν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμ-
πλακον· 910
- μητρὸς δ' ἐν Αἰδου καὶ πατρὸς κεκευθότοι, οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάστοι ποτέ.
- 900 τοιῶδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσας ἐγὼ νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν καὶ δεινὰ τολμᾶν, ὧ κασίγνητον κάρα. 915
καὶ νῦν ἄγει με διὰ χειρῶν οὕτω λαβὼν ἄλεκτρον, ἀννυμέναιον, οὔτε του γάμου
- 905 μέρος λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς·

V. 894. Libri plerique ἀνηρόμην vel ἀνηρόμην. Par E. ἀν ἡρόμην, quod Brunckius et Hermannus cum aliis receperunt. Sed

quum nihil cunctata fratrem dimittere voluisset, regi miranti quid esset, quod neglexisset et maritum et liberos, haec respondisse fertur narrante Herodoto: ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μὲν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς οὐκ ἔτι μεν ζώντων, ἀδελφὸς ἂν ἄλλος οὐδὲν τρόπῳ γένοιτο. Ταύτη τῇ γνώμῃ χρεωμένη ἐλεξε ταῦτα. Atque hac oratione et iudicio mulieris admodum delectatus rex et fratrem, quem petierat, et maximum natu ei filium condonavit, reliquis omnibus interfectis. Tu vero noli credere a Sophocle haec scripta esse, quae quin ab histrione addita sint, non dubitabit qui diligenter reputaverit, quid dignum persona Antigoniae sit. Accedit, quod in ipso sermone sunt quae ab elegantia styli Sophoclei abhorreant. Cfr. Ueber die Tragödie Antigone von Theod. Schacht. Darmst. 1842. p. 23—29.

V. 892 sq. εἰ τέκνων — ἐτήκετο] Hoc dicit poeta: neque si liberi mihi essent, neque si maritus, qui mortui putrescerent. Nam verba κατθανὼν ἐτήκετο ad liberos etiam referenda esse apparet.

V. 894. ἡρόμην] Recte monet Neuius aoristum hunc satis tutum esse formis Homericis ἡρόμην, ἤροτο, ἤροντο, II. i, 124. 188. 266. 269. 2, 625. ψ, 592. et Sophocleis ἀρέσθαι et ἀροῦμαι, Ai. 247. El. 34. Scholiasta: ὑπέστην.

V. 895. Triclinius: τίνος νόμου· ἤρουν τίνος νόμῳ χρεωμένη, καὶ στέργουσα καὶ ἀποδεχομένη τοῦτον, λέγω ταῦτα; De locutione πρὸς χάριν νόμου vide ad v. 30.

V. 896. κατθανόντος] Sc. τοῦ πόσιος. Cfr. Matth. §. 563.

V. 897. καὶ παῖς — ἤμπλακον] Hoc dicit: et filius mihi ex alio marito esset, si cum marito filium amissem. Pronomen τοῦδε ad

- ἀλλ' ὥδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἡ δύσμορος
ζῶσ' ἐς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς· 920
ποῖαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;
τί χρή με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι
910 βλέπειν, τίν' αὐδ' ἀν ξυμμάχων; ἐπεὶ γε δὴ
τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦς ἐκτησάμην.
ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ, 925
παθόντες ἂν ξυγγνοῖμεν ἡμαρτηκότες·
εἰ δ' οἶδ' ἀμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
915 πάθοιεν, ἢ καὶ δρωσιν ἐκδίκως ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ.

ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν. 930

imperfectum minus aptum huic loco. Itaque cum Neuius ἀν ἡρόμην scripsi.

nomen παῖς referendum esse certum est. Manifestum est autem haec dicenti obversatum maxime Intaphernis illius uxoris exemplum esse.

V. 898. κεκευθότοι] De sensu intransitivo huius verbi vide ad O. R. 939.

V. 901. ταῦτ' — ἀμαρτάνειν] Vide quae de hac loquendi forma ad v. 66. monita sunt.

V. 903. Schol.: ἄγει με· ἐμφοτικώτερον τὸ ἄγει. οὐ γὰρ εἴπεν, ὅτι ἐκέλευσέ με ἀχθῆναι, ἀλλ' αὐτὸς ἄγει.

V. 905. Schol.: οὔτε παιδείου τροφῆς· οὔτε παιδα θρέψασαν.

V. 909. τί χρή] Vide ad v. 871; de βλέπειν εἰς τινα confer Ai. 398. 514. El. 925.

V. 911. τὴν δυσσέβειαν] Impietatis crimen. Vide ad Phil. 1415. et Elmsleium ad Eur. Med. 213.

V. 912 sq. ἀλλ' εἰ μὲν — ἡμαρτηκότες] Hoc dicit Antigona: quod si vero di haec probant et volunt, ut pro-

pter pietatem malis afficiamur (quasi pietatem colere peccatum sit), fatear merito me, ut quae in ea re peccaverim, malis affectam esse. De genere masculino cfr. Matth. §. 436. 4. Rost. §. 100. ann. 12. Verba εἰ τάδ' — καλὰ recte iam Scholiasta explicavit: εἰ ταῦτα τοῖς θεοῖς ἀρέσκει.

V. 914 sq. Schol.: εἰ δ' οἶδ' ἀμαρτάνουσιν· ἐπὶ τὸν Κρέοντα ἡ ἀναφορά. ἐκδίκως· ἐξω τοῦ δικαίου. De ἢ καὶ vide Matth. §. 620. 2. Ceterum fallitur Wexius, qui pro inimicis precari Antigona hic putat. Optat illa potius, ut, Creon si peccet, eadem aliquando mala patiatur, quibus ipsa iniuste nunc afficiatur. Ea autem quoniam gravissima sunt, summa intelligitur Creonti mala imprecari.

V. 916 sq. Schol.: ἔτι· ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ κινήματι τοῖς παῖσι εἶναι· οἷον· οὐκ ἐνδέδωκεν ὀδυρομένη. Recte Camerarius: Neque enim aut peccasse se fa-

ΚΡΕΩΝ.

τοιγάρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν
κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὑπερ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

920 οἶμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
τοῦπος ἀφίχται.

ΧΟΡΟΣ.

935 θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι
μὴ οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι.

V. 928. Manifestum est τὴν βασιλῖδα a Sophocle scriptum

tetur, aut poenitere facti. Ideo dicit Chorus retinere pristinum animi impetum, a ventorum flatibus translatione ducta. De nomine ἀνεμος vide ad v. 137.

V. 918. τούτων] Recte Hermannus secundum Wexium τούτων refert ad ea, quae modo in scena acta sunt, i. e. quod conqueri et lamentari Antigona, qui eam abducere debebant, passi sunt. De genitivo vide ad v. 1055, de numero plurali pronominis ad Phil. 1326 sq., de locutione κλαύμαθ' ὑπάρξει ad 230. huius fabulae.

V. 920 sq. οἶμοι — ἀφίχται] Recte Brunnkius videtur interpretatus: hei mihi, mortem proxime haec vox accedit. Cfr. O. C. 528. cum nota.

V. 922 sq. Schol.: οὐ παραμυθοῦμαι σε θαρσεῖν, ὥς μὴ κεκυρωμένου σοι τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦτο δὲ φησιν ὥς οὐκ ἐνδιδούς, ἵνα μὴ ὑπανάσῃ ἐκείνη μεταπεικέναι αὐτὸν διακρούουσα. ἢ ὁ Χορὸς λέγει, ὥς τοῦ Κρέοντος μὴ μεταπεισθέντος. Recte Boeckhius vidit nullo pacto Creonti tribui hos versus potuisse. De μὴ οὐ particulis vide

Matth. §. 609. Rost. §. 135 7. δ.

V. 924. ὦ γῆς — πατρῷον] Recte monet Neuius Θῆβης ἄστυ, urbs Thebarum, idem esse quod ἄστυ Θῆβη. Cfr. O. C. 297: πατρῷον ἄστυ γῆς ἔχει. De duplici genitivo vide ad O. C. 667 sq.

V. 925. καὶ θεοὶ προγενεῖς] Similiter μεταγενεῖς est apud Menandrum, quem affert Athenaeus p. 559. F. Usitiora sunt comparativa προγενέστερος et μεταγενέστερος. Postulat vero analogia, ut προγενεῖς non προγόνους, sed antiquos intelligamus, quemadmodum παλαίχθων Ἀρης ab Aeschylō dictus Spt. c. Th. 105. Sunt autem illi antiqui di Mars et Venus, Harmoniae, Cadmi coniugis, parentes. HERM.

V. 927. Schol.: οἱ κοιρανίδαι· κοιρανὸν τοῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ φησιν· εἰδῶσι γὰρ οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνδύους τῶν πολιτῶν οὕτω καλεῖν. Vide quae ad O. R. 85. et 882. adnotata sunt. De forma κοιρανίδαι confer Loebbeck. ad Ai. 879. p. 367 sq.; de nominativo in compellatione Matth. §. 312. 1.

V. 928. Schol.: τὴν βασι-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

925 ὦ γῆς Θῆβης ἄστυ πατρῷον
καὶ θεοὶ προγενεῖς,
ἄγομαι δὴ κοῦν ἔτι μέλλω.
λεύσσετε, Θῆβης οἱ κοιρανίδαι,
τὴν βασιλῖδα μούνην λοιπὴν,
οἷα πρὸς οἷων ἀνδρῶν πάσχω,
930 τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ αΐ.)

Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς

esse non posse. Verum quid scriptum fuerit, nemini dum divinare licuit.

λῖδα· τὴν βασιλῖαν. Nemo mireretur magui animi puellam se solam e regia stirpe superstitem esse dicere. Non hoc incogitanti poetae excidit, ut Musgravio visum ad Iphig. T. 905. Consulto et ex naturae observatione Antigona sic loquentem introduxit. Ad certam mortem dum abducitur, quam sibi ipsa pio facinore arcessivit, sororis meminisse non debet, quae eiusdem facti timore mortis et Creontis reverentia particeps esse noluit. Indigna genere suo Ismena illi videtur, nec eam amplius pro sorore habet. BR.

V. 931—968. Egrege instituit poeta, ut Chorus, misero Antigonaefato in dolorem non mediocre coniectus, aliquo cantu prosecuturus decedentem virginem ac semet ipsum quodammodo consolaturus trium proferret hominum nobilium exempla, qui simili calamitate olim adfecti vivique in speluncas subterraneas inclusi essent, Danae, Lycurgi, et Cleopatrae. Ex his quanquam Danae et Cleopatra liberatae postmodo e custodiis ab aliis scriptoribus traduntur, tamen illi valde errant interpretes, qui

Chorum commemorandis exemplis illis simul Antigonaefato aliquam recuperandae libertatis spem iniicere voluisse suspicantur.

V. 931—940. Ἔτλα — ἐκφύγοιεν] Sensus nexusque hic est: toleravit eandem fortunam Danae, ut in carcerem subterraneum includeretur; quanquam enim nobilis erat et a Iove amabatur, cuius compressu gravida facta est, tamen succubuit fato, cui nulla unquam vis resistere potest. Fabula, quam tangit Sophocles, haec est: Acrisius, res Argivorum, quum ab oraculo monitus esset fore, ut Danae, filia ipsius, puerum pareret, a quo interficeretur, in conclavi aereo subterraneo eam inclusam custodivit. Nihilominus Jupiter in imbrem aureum conversus et per tegulas demissus cum Danae rem habuit; unde natus postmodo Persaeus est. Cfr. Apollod. II, 4, 1. Hygin. fab. 63. et Horat. Od. III, 16, 1 sqq. Schol. ad Apollon. Rhod. IV, 1091.

V. 931 sqq. Δανάας — ἀνλάττει] De periphrasi Δανάας

- ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις ἀνλαῖς· 945
 κρυπτομένα δ' ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη·
 935 καίτοι γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ,
 καὶ Ζηνὸς ταμιεύσκε γονὰς χρυσορύντους. 950
 ἀλλ' ἂ μοιριδία τις δύναισι δεινὰ·
 οὔτ' ἂν νιν ὄμβρος, οὔτ' Ἄρης, οὐ πύργος,
 οὐχ ἀλίπτυποι
 940 κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.
 (ἀντιστροφή α'.)
 ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, 955

V. 938. Erfurdtius ὄλβος pro ὄμβρος scripsit, fortasse recte.

δέμας vide Matth. §. 430. p. 798. Rost. §. 97. 2. b. Verba οὐρ. φῶς ἀλλάξαι recte interpretatus est Musgravius; tenebris mutare lucem coelestem. — De adi. χαλκοδέτοις apte confert Neuius El. 836: χρυσοδέτοις ἔρκεσι, et huius carminis 936: χρυσορύντους. De re vide Pausan. II, 23, 7: ἄλλα δέ ἐστιν Ἀργείοις θείας ἄξια. κατάρειον οἰκοδόμημα, ἐπ' αὐτῷ δέ ἦν ὁ χαλκοῦς θάλαμος, ὃν Ἀκροῖός ποτε ἐπὶ φρουρᾷ τῆς θυγατρὸς ἐποίησε. Περὶ λαὸς δὲ καθεῖλεν αὐτὸν τυραννίσας. Apollod. II, 4, 1: δεισας οὖν Ἀκροῖος τοῦτο, ὑπὸ γῆν θάλαμον κατασκευάσας χάλκεον τὴν Δανάην ἐφρούρει. Adde quae Mitscherl. ad Horat. Od. III, 16, 1—8. attulit. Boeckhio χαλκοδέτοι ἀνλαῖ dici videntur, quia parietes illius conclavis aereis laminis tabulati fuerint, religatis ad lapides clavorum iunctura.

V. 934. τυμβήρει θαλάμῳ] Adscripsit Neuius Philoct. 1262: τὰςδε πετρήρεις στέγας. De κατεζεύχθη idem confert v. 941: ζεύχθη, et Philoct. 1025: κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγείας.

V. 936. Schol.: ταμιεύσκε· ἀντὶ τοῦ ἐν αὐτῇ εἶχε τὰς γονὰς τοῦ Διὸς· ὁ ἐστίν· ἔκλυος ἦν. Vellementer errant qui hoc

dicere his verbis Sophoclem putant, Danaen tum demum, quum iam gravida facta esset, a patre in domum illam aeratam inclusam esse. Immo secutus ille communem omnium famam Danaen detrusam in conclave sepulchrale ait, quamvis esset dilecta Iovi, a quo, quum ibi lateret, gravida facta sit. — De forma χρυσορύντους vide Matth. §. 40.

V. 938 sqq. οὔτ' ἂν — ἐκφύγοιεν] Recte, puto, Bothius: Nihil, quamvis praestans potensque, necessitati resistere ait Chorus, idque ita esse exemplis probat. Quid tempestate rapidius, Marte seu bello violentius, turre firmitus, navibus ad effugiendum aptius? tamen horum nihil non fatale est et necessitate superatum divina.

V. 941—950. Alterum similis fati exemplum commemorat Lycurgi, regis Thracum, quem, quod Bacchum eiusque comites contempsisset et laeisset, antro inclusum esse tradit. Eadem de re exposuerunt Homerus II. ζ, 130—140., qui occaecatum eum a Iove propter illum contemptum Bacchi narrat, Apollod. III, 5, 1. Diodor. III, 65. et Hygin. fab. 132. Cete-

- Ἡδωνῶν βασιλεύς, κερτομίους ὀργαῖς,
 ἐκ Διονύσου πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῷ.
 945 οὕτω μανίας δεινὸν ἀποστάζει
 ἀνθηρόν τε μένος. κείνος ἐπέγνω μανίαις 960
 ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίους γλώσσαις.
 παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναικας εὐϊὸν τε πῦρ,
 950 φιλαύλους τ' ἠρέθιζε Μούσας. 965
 (στροφή β'.)

παρ δὲ Κυανέων πελαγέων διδύμας ἁλὸς

V. 951. παρ δὲ ex mea coniectura scripsi. Libri παρὰ δέ. Vide quae ad h. l. in conspectu metrorum huic fab. addito exposui.

rum Scholiasta ad hunc locum: ζεύχθη δ' ὀξύχολ· τὸ ἐξῆς· ζεύχθη πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῷ· μὴ οὕτω δὲ αὐτὸ λάβωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἀντιγόνη ἀσεβῆς οὖσα πέπονθεν ὅπερ ὁ ἀσεβῆς Λυκοῦργος· ἀλλ' ἀπλῶς τῇ παραθείσει τῶν ὁμοίων δυστυχῶν παραμυθῆται τὴν κόρη.

V. 941. ὀξύχολος] Ita Virg. Aen. III, 13 sq.: terra procul vastis colitur Mavortia campis (Thracas arant) ac rī quondam regnata Lycurgo.

V. 942. Ἡδωνῶν] Populi Thracii, ad Edonem montem et Strymonem fluvium incolentis. Vide Plin. H. N. IV, 11. et Gierig ad Ovid. Met. XI, 69.

V. 942 sq. Schol.: κερτομίους ὀργαῖς· διὰ τὰς κερτομίους ὀργάς. Erfurdtius: propter procax ingenium.

V. 944. πετρώδει — ἐν δεσμῷ] In antro montis Pangaei. Vide Apollod. III, 5: Ἡδωνοὶ δὲ — εἰς τὸ Παγγαῖον αὐτὸν ἀπαγαγόντες ὄρος ἔδησαν.

V. 945 sq. οὕτω — μένος] Sententia generalis est sensusque hic: ita (i. e. istiusmodi poena) compescitur magna et vegeta vis insaniae sive furor. Glossa in cod. Dresd.: ἀποστάζει· ἀπορῥέει πρὸς τοὺς

αὐτὴν ἔχοντας. Scholiasta: ἀνθηρόν δὲ, τὸ ἀκμαῖον καὶ ἀνθοῦν ἐν κακοῖς. Confert Musgravius Trach. 1000: τὸδ' ἀκμήλιον μανίας ἀνθός καταδερχθήναι. ibid. 1089: ἤνθηκεν (sc. τόπος), ἐξώρμηκεν.

V. 946 sq. κείνος — γλώσσαις] Recte Scholiasta ἐπέγνω τὸν θεὸν coniunxit, cuius haec verba sunt: τὸ ἐξῆς, κείνος ἐπέγνω τὸν θεὸν κερτομίους γλώσσης μανίαις ψαύων. Sensus est: ille cognovit deum, quum eum pro insania sua acerbis dictis laederet. HERM.

V. 948. Schol.: ἐνθέους τὰς θεολήπιους Βάκχας. εὐϊὸν τε πῦρ· τὸ ὑπὸ τῶν Βακχῶν αἰρόμενον ἐν ταῖς Διονυσιακαῖς δαδονχλαῖς. Neuius confert Eur. Bacch. 219, 564, 747: τελετὰς εὐτους, εὐτὸν βακχεύματος, εὐτῶν ὀρῶν.

V. 950. De Musis Bacchi comitibus conferri Neuius iubet Creuzer. Symb. T. III. p. 181.

V. 951—968. παρ δὲ — ἔσχον, ὦ παῖ] Non dubium mihi videtur, quin sensus hic sit: Ne Cleopatra quidem fato resistere potuit, quamquam e dis orta fuit, sed in carcerem conclusa est; cuius calamitatem deplo-

ἀκταὶ Βοσπόριαι ἰδ' ὁ Θρηκῶν ἄξενος
 Σαλμυδησός, ἵν' ἀγχίπολις Ἀρης 970
 955 δισοῖσι Φινειδαῖς εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος
 ἀραχθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
 ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις

V. 952. Ex Boeckhii coniectura addidi ἄξενος. Nam aut hoc aut simile quid librariorum culpa excidisse metrum indicio est.

V. 956. ἀραχθὲν ipse de meo dedi. Libri τυφλωθέν. Verum ne Graecum quidem esse τυφλοῦν τινι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀλαδὸν ἔλκος, necessarioque id quod restitui a Sophocle scriptum putandum

rantes filii misere tabescebant, a noverca etiam occaecati. Fecit enim poeta, quod saepe eum fecisse supra ad v. 155 sqq. monitum est, ut extremo loco poneret id, quod primum fuit, praepositis iis, quae ad rem ipsam, de qua potissimum agitur, non necessario pertinebant. Nam quae de Phinidis commemoravit exornandae orationis causa adiecta sunt. Fabula autem, quam tetigit, haec fere fuisse statuenda est: Phineus, rex Salmydessi Thracii, uxorem duxit Cleopatram, filiam Boreae et Orithyiae, ex qua duos genuit filios, Plexippum et Pandionem vulgo appellatos. Repudiata autem Cleopatra et in custodiam condita duxit Idaeam, filiam Dardani, regis Scytharum, quae privignos suos vim sibi inferre voluisse apud Phineum criminata perfecit, ut oculis illos privare per eum sibi liceret. Vide praeter ceteris Diodorum Sic. L. IV. c. 43. 44, qui pluribus de ista fabula exposuit. Pansis de ea egit Apollodorus III, 15, 3, ex quo sua hausit Scholiasta ad huius fab. v. 980, admiscens nonnulla, de quibus Sophocles non cogitavit.

V. 951 sqq. πὰρ δὲ — ἵν']. Est locus — ubi. Cfr. Trach. 235. 752. Eur. Hipp. 121. Hel. 179. Ovid. Met. I, 568. II, 195.

III, 155. 407. V, 385. WEX. Itaque hoc dicit poeta: est apud Bosporum Thracium Salmydessum, ubi etc.

V. 951. πὰρ δὲ — ἄλός] De πὰρ praepositione cum genitivo iuncta, pro quo dativum expectaveris, cfr. 1123. et Matth. §. 588. a.; de abundantia locutionis πέλαγος ἄλός Hom. Od. ε, 335: τὴν δ' ἄλός ἐν πέλαγος. Eur. Troad. 88: πέλαγος Αἰγυπίας ἄλός. Rost. §. 97. 2. b. et Passov. in v. πέλαγος. — Mare autem Cyaneum appellatur ostium Ponti Euxini propter Cyaneas insulas sive petras, de quibus Mela II, 7, 19: contra Thracium Bosporum duae parvae (insulae), parvoque distantes spatio et aliquando creditae dictaeque concurrere, et Cyaneae vocantur et Symplegades. Plura vide apud Schirlitz. Handb. der alten Geogr. p. 241 sq. Similiter dicuntur Abydena aqua, unda Sicula, Carpathium pelagus, alia. Postremo διδύμη ἄλς ostium illud Ponti Euxini vocatur monente Scholiasta διὰ τὸ διαχωρίζεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὴν θάλασσαν. Cfr. Eustathius ad Dionys. Perieg. 148. et ipse Dionys. 156: ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόρον ἴδωις διδύμην ἄλιν.

V. 952. ὁ Θρηκῶν — Σαλ-

ἄτερθ' ἐγγέων ὑφ' αἵματηραῖς 975
 χείρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν.
 (ἀντιστροφή β').

960 καὶ δὲ τακόμενοι μέλει μελέαν πάθαν
 κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν. 980

esse, satis mihi videor demonstrasse in Censura Aiae. ab Lobeck. edit. p. 64 sqq.

V. 958. ἄτερθ' ἐγγέων ex Hermannii coniectura scripsi. Libri ἀραχθὲν ἐγγέων.

V. 960. καὶ δὲ ex mea coniectura scripsi. Libri κατὰ δέ.

μυδησός] Schol. ad Apoll. Rh. II, 177: ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τὸν Φινέα περὶ τὸν Σαλμυδησὸν κατοικῆσαι. Ὁ δὲ Σαλμυδησὸς ἐπὶ τῆς Θράκης ἔσσι κατὰ τὰ ἀριστέρα εἰς πλεόντι τὸν Πόντον. Recte Cellarius Ge. Ant. T. I. p. 1077: „Et urbis et sinus et litoris commune nomen fuit; urbe excisa litori et sinui nomen apud scriptores posterioris aevi mansit.“

V. 954. Schol.: ἵν' ἀγχίπολις Ἀρης: πὰρ γὰρ Θρακί τιμᾶται ὁ Ἀρης, ὡς ὁ ποιητής (II. v, 301.). τὸ μὲν ἄρ' ἐκ Θρηκῆς Ἐφύρους μετὰ Θωρησσεσθον. Mavortia regna Virg. Aen. III, 13. Thraciam appellat.

V. 955 — 957. δισοῖσι — κύκλοις] Uterque dativus et δισοῖσι Φινειδαῖς et ἀλαστ. ὀμμ. κύκλοις aptus est e verbo ἀραχθὲν. Cfr. Matth. §. 389. h. — De locutione ἔλκος ἀράσσειν τινὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς dixi in Censura Aiae. ab Lobeck. edit. p. 64 sqq. Additum adiectivum ἀλαδὸν coniunctumque poetice cum substantivo ἔλκος, ita ut sensus sit, ὥστε ἀλαδὸς sc. τοὺς ὀφθαλμοὺς γενέσθαι. Postremo quod scriptor prosaicus dixisset, ubi filii Phinei a noverca occaecati sunt, id poeta apte ita enuntiavit, ut diceret, ubi Mars, qui hominum vulnerato-

rum aspectu gaudet, Phinidas occaecari a noverca vidit.

V. 956. ἐξ ἀγρίας δάμαρτος] Non pugnare secum Sophocles iudicandus est, quo auctore Schol. Apoll. Rh. II, 178 sqq. ab ipso patre propter novercam Phinidas occaecatos tradit. Adde Diodor. IV, 43. 44. Apollod. III, 15, 3. Valck. Diatr. c. XIX. p. 196. Recte enim Phineus oculis privasse filios suos dici poterat, quum occaecari eos a noverca passus esset.

V. 957. Schol.: τοῖς ἀλαστα πεπονθόσιν, ἢ τοῖς δυστυχέσι κύκλοις τῶν ὀμμάτων. De significatu adiectivi ἀλαστόρος vid. ad O. C. 784 sq. Welckerus: „ἀλαστόρος bedeutet hier ungefähr so viel als racheschreiend. In den blutigen Augen der unschuldigen Kinder verkündigen sich sofort Rachegeister; diese Wunden sind als Wahrzeichen der Rache eingegraben, welche der That bevorsteht.“

V. 958. ὑφ' αἵματηραῖς etc.] Vide de hoc ὑπὸ praepositionis usu poetico Matth. §. 395. not. Rost. §. 112. 3.

V. 960 sq. Schol.: ἀνύμφευτον γονάν. κακόνυμφον γονήν. οὐκ ἐπὶ κακῷ νυμφευθεῖσα δυστυχεῖς αὐτοὺς ἔτεκεν. Hoc dicit poeta: et tabescentes miseri miseram sortem suam

- ἅ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων
 ἄντας' Ἐρεχθεῖδαν, τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις
 965 τράφη θυέλλῃσιν ἐν πατρώαις
 Βορέας ἄμιππος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγον 985
 Θεῶν παῖς· ἀλλὰ κάπ' ἐκείνῃ
 Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὧ παῖ.
 ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
 Θήβης ἄνακτες, ἥκομεν κοινὴν ὁδὸν
 970 δὴ' ἐξ ἐνὸς βλέποντες. τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
 αὕτη κέλευθος ἐκ προσηγητοῦ πέλει. 990
 ΚΡΕΩΝ.
 τί δ' ἔστιν, ὦ γεραιὲ Τειρεσία, νέον;
 ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
 ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

V. 962. ἀρχαιογόνων corruptum videtur esse, ut ex nu-

deplorabant, ex infausto matris connubio nati. De locutione γονὴν ἔχειν μητρὸς vide O. C. 969: ὅς οὔτε βλάστας γενεθλίου πατρὸς, οὐ μητρὸς εἶχον, ἀλλ' ἀγέννητος τότε ἦν.

V. 962 sqq. Schol.: ἅ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων· Βορέας κῆδος συνῆψε τοῖς Ἀθηναίοις ἀρπάσας Ὠρεῖθυσιν τὴν Ἐρεχθεῖως, ἐξ ἧς ἔσχε Ζήτην καὶ Κλάωιν (περωτοῦς addit Apollod. III, 15.) καὶ Κλεοπάτραν. Cetera quae addit Scholiasta narravi ad 951—968. Illud adicio, ab Ilisso fluvio vel, ut alii tradunt, ex proximis petris abreptam dici Orithyiam. Vide qui pluribus de fabula illa disputavit Platon. Phaedr. p. 229. Significat autem ἀντῶν τινος σπέρμα idem atque εἶναι τινος γένος, ita ut utraque in locutione genitivus ex verbo aptus sit, et σπέρμα ut γένος accusativus sit. Vide quae adnotavi ad Philoct. 237: ἐγὼ γένος μὲν εἰμι

τῆς περιφύτου Σκύρου. De ἀντῶν τινος vide Matth. §. 328. not., quem tamen in eo non probō, quod σπέρμα nominativum esse vult. — Ceterum confer Aiac. 202: ναὸς ἀρωγὸν τῆς Ἀλκίνοος γενεᾶς χθονίων ἀπ' Ἐρεχθεῖδαν.

V. 966. Schol.: ἄμιππος· ταχεῖα, ἴσον ἔπλω δυνάμενη τρέχειν. πάγον· ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ἀκρωρείας. De Βορέας, filia Boreae, vide Matth. §. 101.

V. 967. Θεῶν παῖς] Deorum progenies. Nam et Boreas pro deo habebatur et Erechtheus, Orithyiae pater, inter deos relatus putabatur. Cic. de N. D. III, 19, 50. Erechtheus Athenis filiaeque eius in numero deorum sunt.

Ibid. Intelligendam eam Cleopatrae calamitatem esse, quod repudiata a Phineo et in carcerem coniecta fuerit, iam supra monui.

- ΚΡΕΩΝ.
 οὔκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτουν φρενός.
 ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
 975 τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδε ναυκληρεῖς πόλιν.
 ΚΡΕΩΝ.
 ἔχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα. 995
 ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
 φρόνει βεβῶς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
 ΚΡΕΩΝ.
 τί δ' ἔστιν; ὥς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.
 ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
 γνώσει τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
 980 ἐς γὰρ παλαιὸν θακὸν ὀρνιθοσκόπον
 ἵζων, ἴν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμήν, 1000

meris versus antistrophici conilicere licet. Nec placet quod sequitur ἄντας'. Sed quid poeta scripserit, nondum indagare potui.

V. 968. Schol.: μακραίωνες· ἀθάνατοι καὶ πολυχρόνιοι. Ἐσχον δὲ ἐπέσχον, ἐπετέθησαν, ἐπεβάρησαν. De locutione ἐπὶ τινι vide Passov. Lex. v. ἔχω 2. h.

V. 969. Schol.: Θήβης ἄνακτες· καὶ νῦν ἄνακτᾶς φησι τοὺς ἀπὸ τοῦ Χοροῦ ἐντίμους. Vide ad 927.

V. 971. ἐκ προσηγητοῦ] Haec verba per ἐπεξήγησιν addita praegressum αὕτη explicant. ERF.

V. 974. Schol.: οὔκουν πάρος γε· οἶον οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς σῆς κατωλιγώρου μαντείας.

V. 975. δι' ὀρθῆς] Sc. ὁδοῦ, i. e. ὁρθῶς. Cfr. Matth. §. 580. g. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 43. De toto versu vide ad 1039.

V. 976. ἔχω — ὀνήσιμα] Referendum hoc ad servatam urbem, postquam filius Creontis, quem Megareum Sophocles, alii Menoeceum vocant, se pro patria devoverat. Eo spectant

etiam quae infra v. 1162. dicuntur. HERM. De μαρτυρεῖν cum participio iuncto vide Matth. §. 555. not. 2. p. 1092.

V. 977. βεβῶς ἐπὶ ξυροῦ τύχης] Locutio est proverbialis, de qua vide Passov. Lex. v. ξυρόν, in summo discrimine versari significans. Nam βεβῶς idem est atque ὦν. Vide ad v. 67.

V. 978. Schol.: τὸ σὸν φρίσσω στόμα· ἀντὶ τοῦ τὸν σὸν λόγον. Cfr. v. 20.

V. 980. θακὸν ὀρνιθοσκόπον] Uno verbo οἰωνοσκοπεῖον. Pausan. IX, 16, 1: Θηβαίοις ἐστὶν οἰωνοσκοπεῖον Τειρεσίον καλούμενον.

V. 981. Schol.: λιμήν· ὄρμος καὶ ἕδρα, ὅπου πάντα τὰ ὄρνια προσέρχονται. Receptaculum. Sic O. R. 420. Aesch. Pers. 248, ubi vide Schütz. Eur. Or. 1077. ERF. Acute Boeckhius suspicatur fortasse templi significationem et hic et O. R. 420. habere.

ἀγνώτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῶ
κλάζοντας οἷστ' ὅτε καὶ βεβαρβαρωμένῳ,
καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
985 ἔγνων· πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.
εὐθύς δὲ δεισας ἐμπύρων ἐγευόμην 1005
βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων

V. 983. κλάζοντας] Exspectaveris κλαζόντων. Sed vide Matth. §. 434 2. b. not. Rost. §. 100, annot 10. ed. VII.

Ibid. Schol.: βεβαρβαρωμένῳ· ἐξηγεσθῆναι μὴ δυναμένῳ, ἀλλὰ ἀσφατεῖ. Nisi forte praestat explicare efferatum, ita ut sensus sit: infausto et efferato cum furore clanges.

V. 984. Schol.: φοναῖς· ταῖς αἱματικαῖς. Nemo nunc nescit substantivum esse φοναῖς occisionemque significare. Attende autem ad locutionem insolentiorē χηλαῖς (nam ἐν χηλαῖς pro simplici dativo instrumenti est) σπῶντας ἀλλήλους φοναῖς, in qua φοναῖς σπῶντας, occisione lacerantes, sic accipe: lacerantes ita, ut se occiderent. Vide ad O. C. 1313 sq.

V. 985. πτερῶν — ἦν] Ad dit hoc explicaturus, quomodo illud, quod non nisi oculis cerni poterat, ipse caecus animadverterit. WEX.

V. 986. Schol.: ἐμπύρων ἐγευόμην· ἀντὶ τοῦ ἀπεπειρώμην τῆς διὰ πυρὸς μαντείας. Sic alibi γείεσθαι valet experiri, periculum facere. Confert Brunckius Trach. 1101. Eur. Hipp. 667: τῆς σῆς δὲ τόλμης εἶσομαι γεγευμένος, et quae ad Arist. Ran. 462. annotata sunt.

V. 987. παμφλέκτοισιν] Apte comparat Neuius El. 1139: παμφλέκτον πυρὸς, et 105: παμφεγγεῖς ἀστέρων ὕπας.

V. 987 sq. ἐκ δὲ — οὐκ ἔλαμπεν] In ignispiciis flam-

mam potissimum spectabant, quomodo se per auras explicaret. Bonum omen portendebat apex flammae, si clarus et nitidus erat; malum contra, si in fumum et nigredinem desinebat. Senec. Oed. 309. quaerit Tiresias: utrumne clarus ignis et nitidus stetit, rectusque purum verticem coelo tulit et summam in auras fusus explicuit comam? an latera circumserpit incertus viae et fluctuante turbidus fumo labat? Valer. Flacc. VIII, 247: non se pingues tum candida flamma per auras explicuit. Contra laetus Idmon apud Apoll. Rhod. I, 437. spectat σέλας πάντοσε λαμπόμενον θυέων ἄπο. Valer. Flacc. I, 205: protulit ut crimen densis luctatus in extis ignis et adscendit salientia viscera tauri. Haec et alia protulit Valck. ad Eur. Phoen. 1261. Adde Musgr. ad eand. fab. 1291.

V. 988 sq. ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ — ἐτήκετο] Κηκὶς μηρίων est id quod τὰ μηρία igni admota exsudabant, sive quod ex illis μηρίοις igni admotis bulliebat. Quod quum flammam concipere deberet, si sacrificia faustum omen portendissent, ardensque ossa comprehendere, potius liquescens (μυδῶσα) in cinere absumebatur, ita ut ossa non cremarentur, quod in sacrificiis faustis fieri debebat, sed liquefacto consumtoque adipe denudata iacerent. Significantur autem hic nomine μηρίων ossa fe-

Ἡφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ
μυδῶσα κηκὶς μηρίων ἐτήκετο
990 κᾶτυφε κᾶνέπτει· καὶ μετάρσοι
χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρῶνεις 1010
μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα

morum, quae ad sacrificandum exsecabantur, adipe involuta, quibus fel superimpositum fuit. Vide qui pluribus de ossium sacificatione egit Voss. Epist. Mythol. T. II p. 354 — 377 ed. sec. et qui secutus eum est Passov. Lex. Gr. v. μηρίων. Nonnullis in rebus ab eo dissensit Schneider. Lex. Gr. sub eadem voce. Conferatur etiam Nitzsch. ad Hom. Odys. III, 456.

V. 990. Schol.: κᾶτυφε· καὶ ἔτυφε. τύφειν ἐστὶ τὸ ἡρέμα ὑποσφύζειν. Κᾶνέπτει δὲ, ἀνέβαλλε τὰ μηρία ἐκ τοῦ λίπους. Falsa verbi κᾶνέπτει interpretatio est. Hoc dicit, bullivisse adipem et cum crepita ferventem particulas eiecisse. HERM.

V. 990 sq. καὶ — διεσπείροντο] Non igne consumptum fel, quod fieri in faustis sacrificiis oportebat, sed aestu diruptum est ac dispersum. Nam fel etiam, superimpositum τῶν μηρίοις, qualia modo descripsi, cremari solitum esse, exemplis nonnullis ostendit Vossius l. I. p. 370 sq.

V. 991 sq. καὶ — πιμελῆς] Μηροὶ non femora hic sunt, sed ossa femorum, ad sacrificandum exsecta, vulgo μηρία sive μῆρα dicta. Sic etiam Pausanias I, 24, 2: θύσας δὲ αὐτὸν (sc. ὁ Φοῖβος τὸν κριόν) τοὺς μηρούς κατὰ νόμον ἐκτεμὼν τῶν Ἑλλήνων ἐς αὐτοὺς καιόμενους ὄρεα. Adiectivum καλυπτῆς etsi cum aliis Matth. §. 220. 2. active dictum putat, tamen recte Boeckhiius retinere

significatum passivum monet, ut sit πιμελὴ καλυπτὴ adeps circumdatus. Dicunt enim Graeci non solum καλύπτειν τινα, sed etiam καλύπτειν τί τινα, circumdare aliquid alicui. De nomine καταρῶνεις monuit Boeckhiius: „Die μηροὶ heissen nicht καταρῶνεις, weil sie herabgegossen wären aus dem Haufen, sondern weil die Fettumwicklung von ihnen herabgeflossen ist.“ At eo sensu non video quomodo καταρῶνεις coniungi cum nomine μηροὶ poterit. Itaque nescio, an μηροί, quum defluxisse dicuntur, decidisse ab adipe, i. e. concidisse et seiuncta sive nudata esse adipe circumdato, qui liquefactus erat, significantur. Genitivum enim πιμελῆς aptum ex adi. καταρῶνεις puto esse. Scholiasta: ἐκ τοῦ λίπους τῆς καλυπτοῦσας αὐτοὺς πιμελῆς ἐξέπιπτον.

V. 993 sq. τοιαῦτα — μαντεύματα] Hoc dicit: τοιαῦτα ὁ παῖς ἔλεγε τὰ τῶν ἐμπύρων μαντεύματα εἶναι, δηλονότι φθίνειν ἀόημων τῶν ἐμπύρων ὄντων. Vide Philoet. 1233 cum nota. Ὀργια de sacrificiis dicta sunt etiam Trach. 765. Aesch. Spt. c. Th. 180: φιλοθύτων ὀργίων. Ceterum, quum ἄσημα τὰ ἐμπυρά ἐστι non significet incerta vel obscura, sed infausta fuisse ignispicia, cuiusmodi habita a Tiresia esse quum ex toto loco, tum e v. 996 sqq. apparet, quivis sua sponte intelliget locutionem τὰ μαντεύματα φθίνει, quae mihi quidem ex ipsa sacrorum ratione deprompta

φθίνοντ' ἀσήμεων ὀργίων μαντεύματα.

995 ἔμοι γὰρ οὗτος ἡγεμών, ἄλλοις δ' ἐγώ.
καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις. 1015
βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάσαι τε παντελεῖς
πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς
τοῦ δυσμόρου πεπιῶτος Οιδίπου γόνου.

1000 κἄτ' οὐ δέχονται θυσιάδας λιτὰς ἔτι
θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα, 1020
οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορροιβδεῖ βοάς,
ἀνδροφθόρου βεβρωῖτες αἵματος λίπος.
ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον. ἀνθρώποισι γὰρ

1005 τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τούξαμαρτάνειν.
ἐπεὶ δ' ἀμάρτη, κείνος οὐκ ἔτ' ἐστ' ἀνὴρ 1025
ἄβουλος, οὐδ' ἀνολβος, ὅστις ἐς κακὸν

V. 1008. ἀκῆται ipse scripsi. Libri ἀκείται. Tum restitui quod in plerisque codd. exstat πέλη, pro quo recentiores editores omnes πέλει scripserunt. At fert ita consuetudo Graecorum, ut in membris relativis sententiarum generalium coniunctivo utantur.

videtur, in quibus quod emicare et apparere debebat, flammam dico, evanuerit, non ita accipiendam esse, ut nihil divinationis capi e sacris potuerit, sed sic, ut malum omen vaticinata sint sacra.

V. 996. ταῦτα — νοσεῖ] Id est ταύτην τὴν νόσον νοσεῖ. Vid. ad O. R. 289 sq.

V. 997. Schol.: ἐσχάσαι· αἱ ἐστίαι. παντελεῖς· αἱ τὰ τέλεια τῶν ἐρεῶν δεχόμεναι· ἢ ὅλαι· ἢ δι' ὧν πάντα τελειοῦται. Incertum est, quid παντελεῖς hic significet. Erfurdus cum Brunnio vertit omnes, cui interpretationi accedit Matth. §. 446. not. 3. a. Aliter usurpatum O. R. 901. videtur.

V. 998. Schol.: πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς· ἀντὶ τοῦ οἱ κύνες καὶ οἱ ὄρνιθες διασπᾶσάντες τὸ τοῦ Πολυνείκους σῶμα ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἐκόμισαν, καὶ οὕτως ἐμόλυναν ἅπαντας.

V. 1000. Schol.: θυσιάδας λιτὰς· τὰς διὰ θυσιῶν γινόμενας λιτὰς. Adscripsit Musgravius Aesch. Spt. c. Th. 269: θυσιάδος βοῆς.

V. 1002. ὄρνις] Correpta syllaba ultima etiam El. 149; de locutione ἀπορροιβδεῖν βοάς vide Censuram nostram Aiac. ab Lobeck. edit. p. 59 sqq.

V. 1003. ἀνδροφθόρου etc.] Αἵματος ἀνδρ. idem est atque αἵματος ἀνδρὸς φθαρέντος. Cfr. Matth. §. 446. not. 3. e. Schol.: βεβρωῖτες· ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ ἐπὶ τὸ πληθυντικὸν μετέβη. Cfr. Matth. §. 434. p. 811.

V. 1006. ἐπεὶ — ἀμάρτη] De coniunctivo ex ἐπεὶ apto cfr. Matth. §. 521. not. 1.

V. 1007. ἀνολβος] Infelix, miser. Sic 1265. Ai. 1156.

V. 1011. Schol.: τίς ἀλκή· καὶ Ὀμηρος (Il. ω, 54.)· κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικέλιζε μενεαίνων. Ubi Scholiasta:

πεσῶν ἀκῆται, μηδ' ἀκίνητος πέλη.

ἀνθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.

1010 ἀλλ' εἶκε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα
κέντει. τίς ἀλκή τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; 1030
εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'
ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ πρόβη, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῦ,

1015 τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κούδὲ μαντικῆς
ἄπρακτος ὑμῖν εἰμι, τῶν δ' ὑπαὶ γένους 1035
ἐξημπόλημαι κἄκπεφόρτισμαι πάλοι.

κερδαίνειτ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸς Σάρδεων

ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν

1020 χρυσόν· τάφω δ' ἐκείνον οὐχὶ κρύψετε,

V. 1013. λέγοι ex La. restitui. Brunckius cum aliquot codd. φέρει. Alii λέγει.

V. 1016. Brunckius et Hermannus δ' omiserunt. Sed ne sic quidem emendatum locum puto.

ἀντὶ τοῦ ἀναλυσθέντος σῶμα ὑβρίζει. Vide ad Philoct. 928. et Dorvill. ad Charit. p. 252. De locutione τίς ἀλκή — ἐπικτανεῖν confer 753.

V. 1012. τὸ μανθάνειν δ'] De apostropho in fine trimetri vide Herm. Elem. D. M. p. 36.

V. 1013. εἰ κέρδος λέγοι] De locutione κέρδος λέγειν vide huius fab. 1326; κέρδη παραινέας.

V. 1015. Schol.: ἀνδρὸς τοῦδε· ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ. De genitivo e verbo τοξεύειν apto vide Matth. §. 350. Rost. §. 108. 2. d.

V. 1015 sq. κούδὲ — εἰμι] Poeta, quod proprie diceretur κούδὲ μαντικῇ ἀπρακτος ὑμῖν ἐστι κατ' ἐμοῦ, invertit dixitque; et ne a vaticiniis quidem intentatus vobis sum. HERM. De locutione ἀπρακτος μαντικῆς cfr. Matth. §. 345. not.

V. 1016 sq. τῶν δ' — πάλοι] Explicant nonnulli edito-

res: ὑπὸ δὲ τῶν γένους, ita ut οἱ γένους valeat οἱ ἐγγεγεῖς, coll. v. 289. Quam rationem equidem non possum probare, qui vix dubito, quin aliquid vitii locus contraxerit. Scholiasta: κἄκπεφόρτισμαι· πεπραγμέναι, προδόδομαι, φόρτιος γένημαι. ἐποίησαν τὸ μεφόρτον. Καλλίμαχος. Nobis: ich bin verrathen und verkauft. Cfr. Philoct. 978: πέπραμαι κἀπόλωλα.

V. 1018 sq. Schol.: τὸν — ἤλεκτρον· Σάρδεις, πόλις Ἀνδρίας, παρακειμένη τῷ χρυσοφόρῳ Πακτωλῷ. Eustathius ad Odyss. p. 1483, 27. (p. 150, 18.): Σοφοκλῆς μέντοι ἐτόλμησε καὶ αὐτὸν τὸν χρυσὸν ἤλεκτρον εἰπεῖν ἐν τῷ· κερδαίνειτ' — ἤλεκτρον. Plinius de auro agens H. N. 33, 23: ubicunque quinta argenti portio est, electrum vocatur. Vide Buttm. Mythol. T. II. p. 387 sqq.

οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν 1040

φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,

οὐδ' ὥς μῖασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ

θάπτειν παρήσω κείνον. εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι

1025 θεοὺς μαιίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.

πίπτουσι δ', ὃ γεραίε Τειρεσία, βροτῶν 1045

χοὶ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχυρ', ὅταν λόγους

αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φεῦ·

ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται

ΚΡΕΩΝ.

1030 τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐβουλία; 1050

ΚΡΕΩΝ.

ὅσῳ περ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.

ΚΡΕΩΝ.

οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

V. 1023. οὐδ' ὥς etc.] Recte Neniū coniungendas esse monuit particulas οὐδ' ὥς μή, coll. O. C. 848: οὐκ οὐκ ποὶ ἐκ τούτων γε μὴ σκήπτρου ἐκ δόδοι πορήσεις.

V. 1027. οἱ πολλὰ δεινοὶ [Simillime Philoct. 252: ὃ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός, ad quem locum vide quae in edit. secunda adnotavimus.

V. 1027 sq. ὅταν — χάριν] De sententia confer O. C. 774: σκληρὰ μαλθακῶς λέγων. Eur. Hippol. 505: ταίσχυρ' δ' ἦν λέγεις καλῶς.

V. 1030. Schol.: ποῖον τοῦτο πάγκοινον· τῷ βίῳ κοινόν. ἐπεὶ εἶπεν ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, καὶ καθόλου ἔλαβε, πᾶσι κοινόν καὶ φανερόν.

V. 1034. τὸν μάντιν] I. e. eum, qui vates est. Cfr. Matth. §. 275.

V. 1036. τὸ μαντικὸν — γένος] Eurip. Iph. A. 520: τὸ μαντικὸν πᾶν σπέρμα φιλότιμον κακόν. Plurimos homines tam arte vaticinandi quaestum fecisse, multis testimoniis cognitum habemus. Cfr. Aristoph. Av. 904 — 1055. Pac. 1045 sqq. Plato de Rep. p. 364. B. C. Isocrat. Aeginet. §. 5. 6. 7.

V. 1037. τὸ δ' ἐκ τυράνων] I. e. οἱ τυράννοι. Vide ad 193. De sententia adscripsit Neniū Ai. 1350: τὸν τοι τυράννον ἐδοξεβῆν οὐ ῥάδιον, addens: pervulgatum est dictum ἢ γὰρ τυράννης ἀδικίας μήτηρ ἔφην.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

1035 καὶ μὴν λέγεις, ψευδῇ με θεσπίζειν λέγων.

ΚΡΕΩΝ.

τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος. 1055

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

τὸ δ' ἐκ τυράνων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

ΚΡΕΩΝ.

ἄρ' οἶσθα ταγοὺς ὄντας ἂν λέγῃς λέγων;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

1040 σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τὰδικεῖν φιλῶν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὄρσεις με τὰκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι. 1060

ΚΡΕΩΝ.

κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οὕτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος;

ΚΡΕΩΝ.

ὥς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.

V. 1038. ταγοὺς — λέγων] De duplici accusativo vide Matth. §. 416. β.; de plurali ad huius fab. v. 10.

V. 1039. ἐξ ἐμοῦ — πόλιν] Mea enim opera salvam hanc urbem tenes. Cfr. 975. 1141. Auctore enim Tiresia filius Creontis, quem Sophocles Megareum, alii Menoeceum dicunt, pro patria se devoverat. Vide Eur. Phoen. 918 sqq.

V. 1041. τὰκίνητα] Cfr. O. C. 624: οὐ γὰρ ἀδῶν ἡδὺν τὰκίνητ' ἐπη. 1526: ἃ δ' ἐξάριστα, μὴδὲ κινεῖται λόγῳ. Scholiasta: τὰ ἄρῳτά με δημοσιεύειν ἀνακινεῖς.

V. 1043. οὕτω — μέρος] Scholiasta: οὕτω νομίζεις, ὅτι ἐπὶ κέρδεσιν λέγω; Sed hoc solum ex Creonte non poterat quaerere Tiresias, qui dudum sciret se videri illi sui lucri causa loqui. Itaque Boeckhius ita haec interpretatus est: eone consilio iam tibi videor loqui, a te ut lucri quid auferam? Quibus verbis hoc putatur significare: a te profecto nihil lucri exspecto; statim enim intelliges minime me gratiam tuam sectari, qui dira tibi nuntiaturus sim. — De verbis τὸ σὸν μέρος cfr. Trachin. 1217: κοῦ καμῖ τοῦμὸν μέρος.

V. 1044. Schol.: ἐμπολήσων· ἐξαπατήσων.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

- 1045 ἀλλ' εὔ γε τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
τροχοὺς ἀμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν, 1965
ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα
νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοῦς ἔσει·
ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω
1050 ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατώκισας,
ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν 1070
ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.

V. 1061 — 64. Hos versus ut spurios uncis includendos putavi.

V. 1045 sq. μὴ πολλοὺς — τελῶν] Τροχοὶ ἀμιλλητῆρας ἡλίου, certantes rotae solis, idem est atque ἀμίλλας τροχῶν ἡλίου, certamina cursus solis, id est curricula cursus solis. Curriculo autem solis patet iter illud significari, quod sol conficiat a carceribus ad metam usque currens, i. e. unius diei spatium. Recte autem sic licuit vati dicere, quamvis sciret intra brevissimum tempus ea quae praedicit mala eventura esse. Τελῶν participium futuri esse vix opus est moneri.

V. 1047. ἐν οἷσι] Locutio haec, μὴ πολλοὺς — τελῶν, ἐν οἷσι etc., apta est orationi concitatiōi et graviori, hoc significans: post brevissimum tempus. Simillime O. C. 619 sq. dictum: μυρίαὶ ὁ μυχὸς χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἡμῶν, ἐν αἷς etc. Electr. 1365 sq.

V. 1048. ἀντιδοῦς ἔσει] Sic O. R. 1146: οὐ σιωπήσας ἔσει. Vide ad O. R. 928.

V. 1049 sq. Schol.: ἔχεις βαλὼν· ἀντὶ τοῦ ἔβαλες. ψυχὴν· τὴν τῆς Ἀντιγόνης. Triclinius: τὸ ψυχὴν καὶ πρὸς τὸ βαλὼν καὶ πρὸς τὸ κατώκισας λάμβανε κατὰ συνεκδοχὴν. Quod si recte, ut mihi quidem videtur, statuitur, non perspicuo, quomodo in genitivo τῶν ἄνω haereri potuerit, quem cer-

tum est aut ex ipso substantivo ψυχὴν aptum esse aut ex aliquo nomine, cuius notio substantivo ψυχὴν contineatur, veluti τινὰ vel ὄντα. Denique ἀνθ' ὧν esse idem fere atque διότι notum est.

V. 1051 sq. ἔχεις δὲ — νέκυν] Constructio est: ἔχεις δὲ ἐνθάδε αὖ νέκυν ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν, habes autem hic contra mortuum communione cum inferis prohibitum. De locutione οἱ κάτωθεν θεοὶ vide ad v. 519.

V. 1052. Schol.: ἀνόσιον· μὴ τυχόντα τῶν ὁσίων νῦν. Eustathius p. 29, 37 (p. 22, 41): ἀνόσιος πάλαι ποτὲ ἐδήλου τὸν ἄταφον.

V. 1053 sq. Schol.: μέτεστιν· ἐξονοία δέδοται· λέγει δὲ τῶν νεκρῶν. ἐκ σοῦ δὲ βιάζονται καὶ οἱ ἄνω θεοὶ ἔχειν αὐτὸν ἄνω ἄταφον. Certissimum est ὧν genus esse neutrum, quippe ad quod ipsum referendum sit, quod inferius positum τάδε pronomen. Sensus ergo hic est: eius rei ius sive potestas (ut Polynices insepultus iaceat) neque tibi est neque dis superis, sed a te coguntur (di superi), ut in ditione sua retineant corpus Polynicis. De locutione τάδε βιάζομαι vide ad v. 66, de μέτεστί μοι τινοῦς ad v. 48.

- ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
1055 τούτων σε λοβητῆρες ὑστεροφθόροι
λοχῶσιν Ἀιδου καὶ θεῶν Ἐρινύες 1075
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖςδε ληφθῆναι κακῶς.
καὶ ταῦτ' ἄθροισον εἰ κατηργυρωμένος
λέγω. φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
1060 ἀνδρῶν, γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.
[ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις, 1080

V. 1055. τούτων] Sic supra 931: τοιγὰρ τούτων etc. Vide Matth. §. 364, et ad O. R. 1444. Schol.: ὑστεροφθόροι· αἱ ὑστερον μέλλουσαι βλάψαι· καὶ τὸ λοχῶσι γὰρ τὴν οὐ παραχορήμα, ἀλλὰ τὴν ἐς ὑστερον ἀποφῆτὶ τιμωρίαν δηλοῖ. τὸ ἀροεμὸν δὲ ἀντὶ τοῦ θηλυκοῦ ἔταξεν, ὡς καὶ τὸ σωτῆρι τύχη (O. R. 81.). Erfurdus adscripsit Aesch. Ag. 58: ὑστερόποιον Ἐρινύων. Confer 1103 sq.

V. 1056. Ἀιδου — Ἐρινύες] Intelligendas esse inferorum et superiorum deorum vindices Hermannus monuit.

V. 1056. Schol.: κατηργυρωμένος· ἀργύρῳ πεισθείς. Confer Boeckhii Pind. Pyth. XI, 42: γωνὰν ὑπάργυρον.

V. 1059 sq. φανεῖ — κωκύματα] Poetice brevis mora temporis ostensura id dicitur, quod post brevem temporis moram ostensum iri dicendum erat. Similiter O. C. 609. Ai. 646 sqq. et 714. dictum. Schol.: ἀνδρῶν. γυναικῶν. λέγει δὲ καὶ καὶ γυναικῶν. Erfurdus conferri iubet Kuster. ad Aristoph. Ran. 157.

V. 1061 — 1064. ἐχθραὶ δὲ — ἐς πόλιν] Recte Erfurdus, cui adsentitur Hermannus, praenuntiari his versibus Epigonorum expeditionem vidit, paternis inimiciis irritatorum. Patres enim insepulti iacuerant

testibus Euripide in Supplicibus et Hygino fab. LXX. Adde Isocrat. Panegy. §. 54, 55. p. 56. ed. Bekk. Panath. §. 168 sqq. Plataic. §. 53. Neque unquam probari potest ea horum versuum interpretatio, quam nuper proposuit Boeckhiius, qui hoc dici putavit: quamque urbem perturbare, in qua mortuus insepultus iaceat, ita ut Thebae ipsae calamitate illa, quam domus regia mox perpersura sit, perdi significantur. Nam ut cetera omittam, quae huic explicationi refragantur, inepte profecto Tiresias, postea quam et facinus impium, quod commiserit Creon, et poenam diram, quam continuo ob id soluturus sit, commemoravit, rursus generali usus sententia quamque urbem everti, in qua mortuus insepultus iaceat, adiecisset. Neque, ut hoc unum addam, isto sensu ἐχθραὶ adiectivum ullo pacto poni potuit. Itaque hoc equidem certum puto, praedici hic illam, quam dixi, Epigonorum expeditionem. At num Sophocles haec canere Tiresiam fecerit, iure mihi videtur dubitari posse. Vere enim Boeckhiius monuit, esse in hac praedictione quae neque per se apta neque congrua cum reliquis Tiresiae dictis sint.

V. 1061. ἐχθραὶ — πόλεις]

- ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγισαν,
ἢ θῆρες, ἢ τις πτηνὸς οἰωνὸς φέρων
ἀνόσιον ὁσμὴν ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.]
- 1065 τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης 1085
ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα
βέβαια, τῶν σὺ θάλλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ.
ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἀπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῇ,
- 1070 καὶ γυνὴ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν,
τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν, ἢ νῦν φέρει.
- ΧΟΡΟΣ.
- ἀνὴρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας. 1091
ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ
τῆνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
- 1075 μηπῶποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.

V. 1079. Pro Κρέον La. et Lb. λακεῖν habent.

Plenae in te odio omnes excitantur urbes, i. e. odio te persequuntur et ad bellum excitantur omnes civitates. Noli enim cum Hermannō ἐχθραὶ per prolepsin dictum putare et explicare ὥστε γίνεσθαι ἐχθραί.

V. 1062. Schol.: καθήγισαν· μετὰ ἄγους ἐκόμισαν. Eadem fere explicatio Triclinii est: εἰς δὲ τὸ ὅσων μὴ λάβης ξω-
θεν ἐπὶ, ἀλλὰ πρὸς τὸ καθή-
γισαν, οὕτω, καθ' ὅσων ἡγι-
σαν, ἤγουν μεμιασμένως ἔφερον.
ἄγος γὰρ τὸ μύσος. Vide in-
terpp. ad Aristoph. Plut. 681. At recte Hermannus neque alibi καθαγλίζειν cum genitivo iunctum inveniri monuit, neque hic ita posse construi, quum nemo, qui haec verba audiat, non coniuncturus ὅσων σπαρά-
γματα sit. Neque tamen nego insolenter dictum esse ὅσων σπα-
ράγματα ita, ut Hermannō mo-
nente, cui accessit Boeckhius, sit: ὅσων ἀνδρῶν σπαράγματα, quod idem erit atque ὅσων ἀν-
δρῶν σώματα ἐσπάραξαν καὶ etc. Postremo recte, puto, Boeck-

hius: καθαγλίζειν est, inquit, consecrare, et de mortuis dictum iusta persolvere; qua significatione hic quoque positum magna cum acerbitate: quorum laceris membris canes iusta persolvunt. Ita Gorgias apud Longin. III, 2. dixit: γῦπες ἐμψυχοὶ τάφοι. Similiter de vulture dictum ab Ennio (ap. Priscian. VI, p. 683 ed. Putsch.): crudeli condebat membra sepul-
cro; eodemque modo explican-
dum quod positum a Sophocle El. 1487 sq.: πρόδες ταφεῖσιν, ὧν τότ' εἰκὸς ἐστὶ τυγχάνειν.

V. 1064. Schol.: ἐστιοῦχον] τὴν ἔχουσιν ἐστὶν καὶ βομῶς. ἐστιοῦχον ἐς πόλιν· ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὴν ἐστὶν τῆς πόλεως.

V. 1065 sq. Scholiasta: τοιαῦτα κατὰ τῆς καρδίας σου τοξεύματα ἀφῆκα μετὰ θυμοῦ. Contra Hermannus et Boeckhius iungunt καρδίας τοξεύματα, ita ut sint tela animum Creontis laedentia, dissidentes rursus inter se in explicandis verbis σου θυμῷ, quae

ΚΡΕΩΝ.

ἔγνωκα καὐτὸς καὶ ταρασσομαι φρένας· 1095
τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ
ἄτη πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

ΧΟΡΟΣ.

εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως, Κρέον.

ΚΡΕΩΝ.

1080 τί δῆτα χρὴ δρᾶν; γράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ.

ἐλθὼν κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης 1100
ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς καὶ δοκεῖς παρειαθεῖν;

Hermannus interpretatur propter iram tuam, Boeckhius in animum tuum. Ceterum confer v. 1034.

V. 1067. τῶν σὺ θάλλπος] Sic θαλψεν αἴτης σπασμός Trach. 1084. μανταὶ θάλλποναι Aesch. Prom. 878. De τῶν pro ὧν posito vide ad 600.

V. 1068. ὦ παῖ, σὺ δ'] De postpositis verbis σὺ δὲ vide Matth. §. 312. 3.

V. 1071. τὸν νοῦν — φέρει] I. Uld. Faesi in Seebo-
dii Misc. Crit. Vol. II. part. IV. p. 707. „duplex, inquit, animo poetae obversari poterat comparandi ratio, quarum neutram absolvisse putandus est: τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν τῶν νῦν (αὐτῷ οὐσῶν), et τὸν νοῦν τ' ἀμείνω ἢ ὅν νῦν φέρει.“ — At hoc si dicere voluisset Sophocles, non est dubium, quin, quae fuit eius elegantia, id quod Brunckius restituit, ὧν νῦν φέρει scripturus fuerit. Ac nescio equidem, an hoc ipsum restitutum sit, quum nulla scri-

pturae vulgatae explicandae ratio mihi quidem satisfaciatur.

V. 1073 sq. Schol.: ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ· ἀντὶ τοῦ ἀπὸ νεότητος ἄχρι γήρως.

V. 1075. Schol.: λακεῖν· φθίγγασθαι. De ἐς πόλιν confert Neuius 1247. El. 606. 642. O. R. 93. Pors. Adv. p. 244. 308., de λακεῖν Trach. 824. interpp. Aristoph. Plut. 39.

V. 1077 sq. Schol.: τὸ μὲν ὑποχωρεῖν δεινόν, τὸ δὲ ἀντιστάντα βλαβῆναι. Recte; nam et cedere grave esse ait, et resistentem malo opprimi. Hermannus ἀντιστάντα δὲ etc. sic interpretatur: si resistam, ad id, ut hoc grave sit, accedit illud, ut magno malo iram meam percellam. — De τὲ — δὲ particulis sibi oppositis vide Matth. §. 626. Rost. §. 134. annot. 1. II.

V. 1083. καὶ — παρειαθεῖν] Et utile censet obsequi? Cfr. Passov. Lex. Gr. v. δοκῶ 2. b. De καὶ in initio interrogationis posito vide ad El. 1456.

ΧΟΡΟΣ.

1085 ὅσον γ', ἀναξ, τάχιστα. συντέμνουσι γὰρ
θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι 1105
τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

ΧΟΡΟΣ.

δρᾶ νυν τᾶδ' ἐλθών, μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.

ΚΡΕΩΝ.

1090 ὦδ' ὡς ἔχω στείχοιμ' ἄν· ἵτ' ἵτ', ὁπάονες,
οἷ τ' ὄντες οἷ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν

V. 1088. νυν ipse scripsi. Libri νῦν.

V. 1084 sq. Schol.: συντέμνουσι· συντόμως κατακόπτουσι καὶ βλάπτουσι. Immo ut ἀνύειν, ita συντέμνειν omisso nomine τὴν ὁδὸν dicitur, ita ut sit corripere viam, celerrime accedere. Vide ad v. 796. Tum οἱ κακόφρονες non tam sunt qui mala meditantur quam qui non recte faciunt recteve sentiunt.

V. 1086 sq. μόλις μὲν, καρδίας δ' etc.] De μὲν — δὲ particulis vide Matth. §. 535. c. not. 3., de locutione ἐξίσταμαι καρδίας τὸ δρᾶν, quod idem est ac πείθεσθαι τὸ δρᾶν, eundem §. 622. 3. et §. 543. not. 2. Schol.: μόλις μεθίσταμαι τῆς προτέρας γνώμης. Similiter Euripid. Iph. A. 479: καὶ τῶν παλαιῶν ἐκφυλοταμαι λόγων.

V. 1088. μηδ' — τρέπε.] Recte Brunckius: neve aliis committē.

V. 1090. οἷ τ' ὄντες οἷ τ' ἀπόντες.] Non recte Hermannus οἱ ὄντες explicat οἱ ὄντες μοι νῦν ὁπάονες, qui me nunc sequimini. Nam fert ita usus linguae, ut ὦν participio cum ἀπὼν coniuncto significetur praesens. Vide ad El.

298 sq. Tum quod nominativus οἱ ὄντες, non vocativus positus est, non contra, sed secundum usum vulgarem factum est. Cfr. El. 634: σὺ, ἡ παροῦσά μοι. Ai. 703: ὁ Δάλιος. huius fab. 1103. Vide Rost. §. 103 2. a. Paulo insolentiora videri possunt, nec tamen sunt El. 504: ὦ Πέλοπος ἂ πρόσθεν etc. Aesch. Pers. 156: μῆτιρ ἢ ἔρξον γεραίᾳ, χαίρει, Διὸς γέναι. — Ceterum facile apparet secures secum ferre famulos iuberi ad caedenda ligna, quibus comburendum Polynicis corpus erat.

V. 1091. εἰς ἐπόψιον τόπον] Primus vidit Hermannus inter hunc et sequentem versum aliquot versus excidisse, quibus Creon locum, qui hic indicatur, apertius designaverit, atque et sepeliendum Polynicem et liberandam e vinculis Antigoni esse ostenderit. Nihilominus id quidem ex iis quae praecedunt et e. v. 411: ἄκρον ἐκ πάγον, et 1197: πεδὸν ἐπ' ἄκρον, divinari potest, verbis ἐπόψ. τόπον significari eum locum, in quo insepultus Polynices iacuerit.

ὀρμασθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον, 1110
* * *

ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῇδ' ἐπεστράφη,
αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρῶν ἐκλύσομαι.
δέδοικα γὰρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους

1095 ἄριστον ἢ σῶζοντα τὸν βίον τελεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α').

Πολυώνυμε, Καδμεῖας νύμφας ἄγαλμα 1115

καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα

1100 γένος, κλυτὰν δὲ ἀμφέπεις Ἰταλίαν, μέδεις δὲ

V. 1091. Inter hunc et sequentem versum aliquot versus excidisse recte Hermannus monuit, qui lacunae signa interposuit.

V. 1092 sq. ἐγὼ δ' — ἐκλύσομαι] Ego vero, quoniam huc animus meus inclinavit, ipse illuc vobiscum profectus quod impedivi expediam, i. e. quod peccavi corrigam. Hoc enim sensu metaphorico (cfr. v. 40. cum nota) dicta verba esse apparet, quod si proprio sensu acceperis, ut cetera incommoda omittam, Creon tantum Antigoni e specu se dimissurum esse dicit. Atqui Polynici etiam, ut fecit, iusta se facturum esse ostendere hic necessario debebat. De locutione δόξα τῇδ' ἐπεστράφη confer O. C. 882. cum nota.

V. 1096 — 1133. Chorus quum totam civitatem Creontis culpa in summum discrimen (996 sqq. 1061 sqq. ed. meae) adduci ex oratione Tiresiae intellexisset, Bacchi, Thebarum praesidis ac dei tutelaris, auxilium implorat.

V. 1096. Schol.: πολυώνυμε· ὦ Διόνυσε· οἱ μὲν γὰρ Βάκχον, οἱ δὲ Ἰαχχον, οἱ δὲ Διόνειον, οἱ δὲ Εὐρίον, οἱ δὲ Διόνειον καλοῦσιν. Cfr. Spanhem. ad Callim. in Apoll. 70.

Quoniam autem qui deus plurima nomina habebat, is a plurimis mortalibus coli et invocari solebat, πολυώνυμος idem valet atque multum celebratus, cultus, invocatus.

Ibid. ἄγαλμα] Matris ἀγάλματα, deliciae, sollemni poetarum usu dicuntur liberi. Vide Markl. ad Eur. Suppl. 367. Ruhnke. ad Timaeum v. ἀγαλμα. ERF. Καδμεῖας νύμφας, Semeles. Similes in appellationibus pleonasmos collegit Blomf. ad Aesch. Prom. 140. De solutione Καδμεῖας confer v. 1116: Θηβαίης, v. 954, 963: Φινεΐδας, Ἐρεχθεΐδαν, Aesch. Suppl. 61: Τηρεΐας, Eur. Hec. 479: Ἀργεΐων, quodque saepius positum Τρωΐος et Τρωΐα. Vide Elmsleium ad Med. 806.

V. 1099. ἀμφέπεις] Confer Neuius El. 651. Pind. Pyth. V. 68. IX, 71.

V. 1099 sq. κλυτὰν — Ἰταλίαν] Facile apparet Italiam dici inferiorem sive Graeciam magnam eiusque partem potissimum australem, a Graecis colonis cultam, situ, fertilitate, coeli salubritate insignem (κλυτὰν); inter Bacchi autem do-

- παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1120
 Διοῦς ἐν κόλποις, Βακχεῦ, Βακχᾶν
 ὁ ματρόπολιν Θήβαν
 ναιετῶν παρ' ὑγρῶν
 1105 Ἴσμηνοῦ ῥεΐθρων ἀγρίου τ' 1125
 ἐπὶ σπορῶν δράκοντος·
 (ἀντιστροφή α.)
 σὲ δ' ὑπὲρ διλόφοιο πέτρας στέρουσ' ὅπως
 λιγνύς, ἔνθα Κωρύκται
 1110 νύμφαι στίχουσι Βακχίδες, Κασταλίας τε
 νᾶμα· 1130

V. 1107. διλόφοιο ex coniectura Dindorfii scripsi. Libri διλόφου. Vide ad v. 100.

micilia refertur, quia vini erat feracissima. Schol.: διὰ τὸ πολυάμπελον τῆς χώρας. Varro I, 2. Lucian. Navig. 23. Etymol. M. p. 525, 39. WEX.

V. 1101. Schol.: παγκοίνοις· ἐν οἷς πάντες συνάγονται διὰ τὰς πανηγύρεις· ἢ διὰ τὸ τὴν θεὸν πάντας τρέφειν· ἢ ὅτι κοινὰ τὰ μυστήρια Δήμητρος καὶ Διονύσου. Vera est prima interpretatio. Ceterum notum est Bacchum in Mysteriis Eleusiniis coniunctum cum Cerere cultum fuisse. Cfr. Musgr. ad Eur. Ion. 1093. — De prosodia v. Ἐλευσινίας Boeckh. confert Hom. h. in Cer. 105. 266. Antimach. fr. 55. Eratosth. fr. Merc. XV, 15. Herm. Elem. D. M. p. 44.

V. 1102. Schol.: κόλποις· ἀντὶ τοῦ πεδίοις. Cfr. Passov. v. κόλπος 3. b.

V. 1103. Βακχᾶν ματρόπολιν] Triclinius: ἐπειδὴ ἐν Θήβαις ὁ Διόνυσος μὲν γέγονεν, οὗτος δὲ τὰς Βάκχας πεποίηκε, διὰ τοῦτο μητρόπολιν αὐτὴν τῶν Βακχῶν λέγει.

V. 1104 sq. παρ' ὑγρῶν — ῥεΐθρων] De hoc παρὰ praepositionis usu monitum ad v. 951.

V. 1105 sq. Schol.: ἀγρίου — δράκοντος· παρὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐσπάρησαν οἱ ὀδόντες τοῦ δράκοντος.

V. 1107 sq. Schol.: σὲ δ' ὑπὲρ· σὲ δὲ ὅς λαμπρὸς καπνός· ἀντὶ τοῦ σοὶ θναίνει κατὰ Παρνασσὸν γίγνεται· ἢ παρ' ὅσον αὐτόματον πῦρ ἐκείσε ἀναδίδεται. διλόφου πέτρας· τοῦ Παρνασσοῦ· τοιοῦτο γὰρ ἔστι τὸ ὄρος. Elmsleius ad Eur. Bacch. 306: „Multa apud poetas mentio est flammae in monte Parnasso noctu lucentis, quam qui videbant Bacchum utraque manu facem gestantem cum solito famularum comitatu saltare credebant. Cuius ignis quae fuerit natura, eorum est investigare, qui in physicis versantur. Quod grammatici officium est, tragicorum nonnulla de eo testimonia apponam. Eur. Phoen. 233, ubi conferatur Schol., Ion. 711. 1125. Aristoph. Ran. 1242.“

V. 1108. Schol.: Κωρύκται· αἱ Παρνασσίδες· Κωρύκιον γὰρ ἄντρον ἐν Παρνασσῷ. Cfr. interpp. ad Aesch. Eum. 22. et Elmsl. ad Eur. Bacch. 559. et Ulrichs Reisen und Forschungen in Griechenland p. 48.

- καὶ σε Νυσαίων ὀρέων
 κισσῆρεις ὄχθαι χλωρά τ' ἀκτὰ
 πολυστάφυλος πέμπει
 1115 ἀμβρότων ἐπέων
 εὐαζόντων Θηβαίας 1135
 ἐπισκοποῦντ' ἀγνιάς
 (στροφή β.)
 τὰν ἔκπαγλα τιμᾶς
 ὑπὲρ πασᾶν πόλεων
 1120 ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ·
 καὶ νῦν, ὡς βιαίας 1140

V. 1110. στίχουσι] Hesychius: στίχουσι· βαδίζουσι, πορεύονται. GUIL. DINDORF.

V. 1111. Schol.: Κασταλίας· πηγὴ ἐν Παρνασσῷ.

V. 1112 sq. Schol.: Νύσσα Φωκίδος ὄρος· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Νύssαι [Euboica, Thracia, Arabica, Indica, Aethiopica, aliae]. χλωρά τ' ἀκτὰ· ἢ τὸ ἐν Εὐβοίᾳ φησὶν ἄλσος, ἢ τὸ ἐν Παρνασσῷ· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τόποις ἡ ἄμπελος, ἡ καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ μὲν τὴν ζω βότρυας φέρει, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν ὄμφακας, ἐτροχάτο δὲ πεπληθεύσα περὶ τὴν ἑσπέρην. Intelligendam hic Nysam Euboicam esse recte monuit Erfurdtius, adlato vs. 1125. Cfr. Steph. Byz. v. Νύssαι· δεκάτη ἐν Εὐβοίᾳ, ἔνθα διὰ μιᾶς ἡμέρας τὴν ἄμπελόν φασιν ἀνθεῖν καὶ τὸν βότρυον πεπληθεσθαι. Eustath. ad Dionys. p. 224, 34. ed. Bernh. Νύssαι δὲ — Εὐβοϊκὴ, περὶ ἣν λέγεται καὶ τὸ τῆς ἄμπελου τεράστιον, βότρυον ἐκφερούσης καθημέριον. Idem narrat Schol. ad Eur. Phoen. 227, fragm. adferens e Soph. Thyeste: ἔστι γὰρ τις ἐναλλία πόλις γῆς Εὐβοίας, ἔνθα Βάκχειος βότρυς ἐπ' ἡμᾶς ἔρπει.

V. 1115. ἀμβρότων ἐπέ-

ων] Sunt voces sanctae, voces in sacris editae. Cfr. Pind. Pyth. IV, 11: ἀθανάτου στόματος.

V. 1116. Schol.: εὐαζόντων· ὑμνοῦντων, μετὰ εὐφημίας εὐαὶ λέγοντων, ὅς ἐστιν ὕμνος Διονύσου. Insolentius cantus hic dicitur εὐάζειν, quod vulgo de Bacchantibus dicitur.

V. 1117. ἐπισκοποῦντ'] Recte Wexius invisentem plateas, per quas pompa ducitur, ut ei praesentis. Cfr. 1127 sq.: νυχίων φθ. ἐπισκοπε.

V. 1118. τὰν] Referendum ad nomen, quod verbis praecedentibus continetur, Θήβην. Vide Matth. §. 435.

V. 1118 sq. ἔκπαγλα — πασᾶν] De adverbio ἔκπαγλα confer O. C. 716 sqq. ἔκπαγλα — θρώσκει· de ὑπὲρ praepositionis usu Pind. Nem. IX, 129: εὐχομαι ὑπὲρ πολλῶν τιμαλφῶν λόχοις ἴκταν, quem locum attulit Matth. §. 582. p. 1156.

V. 1120 Schol.: κεραυνία· κεραυνοβλήτω. Cfr. Eur. Bacch. 6: ὁρῶ δὲ μητρός μνημα τῆς κεραυνίας.

V. 1121 sqq. καὶ νῦν etc.] Hoc dicit: qui semper sacris nostris ades, nunc quoque veni, quando urbs gravi laborat morbo, salutem nobis adferens.

- ἔχεται πάνδημος ἀμὰ πόλις ἐπὶ νόσου.
 μολεῖν καθαροῖα ποδὶ Παρησίαν
1125 ὑπὲρ κλιτὺν, ἢ στονόεντα πορθμόν. **1145**
 (ἀντιστροφή β.)
 ἰὼ πῦρ πνεόντων
 χοράγ' ἄστρον, νυχίων
 φθεγμάτων ἐπίσκοπε,
 παῖ Ζηνὸς γένεθλον,
1130 προφάνηθ' ὦ Ναξίαις σαῖς ἅμα περιπόλοις **1150**
 Θυίαισιν, αἵ σε μαινόμεναι πάννυχον
 χορεύουσι τὸν ταμίαν Ἰαχχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Κάδμου πάροιχοι καὶ δόμων Ἀμφίονες, **1155**

V. 1131. *Θυίαισιν* ex coniectura Boeckhii rescripsi. Libri *Θυιάσιν*. Brunckius scripsit *Ναξίαις* *Θυιάσιν* ἅμα περιπόλοις, αἵ

V. 1122. ἀμὰ πόλις] Bene admonuit Dindorfius similiter pronomen ἐμὸς additum esse O. C. 842: πόλιν ἐνάλγεται, πόλις ἐμὰ σθένει.

V. 1123. Schol.: μολεῖν· λείπει θέλησιν· ἢ ἀπαρξάμενον ἀπὲρ προστάτικον. Cfr. Matth. §. 546. Rost. §. 125. not. 6.

V. 1125. Schol.: ἢ στονό-εντα πορθμόν· τὸν ἡχώδη διὰ τὰ κύματα. πορθμόν δὲ τὸν ἐπ' Εὐβοίᾳ εἰς Βοιωτίαν.

V. 1126 sq. Schol.: ἰὼ πῦρ πνεόντων χοραγέ· τῶν πυρ-πνόνων ἄστρον ἐπίσκοπε· καὶ γὰρ αἰθέριος τιμᾶται, ὡς καὶ Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις (1076.) φησὶν αὐτὸν ἐν αἰθέρι κατοικεῖν. Ἄλλως χοραγέ, τὸν χορὸν ἄγων. ἢ τῶν ἄστρον χορηγέ· κατὰ γὰρ τινα μυστικὸν λόγον τῶν ἀστέ-ρων ἐστὶ χορηγός. καὶ νυχίων φθεγμάτων· τῶν ἐν νυκτὶ εὐ-φημιῶν καὶ ὕμνων· ἐν νυκτὶ γὰρ αἱ Λιονυσιακαὶ χοροὶα γίνονται, ὅθεν καὶ νυκτελὶος, καὶ Εὐριπί-δης (Bacch. 486.) νυκτιωρ τὰ

πολλά· σεμνότητ' ἔχει σκό-τος. Dixit de hoc loco Lo-beckius Aglaoph. p. 218 sq.

V. 1129. παῖ Ζηνὸς γένε-θλον] Iungenda haec in unum Hermannus monet, ut idem sint quod ἐκ Ζηνὸς γένος παῖς.

V. 1130. προφάνηθ' ὦ] Raro Sophocles ὦ exclamativum imperativo apposuit. Nunc unius praeterea loci in mentem venit El. 666: ὦ χαῖρ', ἄνασσα.

V. 1131. Schol.: περιπό-λοις· ταῖς ἐξέταις, ταῖς σαῖς ἀκολουθοῖς· καὶ ἐν Νάξῳ γὰρ τιμᾶται, ὅτι ἐκεῖ τῇ Ἀριάδνῃ συνεγένετο.

V. 1133. χορεύουσι] Acti-um hic est verbum χορεύειν, significans deum choreis ce-lebrare. Confert Brunckius Pind. Isthm. I, 7: καὶ τὸν ἀπει-ρεκόμαν χορεύων. Addo Eurip. Iph. A. 1057. Ion. 1085.

V. 1134. Κάδμον· Ἀμ-φίονος] Post Cadmeam urbem a Cadmo conditam Amphiona tradunt et Zethum, filios Antio-

- 1135** οὐκ ἔσθ' ὅποσον στάντ' ἄν ἀνθρώπου βίον
 οὔτ' αἰνέσαιμ' ἄν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
 τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει
 τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντ' αἰεί·
 καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστώτων βρο-
 τοῖς. **1160**
1140 Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ,
 σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα
 λαβὼν τε χώρας παντελῇ μοναρχίαν
 εὐθυνε, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορᾷ·
 καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. τὰς γὰρ ἡδονὰς **1165**
1145 ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθην' ἐγὼ
 ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.

πάννυχον σε μαινόμεναι, Hermannus *Ναξίαις* ἅμα περιπόλοις σαῖ-σιν, omisso nomine *Θυίαισιν*.

pae et Iovis, devicto avunculo Lyco, tutore Lai, Thebanum regnum obtinuisse et amplificasse antiquam urbem. CAM. Recte Schaeferus δόμων etiam ad Κάδμον referendum monuit. De locutione πάροιχοι δόμων Κά-δμου, qua cives Thebani signifi- cantur, vide ad O. R. 1.

V. 1135 sq. οὐκ ἔσθ' — πο-τέ] I. e. οὐδεὶς γὰρ βλος ἔστιν οὔτε σῖας, ὃν ἀναιρέσαιμ, οὔτε πεσών, ὃν ἄν μεμψαίμην ποτέ. Itaque οὔτε — οὔτε particulae eodem iure hic positae sunt, quo v. 4 sq. positae vidimus. De suppresso verbo πεσών, quod in explicatione addidi, vide quae ad El. 72. adnotavimus.

V. 1137. καταρρέπει] Pro- prie verbum neutrum est, sed hic potestatem transitivam ha- bet, ut ῥέω Eur. Hec. 528. Cycl. 391, ubi plura. Theognis 157: Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει. MUSG. Similiter Latini ruere usurpant, de quo vide Ruhnk. ad Terent. Ad. III, 2, 21.

V. 1139. καὶ — βροτοῖς]

Ai. 1419: πρὶν ἰδεῖν δ' οὐδεὶς μάντις τῶν μελλόντων ὅ τι πράξει.

V. 1140. Schol.: ὡς ἐμοί· λείπει ἰδοῦναι. Cfr. Matth. §. 388. a. Rost. §. 105. animadv. 2. extr.

V. 1141 sq. σώσας μὲν — σπορᾷ] De consociatis μὲν — τε particulis vide quae ad Trach. 996 sqq. monuimus; de partici- pio σώσας appposito verbo finito ad huius fab. 805. Voluit hoc dicere poeta: ὅς ἔσωσε μὲν — χθόνα, θάλλει δὲ, ὅτε λαβὼν χώρας — εὐθυνε, εὐγενεῖ τ. σπο-ρᾷ. De adi. παντελῇ vide ad v. 997. De urbe a Creonte ser- vata dictum ad v. 1039.

V. 1144 sq. τὰς γὰρ ἡδο-νὰς etc.] Verba τὰς ἡδονὰς explicat poeta ipse sequentibus verbis τὸ χαίρειν. Scholiasta: προδῶσιν· ἀπολέσωσιν. Tum τίθηναι valet ἡγοῦμαι. Cfr. Dor- vill. ad Char. p. 403. ed. Lips. De sententia cfr. Simonidis fragm. 57. in Schneidevini delectu p. 399.

πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῇ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ
τούτων τὸ χαίρειν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ

σκιᾶς

1170

1150 οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἤκεις φέρων;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τεθναῖσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἵτιοι θανεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ τίς φρονεῖ; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Αἴμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται. 1175

ΧΟΡΟΣ.

1155 πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;

V. 1165. Ex La τὲ recepi pro γὰρ particula. Neuius γὰρ fuisse scriptum coniecit.

V. 1147sq. πλούτει etc.] De imperativi notione vide Matth. §. 511. 5. c.

V. 1148. Schol.: ζῇ· ἀντὶ τοῦ ζῆθι, προστακτικῶς. Alia huius imperativi exempla ex tragicis vide in Bekk. Anecd. p. 97, 29. Verbis τύραννον σχῆμα dignitas regia significatur. Hermanus consuli Bergler. ad Alciplhr. I, 34. p. 140. iubet.

V. 1149 sq. καπνοῦ σκιᾶς] Fumi umbra nihil vilius esse potest. Ex Pindarico dicto hoc adumbratum, σκιᾶς ὄναρ ἀνθρώπου. BR. Cfr. Philoct. 946: κοῦν οἶδ' ἐναίρων νεκρὸν ἢ καπνοῦ σκιάν, εἰδωλὸν ἄλλως. Locutio autem πρῶτος αὐτὸς τί τινα, significans quod nos dicimus, jemandem etwas abkaufen, comparanda cum locutione δέχεσθαι τί τινα, jemandem etwas abnehmen, de qua vide Matth. §. 394. 3. Rost. §. 105. animadv. 1. Denique

de verbis πρὸς τ. ἡδονήν cfr. Matth. §. 591. γ.

V. 1151. φέρων] Nuntians. Vide ad O. C. 416. Eodem modo Latini poetae ferre usurparunt. De numero plurali βασιλέων vide quae ad Trachin. 313. adnotata sunt.

V. 1152. αἵτιοι θανεῖν] Cfr. Matth. §. 542. b. β. Rost. §. 125. 6.

V. 1153. καὶ τίς φρονεῖ] Sic O. R. 716. Vide quae ad Philoct. 1067. adnotata sunt.

V. 1154. αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται] Neuius ad Ai. 841: τὼς αὐτοσφαγεῖς πρὸς τῶν φιλοστων ἐκρόνων ὀλοῖτο, adnotavit: „αὐτοσφαγεῖς et αὐτόχειρες non tantum sunt qui sua manu, sed qui nefario facinore cadunt. Ant. 1154. Aesch. Suppl. 65 sqq.: ξυντίθῃσι δὲ παιδὸς μόρον, ὡς αὐτοφόνως ὤλειο πρὸς χειρὸς ἔθεν δυσμάτορος κότου τυχών.“ Quod vix videtur probari posse. Rectius, opi-

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ μάντι, τοῦπος ὥς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὥς ὦδ' ἐχόντων, τᾶλλα βουλευεῖν πάρα.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ὀρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ 1180

1160 δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμαίων
ἦτοι κλύουσα παιδὸς ἢ τύχη πάρα.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ὦ πάντες ἄστοί, τῶν λόγων ἐπησθόμην
πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἰκοίμην εὐγμάτων προσήγορος· 1185

1165 καὶ τυγχάνω τε κληῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης

nor, statueris αὐτόχειρ dici non tantum eum, qui sua manu, sed etiam qui suorum manu aliquid faciat.

V. 1157. ὥς ἄρ'] De particulis his cum praeteritis iunctis confert Neuius Ai. 367. El. 1185. O. R. 1395. Trach. 871. Reisig. Coni. p. 274.

V. 1159 sq. Schol.: Εὐρυδίκη· Ὁλοδοῦς Ἡνιόχην αὐτὴν καλεῖ (Scut. Herc. 83)· ἔκειτο δ' εἰς Κρέοντα καὶ Ἡνιόχην. — ὁμοῦ· ἐγγύς. Vide ad Philoct. 1190.

V. 1161. κλύουσα παιδός] Vide ad O. C. 303. — De locutione ἐκ δωμαίων πάρα vide Doederl. Spec. ed. Soph. p. 35.

V. 1162. τῶν λόγων] I. e. τίνων λόγων. Vide Trach. 984: παρὰ τοιοῖσι βροτῶν κείμεναι.

V. 1163 sq. Παλλάδος — προσήγορος] Ut ad Palladem deam preces facerem. Cfr. Matth. §. 344. et §. 367. Rost. §. 108. 4. c. Statuendum autem statuam Palladis

ante regiam positam fuisse. Vide quae ad O. R. 16. adnotavi. Eodem modo locasta preces Apollini factura narratur O. R. 882 — 894, quem locum cum hoc ipso compara. Adde quae ad El. 1355 sqq. adnotavimus. De locutione Παλλάδος θεᾶς confert Musgravius Eur. Troad. 545: Παλλάδος θεᾶς, et ibid. 983: θεὰ Ἥρα.

V. 1165. ἀνασπαστοῦ πύλης] Significatur pessuli retractio. De καὶ — τε — καὶ particulis confer Xen. Anab. IV, 6, 2: καὶ ἤδη τε ἦν ἐν τῷ τριτάτῳ σταθμῷ, καὶ ὁ Χειρόλοφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη, ὅτι οὐκ εἰς κόμας ἦγεν· ὁ δὲ ἔλεγεν, διὸ οὐκ εἶεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Cyrop. I, 4, 28: καὶ ὁδὸν τε οὐκ ἦν πολλὴν διηγεῖσθαι αὐτοῖς, καὶ τὸν Μῆδον ἦκειν πάλιν ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ. Anab. I, 8, 1: καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσιν, καὶ πλησὺν ἦν ὁ σταθμός, ἐνθα ξυμῆλε καταλύσειν, ἥνικα Παταγίας προσηύεται.

χαλῶσα, καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
βάλλει δι' ὧτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι
δείσασα πρὸς δμῳαῖσι κάποπλήσσομαι.
ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὐτὶς εἶπατε· 1190
1170 κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖς ἀκούσομαι.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐγώ, φίλη δέσποινα, καὶ παρὼν ἐρῶ,
κουνδὲν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.
τί γὰρ σε μαλθάσσοιμ' ἂν ὦν ἐς ὕστερον
ψευδῆσαι φανούμεθ'; ὀρθὸν ἀλήθει' αἰέ. 1195
1175 ἐγὼ δὲ σὺ ποδαγὸς ἐσπόμην πόσει
πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἐνθ' ἔκειτο νηλεὲς
κυνοσπάρακτον σῶμα Πελυνείκους ἔτι·
καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν
Πλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν, 1200

V. 1188. περιπολεῖ ex mea coniectura scripsi. Libri περι-
βαίνει. Quod cur scriptum a Sophocle fuisse existimari non pos-

V. 1171. παρῶν] Boeck-
hiius: als Augenzeuge.
Hermannus adscripsit Aesch.
Pers. 266: καὶ μὴν παρὼν γε
κοῦ λόγου ἄλλων κλύων. Περ-
σαι, φησὶ αὐτὸν, οὐκ ἐπαρσύν-
θη κακῶ. Addo Demosthen.
Olynth. III, p. 29, 11: πέπει-
σμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων
αἰνέουσα. Idem Lept. 473, 22.

V. 1175. ἐγὼ δὲ etc.] Expli-
cat Wexius δὲ particulam ita, ut
hoc voluisse poetam dicere mo-
neat: ἦν δὲ τὸ πρᾶγμα τοιοῦτο·
ἐγὼ ἐσπόμην.

V. 1176. Schol.: νηλεὲς·
ἐλέους μὴ τυχόν. Cfr. O. R. 180:
νηλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδῳ θα-
κατηγόρα κείται ἀνολέως.

V. 1178 sqq. καὶ τὸν μὲν
— λούσαντες ἄγ. λουτρὸν] Vide Matth. §. 421. not. 3.
Verbis autem τὸν μὲν etc. op-
posita sunt illa αὐτὶς πρὸς etc.
Schol.: ἐνοδίαν θεόν· τὴν

Ἐκάτην ἢ τὴν Περσεφόνην. Tri-
viam intellige.

V. 1179. ὀργὰς — κατα-
σχεθεῖν] Ut iram bene-
voli cohiberent, i. e. ut ne
irati, sed benevoli nobis essent.
Cfr. El. 1011: κατὰσχες ὀργήν.
Mugraviius interpretatur
animum mitem habere,
coll. Eur. Troad. 53: ἐπ' ἡμεῖς
ὀργὰς ἤπλου.

V. 1181. θαλλοῖς] Ra-
mos oleaginos intelligendos esse
Boeckhiius monet, in exse-
quiis usurpari solitos, coll. De-
mosth. c. Macart. p. 1074, 22.

V. 1182. οἰκείας χθονός] Domesticæ terræ, i. e.
patriæ, natalis.

V. 1183 sq. πρὸς — εἰσε-
βαίνομεν] Est hoc sic intelli-
gendum: πρὸς τὴν κόρην εἰς τὸ
λιθόστρωτον αὐτῆς νυμφεῖον —
εἰσβαίνομεν. Specus autem ille
saxeus, in quem inclusa Anti-
gona fuit, dicitur νυμφεῖον Ἀν-

1180 λούσαντες ἄγρον λουτρὸν, ἐν νεοπάσιν
θαλλοῖς ὃ δὴ λείπειτο συγκατήθμεν,
καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονός
χῶσαντες αὐτῆς πρὸς λιθόστρωτον κόρης
νυμφεῖον Ἀίδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν. 1205
1185 φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων
κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ πασιτάδα
καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολών·
τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιπολεῖ βοῆς
ἔρποντι μᾶλλον ἄσσον, οἰμῶξας δ' ἔπος 1210
1190 ἴησι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγώ,
ἄρ' εἰμὶ μάντις; ἄρα δυστυχεστάτην
κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;
παιδός με σαίνει φθόγγος. ἀλλά, πρόσπολοι,
ἴτ' ἄσσον ὠκεῖς, καὶ παρασιτάντες τάφῳ 1215
1195 ἀθρήσασθ', ἄρμον χώματος λιθοσπαδῇ

sit, planum dei in Comment. de Schol. in Soph. tragg.
auctoritate. p. 18.

δου propter ea, quae 654. et
816. dicta sunt.

V. 1186. Schol.: ἀκτέρι-
στον· τὸν κακοκτέριστον τῆς
Ἀντιγόνης τόπον. ἢ τὸν μὴ δε-
ξάμενον ἐπιτάφια. Hermannus:
πασιτάδα dixit, νυμφεῖον Ἀίδου
respicens, qui thalamus quoniam
sepulcri instar est, ἀκτέριστον
vocat.

V. 1188. ἀθλίας ἄσημα
— βοῆς] Sic 1265: ἐμῶν ἀνολ-
βα βουλευμάτων. Vide Matth.
§. 442. 4. De verbo περιπολεῖ
cfr. O. R. 1254: ἀλλ' εἰς ἐκεί-
νον περιπολοῦντ' ἐλεύσομεν.
Eurip. Iph. T. 1455: οὐδ' ἐξ-
εμὸς χεῖρας περιπολῶν κατ' Ἑλλάδα.
Rhes. 773: λεύσσω δὲ φῶτε πε-
ριπολοῦνθ' ἡμῶν στρατὸν πυ-
κνῆς δι' ὄρφνης.

V. 1189. μᾶλλον ἄσσον] Plura huius usus exempla attu-
lit Matth. §. 458.

V. 1191 sq. δυστυχεστά-
την — ὁδῶν] Vide Matth.

§. 464. Ceterum confer O. C.
1397: οἷς τῶς παρελθούσας
ὁδοὺς ἐννήθουσαι. τὴν τ' ἴδ' ὡς
τάλας πάλιν, et Aiac. 994:
ὁδός θ' ὁδῶν πασῶν ἀνίσταται
δὴ μάλιστα τοῦτον σπλάγγνον,
ἦν δὴ τὴν ἔβην.

V. 1193. αὐτῶν] Recte
Neuius: mulcet, leniter
tangit. Versu sequenti de lo-
cutione ἴτε ὠκεῖς vide ad Phi-
loct. 1062.

V. 1195 sq. ἄρμον — δύν-
τες] Ubi in commissuram
tumuli saxei solutam ad
ipsum ostium penetrari-
tis, i. e. ubi soluta ad ipsum
ostium tumuli saxei compage in
tumulum penetraritis lubentur
ergo famuli ad ipsum ostium
speluncae evellere lapides, qui-
bus introitus, postquam inclusa
Antigona fuit, obstructus erat,
iisque evulsis in speluncam pene-
trare quemadmodum statim post
(1205 sq. ed. meae) Creon ipse

- δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος
φθόγγον συνήμ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.
τάδ' ἐξ ἀθύρου δεσπότου κελύσματος
ἡθροῦμεν· ἐν δὲ λοιπῇ τυμβεύματι 1220
- 1200 τὴν μὲν κρεμαστὴν ἀνέχενος κατείδομεν,
βρόχῳ μιτῶδει σινδόνης καθημμένην,
τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετὴ προσκείμενον,
εὐνῆς ἀποιμῶζοντα τῆς κάτω φθορὰν
καὶ πατρὸς ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225
- 1205 ὁ δ' ὡς ὁρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμῶξας ἔσω
χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κἀνακωκύσας καλεῖ·
ὦ τλήμων, οἷον ἔργον εἰργασαί; τίνα

penetravit. De πρὸς praepositione confer Phil. 22: εἴτ' ἔχει
χωρὸν πρὸς αὐτὸν τόνδε. — Ceterum ne quis reiiciendam hanc
interpretationem propterea putet, quod compages illa sepulcri soluta esse debuerit Haemone ingresso, monendum est Creontem id nondum scivisse atque hoc unum praecepisse, ut famuli, cuius ipsius rei causa illuc se contulerat, lapides evelerent, quibus introitus obstructus erat, et Haemon num forte inesset, viderent. Is qui ingressus esset, ea de re cogitare non erat Creontis, summo tum dolore obstupescit.

V. 1197. Schol.: ἢ θεοῖσι κλέπτομαι· ἢ ἀπατῶμαι ὑπὸ θεῶν. Vide v. 681.

V. 1198 sq. τάδ' — ἡθροῦμεν] I. e. haec, ut iusserat herus exanimatus, explorabamus. Eo enim sensu iam ante verba ἀθροῦσατε, εἰ τὸν Αἴμονος etc. posita erant, videte, i. e. explore, num Haemonis vox sit, quam audio. De locutione κελύσματι ἐξ ἀθ. δεσπότου dictum ad v. 95.

V. 1200. κρεμαστὴν ἀνέχενος] Cfr. Matth. §. 331.

V. 1201. Schol.: καθημμένην· τὸν τραχήλον δεδεμένην.

V. 1202. ἀμφὶ μέσση] Vide quae ad Trachin. 626 sq. adnotavimus.

V. 1203. εὐνῆς — τῆς κάτω] Bene Brunckius: sponsae Orco demissae. Simillime dixit 877; μετοικίας τῆς ἀνω.

V. 1207 sq. εἰργασαί — ἔσχεας] De coniunctis temporibus perfecto et aoristo confer quae ad Philoct. 910. diximus.

V. 1208. ἐν τῷ ξυμφορᾷ] I. e. ἐν τῇ ξυμφορᾷ; Cfr. Matth. §. 442. 3. Rost. §. 108. not. 13.

V. 1211. Schol.: πτύσας προσώπῳ· οἷον ἀποστραφείς καὶ σκνθρωπάσας, καὶ ἐκ τοῦ προσώπου καταμεμψάμενος. οὐ κυρίως προσπύσας τῷ πατρὶ, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ φάμεν, κατέπτυσεν αὐτοῦ, ὃ ἔστι κατεφρόνησε τῶν λόγων αὐτοῦ. Vide v. 653.

V. 1211 sqq. ἔλφους — ἡμπλακ'] In summo quo erat Haemon dolore ac paene furore exsanguem amplexus sponsam, quam propter praeclarum facinus indignissime a patre punitam crederet, quid magis facere eum consentaneum fuit, quam ut patrem, totius mali auctorem, quum e complexu sponsae suae, ad quam moritu-

- νοῦν ἔσχεας; ἐν τῷ ξυμφορᾷ διεφθάρης;
ἔξελθε, τέκνον· ἐκείσιός σε λίσσεται. 1230
- 1210 τὸν δ' ἀγρίοις ὅσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
πτύσας προσώπῳ, κούδεν ἀντειπὼν, ξίφους
ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας, ἐκ δ' ὀρμωμένου
πατρὸς φυγαῖσιν ἡμπλακ'· εἴθ' ὁ δύσμορος
αὐτῷ χολωθεῖς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖς 1235
- 1215 ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὕγρον
ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπύσσεται·
καὶ φρυσιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοὴν
λευκῇ παρειᾷ φοινίου σταλάγματος.
κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ 1240

rus cum ea in specum saxum descenderat (cfr. v. 751.), eripere eum vellet, gladio peteret, ne divelleretur a sponsa sua, prohibiturus?

V. 1212. Schol.: διπλοῦς κνώδοντας· ἀντὶ τοῦ διπλᾶς ἀκμᾶς· ἀμφηκε γὰρ τὸ ξίφος· κνώδων δὲ τὸ ὀξὺ τοῦ ξίφους παρὰ τὸ κναλεῖν τοῖς ὁδοῦσι. Vide ad Ai. 998. De locutione ἐσορᾶσθαι φρυγαῖς vide quae ad Philoct. 1126 sq. adnotata sunt.

V. 1214. ἐπενταθεῖς] Recte Erfurdtius: in ensem protentus.

V. 1215. Schol.: τὸ ἔγχος οἱ τραγικοὶ καὶ ἐπὶ ξίφους λαμβάνουσιν. Vide Ai. 95. 287. 658. 907, coll. cum v. 30. 828. 1034. O. R. 1255. Trach. 1034. Dictum autem μέσσον ἔγχος hoc sensu: ut medius esset inter costas.

V. 1215 sq. ἐς δ' ὕγρον — προσπύσσεται] Insolentius quidem, sed recte tamen ita poeta locutus est, hoc dicens: et languescentibus laceratis mentis etiam tum compos virginem complectitur. Nam qui complectitur aliquem, eum in brachia sua veluti includit vel recipit; quo sensu quum poeta verba παρ-

θένῳ προσπύσσεται accipi vellet, recte addidit ἐς ὕγρον ἀγκῶνα. De adiectivi autem ὕγρος notionē, debilem sive languescentem significantis, apte contulit Brunckius Eur. Phoen. 1448, ubi de morituro Eteocle dictum: ἤκουσε μητρὸς κἀπιθεῖς ὕγρον χεῖρα. Latine vero ὕγρον ἀγκῶνα deficientem manum dixeris, coll. Tibull. I, 1, 60: te teneam moriens deficiente manu. Postremo προσπύσσεται coniunctum cum dativo, pro quo vulgo accusativus poni solet, etiam Trach. 767: προσπύσσεται πλευραῖσιν. De toto loco confer Propert. II, 8, 21: Quid? non Antigonaē tumulto Boeotius Haemon corruit ipse suo saucius ense latus? Et sua cum miserae commiscuit ossa puellae, qua sine Thebanam noluit ire domum?

V. 1218. Schol.: φοινίου σταλάγματος· τὴν πνοὴν τοῦ φοινίου σταλάγματιος ἐκβάλλει τῇ λευκῇ αὐτῆς παρειᾷ, ὃ ἔστιν αἷμα ἐξέπνευσεν.

V. 1219. νεκρὸς περὶ νεκρῷ] Erfurdtius conferri iubet Eurip. Phoen. 888: πολλοὶ δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπιτωκότες,

1220 τέλη λαχὼν δαίλαιος ἐν γ' "Αἰδου δόμοις,
δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν
ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

ΧΟΡΟΣ.

τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἢ γυνὴ πάλιν
φρουρῶν, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακόν
λόγον.

1245

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1225 καὐτὸς τεθάμβηζ', ἐλπίσιν δὲ βόσχομαι
ἄχῃ τέκνου κλύουσας ἐς πόλιν γόους
οὐκ ἀξιῶσιν, ἀλλ' ὑπὸ στέγῃς ἔσω
δμῳαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.
γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἄμαρτά-
νειν.

1250

ΧΟΡΟΣ.

1230 οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺν
δοκεῖ προσεῖναι χῆ μάτην πολλὴ βοή.

V. 1220. ἐν γ' ex Healtlii conjectura scripsi. Libri plerique

ibique Valcken. Hic quidem mutus amplexus significatur, quem ipsum respiciens poeta addidit: τὰ νυμφικὰ τέλη λαχὼν.

Ibid. Schol.: τὰ νυμφικὰ τέλη· τοὺς γὰρ γαμουμένης τελεῖους ἐκάλεον. Vide ad O. R. 901.

V. 1221 sq. τὴν ἀβουλίαν — κακόν] Simillime O. C. 1197 sq.: γνώσει κακοῦ θυμοῦ τελευτὴν ὡς κακὴ προσγίγνεται. De verbo πρόσκειται vide ad El. 233.

V. 1223 sq. τί τοῦτ' — λόγον] De sententia vide quae ad O. R. 1045. adnotata sunt.

V. 1225 sqq. Schol.: ἐλπίσιν δὲ βόσχομαι· ἐλπίζω αὐτὴν μὴ βούλεσθαι δημοσίᾳ θυγεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ τῶν θεραπειδῶν.

V. 1227 sq. οὐκ ἀξιῶσιν

etc.] Ad ἀξιῶσιν e sequentibus intellige στένειν. Nam uti Ai. 581. dictum γόους δακρύειν, ita recte γόους εἰς πόλιν στένειν dici apparet. Tum δμῳαῖς προθήσειν στένειν eodem sensu dictum est, quo supra v. 216: νεωτέρῳ τῷ βασιτάζειν πρόθεος.

V. 1229. Schol.: οὐκ ἀνόητος, φησὶν, ἐπάσχει, ὥστε δημοσίᾳ δδύρεσθαι. ἄμαρτάειν δὲ λέγει νῦν τὸ ἐμφανῶς θυγεῖν. Rectius Triclinius: ἀνοήτεια ἐαυτῇ ἔργα ποιεῖν· λέγω δὲ τὸ δοῦναι τι περὶ αὐτὴν δυσχερὲς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς τοῦ παιδὸς συμφορᾶς ἀκούσασθαι.

V. 1230 sq. βαρὺν — προσεῖναι] De neutro βαρὺν vide ad 1174, de significatione ad 761, de verbo προσεῖναι ad El. 233.

V. 1232 sq. μὴ — καλύπτει] Vide quae ad El. 567. adnotata

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἀλλ' εἰσόμεσθα, μή τι καὶ κατάσχετον
κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,
δόμους παραστείχοντες. εὖ γὰρ οὖν λέγεις.

1255

1235 καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστὶ πού σιγῆς βάρος.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὲν ὁδ' ἀναξ αὐτὸς ἐφήκει
μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,
εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἄλλοτρίαν
ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτῶν.

1260

(στροφὴ α'.)

ΚΡΕΩΝ.

1240 ἰὼ

φρενῶν δυσφρόνων ἁμαρτήματα
στερεά, θανατόεντ',
ὦ κτανόντας τε καὶ

θανόντας βλέποντες ἐμφυλίου,

1245 ὧμοι ἐμῶν ἀνολβα βουλευμάτων.

1265

ἐν, pauci εἰν. Vide quae ad Philoct. 675 ed. sec. in nota critica monui.

sunt. Verbum κατάσχετον recte Erfurdtius interpretatur repressum, nobis verhalten. De verbis καρδία θυμουμένη confert Neuius Hom. II. ω, 114. 135: φρεσὶ μαινομένησιν. 584: ἀχνημένη κραδίη. Scholiasta: ἀλλ' ἔσω ἀπελθόντες μαθησόμεθα, μή τι καὶ μανιωδὲς κρυφα βουλεύεται, ἀνελεῖν ἐαυτὴν πειρωμένη.

V. 1237. Schol.: μνημ' τὸν νεκρόν. Locutionem διὰ χειρὸς explicat ipse poeta dicens v. 1279. πρὸ χειρῶν, et 1297. ἐν χερσεσιν.

V. 1238. εἰ θέμις εἰπεῖν] De sententia vide 801 sq. Tum appositionis loco sunt verba οὐκ ἄλλ. ἄτην, ad μνημ' referenda. Vide Matth. §. 432. Schol.: οὐκ ἄλλοτρίαν ἄτην· οὐ

δι' ἄλλον ἀποθανόντα, οἷον ἐξ ἄλλου νεκρωθέντα.

V. 1239. αὐτὸς ἁμαρτῶν] Neuius adscripsit Eur. Or. 638: οὐκ ἔξαμαρτῶν αὐτός, ἀλλ' ἁμαρτίαν τῆς οἷος γυναικὸς ἀδικίαν τ' ἰώμενος.

V. 1241. φρενῶν δυσφρόνων] Vide ad v. 500 sq. Adiectivum στερεά non ad solum substantivum ἁμαρτήματα referendum, sed ad verba φρ. δυσφ. ἁμαρτ., quae in unam fere notionem coalescunt. Vide ad v. 786 sq. Scholiasta: θανατόεντα· θανάτου ἄξια, ἢ θανάτου αἷα. Vera posterior explicatio est.

V. 1243 sq. ὦ κτανόντας — ἐμφυλίου] Chorum his verbis appellat: ο cernentes! pro eheu! cernitis.

ἰὼ παῖ, νέος νέφ ξὺν μόρῳ,
αἰαῖ, αἰαῖ,
ἔθανες, ἀπελύθης,
ἑμαῖς, οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίας.

ΧΟΡΟΣ.

1250 οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν. 1270

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι,
ἔχω μαθὼν δειλαιοσ· ἐν δ' ἑμῷ κάρῳ
θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων
ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,

V. 1253. Non male videtur Erfurditius scribi voluisse: τότ' ἄρα τότε θεὸς μέγα βάρος μ' ἔχων.

V. 1246. νέφ ξὺν μόρῳ] Immaturo fato. De οὐν prae-positione cfr. v. 172. et quae ad O. C. 814. monita sunt.

V. 1248. ἀπελύθης] Vide quae ad v. 1292. adnotata sunt.

V. 1250. οἴμ', ὡς ἔοικας etc.] Eodem modo hic quo v. 320. οἴμ', ὡς dictum esse, Hermannii causa moneo.

V. 1252 sqq. ἐν δ' ἑμῷ κάρῳ — ἔπαισεν] Ordo verborum est: ἐν δ' ἑμῷ κάρῳ θεὸς ἄρα τότε με ἔπαισε μέγα βάρος ἔχων. Vide ad O. C. 1223. Locutione autem παῖσιν τινὰ ἐν κάρῳ hoc significatur, mentem concutere sive auferre alicui. Denique de βάρος ἔχων, quod idem valet atque βαρύνων, vide ad Ai. 532. Praeterea confer O. C. 1142: βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐκ τούτων ἔχει.

V. 1253. τότε — τότε] I. e. quum id decernebam, quo filius impulsus est, ut necem sibi inferret.

V. 1254. ἐν δ' ὁδοῖς] Recte Musgravius: Instigavit ad saeva consilia vel saevas actiones, conferens Herodot. VII, 163: ταύτην τὴν ὁδὸν ἡμέλησε. Pindar. Olymp. VII, 85: πραγμάτων ὁρθὰν ὁδόν. Libanium Vol. I. p. 167: ποίαν ὁδὸν ἔλθω πραγμάτων; Idem p. 388: ἄγων δέ με ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. Idem p. 805: ὁρᾷς τὴν ἐμὴν ὁδόν. Scholiasta: ἀγρίαις ὁδοῖς· ἀγρίαις ὁρμαῖς.

V. 1255. λακπάτητον] Eustathius ad Il. ζ. p. 625, 21. (479, 4.): ὅρα δὲ, ὅτι λὰξ ἐμβῆναι λέγει τοῖς στήθεσι τὸ ποδὲ πατῆσαι εἰς τὸ στήθος, ἔξ οὗ παρὰ Σοφοκλῆ τὸ λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν, οἱ τινες λακπάτητον διὰ τοῦ κγράφουσιν. Idem ad Il. κ. p. 796, 5. (712, 25.): τὸ λὰξ κινήσας παρήγαγεν ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ λαξπάτητον, ὡς ταυτὸν ὃν εἰπεῖν λὰξ κινήσαι καὶ λὰξ πατῆσαι. Vide de duplici illa scriptura Lobeck. ad Phryn.

1255 οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων χαράν. 1275
φεῦ φεῦ, ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,
τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις
ἔοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά. 1280

ΚΡΕΩΝ.

1260 τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον, ἢ κακῶν ἔτι;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,
δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

V. 1260. Cum Brunckio Hermannus ἐκ κακῶν scripsit. Dindorfio verba κάκιον ἢ κακῶν ἔτι spuria videntur esse. Nescio an recte.

p. 414. Scholiasta: λακπάτητον· τὴν μεθ' ὕβρεως ἀπωθουμένην· ἢ τὴν μεγάλως καταπατουμένην. Εἰς τὸ αὐτό· τὴν χαράν λὰξ πατῆσας.

V. 1257. ὡς — κεκτημένος] Recte Boeckhius: wie der wahre Inhaber und Besitzer des Unglücks. Adsumendum enim quod tertio abhinc versu positum nomen κακά. Verbi κειτῆσθαι usum illum nonnullis exemplis illustravit Wexius.

V. 1258 sq. τὰ μὲν — κακά] Non recte in his verbis quidam editores haeserunt. Nemo haesisset, si scriptum esset: τὰ μὲν — φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις ἔοικας ἦκειν τάχ' ὀψόμενος κακά. Participium enim φέρων e verbis ἔοικας ἦκειν vel potius e simplici notione ἦκειν aptum esse sponte apparet. Optimo autem iure pro τάχ' ὀψόμενος praegressis verbis ἔοικας ἦκειν scribi a poeta potuit καὶ τάχ' ὄψεσθαι.

Deinde nihil in eo offensionis est, quod quae arctissime cohaerent verba τὰ δ' ἐν δόμοις et τάχ' ὄψεσθαι κακὰ seiuncta sunt a se verbis ἔοικας ἦκειν. Vide Electr. 459 sq. et quae ad v. 535. huius fabulae adnotavi. Similiter Terent. Adelph. V, 7, 19: tu illas abi et traduce. De addito ἦκειν ad Philoct. 953 sq. monui. Scholiasta: τὰ μὲν πρὸ χειρῶν· ὡς τοῦ Κρέοντος τὸν παῖδα βαστάζοντος. De locutione πρὸ χειρῶν vide Matth. §. 575.

V. 1260. τί δ' ἔστιν — ἔτι] Recte Boeckhius ἢ particulam disiunctivam esse monet, et κακῶν explicat ut v. 6. aut quid malorum reliquum est?

V. 1261. Schol.: παμμήτωρ· ἢ κατὰ πάντα μήτηρ· ἐμφατικῶς δὲ εἶπεν, ὅτι καὶ μέχρι θανάτου μήτηρ ἐδείχθη, μὴ ἐλομένη ἦν μετὰ τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον.

(ἀντιστροφή α.)

ΚΡΕΩΝ.

ὦ

ὦ δυσκάθαρτος. Αἶδον λιμήν.

1285

1265 τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις,

ὦ κακάγγελτά μοι

προπέμψας ἄχην, τίνα θροεῖς λόγον;

αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξεργάσω.

τί φής, ὦ παῖ, τίνα λέγεις μοι νέον,

1270 αἰαῖ, αἰαῖ,

1290

σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ

γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

V. 1264 sq. Sic ego hunc locum interpunxi. Vulgo comma positum post λιμήν, et interrogandi signum post ὀλέκεις.

V. 1269. Retinui librorum veterum scripturam, nisi quod extremo versu nomen λόγον, quod additur, ex coniectura Seidleri omisi, probata Boeckhio aliisque. Brunckius μοι omisit, Hermannus verba ὦ παῖ, scripsitque νέον μοι pro μοι νέον. Ac verba qui-

V. 1264. ὦ — λιμήν] Inexpiablem dicit Orcum, quia caedes caedi succedat, neque usquam finis occidendi inveniat. De λιμήν vide ad 981. de καθαίρειν, expiare vel placare significante, O. C. 466.

V. 1265. τί μ' — ὀλέκεις] Ingenti dolore percussus quum Creon haec dicat, nemo haerebit in locutione paullo insolentiore: quid me igitur, quid me occidis? Quibus verbis et quid narret nuntius iterum dici iubet, et occidisse se narratione illa ait. Cfr. v. 1268. Vulgo haec verba a Creonte ad Orcum dicta existimantur. Sed tum non intelligo, quid iteratum τί μ' sibi velit.

V. 1267. προπέμψας] De hoc verbi προπέμπειν usu vide ad O. C. 664.

V. 1268. Schol.: ἐπεξεργάσω· ἐπέσφραζας. Confer 1030: μηδ' ὀλωλότα κέντει, τίς ἀλλή τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;

V. 1269 sqq. τίνα λέγεις — μόρον] Interpellata oratio est, id quod saepe fit, interiectionibus αἰαῖ, αἰαῖ. Cohaerent enim verba τίνα λέγεις μοι νέον σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ — μόρον, hoc sensu: quam tu novam mihi nuntias mortiferam caedem mulieris ad caedem accedere? id est: quam tu post filii interitum novam mihi nuntias caedem? uxorem meam occidisse? Recte Scholiasta: ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ Αἰμόνος. Caedem autem mulieris quo sensu σφάγιον, i. e. occidentem sive mortiferam, dicat, e v. 1265 et 1268. satis apparet. Tum de locutione ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. μόρον compara O. C. 1620: τοιαῦτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀμφικείμενοι λύγδην ἐκλαίου πάντες. Ibi ut ἐπ' ἀλλ. ἀμφικ. significat mutuo amplexu teneri, ita hic μόρον ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. denotat caedem cum caede coniunctam

ΧΟΡΟΣ.

ὄρᾱν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.

ΚΡΕΩΝ.

οἱμοι,

1275 κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας. 1295

τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;

ἔχω μὲν ἐν χείρεσσιν ἀρτίως τέκνον,

τάλας, τὸν δ' ἐναντα προσβλέπω νεκρόν.

φεῦ φεῦ μᾶτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον.

1300

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

1280 ἡ δ' ὀξύθηκτος ἦδε βωμία πέριξ

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

dem ὦ παῖ mihi quoque et metro et sententiae adversari videntur. Sed quomodo persanandus locus sit, nondum perspexi.

V. 1280. Inter hunc et seq. versum Brunckius et Hermannus unum excidisse putant. At antistrophica responsione certe exemptos esse trimetros recte Nenius monuit, coll. Ai. 915 sqq. et 961 sqq. El. 1264 sqq. O. R. 669 sqq.

esse. Denique de adiectivo γυναικεῖον, pro quo genitivum substantivi expectaveris, vide ad Ai. 134.

V. 1273. Schol.: οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι· ἐγκέλεισται ἡ γυνή. Valvis aedium apertis conspicitur corpus Eurydicae. Vide ad Ai. 338.

V. 1276. τίς ἄρα — περιμένει] Similiter O. C. 1517 sq.: τίς ἄρα με πότμος ἐπαρμένει σέ τ', ὦ φίλα;

V. 1277 sq. ἔχω μὲν — νεκρόν] Reliquisse videri poeta potest inchoatam structuram. Debat enim posterius membrum, ut videtur, sic conformari: προσβλέπω δὲ ἐναντία τὴν μητέρα αὐτοῦ. Nihilominus recte se habet quod posuit poeta, propterea quod membro priori hic simul sensus suberat: τὸν μὲν νεκρόν, τὸ τέκνον, ἐν χείρεσσιν ἔχω. Atque huic quidem sensui aptavit membrum posterius, τὸν δ' — νεκρόν, id est

τὸν δὲ νεκρόν, τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἐναντία προσβλέπω. Non dissimilis ratio v. 63 sq. El. 748 sqq. Vide ad O. R. 430. Ceterum vehementer falluntur qui haec verba, ἐν χείρεσσιν ἔχω, ita accipiunt, ut manu tenuisse corpus Haemonis Creontem putent. Immo ut alibi saepe ita hic ἐν χείρεσσιν ἔχων significat praesto habere, vor sich haben. Sic Dinarch. Orat. I. §. 107.

V. 1280. Scholiasta: ὀξύθηκτος· ὀξύαν λαβοῦσα πληγὴν ὥς ἐρεῖον περὶ τὸν βωμόν ἐσφάγη [Iovis Hercei aram intelligit Brunckius] προπετής. Pronomen ἦδε si recte se habet, accipiendum est ita, ut significet ὦδε, sive ἐνθάδε.

V. 1281. Schol.: λύει κελαινὰ· ἀπόλλυνται. Cfr. Passov. Lex. Gr. v. λύω. n. 7. — Κελαινὰ cur dicta sint βλέφαρα, apparebit ex iis, quae ad O. C. 1666 sq. monita sunt.

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,
αὐθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς
πράξεις ἐφθυμήσασα τῷ παιδοκτόνῳ. 1305

(στροφὴ β.)

ΚΡΕΩΝ.

1285 αἰαῖ, αἰαῖ,
ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταῖαν
ἐπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;
δελταῖος ἐγώ, φεῦ φεῦ, 1310
δελταῖα δὲ συγκέκραμαι δύα.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

1290 ὥς αἰτίαν γε τῶνδε κακείνων ἔχων
πρὸς τῆς θανούσης τῆςδ' ἐπεσκήπτου μόρων.

V. 1299. τάχιστ' ex coniectura Erfurdtii scripsi. Libri τά-

V. 1282. τοῦ πρὶν — λά-
χος] Interitus intelligendus est
Megarei, quem Euripides Me-
noecum vocavit, filii Creontis,
qui se pro patria devovit. Vide
Eur. Phoen. 911 sqq. Apol-
lod. III, 6, Muncker. ad Hy-
gin. fab. 67. Pausan. IX, 25.
haec habet: Θηβαίους δὲ τῶν πυ-
λῶν ἐστὶν ἐγγύτατα τῶν Νηϊτέων
Μενοικίως μνημα τοῦ Κρέοντος.
ἀπέκτεινε δὲ ἐκονσίως αὐτὸν κατὰ
τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἡν-
κα Πολυνείκης καὶ ὁ σὺν αὐτῷ
στρατὶς ἐφίκοντο ἐξ Ἀργεῶς. —
Cum Sophocle consentit Aeschyl-
lus, qui eundem hunc filium
Creontis Megareum dixit Spt.
adv. Th. 474.

V. 1283 sq. κακὰς πράξεις]
Res adversas; ut dicitur κα-
κῶς, εὐ πράττειν, rebus ad-
versis, secundis uti.

V. 1284. Schol.: ἐφθυμή-
σασα· καταρασσάμενη σοὶ ὡς
παιδοκτόνῳ. Vide ad O. R. 1251.

V. 1286. Schol.: ἀνέπταν·
ἀπέσθην, ἐταράχθην. Adscript

Wexius O. R. 487: πέτομαι δ'
ἐλπίζω. Ai. 693: περιχαρὴς δ'
ἀναπτόμαι. Eur. Suppl. 88: ὡς
φόβος μ' ἀναπτεροῖ. Seidler.
ad Eur. El. 177.

V. 1286 sq. τί μ' οὐκ ἐπαι-
σέν τις] Imperandi sensu di-
ctum. De aoristo vide ad O. R.
974; de locutione ἀνταῖαν παλεῖν
El. 1415. Valek. ad Phoen.
1440. Herm. ad Vig. p. 869.

V. 1289. συγκέκραμαι δύα]
Confert Musgravius Ai. 895:
οὕτω συγκεκραμένην. Pindar.
Ol. IX, 108: ὥρα τε κεκραμένον.
Arist. Plut. 854: πολυφόρῳ
συγκέκραμαι δαίμονι. Addo quod
non dissimile est Soph. El.
1485: τί γὰρ βροτῶν ἂν σὺν
κακοῖς μεμιγμένων θήσκειν
ὁ μέλλον τοῦ χρόνου κέρδος
φέρει;

V. 1290 sq. Schol.: ἐπεσκή-
πτου· κακῶς ἐλέγου τελευτώ-
σης αὐτῆς, ἐνομίζου, ἐπεγράφου.
Hoc dicit: accusabar a
mortua hacce huius et il-

ΚΡΕΩΝ.

ποιῶ δὲ κάπελυσσάτ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

παῖσας' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως 1315
παιδὸς τόδ' ἦσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.

ΚΡΕΩΝ.

1295 ὦμοι μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν
ἐμᾶς ἀρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας.
ἐγὼ γὰρ σ' ἐγὼ σ' ἔκανον, ὦ μέλεος
ἐγώ. φάμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι, 1320
ἄγετέ μ' ὅ τι τάχιστ', ἄγετέ μ' ἐκποδῶν,
1300 τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα. 1325

χος violato metro. Cfr. O. R. 1340: ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὃ τι τά-
χιστά με.

lius mortis culpam habe-
re. Activum autem ἐπισκήπτειν
quod hoc sensu cum dativo iun-
gitur, in eo nihil offensionis est.
Vide Matth. §. 490. Rost. §.
112. 5.

V. 1292. Schol.: τίμ τρόπῳ,
φθῆν, ἐλύετο καὶ ἐφέρετο εἰς
φονὰς; ἀντὶ τοῦ ποῶ τρόπῳ εἰς
φόνον ἔπεισεν; Immo ἐν φοναῖς
ἀπέλυσσας eodem modo dictum
puta atque supra 1229: ἐν τῷ
ἐνυμφῶς διεφθάρης; coll. quae
ad Philoct. 60. monita sunt. De
verbo ἀπολέειν Eustathius p.
548, 42. (416, 26.): ἰστέον δὲ,
ὅτι ἐξ Ὁμήρου λαβόντες οἱ ὕστε-
ρον καὶ αὐτὸ δὴ μόνον τὸ λυ-
θῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν ἐφρασάν·
ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ
ἐθανες, ἀπελύθης [1268.],
καὶ ἐν τῷ ποῶ ἀπέλυσσας
τρόπῳ. Confert Musgravius
praeter alia Fragment. Plu-
tarch. Wyttenb. p. 135: ἀπο-
λύεσθαι γὰρ τὸν ἀποθνήσκοντα
καὶ τὸν θάνατον ἀπόλυσιν κα-
λοῦσι, Athenaeum p. 507. E:

ἡ ψυχὴ — κατὰ τὴν ἀπόλυσιν
χωριζομένη τοῦ σώματος. De
locutione ποῖος δὲ καὶ vide ad
766.

V. 1295 sq. τάδ' — ἐξ αἰ-
τίας] Insolentius locutus est,
hoc dicens: non in alium
mortalium haec quae ex
me profecta est culpa un-
quam conveniet sive trans-
feretur. Debat enim dicere:
αὐτῇ ἢ αἰτία ἢ ἐξ ἐμοῦ γενομέ-
νη, sive ταῦτα, ὧν ἐγὼ αἴτιος,
οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν ἀρμόσει
ποιέ. Verbum ἀρμόσει intransi-
tive hic dictum, ut El. 1293. O.
R. 902. Trach. 731.

V. 1300. τὸν οὐκ — μη-
δένα] Perditissimum sive mi-
serrimum se omnium mortalium
esse significat, quum se perisse
(τὸν οὐκ ὄντα) ait magis quam
eum, qui nihili sit i. e. qui pe-
rierit. Ergo non similem se mi-
serrimo, ὥσιν τῷ μηδενί, ut O.
R. 1019., sed miseriorem mi-
serrimo se dicit.

ΧΟΡΟΣ.

πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
 1320 πρῶτον ὑπάρχει· χρὴ δ' ἐς τὰ θεῶν
 μηδὲν ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι
 μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων
 ἀποτίσαντες
 γήρα τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

V. 1320. δ' ἐς τὰ θεῶν ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri veteres δὲ τὰ τ' εἰς θεούς, Tricliniani δὲ τὰ γ' εἰς θεούς.

ὡς ἄγαν βαρὺς ποδοῖν ἐνήλλου
 παντὶ Πελοποννησίᾳ γένει.

V. 1319 sq. Schol.: πολλῷ τὸ φρονεῖν· τὸ καλῶς φρονεῖν πρῶτον ἐστὶν εὐδαιμονίας, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐξοχώτατον. Musgravius πρῶτον pro πρό-τερον positum censet, multis exemplis hunc usum adstruens. Propriam, inquit, vim obtineret, si τὸ φρονεῖν species esset εὐδαιμονίας. Atqui ut haec revera est, ita Graecorum quoque iudicio fuit. Cfr. supra v. 1050. Eur. Heracl. 746: οἰόμεσθα γὰρ τὸν εὐτυχοῦντα πάντ' ἐπὶ-σταῖσθαι καλῶς. Eiusdem fragm. inc. CCIV: τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν. ERF.

V. 1320 sq. χρὴ δὲ — ἀσε-

πτεῖν] Verbis ἐς τὰ θεῶν ἀσε-πτεῖν nihil aliud significatur quam impium esse in rebus ad deos spectantibus, ut εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεοὺς (Philoct. 1441.) pium esse adversus deos valet. Itaque μηδὲν ἀσεπτεῖν ἐς τὰ θεῶν valet nihil, i. e. nullo modo sive nulla in re violare quae ad deos spectant sive leges divinas.

V. 1321 sqq. μεγάλοι — ἐδίδαξαν] Bene Brunckius: at superbi, quum gravi-bus plagis adflicti magnorum dictorum poenas luerunt, sapere tandem docentur. De aoristi ἐδίδαξαν significatu ad v. 703. dictum est.

EXCURSUS

DE

ANTIGONAE SEPULTURA POLYNICIS.

In iis, quae de Antigoniae sepultura Polynicis narrantur, a v. 382. usque ad v. 466., duo sunt, quae lectori non satis diligenti obscura esse possint, primum, cur bis Antigona Polynicem sepe- liverit, deinde cur custos ille cadaveris, qui Antigona ad regem in ius ducit, in describenda altera Polynicis sepultura de vehemen- tissimo turbine, qui ante eam exortus sit, multis verbis exponat. Huius autem expositionis causam, ut de ea primum dicam, mani- festum est non illam esse posse, quod turbine illo dispersus pulvis sit, quo primum Antigona Polynicem consperserat, siquidem di- sertis verbis v. 405 sqq. et v. 425 sq. narratur, a custodibus ante exortam illam procellam cadaver repurgatum esse, et Antigona iis, qui repurgassent, quum ad fratris corpus redisset, male pre- catam esse; sed hanc esse certum est, quod vehementissima illa procella tantus subito pulvis excitatus sit, ut custodes cadaveris aliquamdiu claudere oculos cogerentur eaque re impedirentur, quo- minus caverent, ne iterum cadaver humaretur. Atque hoc quidem quum custos, qui cum Creonte loquitur, et οὐράνιον ἄχος (v. 416.) et θεῶν νόσον (v. 419) dicit, quis est quin intelligat, hoc certe custodem ipsum sensisse, a dis missam illam calamitatem esse, sa- pientiores autem et dei pleniores, quales erant cives illi, quibus chorus constabat, eam concipere animo opinionem debuisse, ut deos crederent adversari iis, qui prohiberent, quominus extremus honos cadaveri haberetur? Atque ipse Creon nonne ex ea re lu- culentius etiam quam ex iis, quae ante acciderant, intelligere de- buit a dis improbari, quod corpus Polynicis sepeliri vetuisset? Nam ubi primum ad eum venit custos nuntiavitque, miro quodam modo aliquem Polynici tumulum struxisse ita, ut a nemine custo- dum animadvertetur, ergo cernentes oculorum visu caruisse cu- stodes, quum choro monenti, deorum opera eam factam sepulturam videri, irae plenus crimen summae stultitiae obiecisset, nonne tum magis persentiscere debebat, nolle deos sepultura intercludi Poly- nicem, qui missa singulari procella ita custodem oculis clausis- sent, ut per longum tempus speculandi munere fungi non possent? Augeri igitur patet Creontis culpam, quod nec optimorum civium monitis nec deorum prodigiis de sententia sua pravissima demo- veri se patiatur.

Vss. 951—959.

— metrum Aeolicum.

— idem.

— dim. chori, hyperc. cum basi.

955 — trim. chori. cat. cum amphibr.

— duo penth. iamb.

— trim. iamb.

— antisp. et penth. iamb.

— qualis v. 956.

V. 951. Appellatur metrum huius versus ab Hephaestione p. 42 ed. Gaisf. πεντάμετρον Σαπφικὸν τεσσαρεσκαίδεκάσυλλαβον allatumque exempli causa fragmentum hoc ex Sapph. carminibus: ἡράμαν μὲν ἐγὼ σέθεν, Ἀτθί, πάλαι πόκα. Eodem metro scriptum carmen XXIX. Theocriteum, siquidem est a Theocrito compositum, de quo dubitatur. Constat autem ex basi, tribus dactylis, et cretico. De toto autem metro Aeolico quae idem Hephaestio p. 40 sq. exposuit, non sine causa apponenda puto: τὰ δὲ Αἰολικὰ καλοῦμενα τὸν μὲν πρῶτον ἔχει πόδα πάντως ἓνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον, ἥτοι σπονδαῖον, ἢ λαμβον, ἢ τροχαῖον, ἢ πυρρόχιον· τοὺς ἐν μέσῳ δακτύλους πάντας· τὸν δὲ τελευταῖον πρὸς τὴν ἀπόθεσιν δάκτυλον μὲν, ἢ κρητικὸν διὰ τὸ τῆς τελευταίας ἀδιάφορον, ἐὰν ἀκατάληκτον ᾖ· ἐὰν δὲ καταληκτικὸν, καὶ τὰ ἀπὸ τούτου μεμειωμένα εἰς δισύλλαβον καὶ συλλαβήν. Apparet ex his verbis basin nunquam non bisyllabam fuisse; qua de causa nemo dubitabit, quin verba παρὰ δὲ et in antistrophico versu κατὰ δὲ summo iure in παρὰ δὲ et κατὰ δὲ quamvis invitis libris mutaverim. Nolo cetera afferre argumenta, quibus haec mea emendatio prorsus confirmatur. — Hermannus de hoc metro exposuit Elem. p. 360 sqq.

Vs. 952. Erraverit qui ex verbis Hephaestionis modo allatis concluderit non posse hunc versum Aeolicum existimari, quod pro tertio dactylo spondeum habeat. Alia enim tradidit scholiasta Hephaestionis p. 177: τὸ δὲ δακτυλικὸν τὸ Αἰολικὸν κατὰ μὲν τὰς ἄλλας χώρας πάσας ἐπιδέχεται ὡσαύτως τῷ κοινῷ τοὺς τε δακτύλους καὶ σπονδαίους, ὁμοίως καὶ τὰς ἀποθέσεις· τὸν δὲ πρῶτον πόδα ἔχει ἓνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον. Neque aliter visum Aristidi Quintiliano, de quo vide Herm. El. p. 361. In eo autem consentire apparet scholiastam cum Hephaestione, basin bisyllabam tantum fuisse.

Vss. 969—1095 trimetri iambici.

Vss. 1096—1106.

— logaoed. anap.

— glycon. polyschem.

1100 — dim. iamb. et logaoed.

— qualis 1099.

— tres molossi.

— dim. chori. brach. cum anacr.

— troch. et chori.

1105 — qualis 1099.

— dim. iamb. catal.

Vs. 1096. Vide quae de hoc metri genere in hoc conspectu ad v. 354. adnotavi.

Vs. 1102. Tres molossi eodem modo coniuncti reperiuntur O. C. 1544. 1554 ed. meae.

Vss. 1118—1125.

— mol. et bacch.

— bacch. et chori.

1120 — dimet. troch. cat.

— qualis v. 1118.

— ion. a min., cret., dact., cret.

— penth. iamb., chori., cret.

1125 — antisp. et logaoed.

Vss. 1134—1235 trimetri iambici.

Vss. 1236—1239 systema anapaesticum, quod constat dimetris.

Vss. 1240—1250.

1240 — qualis 834.

— dim. dochm.

— dochmius.

— dimet. cret.

— dim. dochm.

1245 — idem.

— idem.

— monom. iamb.

— — — — — dochmius.

— — — — — dim. dochm.

1250 — — — — — trim. iamb.

Vss. 1251—1256.

— — — — — trochaeus, fortasse semantus.

trimeter iambicus.

— — — — — dimet. dochm.
trimeter iambicus.

1255 — — — — — dochm. et dim. iamb. brachyc.

— — — — — dim. dochm.

Vss. 1257—1262 trimetri iambici.

Vss. 1285—1289.

1285 — — — — — monom. iamb.

— — — — — dim. dochm.

— — — — — idem.

— — — — — dochm. cum anacr.

— — — — — dim. dochm.

Vss. 1290—1294 trimetri iambici.

Vss. 1295—1300.

1295 — — — — — dim. dochm.

— — — — — idem.

— — — — — idem.

— — — — — idem.

— — — — — idem.

1300 — — — — — idem.

V. 1301 sq. trimetri iambici.

Vss. 1319—1324 systema anapaesticum, quod constat dime-
tris, uno interposito monometro.

3.

5.

8.

25 x 10

200.

8. 10

26 x 10

200.

8. 10.

20.

10 = 280.

9. 10.

Virpiari 15h
Virpiari 15h
Virpiari 15h

SISTEMO NOGLIO

CH₃-COONa + NaOH = Na₂CO₃ + CH₃
CH₃-COONa + NaOH = Na₂CO₃ + CH₃
CH₃-COONa + NaOH = Na₂CO₃ + CH₃

y

SISMANOGGIO
MILANO